

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

102'nci Birleşim 7 Haziran 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	151
II.- GELEN KÂĞITLAR	155
III.- YOKLAMALAR	216, 217
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	156
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>156:160</i>
1.- Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	156:157
2.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik'in, cezaevlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	158:159
3.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, sağlıkta dönüşüme ilişkin gündem dışı konuşması	159:160

V.- AÇIKLAMALAR**161, 169, 174, 190,
205, 212**

- 1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Şentop'un, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 6 Haziran 2017 tarihli 101'inci Birleşimde ismini zikrederek yaptığı bazı değerlendirmelere ilişkin açıklaması 161
- 2.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 162
- 3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan öğretmen hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin açıklaması 162
- 4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Hükûmetin muhalefet ve halkın sesine kulak vererek 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı'ndan zeytinliklerle ilgili bölümü çıkarmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması 162:163
- 5.- Ordu Milletvekili Metin Gündoğdu'nun, Van'da şehit olan Ordu Kumru Uzman Çavuş Sabri Eryeler'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Abdurrahim Karakoç'un ölümünün 5'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 163
- 6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda çalışan taşeron işçilerin kadro beklentisinin devam ettiğine ve Hükûmetin PETROL-İŞ'in Mefar iş yerindeki grev için erteleme kararı almasına ilişkin açıklaması 163
- 7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'ın Altınözü ilçesinde tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ile Altınkaya Göleti ve Sulaması Projesi'nin ne zaman tamamlanacağını ve zeytinlik sahalarını ranta açmaktan vazgeçilip vazgeçilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 164
- 8.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Ceyhan Devlet Hastanesinin durumuna ilişkin açıklaması 164
- 9.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 17 Aralık 2016 tarihinde Komando Tugayının askerlerini taşıyan halk otobüsüne yönelik saldırıda şehit olan 14 Mehmetçik'i rahmetle andığına ve Kayserililerin olayın yaşandığı yere şehitler anıtı dikilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 164
- 10.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'ndan ayrılacağını açıklayan ABD'nin tutumuna göre konumlanacağını açıklamasına ilişkin açıklaması 165
- 11.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan bir öğretmen hakkında işlem yapılması için yetkilileri göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 165

- 12.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Sağlıkta Dönüşüm Projesi'nin âdeta sağlıkta soygun projesine dönüştüğüne ilişkin açıklaması 165
- 13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'nin Katar'da asker konuşlandırması ve neden Katar'la ilgili olan sözleşmelerin gündemin ön sıralarına alındığı konularında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 166
- 14.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, AKP Genel Başkanının Katar Emiriyle 24 Nisan 2015'te Mabeyn Köşkü'nde yaptığı toplantıda neler konuşulduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 166
- 15.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Hükûmetin kıdem tazminatıyla ilgili tutumuna ve bugün binlerce emekçinin iş güvencelerine sahip çıkmak için meydanlarda olduğuna ilişkin açıklaması 166
- 16.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, "Atatürk" ve "İnönü" ismini taşıyan stadyumların yenilendikçe isimlerinin değiştirilmesinin nedenini öğrenmek istediğine ve bu hatanın düzeltilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 167
- 17.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, son yıllarda dünyanın birçok bölgesinde ve özellikle Orta Doğu'da yaşanan insanlık dramlarında ortak tavır almayı beceremeyen bazı ülkelerin Katar'ı tecrit etme konusundaki tutumlarına ilişkin açıklaması 167
- 18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, üç ay içinde yurda dönmeleri hâlinde vatandaşlıktan çıkarılabilecekler dair bir listede Fetullah Gülen'in de bulunduğu ve bu durumda yargılanmasının da mümkün olmayabileceğine ilişkin açıklaması 167
- 19.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çöken Tokat çevre yolunun ilk zemin etüdü ve projesini yapan firmaya bir soruşturma ya da dava açılıp açılmadığını öğrenmek istediğine ve Yeşilırmak üzerindeki Keçili HES projesine KHK kararıyla devam edilmesine ilişkin açıklaması 168
- 20.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ hakkında tanzim edilen fezlekeler ve iddianamelerin hepsinin hukuk dışı olduğuna ve görüşme isteklerinin neden karşılanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 168
- 21.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Cenevre'de devam eden Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinde konunun yine Türkiye ve insan hakları olduğuna, İran'da IŞİD tarafından yapılan saldırılar nedeniyle İran halkına başsağlığı ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve Türkiye'nin Körfez politikasında dikkatli olması gerektiğine ilişkin açıklaması 169:170

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dün Hakkâri Çukurca'da şehit olan Samsunlu Uzman Çavuş Nejat Yaman ile bugün Van'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, İran'da meclis binasına ve Ayetullah Humeyni Türbesi'ne yapılan terör saldırısını kınadığına ve Körfez'de yükselen kriz konusunda Türkiye'nin gerekli tavrı gösterebilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

170

23.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki sergide Sultan Vahdettin'in de resimlerinin sergilenmesini kamuoyunun takdirine bıraktığına, Meclis Başkanından 23 Nisan, 29 Ekim ve 10 Kasımlarda Osmanlı'ya gösterdiği hassasiyeti göstermesini beklediğine, Atatürk'e hakaret ettiği hâlde bir aydır bulunamayan Hasan Akar konusunda Hükûmeti samimi davranmaya davet ettiğine ve Türkiye'nin Orta Doğu'da yaşanan gelişmelerde taraf olmaktan ziyade bölge barışına hizmet edecek politikalar geliştirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

171

24.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İran'da gerçekleştirilen terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Türkiye'nin Orta Doğu'da kirli çıkar arayışlarına karşı bütün mezheplerden, dinlerden insanların barışı ve selameti için uluslararası politika sürdüren bir ülke olduğuna ve Abdurrahim Karakoç'un vefatının 5'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

171:173

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

174

26.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

190

27.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, uzun vadede oluşacak sıkıntıları bugünden görerek tedbir almanın önemli olduğuna ve bu araştırma önergesinin kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

190:191

28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan bir öğretmen hakkında gerekli işlemlerin başlatıldığına ve Ilıca Deresi'nin ıslahının ve köprünün aylar önce bitmiş olduğuna ilişkin açıklaması

205

29.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

212:213

VI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA KONUŞMALAR**168**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 6/6/2017 tarihli 101'inci Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin konuşması

168:169

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**173**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Başkanlık Divanı olarak, İran Parlamentosuna yapılan terör saldırısını şiddetle kınadıklarına ve teröre karşı tüm dünyayı ve uluslararası toplumu samimi bir duruşa davet ettiklerine, Abdurrahim Karakoç ve Cahit Zarifoğlu'nu rahmetle andıklarına ve Van'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin konuşması

173:174

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**175***A) TEZKERELER**175*

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Bölgesel Silahların Kontrolü, Doğrulama ve Uygulamaya Yardım Merkezi (RACVIAC) Güvenlik İşbirliği Merkezi tarafından 5-7 Haziran 2017 tarihlerinde Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da düzenlenecek olan Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Temsilcileri Yıllık Toplantısı'na katılması Genel Kurulun 30/5/2017 tarihli 98'inci Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/1074)

175

*B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**175:180*

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, Bursa-Ankara arası Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin taahhüt edilen süre zarfında tamamlanamamasının nedenleri ve inşaatında yaşanan aksaklıkların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/553)

175:177

2.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 21 milletvekilinin, sanayi yangınlarının yarattığı sıkıntıların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/554)

177:178

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz ve 24 milletvekilinin, Çanakkale'de çalışan ve yapılması planlanan termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye vereceği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/555)

179:180

IX.- ÖNERİLER**181, 191, 196, 199,
206, 213, 217***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**181:188, 191:194,
196:198, 199:205,
206:210, 213:216,
217:218*

1.- MHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve arkadaşları tarafından, her tür gıda israfı sorunun araştırılması, tüketimin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 25/5/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

181:188, 191

2.- HDP Grubunun, Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy ve arkadaşları tarafından, “lobicilik faaliyetleri” adı altında ABD’deki kuruluşlara birtakım iş adamları üzerinden yapılan ödemelerin hukuka ve ahlaki normlara uygun olup olmadığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin bazı üyelerinin adının karıştığı “Malta Belgeleri” hakkında 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

192:194, 196:198,
199:202

3.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

202:205, 206:210,
213:216, 217

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesi; Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi

217:218

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**188, 194, 199, 210**

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Bolu Milletvekili Tanju Özcan’ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

188:189

2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

189:190

- 3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 194:195
- 4.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 195:196
- 5.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 199
- 6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 210:211
- 7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 211:212

XI.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

218, 241

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

218:240, 241:253

- 1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/786) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 476) 218:234, 241:253
- 2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/800) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 473) 234:240, 241:253

XII.- OYLAMALAR

241

- 1.- (S. Sayısı: 476) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması 241:253
- 2.- (S. Sayısı: 473) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması 241:253

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2012-2017 yılları arasında İşsizlik Sigortası Fonu gelirlerine ve Fon'dan işsizlere yapılan ödemelere ve diğer harcamalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13208) 254:256
- 2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı Demirkent köyüne İŞKUR TYP kapsamında personel verilmesi talebine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13349) 257:259
- 3.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, İşsizlik Fonu'nun büyüklüğüne ve gelirlerinin kullanımına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13429) 260:262
- 4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, KHK ile ihraç edilen ve açlık grevi başlatan akademisyenler ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/13670) 263:265

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak beş oturum yaptı.

Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan, dış ticaretteki gelişmelere,

İstanbul Milletvekili Selina Doğan, Beyoğlu ilçesinin ve İstiklal Caddesi'nin sorunlarına,

Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nü kutladıklarına, Süper Lig'e yükselen Göztepe Spor Kulübü ile PTT Birinci Lig'e ve diğer liglerde bir üst lige çıkan tüm takımları tebrik ettiklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, meslek lisesi öğrencilerinin staj sürelerinin sigorta başlangıcı sayılmaması nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesini talep ettiğine,

İzmir Milletvekili Murat Bakan, Cumhuriyet gazetesinin 13 yönetici ve yazarının cezaevinde bulunduğu davanın yüz elli altı gün sonra açıklanan iddianamesine ve Cumhuriyet gazetesine kurulan bu kumpasın çökeceğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, farklı üniversitelerden 32 akademisyenin 16 Nisan halk oylaması sonuçlarının bilimsel olarak tartışmalı olduğuna dair kamuoyuyla paylaştıkları raporu Genel Kurulun bilgisine sunmak istediğine,

Adana Milletvekili Zülfiyar İnönü Tümer, lise, ön lisans ve lisans son sınıflarında okuyan binlerce öğrenciyi mağdur etmemesi için sözleşmeli sağlık personeli alım başvuru tarihlerinin değiştirilmesi gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, maden firmalarının baskıları nedeniyle zeytinliklerin yok edilmek istendiği iddialarının doğru olup olmadığını ve zeytinlik alanlar içinde yapılan maden arama ve işletme izin başvuru sayısını öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, sekiz aydır Mersin Tarsus'ta yürütülen kazı çalışmalarıyla ilgili Kültür Bakanının kamuoyunu bilgilendirmesini ve Tarsus'ta çıkan eserlerin Tarsus'ta bırakılmasını talep ettiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne;

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, İstanbul Ataşehir'de bulunan Fatih Sultan Mehmet Hastanesindeki çocuk ve kadın hastalıkları bölümlerinin Sancaktepe'ye taşınmasının Ataşehir'de yaşayan vatandaşları mağdur ettiğine ve sağlık hizmetine ulaşımı zorlaştırmak yerine kolaylaştıracak çözüm yolları üretilmesi gerektiğine,

Sivas Milletvekili Ali Akyıldız, kuraklık sigortasının uygulamasından doğan sıkıntılara ve bu konuda çiftçilerin yaşayacağı olası mağduriyetlerin oluşmadan önlenmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, Botaşspor Basketbol Kulübünün gelecek sezondan itibaren faaliyetlerini Ankara'da sürdüreceği olmasına,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Hükümetin Körfez politikasıyla ilgili Meclise bilgi vermesi gerektiğine,

Hatay Milletvekili Birol Ertem, hazine arazileri üzerinde yerleşim yapan insanların mağduriyetlerini gidermek ve mülkiyet sorunlarını çözmek için herhangi bir çalışma yapıp yapılmadığını öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, Mersin-Taşucu otoyoluna ilişkin vaatlerin yerine getirilmemesinin gerekçelerini öğrenmek istediğine,

Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen, Adanalı çiftçilerin, sanayicilere ve esnafa yapıldığı gibi borçlarının yapılandırılmasını ve faizsiz ödeme imkânının sağlanmasını beklediklerine,

Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer, zeytincilikle ilgili tasarının yasalaşmasının 750 bin zeytinci ailesinin açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmesi demek olduğuna,

İzmir Milletvekili Ali Yiğit,

İzmir Milletvekili Necip Kalkan,

Süper Lig'e yükselen Göztepe Spor Kulübünü tebrik ettiğine;

İzmir Milletvekili Müslüm Doğan, on sekiz aydır tutuklu olan 105 partili hakkında neden iddianame hazırlanmadığını öğrenmek istediğine ve Süper Lig'e yükselen Göztepe Spor Kulübünü tebrik ettiğine,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, akademisyen milletvekillerine kıyak maaş düzenlemesini Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirmenin ahlaki ve vicdani bir davranış olmadığını,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, ramazanın, orucu, sevabı, sahurı, iftarı, teravihi, neşeyi, kederi, varlığı, yokluğu, sevgiyi, dostluğu, açlığı, ekmeği, kardeşliği, komşuluğu paylaşmak demek olduğuna,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, ülkücü şehitler Cevdet Karakaş, Halil Esendağ ve Selçuk Duracık'ı rahmetle andığına, Filipinler ve İngiltere'de meydana gelen terör olaylarına ve terörün her türlüşünü lanetlediğine, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne, Malatyaspor'u, Sivasspor'u ve Göztepe'yi Süper Lig'e çıkılmalarından dolayı tebrik ettiğine, 15 Temmuz hain darbe girişimi nedeniyle mağdur olan erler ile askerî öğrenciler konusunda Hükûmetin dikkatli davranmasının yerinde olacağına,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, 5 Haziran 2015 tarihinde yapılan ve Türkiye'de birçok şey açısından dönüm noktası olan Diyarbakır mitinginin yıl dönümüne, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne ve ülkemizin en büyük doğal zenginliklerinden biri olan zeytin ağaçlarının kesilmesinin bu ülkeye ihanet olduğuna,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Süper Lig'e çıkan Göztepe Spor Kulübü, Malatyaspor ve Sivasspor'u tebrik ettiğine, küme düşen Rizespor, Gaziantepspor ile Adanaspor'a üzüntülerini ilettiğine, siyasi iktidarın gözünün içine bakarak yargı kararı verilmesinin ahlaksızlık olduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, 15 Temmuz hain darbe girişimi yargılamalarının bağımsız mahkemeler tarafından sürdürüldüğüne, bu hain darbeleri koruyan ve himaye eden bazı devletleri kınadığına ve Atatürk'e hakaret veya küfür gibi bir şeyi kabul etmelerinin mümkün olmadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda Bursa Milletvekili Kadir Koçdemir'den boşalan üyelik için 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre Milliyetçi Hareket Partisince bildirilen ve anılan Kanun'un 12'nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görülen Ankara Milletvekili Zühal Topcu'nun üyeliğine ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor ve 20 milletvekilinin, Kahramanmaraş ilinin tarım topraklarında kirlenme sebebiyle ortaya çıkan sorunların (10/550),

Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, Balıkesir'in Ayvalık ilçesindeki atık su arıtma tesisinin 17 Aralıktan bu yana çalıştırılmayarak günlük 4 bin metreküp kanalizasyon atığının doğrudan denize bırakıldığı iddialarının (10/551),

Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy ve 20 milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının (10/552),

Araştırmalar alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve 22 milletvekilinin, Tarım Kredi Kooperatiflerinin zarara uğramasında sorumluluğu bulunduğu ve bu nedenle çiftçileri mağdur ettiği iddiasıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/16) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerenin gündeme alınıp alınmayacağı konusundaki görüşme gününü kapsayan Danışma Kurulu önerisinin Genel Kurulun onayına sunulacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 5/6/2017 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından, 5 Haziran 2015 tarihinde Halkların Demokratik Partisinin Diyarbakır İstasyon Meydanı'nda yaptığı mitingde gerçekleşen ve üzerinden iki sene geçmesine rağmen hâlen davası devam etmekte olan bombalı saldırıyla ilgili ihmallerin tespit edilmesi ve ihmali olan kişilerle ilgili soruşturma başlatılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (4744 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 5/6/2017 tarihinde Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ile Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, 31 Mayıs 2017 tarihinde Şırnak ili Uludere ilçesi Şenoba Tugay Komutanlığından kalkan AS-532 Cougar tipi helikopterin kalkışından kısa bir süre sonra yüksek gerilim hattına takılarak düşmesinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1253 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 6 Haziran 2017 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; bastırılarak dağıtılan 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına, yine bu kısımda bulunan 415 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın ise yine bu kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 6, 13 ve 20 Haziran 2017 Salı günü birleşimlerinde sözlü soruların görüşülmemesine; bastırılarak dağıtılan (11/16) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin 12 Haziran 2017 Pazartesi günü gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci sırasına alınarak Anayasa'nın 99'uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin aynı günü birleşimde yapılmasına ve 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, hem AK PARTİ iktidarı hem de Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak sadece DAİŞ terör örgütüne değil tüm terör örgütlerine karşı aynı kararlı mücadelenin verildiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Cumhurbaşkanının bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanının grup toplantısındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün yerinden sarf ettiği ifadesinin ne olursa olsun söylenmemesi gerektiğine, ancak Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın ifadelerinin de uygun olmadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklaması sırasında CHP Grup Başkanına,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'ye, yerinden sarf ettiği bir ifadesi nedeniyle kınama cezası verilmesi kabul edildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Şırnak'ta helikopter kazasında şehit olan Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt'ın kuzeni Tümgeneral Aydoğan Aydın başta olmak üzere tüm askerleri şükranla ve minnetle yâd ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, (2/1461) esas numaralı 12.04.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/837) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı:485) tümü üzerindeki görüşmelerine başlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

485 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerinin yapılmasının Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Alınan karar gereğince, 7 Haziran 2017 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 21.48'de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Emre KÖPRÜLÜ

Tekirdağ

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**7 Haziran 2017 Çarşamba****Meclis Araştırması Önergeleri**

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 Milletvekilinin, Bursa - Ankara Hızlı Tren Projesi inşaatında yaşanan aksaklıkların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/553) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2016)

2.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 21 Milletvekilinin, Körfez bölgesindeki sanayi alanlarında yaşanan yangınların önlenmesi adına yapılacak çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/554) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2016)

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz ve 24 Milletvekilinin, Çanakkale’de çalışan ve yapılması planlanan termik santrallerin oluşturacağı kirliliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/555) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.02.2016)

7 Haziran 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 5 Haziran Dünya Çevre Günü münasebetiyle söz isteyen Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı’ya aittir.

Buyurun Sayın Ilıcalı.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı’nın, 5 Haziran Dünya Çevre Günü’ne ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum. Bu önemli konuda bana da konuşma imkânı verdiği için Başkanımıza teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi 5 Haziran Dünya Çevre Günü. Bu hafta Mecliste benden önce de Bursa Milletvekili Sayın Muhammet Müfit Aydın Bey konuyu gündeme getirdi.

Bu arada, tabii, bugün yine ramazanımızın önemli bir günü. Ramazan ayı hepimiz için bereketli olsun, hayırlı olsun.

Geçmişten bugüne kadar kaybettiğimiz şehitlere Allah’tan rahmet diliyorum, gazilerimize şifalar diliyorum. Bir hemşehrimi, gazi Abubekir Durmuş kardeşimi az önce GATA’da ziyaret ettim. Allah şifalar versin, bizlere de güç kuvvet versin ki inşallah en kısa zamanda tamamen üstesinden gelelim, terörün kökünü kazıyalım.

Bu arada, tekrar, bu güzel günde Meclisimizin, gündem dışı konuşmalardan sonra da hem iktidar hem muhalefet olarak güzel bir çalışma ortamı oluşturmasını diliyorum.

5 Haziran, 1972 yılında Stockholm’de Birleşmiş Milletler adına yapılan bir toplantıda 133 ülkenin katılımıyla oy birliğiyle Dünya Çevre Günü olarak kabul edilmiştir. Amacı nedir? Çevre sorunlarına dikkat çekmek, farkındalık oluşturmak, siyaseti konunun içine çekmek ve bu manada önemli çalışmalar yapmak, akademik çalışmalar yapmak, yasal düzenlemeler yapmak. Bunun için de her yıl düzenleniyor. Ama amaç sadece bir gün olarak hatırlamak değil, burada farkındalık oluşturduğumuzu hissettirmek.

Bildiğimiz gibi çevremiz, toprağımız, suyumuz, havamız değişik nedenlerden dolayı kirleniyor. Bundan dolayı da burada yaşayan insanlar büyük ölçüde zarar görüyor. Hava kirliliğinin insan üzerindeki zararları: Çok sayıda önemli hastalığa yol açıyor -burada doktor milletvekillerimiz var- kalp hastalıkları, solunum enfeksiyonları gibi hastalıklara yol açıyor. Ne yapacağız? Teknoloji ilerliyor, nüfus artıyor, insanların ihtiyaçları her geçen gün artıyor. Bunları yaparken bu doğaya zarar vermemek,

toprağımızı korumak, suyumuzu kirliletmemek, zaten çok az olan su kaynaklarını en iyi şekilde kullanmamız gerekiyor. Havayı kirliletme manasında, emisyonların hava kirliliği üzerindeki etkisini azaltmak için neler yapılabilir? Buna ait çevre projeleri hazırlamak, çevreyi korumak gerekiyor.

Bakın, şimdi, buradan size bazı önemli rakamlar okuyacağım. Elli yılda tropik ormanların ve doğal otlak alanlarının yok olması pahasına tarım alanları 1,4 milyar hektardan 1,5 milyar hektara ulaştı. Her yıl 50 bin kilometrekare toprak erozyonla kaybediliyor ve Avrupa’da her bir saatte 11 hektar tarım alanı binalarla örtülerek kullanılmaz hâle getiriliyor. Çöpe atılan gıda, bugün dünya çapında yetersiz beslenen 842 milyon insana yetecek miktarda.

Yine, şöyle bakıyoruz, sera gazı açısından -hava kirliliğinde çok önemli- 2012 yılında toplam sera gazı emisyonu 194 milyon ton iken 2015 yılı sera gazı emisyon envanteri sonuçlarına göre toplam sera gazı emisyonu, karbondioksit eş değeri olarak 475 milyon ton olarak hesaplanmış.

2015 yılı emisyonlarında karbondioksit eş değeri olarak en büyük pay yüzde 71,6’yla enerji kaynaklı. Burada da biraz trafiğe dayalı -kendi konumla ilgili değerlere geçecek olursak- trafikten dolayı karbondioksit değeri emisyonlarına baktığımız zaman, en büyük emisyon payının yüzde 91,97’yle kara yolundan, yüzde 5,49 hava yolundan, yüzde 1,8 deniz yolundan, binde 74 de demir yolundan kaynaklandığı görülmektedir. Kara yolundan kaynaklı karbondioksit emisyonunun yüzde 77,6’sı dizel yakıttan, yüzde 9’u benzinden, yüzde 12’si LPG’den kaynaklanmaktadır. Burada yapılması gereken iş, ulaşım alanında toplu ulaşımı teşvik etmek, bireysel ulaşımdan uzaklaştırmak, elektrikli araçların kullanılmasını teşvik etmek.

Yine, trafik sıkışıklığının bir olumsuz sonucu olarak da gürültü kirliliği meydana geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ILICALI (Devamla) – Bir dakika verebilir misiniz Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Ilıcalı.

MUSTAFA ILICALI (Devamla) – Bizim, üniversitede, milletvekilliğimden önce, ölçtüğümüz, İstanbul’dan bazı değerler size vermek istiyorum. Şu anda yönetmeliğimiz var, çevre yönetmeliğimiz. Bakın, normal yönetmelik değeri mavi. Burada, diğer, tramvay ve kara yolu geçişinde oluşan gürültü değerlerini görüyoruz desibel olarak, normal değerlerin çok üzerinde. Bu gürültünün işitme kaybında çok çok olumsuz etkisi var. Dolayısıyla gürültünün önlenmesi için gürültü bariyerlerinin yapılması lazım çevre yönetmeliğine uygun olarak. Hava kirliliğinin düşürülmesi manasında elektrikli araçların yapılması lazım. İşte, tabii, bütün bunları, bu kadar çok şeyi beş dakikada, on dakikada anlatmak zor.

Sonuç olarak da diyorum ki gelecek nesillere iyi bir çevre bırakmalıyız. Çevrenin kirlenmesini önlemek için üzerimize düşen görevleri mutlaka yapmalıyız. Sadece bir hafta boyunca değil, her gün bu bilinçte olmamız lazım. Şunu da bilmemiz lazım ki herkesin, tüm insanların sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı vardır. Bu hakkı vermek için de siyasetçiler olarak, akademisyenler olarak gerekli çalışmalar yapalım. İnsan, ömrü boyunca, yetmiş seksen yılda çevreyi kirlettiğini göremiyor.

Gelecek nesiller için iyi bir çevre bırakma bilinciyle bu çalışmalarını yapmamız gerektiğini söylüyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. Güzel bir çalışma günü diliyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Vekil, Hükûmete de söylemek lazım, Hükûmete.

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, cezaevlerinde yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Leyla Birlik’e aittir.

Buyurun Sayın Birlik. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Şırnak Milletvekili Leyla Birlik'in, cezaevlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

LEYLA BİRLİK (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada, 2 Eş Genel Başkanı ve 9 milletvekili arkadaşı hukuksuz bir şekilde aylardır cezaevinde rehin tutulan; milyonlarca insanın, iradesi olarak görüp oy verdiği bir partinin üyesi olarak Türkiye'deki cezaevlerinde yaşanan hukuksuzlukları dile getirmek, insanca ve onurluca bir yaşam mücadelesi veren binlerce siyasi tutsağın sesini bir nebze de olsa duyurmak için söz almış bulunmaktayım.

Tarih boyunca iktidarlara kendileri için tehlike olarak gördüğü kişileri baskı altında tutmak, kişisizleştirmek ve toplumla olan bağı koparmak için ortaya çıkarılan, icat olunan cezaevlerinin en vahşi uygulamaları ne yazık ki Türkiye'de sistematik bir şekilde devam etmektedir. Her gün iktidar, bu aygıtı kullanarak kitleler üzerinde hegemonyasını güçlendirmek istemiştir ama bilinmelidir ki bugüne kadar hiçbir fikir ve ideoloji bu yöntemlerle yok edilememiş, aksine, fikirleri ve idealleri uğruna yaşamlarını ortaya koyanlar bütün işkence, hatta katliamlara rağmen hiç tereddüt etmeden direnmiş ve tarihte insanlık onuru adına en güzel mirasın yaratıcıları olmuşlardır. Bilinmelidir ki bu ülkede zindanlar, aynı zamanda yeniden doğuşun ve insanın sahip olabileceği onurlu yaşamın yaratılma umudu; asla ve asla inandığı değerlerden taviz vermeyen, darağacına yürüten Denizler; Diyarbakır vahşet zindanlarında üç kibrit çöpüyle başlayıp bedenleriyle alevleri büyüterek çağımızı aydınlatan Mazlumlar, Ferhatlar ve Eşreflerin tarihe yön verdiği anlar olmuştur.

Bizler, zindanlardaki vahşete karşı bedenlerini ölüme, aslında ölümsüzlüğe atan ve bunu “Biz yaşamı, uğruna ölecek kadar çok seviyoruz.” şiarıyla taçlandıran kahramanların geleneğini sahiplenmiş bir partiyiz. İşte böyle bir geleneğin sahibi, milyonlarca insanın iradesi olan, Meclisin üçüncü büyük partisi ve tek muhalefet sesi olan partimize yönelik gerçekleştirilen 20 Mayıs ve 4 Kasım darbeleriyle halkın iradesi Meclisten çıkarılmak istenmiş, Eş Genel Başkanlarımız Sayın Figen Yüksekdağ, Sayın Selahattin Demirtaş'la birlikte milletvekillerimiz, binlerce yönetici üyemiz tutuklanarak sindirilmek istenmiştir. Yine, Demokratik Bölgeler Partisi Eş Genel Başkanı Sayın Sebhat Tuncel ve partisinin binlerce yöneticisi, üyesi aynı şekilde gözaltına alınmış, tutuklanmış, rehin alınmışlardır. Halkın yüzde 80, yüzde 90'larla seçmiş olduğu 100'e yakın belediye eş başkanı tutuklanarak, yerine Hükümetin kayyum olarak atadığı memurlar, halkın iradesini uyduruk gerekçelerle hiçe sayarak gasbetmişlerdir.

2002 yılında 59.429 tutuklu ve hükümlüyle iktidarı devralan AKP Hükümeti döneminde bu sayı 200 binlere çıkmıştır. “Bir şiir okuduk ve bu yüzden zindanlarda zulme uğradık.” diyerek kendini iktidara taşıyanlar, fikirlerinden dolayı binlerce siyasetçiyi, aydını, yazarı, gazeteciyi işten çıkarmış, ağır cezalarla zindanlara atmış ve ne ironiktir ki Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş'ın yazmış olduğu “Cesaret Bulaşıcıdır” şiirinden korkup yasaklamıştır.

Türkiye'deki cezaevlerinde yaşanan en temel sorunların başında tecrit olgusu ve hasta tutsakların durumu gelmektedir. Sayın Öcalan on sekiz yıldır İmralı'da tecritte tutuluyor ve son altı yıldır avukatlarıyla görüşme hakkı elinden alınıyor, ailesiyle dahi görüştürülüyor. Tek buna bile baktığımızda Türkiye'deki cezaevlerindeki hak ihlallerinin boyutunu görebiliriz. Bugün siyasi iktidar, bu sorunu görmezden gelerek, çözüm üretmeyerek ve uluslararası mevzuatların uygulanmasını engelleyip gerekli tedbirleri almayarak bu sorunun daha da büyümesine neden olmaktadır.

Türkiye'de idam cezası 2002 Ağustosunda imzalanan Avrupa Birliği üçüncü uyum paketiyle kaldırıldı ama ne yazık ki Türkiye'deki cezaevlerinde hukuken kaldırılmış gibi gösterilen idam, on beş yıldır fiili bir şekilde uygulanmaktadır. Son beş yılda zindanlarda 451 hasta tutsak yaşamını yitirmiş ve idam cezasının kaldırıldığı 2002'den bu yana yaklaşık 3 bin tutsak fiili idam cezası uygulamalarıyla karşı karşıya gelerek ölüme terk edilmiştir. Şimdi soruyorum size: Cezaevlerinde binlerce tutsağın

göz göre göre ölüme terk edilmesi idam değil de nedir? Siyasi iktidar hâlen gerekli idari önlemleri almadığından dolayı, 300'ü ağır 900'e yakın hasta tutsak, insanlık dışı bir kin ve nefretle, ölümlü yüz yüze kalmaktadır. Bizler, hukukçuların bu kadar hukuksuzluk yarattığı bir tek rejim biliriz; o da otoriter dikta rejimlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, bir dakikada tamamlayın Sayın Birlik.

LEYLA BİRLİK (Devamla) – Çok iyi biliyoruz ki kendisinden farklı düşünen hiç kimseye tahammülü olmayan bu rejim türü, kendi yarattığı canavarın pençelerinde can verecektir.

Uluslararası evrensel yasalarla güvence altına alınan kişi hak ve özgürlüklerinin nasıl ayaklar altına alındığı yine bazı uluslararası kuruluşlar tarafından tespit edilmiş olup uluslararası ilişkilerde büyük tahribatlar yarattığını da hepimiz çok iyi biliyoruz. Tecrit, uzun gözaltı ve tutukluluk süreleri cunta dönemlerini aratmayan hak ihlallerine dönüşmüş durumdadır. Kanun hükmünde kararnamelerle sinmiş, susmuş, muktedirin her dediğini onaylayan bir halk yaratılmak istenmektedir, biz bunu çok iyi biliyoruz ama asla unutulmamalıdır ki Kenan Evrenleşenler, Esat Oktaylaşanlar karşılarında onurlu bir yaşam uğruna bedenlerini ortaya koyan, tarihin gördüğü en kahraman öncülerin adlarını bulacaklardır.

Bu vesileyle buradan bir kez daha Eş Genel Başkanlarımız Sayın Selahattin Demirtaş'ı, Figen Yüksekdağ'ı ve diğer tüm siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum ve bizlere özgür yarınlar umudu yaratan kahramanların anılarının önünde saygıyla eğiliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, sağıkta dönüşüm hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'ye aittir.

Buyurun Sayın Akkuş İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, sağıkta dönüşüme ilişkin gündem dışı konuşması

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağıkta dönüşüm konusunda söz aldım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Son on dört yılda Hükûmetin parasız kamusal sağık hizmetlerinden tamamen çekildiğine şahit olduk. Üstelik, bunun “reform” adı altında, şaşıaalı reklam kampanyaları eşliğinde gerçekleştirildiğini gördük. Oysa bugün yürürlükte olan Sağıkta Dönüşüm Programı'yla Türkiye'de hastaneler ticarethaneye, hastalar müşteriye, doktorlar müşteri temsilcisine dönüştürüldü. Peki, bu nasıl oldu? İlk olarak sağığın yönetimi özelleştirildi. Kamu hastanelerinin başına sağıkla, hekimlikle ilgisi olmayan veya liyakati olmayan, siyasi iktidara yakınlığı olan yöneticiler getirildi. Zaten özel sektör anlayışına evirdikleri kurumlara böylece siyaseti bulaştırdılar. Sağık sektöründe taşeronlaşmanın önu açıldı, iş barışı zarar gördü; yetmedi, performans sistemine geçildi. Ne var ki hekimlerin de hastaların da insan olduğunu unuttular. Doktorlardan günde 100-150 hastaya bakmaları istendi. Muayene süresi beş dakikanın altına indi. Bu, hastalara verilen hizmet kalitesini de düşürdü. Dolayısıyla, bu sistem ne acıdır ki hastasını göz ucuyla süzen reçete hekimlerini üretti. Diğer taraftan, “Ne kadar hasta, o kadar para.” anlayışıyla mekanik bir yapının içine sıkıştırılan doktorlara “Ameliyat sayısına, muayene oranına ve istenilen tahlillere göre para alacaksınız.” denildi, böylece hasta ve hekim arasında ticari bir ilişki kuruldu. Bu da yetmedi, hekimlere “Herkes hasta olabilir ama sen olamazsın.” denildi, bir hekim için senelik izne çıkmak dahi lüks hâle geldi. Zira doktorlara “Nefes almadan çalışmazsan performans alamazsın.” denildi. Tahribat bunlarla da bitmedi, performans sistemi tam gün çalışmayı getirdi, hekimler kamu ya da özel arasında tercih yapmaya zorlandı. Böylece özelleştirme sürecinin son adımı da tamamlanmış oldu.

Yeni sistemle birlikte sağlık hizmetlerinde katkı, katılım payı, fark ücreti getirildi. Aslında iktidar, kamu ve üniversite hastanelerini kendi eliyle özel muayenehanelere çevirmiş oldu. Sağlık kurumlarının kâr amacı gözeten ticarethanelerden hiçbir farkı kalmadı. Böylece iş hacmi artan özel sektör kazanırken parasız olan halkımız kaybetmiş oldu. Neden mi? Vatandaşlarımız birçok başarılı ve alanında önemli hekimlere kamuda muayene olabiliyorken, bugünkü sistemle, yasa dolayısıyla, özel sektöre geçmeleri sebebiyle bu hekimlere muayene olma şanslarını da kaybettiler.

Bakın, sağlıkta dönüşüm dediğiniz bu büyük yozlaşmayı bir doktorumuz şöyle anlatıyor: “Artık hayat enerjim kalmadı, mesleğimi severek yapmıyorum; artık ameliyat da yapmıyorum, hastalarımı bol bol sevk ediyorum. Neden ameliyat yapayım ki, puan aynı puan.” Övünelim mi yoksa dövünelim mi değerli vekiller?

Değerli vekiller, bir hakkı da teslim etmek istiyorum buradan. Daha gün doğmadan muayene sırası bekleme çilesi de tarihe karıştı. Evet, çok şey değişti, artık vatandaş hastanede sıra beklemiyor, evde randevu sırasını bekliyor. Bakın, erken teşhis hayatı kurtarır. Arayın 182’yi, makroskopi, MR, kolonoskopi gibi ileri tetkikleriniz için on iki ay sonrasına verilen randevularla bütün kuşularınızdan kurtulun. Zira, o vakte kadar ölmediyseniz zaten kanser değilsinizdir, Bakanlığın sağlığına duacı olun. Ultrason için üç ay sonraya mı randevu verdiler, daha ne olsun, içmeniz gereken suyu rahat rahat evinizde için çünkü her şey sağlığınız için. Gözünüzde sorun mu var, merak etmeyin, on bir ay sonra dünyayı toz pembe göreceksiniz, bilin ki iktidar gözünden sakınıyor sizleri. Ya da dişlerinizde ortodontik tedavi mi yapılacak, üç ay sonrası için randevunuz hazır; bu süre içinde hem hastanede beklemeyeceksiniz hem de diş hekimi korkunuzu yeneceksiniz. Evet, artık hastane koridorlarında beklemek yerine randevu tarihimizi beklerken evimizde ölebilme hakkımız var.

Değerli vekiller, sonuç olarak, insanlara “Ödediğiniz sosyal güvenlik priminiz kadar sağlık hakkınız var.” deniyor yani “parasız sağlık” hayal, “paran kadar sağlık” anlayışı gerçek oldu. Böylece sağlık hakkı toplumun geniş kesimleri için ulaşılması zor, lüks bir tüketim aracı hâline geldi.

Bu sistemle birlikte sağlıkta şiddet de arttı, günde 30 sağlık çalışanı şiddete maruz kalıyor verilere göre.

Aslında sağlıkta dönüşümle birlikte insan hayatına verilen önem de dönüştü. Yerlere göklere sığdırılamayan Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın gücü ne yazık ki SMA hastası olan Eymen bebeğin ilacını temin etmeye yetmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın, bir dakika da size veriyorum.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) – Evet, yoksulluk bu topraklarda tekrarlanan kötü bir kaderdir. Eymen bebek, düzenlenen onca kampanyaya rağmen hayatını kaybetti. Bugün birçok ağır hastanın yatak bulamadığını, yine birçok onkoloji ilacının karşılanmadığını, bazı protez parçalarına ödeme yapılmadığını hepimiz biliyoruz. Ancak, bilesiniz ki ateş düştüğü yeri yakıyor. Sağlıkta dönüşüm Eymen bebeğin ailesini yakıyor, görevi başında öldürülen Doktor Ersin Arslan ve Doktor Kamil Furtun gibi nice hekimlerin ailelerini yakıyor, yanlış teşhis ve tedavi sonucu hayatını kaybedenlerin ailelerini yakıyor. Sağlığın bir kamu hizmeti olduğunu unutanlara bir kez daha hatırlatmak isterim ki parasız ve kaliteli sağlık hizmeti sadaka değil, temel haktır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akkuş İlgezdi.

Sayın Şentop, size söz vereceğimi ifade etmiştim.

Buyurun, sisteme girmişsiniz.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Şentop'un, İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 6 Haziran 2017 tarihli 101'inci Birleşimde ismini zikrederek yaptığı bazı değerlendirmelere ilişkin açıklaması

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dün, ben burada bulunmadığım bir sırada Sayın Kerestecioğlu'nun benim ismimi de zikrederek 5 Haziranda bir gazetede çıkan haberle ilgili değerlendirme yaptığını daha sonra tutanaklardan gördüm; bununla ilgili birkaç şeyi kısaca ifade etmek istiyorum müsaadenizle.

Üç nokta var burada önemli olan. Birisi, bir askerî hâkimle ilgili, benim, savcılıktaki soruşturmada bir vatandaş olarak gidip verdiğim ifade söz konusu. Bunu kefaletle dönüştüren, gazetede, masa başında yapılan bir operasyonla konulan başlıktır. Kefalet söz konusu değil, zaten bizim yargılama sistemimizde kefalet diye bir şey yok. Şahitlik; herkes, siz de dâhil olmak üzere gidip herhangi bir şahısla ilgili olarak şahitlikte bulunabilirsiniz somut olaylarla ilgili. Bu kişiyle ilgili tek şahit ben de değilim, kendi komutanları dâhil birçok kişi şahitlikte bulunmuştur. FETÖ'nün özellikle askerî yargıyla ilgili ayağının çözülmesinde önemli bilgiler veren, 15 Temmuzdan çok önce, hatta 17-25'ten önce bilgiler veren bir kişi; bununla ilgili bir şahitliktir söz konusu olan. Bunu bir vicdan ve vatandaşlık görevi olarak gördüğüm için yaptım. Kefalet tamamen bir algı operasyonu olarak düşünülmelidir.

İkinci husus, bir soru olarak yöneltiyor Sayın Kerestecioğlu, diyor ki: “Madem 2011'den itibaren FETÖ'yle ilgili birtakım bilgiler falan aktarıyorsunuz, bir geçmiş olsun mesajı var 2013 yılı içerisinde.” Şunu söyleyeyim: FETÖ terör örgütüyle ilgili farkındalığımızda farklı aşamalar var. Bu, sadece bizim için değil, Türkiye için böyle. 15 Temmuzdan sonraki örgütle ilgili bilgimiz, farkındalığımız 15 Temmuz öncesi gibi değil. 17-25'ten sonraki de 17-25 öncesi gibi değil. 7 Şubat 2012 MİT meselesinden öncesi ile sonrası da aynı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Dolayısıyla, her türlü olayla beraber yeni bir farkındalık söz konusu. Bu bahsettiğiniz olay 17-25 öncesidir. Bizim bilgilerimiz var, bunlarla ilgili de, ilettiğimiz bilgilerle ilgili, başta o zaman Başbakanımız olan Cumhurbaşkanımızın, dönemin Adalet Bakanının her bilgiyle ilgili gerekeni yaptığını çok net olarak ifade edelim; somut olarak olaylar da aklımda.

Bir nokta var, bunu o bağlam içerisinde şöyle ifade etmiştim: Bundan dolayı, FETÖ mensubu olan bazı bürokratların bana karşı tavır takındığını söylemiştim, onun için bir örnek -savcıdaki ifademde var- vermiştim. Bir kanun çalışmasıyla ilgili, o zaman Başbakanımız olan Cumhurbaşkanımız talimat verdiği hâlde, Bakanımız talimat verdiği ve “Talimat verdim seninle görüşecekler.” dediği hâlde, FETÖ'cü bürokratların “Ulaşamadık.” vesaire gibi bir mazeretle görüşmediğini... O “dışlanmışlık” ifadesi bir spesifik olayla alakalıydı. Daha sonra onlarla ilgili de gerekeni Sayın Bakanımız yapmıştı.

Arz ediyorum Genel Kurula.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şentop.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa bir şey, lütfen...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, tamam, peki, size de 60'a göre bir dakika süre vereyim.

Buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, İstanbul Milletvekili Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Açıklamalarınız için teşekkür ederim.

Ben şunu ifade etmek isterim: Tabii ki kefalet bir algı yaratma durumu olabilir ancak bugün eş başkanlarımız ve vekillerimiz duruşmaya yüz yüzelik ilkesi ihlal edilerek götürülmezken yani kendileri duruşmada hazır bulunamazken, sizin tanıklığınızla bazılarının serbest bırakılabilmesi biraz bize abes gelmişti.

Bunun yanı sıra şu da var: Evet, insanların bazı şeyleri algılaması zaman alabilir. Bizim için böyle olmadı, bizim için Gülen yapılanması zaten başından itibaren ne olduğunu bildiğimiz bir yapılanmaydı ama sizin için böyle olmadığını söylüyorsunuz; bunlar olabilir. Peki, o zaman, bugün gerçekten yüzlerce, binlerce belki de masum insan kendi seslerini duyuramazken, siyasiler ”Evet, biz yanılmışız.” diyebiliyor ve dışarıda olabiliyor ama o insanlar cezaevlerinde oluyor, üstelik de çocuklu, hamile kadınlar da bunların içlerinde olmak üzere. Bir de tabii ki bunu sormak isteriz yani soru olarak sormuyorum bunu ama en azından bir açıklama olarak ifade etmek istedim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanrikulu, sizin talebinizi ben gündem dışı konuşmaları bitirdikten sonra uygulayacağım. Gündem dışı konuşmaları bitireyim çünkü gündem dışı konuşmaları bitirmemiz lazım.

Şimdi, 60’a göre sisteme giren sayın milletvekillerimiz var dolayısıyla İç Tüzük 60 gereğince birer dakika süreyle ilk 15 milletvekiline söz vereceğim.

Sayın Öz, buyurun.

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz’ün, Çanakkale’nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan öğretmen hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin açıklaması

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, sorum Millî Eğitim Bakanına: Çanakkale Bayramiç ilçesi Anadolu İmam-Hatip Lisesinde bir öğretmen erkek öğrencileri tokatla, kız öğrencileri sopayla dövüyor iddiasıyla öğrencilerin millî eğitim müdürlüğüne verdiği şikâyet dilekçesinin kaymakamlık incelemesinde “Öğrenciler terbiye amaçlı ikaz etmek için dövülebilir.” âdeti “şiddet görebilir” kararı verilip 11 Mayıs 2017 tarihli ve 2017/3 karar numarasıyla soruşturma izni verilmiyor. Şiddet gören öğrenciler bu öğretmenin inisiyatifine terk ediliyor, üstelik şikâyet ettikleri öğretmenin sınıfta bırakacağını düşündükleri için üniversiteye gidememe endişesindeler. Gözlerinden sakındıkları evlatlarını eğitim yuvalarına gönderen hiçbir aile çocuğunun şiddet görmesini istemez. Disiplini sağlamak ve öğrenci başarısını artırmak için şiddet uygulanamaz ve bir gerekçeyle eğitim politikası gibi gösterilemez. Gerekli soruşturma derhâl başlamalı ve derse girmeye devam eden öğretmen hakkında gerekli işlem yapılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, Hükûmetin muhalefet ve halkın sesine kulak vererek 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı’ndan zeytinliklerle ilgili bölümü çıkarmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Büyük tepkilere neden olan 485 sıra sayılı zeytini de ilgilendiren Yasa Tasarısı, bugüne kadar Meclisin imzalamış olduğu biyoçeşitlilik, endemik türler, doğal ve arkeolojik sit alanları, deniz ve

kıyıların korunmasıyla ilgili tüm uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Hepsini yok sayarak ağırlıklı olarak maden ve enerji şirketlerinin önünü açmakta olan dikensiz gül bahçesi sunmaktadır. Bu yasa onaylandığında, şirketlerin doğayı kirletmelerini engellemek için önlerinde hiçbir yasal engel kalmayacak ve imzalanan tüm uluslararası sözleşmeler de geçersiz kılınacaktır. Hükümetin bugüne kadar imzalanan uluslararası sözleşmelerle doğaya, ekonomiye, her şeyden önce de vicdanlara aykırı bu tasarıdan vazgeçmesini, muhalefet ve halkın sesine kulak vererek bu yasa tasarısından zeytinlerle ilgili bölümü çıkartmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

5.- Ordu Milletvekili Metin Gündoğdu'nun, Van'da şehit olan Ordu Kumrulu Uzman Çavuş Sabri Eryeler'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Abdurrahim Karakoç'un ölümünün 5'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, bugün Van'dan bir şehit haberi aldık; Ordu Kumrulu şehidimiz Uzman Çavuş Sabri Eryeler'e Allah'tan rahmet ve yakınlarına başsağlığı diliyorum, milletimizin ve ilimizin başı sağ olsun.

Bugün, aynı zamanda üstat Abdurrahim Karakoç'un ölüm yıl dönümü. Onun bir dörtlüğünü okumak istiyorum:

“Tavır koymak varken muğlaklık neden.

Aslan olmak varken, oğlaklık neden

Türklük, Müslümanlık ortak bir beden

Ayrılık hatadır, korkaklık zillet

İslam tek millet, küfür tek millet.”

Ömrünü hak ve hakikat davasına adanmış, gönül ve düşünce dünyamıza satırlarıyla tesir etmiş kıymetli mütefekkirimiz ve şairimiz Abdurrahim Karakoç'u vuslatının 5'inci seneidevriyesinde rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda çalışan taşeron işçilerin kadro beklentisinin devam ettiğine ve Hükümetin PETROL-İŞ'in Mefar iş yerindeki grev için erteleme kararı almasına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kamuda çalışan 750 bin taşeron işçinin kadro beklentisi devam ediyor. Şeker fabrikası ve karayollarında çalışan işçilerin de kadro sorunları var.

Bunun yanında, Millî Eğitim Bakanlığı Suriyeli öğrenciler için işçi alıyor. Bu işçiler ile aynı yerde çalışan Türk işçilerinin arasında ücret farkı olduğu şikâyetleri var. Çünkü ikisi de aynı işi yapıyor hatta Türk olanlar 30, 40 sınıfa bakıyorlar, taşerondalar, sekiz dokuz ay çalışıyorlar, mağdurlar ama Suriyeliler 1 sınıfa baktıkları hâlde onlardan daha yüksek ücretle işe alındığı belirtiliyor ve bu yönde şikâyetler geliyor.

Ayrıca, OHAL döneminde 5'inci grev erteleme PETROL-İŞ'in örgütlü olduğu Mefar iş yerinde geldi. Bu, giderek yol olmaya başladı. İşçilerin bir grev hakkı var, o da 600 bin işçi için. 15 milyon işçinin içinde 600 bini grev hakkını kullanabiliyor. Bunu da Hükümetin sürekli erteleme, onun da fiilen ortadan kalktığı noktasına gelmiş bulunuyor. Emekçilerin hakları gasbedilmemeli.

BAŞKAN – Sayın Topal...

7.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'ın Altınözü ilçesinde tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ile Altınkaya Göleti ve Sulaması Projesi'nin ne zaman tamamlanacağını ve zeytinlik sahalarını ranta açmaktan vazgeçilip vazgeçilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay Altınözü ilçemizin nüfusunun yüzde 90'ı tarımsal faaliyetlerle uğraşmaktadır. Halkın en önemli gelir kaynakları zeytin, buğday ve tütün ürünlerine dayanmaktadır. Gelir seviyesi düşük bir bölgemizdir ve Enekte planlanan tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi hem bölge hem de ilçemiz ekonomisinin kalkınması için son derece önemlidir. Ne zaman faaliyete geçecektir?

Altınözü'nde 301.160 dekarlık alan tarım yapmaya müsaittir ve 30.430 dekarlık kısmı sulanabilmektedir. Altınözü Altınkaya Göleti ve Sulaması Projesi ne zaman tamamlanacaktır?

Altınözü'ndeki tarım alanlarının yüzde 52'sini zeytinlikler oluşturuyor. Türkiye'deki zeytin üretiminin yaklaşık yüzde 15'i Doğu Akdeniz çanağında yapılıyor. Hatay'daki zeytin varlığının yüzde 30'u Altınözü'nde. Zeytinlik sahalarını ranta açmaktan vazgeçecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

8.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Ceyhan Devlet Hastanesinin durumuna ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına: Ceyhan ilçemizin hastane çilesi devam ediyor. İhalesi 2012 yılında yapılan, 2014'te bitecek denilen, sonra Mart 2016'da hizmete girecek denilen 250 yataklı Ceyhan Devlet Hastanesi inşaatı yılan hikâyesine dönmüş durumda, inşaat yarım yamalak devam ediyor.

116 yataklı mevcut hastane nüfusu 200 bine yaklaşan Ceyhan ilçemize düzgün hizmet veremiyor. Özellikle acil servis müthiş bir yoğunluk yaşıyor hatta geçtiğimiz günlerde acil servisi genişletmek için yapılan tadilat belediye tarafından mühürlenmiş durumda.

Soruyorum şimdi Sağlık Bakanına: Ceyhan'ın hastane çilesi ne zaman sona erecek?

BAŞKAN – Sayın Arık...

9.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 17 Aralık 2016 tarihinde Komando Tugayının askerlerini taşıyan halk otobüsüne yönelik saldırıda şehit olan 14 Mehmetçik'i rahmetle andığına ve Kayserililerin olayın yaşandığı yere şehitler anıtı dikilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17 Aralık 2016 tarihinde bölücü terör örgütünün, Komando Tugayının askerlerini taşıyan halk otobüsüne yönelik saldırısında 14 Mehmetçğimiz şehit olmuştu. Buradan bir kez daha tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Kayserili hemşehrilerimiz bu hain saldırının unutulmaması için olayın yaşandığı yere şehitler anıtı dikilmesini talep ediyor ancak Büyükşehir Belediye Başkanı "Dinimizde böyle bir şey yok." diyerek halkın bu talebini geri çeviriyor.

Buradan AKP yönetimi ve Büyükşehir Belediyesine Kayseri halkı adına sesleniyorum: Gelin, şehitlerimiz arasında ayırım yapmayın. Kayseri'de farklı isimler için merkezler kurdunuz, isimlerini duraklara verdiniz; 14 şehidimize ilgisizliğinizin sebebi nedir? Mehmetçik olmaları mı?

Gelin, bu yanlıştan dönün ve halkımızın istediği şehitler anıtını oraya dikin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

10.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'ndan ayrılacağını açıklayan ABD'nin tutumuna göre konumlanacağını açıklamasına ilişkin açıklaması

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ABD Başkanı iklim değişikliğiyle mücadele konusunda imzalanan en kapsayıcı anlaşma olan Paris İklim Anlaşması'ndan ayrılacağını açıkladı, Türkiye ise ABD'nin tutumuna göre konumlanacağını açıkladı. ABD Başkanı'na göre konumlanmanız vahimdir, bunu Dünya Çevre Günü'nde açıklamamız daha da vahimdir. Küresel sıcaklık artışının düşünülmemesi hâlinde dünyayı bekleyen kuraklığın, çölleşmenin, bitki ve hayvan nesillerinin yok olmasının, deniz seviyesinin yükselmesinin iktidar için hiçbir önemi yok ancak Trump'ın tavrı önemli. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir.

İktidara geldiğinizden beri yeşil alanları talan ediyor, “maden” diye dağlarımızı oyuyor, “HES” diye derelerimizi kurutuyorsunuz. Neden çıktığı anlaşılmayan yangınlardan sonra orman alanlarında villalar yükseliyor. Atmosferin hızla kirlenmesi, sulak alanların azalması, içilebilir su kaynaklarının tükenmesi umurunuzda değil. Doğa bunun hesabını sadece iktidardan değil hepimizden soracak. Size rağmen doğamızı, derelerimizi, soluduğumuz havayı, zeytinimizi korumak için mücadeleye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Erkek...

11.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan bir öğretmen hakkında işlem yapılması için yetkilileri göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Çanakkale Bayramiç Anadolu İmam-Hatip Lisesinde bir öğretmen uzun süre öğrencilere, çocuklara fiziksel şiddet uyguladığı gerekçesiyle bizzat çocuklar tarafından şikâyet ediliyor ancak Bayramiç Cumhuriyet Savcılığının soruşturması Bayramiç Kaymakamlığının raporuyla engelleniyor. Raporda disiplini korumak ve öğrencilerin başarısını artırmak amacıyla ikaz amaçlı şiddet uygulandığı belirtildiği hâlde, bu eylem yapılırken aşırıya kaçılmadığı ifade edilerek soruşturmaya izin verilmiyor. Bu, vahim bir tablodur. Eğitimde, öğretimde, sosyal ve kültürel yaşamda şiddet asla ve asla kabul edilemez. Bayramiç Kaymakamlığını, Çanakkale Valiliğini, Bayramiç Cumhuriyet Savcılığını ve Millî Eğitim Bakanlığını göreve davet ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

12.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Sağlıkta Dönüşüm Projesi'nin âdeta sağlıkta soygun projesine dönüştüğüne ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

On dört yıldır devam eden sözde Sağlıkta Dönüşüm Projesi âdeta sağlıkta soygun projesine dönüşmüştür. Sağlık Bakanlığının yayınladığı bir genelge kapsamında, hastane yöneticileri hekimlerin bir hastaya beş dakika zaman ayıracağı şekilde muayene randevuları planlamaktadır. Bu konuda halkın tepkisini kamuoyuyla paylaşan Balıkesir Tabip Odası Başkanı “Sağlıkta sürat felakettir.” diyerek uygulamaya karşı çıkmıştır.

Sayın Sağlık Bakanına soruyorum: Genel tıp kurallarına göre anamnez denilen muayene öncesi hasta öyküsünü dinlemekten yapılan muayene etik midir? Hasta bilgilerini dinlemenin süresi beş dakikayı geçerse hekimden hastayı “Süre bitti.” diye dışarı mı atacak? Özel hastanelerde saatleri bulan muayene, kamu hastanelerinde neden beş dakikayla sınırlandırılıyor? Bakanlık olarak bu yöntemi bilerek özel hastanelere mi yönlendiriyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

13.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'nin Katar'da asker konuşlandırması ve neden Katar'la ilgili olan sözleşmelerin gündemin ön sıralarına alındığı konularında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri,

Soru 1: Türkiye Katar'da hangi amaçlarla asker konuşlandıracaktır?

Soru 2: Türk Silahlı Kuvvetleri Katar topraklarında ne kadar süreyle asker bırakacaktır?

Soru 3: Katar'a gönderilecek olan Türk Silahlı Kuvvetleri askerlerinin sayısı nedir, düzeyi nedir?

Soru 4: Türkiye Katar'a niçin destek veriyor?

Soru 5: Türkiye Katar petrollerini korumak için mi orada asker konuşlandırıyor, gönderiyor?

Soru 6: Bu, bir misilleme midir? 101'inci sırada, 102'nci sırada bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde olan diğer sözleşmeler, işler gelmiyor; niye Katar böyle, öncelik sıraya alınıyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akın...

14.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, AKP Genel Başkanının Katar Emiriyle 24 Nisan 2015'te Mabeyn Köşkü'nde yaptığı toplantıda neler konuşulduğunu öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, iktidar tarafından stratejik ortak kabul edilen Katar, son iki yılda ülkemizde, tüm sektörlerde olmak üzere, yaklaşık 19 milyar dolarlık bir satın alma gerçekleştirdi.

24 Nisan 2015'te AKP Genel Başkanı, Sayın Cumhurbaşkanı Mabeyn Köşkü'nde basına kapalı bir toplantı yaptı. Bu toplantıda, Amerika Birleşik Devletleri Kongresinin 11 Eylülle ilgili raporunda El Kaide'nin finans kaynağının Katar ve Körfez'deki bağışçı ülkeler olduğu, ayrıca stratejik ortak olarak kabul edilen Katar'ın Suriye'deki vekâlet savaşlarında tüm dünya tarafından terörist örgüt kabul edilen El Nusra ve takipçilerini desteklediği konuları konuşuldu mu, bunlar doğru mudur?

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

15.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Hükümetin kıdem tazminatıyla ilgili tutumuna ve bugün binlerce emekçinin iş güvencelerine sahip çıkmak için meydanlarda olduğuna ilişkin açıklaması

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı işçiyi, emekçiyi, alınının teriyle evine ekmek götürme derdinde olan vatandaş kıdem tazminatı kapının önüne koymanın yollarını ararken binlerce emekçi bugün iş güvencelerine sahip çıkmak için meydanlarda.

İşçilerin haklı taleplerini görmezden gelen AKP'ye bir kez daha buradan sormak istiyorum: Madem işçilerin yararına, Kıdem Tazminatı Fonu'nu on beş yıldır neden kurmadınız? Çünkü siz de biliyorsunuz ki çalışma hayatında atılması gereken adım emekçinin kıdem tazminatına çöreklenmek değil, AKP iktidarıyla birlikte normal bir istihdam yönetimi gibi dayatılan taşeronu kaldırmaktır. Emekçiye meydanlarda vadettiğiniz sözlerin arkasında durun. İşçinin birikmiş emeği, alın teri olan kıdem tazminatına göz dikmek yerine, insan emeğini gasbeden taşeronun bir an önce kaldırılmasını ve bütün taşeron emekçilerinin kadroya alınmasını sağlayın, kıdem değil, taşeronu kaldırın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arslan...

16.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, "Atatürk" ve "İnönü" ismini taşıyan stadyumların yenilendikçe isimlerinin değiştirilmesinin nedenini öğrenmek istediğine ve bu hatanın düzeltilmesini talep ettiği ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Gençlik ve Spor Bakanına soruyorum: "Atatürk" ve "İnönü" ismini taşıyan stadyumlar yenilendikçe isimleri değiştirilmiş, 9 adet Atatürk stadı ismi ve 2 adet İnönü stadı ismi "Arena"ya çevrilmiştir. Yapılan "arena" değişiklikleri şimdi kaldırılmış, stadyuma çevrilmiştir.

1) Yeni yapılan değişiklik çerçevesinde -9 adet "Atatürk" ismi, 2 adet "İnönü" ismi- stadyumlara önceki isimleri neden verilmemiştir? Bunun nedeni nedir?

2) Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin, İnönü'nün başlattığı demokrasinin sayesinde milletvekili, bakan olduğunuzu ne çabuk unutuyorsunuz?

3) Yaptığınız bu hatalardan hızla geri dönerek daha önce yazılı bulunan "Atatürk" ve "İnönü" isimlerinin, aynen eskisi gibi, önceden yazılı bulunan "Atatürk" ve "İnönü" isimlerinin yazılmasını, ülkemizin kurtuluşuna ve kuruluşuna öncülük eden Ata'mıza ve İnönü'ye karşı yapılan bu ayıpların giderilmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç...

17.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, son yıllarda dünyanın birçok bölgesinde ve özellikle Orta Doğu'da yaşanan insanlık dramlarında ortak tavır almayı beceremeyen bazı ülkelerin Katar'ı tecrit etme konusundaki tutumlarına ilişkin açıklaması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Son yıllarda dünyanın birçok bölgesinde ve özellikle Orta Doğu'da yaşanan insanlık dramlarında, Suriye'de, Gazze'de yaşanan o acıların hiçbirinde ortak tavır almayı beceremeyen bazı ülkelerin, iki günden beri Katar'ı tecrit etme konusunda çok seri kararları alıp beraberce bu algıya hizmet ettiklerini görüyoruz. Buradan uyarıyorum; eğer bu ateş, Orta Doğu'daki yeni yakılmak istenen ateş tutuşturulursa domino etkisiyle tüm ülkeleri sarabileceği tehlikesini dikkatlerine sunuyorum ve aldıkları kararlardan dolayı öncelikle kendi vatandaşlarının, daha sonra da dünya kamuoyunun dikkatlerine sunuyorum ve uyanmaya davet ediyorum. Özellikle bu kararı alanları, halklarını, yöneticilerini uyanmaya davet ediyorum. Bu ateş gerçekten tüm insanlığı yakar, Allah korusun.

Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

15 kişi bitmiştir.

Sayın Köksal size de söz vereceğim demiştim, bir de Sayın Durmaz'a ve Sayın Doğan'a.

Sayın Köksal, buyurun.

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, üç ay içinde yurda dönmemeleri hâlinde vatandaşlıktan çıkarılabilecekler dair bir listede Fetullah Gülen'in de bulunduğu ve bu durumda yargılanmasının da mümkün olmayabileceğine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, Adalet Bakanına soruyorum. Geçtiğimiz günlerde, FETÖ terör örgütünün başı Fetullah Gülen'in de içinde bulunduğu 130 kişinin üç ay içinde yurda dönmemesi durumunda vatandaşlıktan çıkarılabileceğine dair bir liste yayınlandı. Gülen'in vatandaşlıktan çıkarılması durumunda yargılanması mümkün olmayabilir. Buradaki amaç, Gülen'in yargılanmasını önleyerek konunun kapanmasını mı sağlamaktır? Bu durumda, ülke olarak yaşadığımız 15 Temmuz darbe teşebbüsünün hesabını kim verecektir?

BAŞKAN – Sayın Durmaz, buyurun.

19.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, çöken Tokat çevre yolunun ilk zemin etüdü ve projesini yapan firmaya bir soruşturma ya da dava açılıp açılmadığını öğrenmek istediğine ve Yeşilirmak üzerindeki Keçili HES projesine KHK kararıyla devam edilmesine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum Ulaştırma Bakanına: Tokat çevre yolu 8 kilometrelik bir yoldur, sekiz yılda bitti, 47 milyon liraya mal oldu; beş ay sonra çöktü, 23 milyon lira harcandı; yine çöktü ne kadar milyon para harcanacağı meçhul. Bu yolun ilk zemin etüdü ve projesini yapan firmaya devleti zarara uğratmaktan Ulaştırma Bakanlığının açtığı ya da açacağı bir soruşturma var mıdır?

Yine Çevre Bakanlığına sorum. Yeşilirmak üzerinde “Karakeçili HES” diye doğayı ve çevreyi tahrip eden bir HES projesini yargı durdurdu itirazı kabil olmamak şartıyla ama en son kanun hükmünde kararnameyle kamu yararı gözetilip 23 parsel arazi de istimlak edilerek bu tahribatın devamına yol verildi.

Yine soruyorum: Bu Hükümet döneminde son on yılın göç şampiyonu olan Tokat Havaalanı'na uçak inmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnekler geziyor!

BAŞKAN – Son olarak Sayın Doğan, buyurun.

20.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ hakkında tanzim edilen fezlekeler ve iddianamelerin hepsinin hukuk dışı olduğuna ve görüşme isteklerinin neden karşılanmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ hakkında tanzim edilen fezlekeler ve iddianamelerin hepsi hukuk dışıdır. Eş Genel Başkanlarımız ve 9 milletvekilimizin siyaset üretiminden düşürülmesi, engellenmesi hususu Türkiye demokrasisi için de büyük bir kayıptır. Bu yüzden acilen milletvekillerimizin serbest bırakılması gerekmektedir. Adalet Bakanına soruyorum: Milletvekili arkadaşlarımızla görüştürülmemenin hukuksal bir dayanağı ve anlamı var mıdır? Görüşme isteğimiz neden karşılanmamaktadır?

Saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tanrıkulu, siz, İç Tüzük'ün 58'inci maddesine göre, geçen birleşim tutanağında yer alan 2015 yılıyla ilgili bir beyan düzeltme talebinde bulunmuşsunuz.

Buyurun, 58'e göre size iki dakika süre veriyorum kürsüde.

VI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 6/6/2017 tarihli 101'inci Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün “2015’e kadar”(x) demiştim, “2015’in sonuna kadar” olacak.

Dün Sayın Mehmet Muş Genel Kurulu yanılttı. Kendisi şimdi burada değil. Sözünü ettiği Bakanlar Kurulu kararı burada. O Bakanlar Kurulunun iki tane kararı var, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararının Türkiye’de uygulanmasına ilişkindir ve kararın son maddesi de “Bu karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.” Dolayısıyla bu, IŞİD’in terör örgütü olarak kabul edildiğine dair bir karar değil. Hükümet IŞİD’le Maliye Bakanlığı aracılığıyla mı mücadele ediyor? Dolayısıyla dün, Genel Kurulu açıkça yanlış bilgilendirdi. Buradan bir kere daha düzeltiyorum.

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade 06/06/2017 tarihli 101'inci Birleşim Tutanağı'nın 60'ıncı sayfasında yer almıştır.

İkinci olarak: İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Sayın Yeneroğlu benim kastetmediğim, söylemediğim ve paylaştığı gibi yazılmayan bir yazıdan dolayı beni medyada hedef gösterdi. O hedef göstermesinden sonra da birçok yerden tehdit aldım. Açıkça sokağa beni hedef gösterdi, mafyaya, serserilere, trol yazarlara hedef gösterdi. Dünden beri her taraftan tehdit alıyorum. Buradan Sayın Yeneroğlu'na söylüyorum: Bana ve çevreme, bu yaptığı yanlış paylaşımından dolayı bir zarar gelirse yedi sülaleme vasiyet ediyorum, sorumlusu Sayın Yeneroğlu'dur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, sisteme giren sayın grup başkan vekillerine iki dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Cenevre'de devam eden Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinde konunun yine Türkiye ve insan hakları olduğuna, İran'da IŞİD tarafından yapılan saldırılar nedeniyle İran halkına başsağlığı ve geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve Türkiye'nin Körfez politikasında dikkatli olması gerektiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Cenevre'de devam ediyor; konu yine Türkiye ve insan hakları ihlalleri maalesef. Bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Zeyd Raad El Hüseyin daha önce Türkiye'nin güneydoğusunda yaşanan ciddi insan hakları ihlallerini soruşturma çabalarının sürekli reddedildiğini söylemişti. Birleşmiş Milletler toplantısının gündeminde bugün ise, Kürt ilerinde 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve yıkım ile Türkiye'de OHAL'le artan insan hakları ihlalleri vardı. Raporda aynen şu ifadeler yer veriliyor: “Söz konusu bölgelerde yapılan kentsel dönüşüm ve kamulaştırma projeleriyle bölgenin etnik, sosyal, kültürel ve demografik yapısıyla oynanıyor.”

Artık dünyadaki en önemli uluslararası insan hakları kuruluşlarının değişmeyen gündemi Türkiye. Fakat kendi yurttaşlarına çok da acımayan bir yönetimin uluslararası kurumlara da kulak asmayacağını üzüntüyle tahmin ediyoruz.

Bugün, biliyorsunuz, İran'da IŞİD tarafından sahiplenilen korkunç saldırılar yaşandı. Öncelikle İran halkına başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

Diğer yandan, Türkiye'nin girmeye hevesli olduğu Körfez batağının sonuçlarının da ne kadar acı olabileceğini bu saldırı aslında hepimize göstermekte ama bundan pay çıkarıp gerçekten aklıselim bir şekilde davranacak bir Dışışleri var mı, onu da merak ediyoruz tabii ki.

Bugün, dünyanın gözü önünde, Körfez ülkelerinde Katar'la uluslararası durum değerlendirirken şimdi Meclis gündemine sanki başka...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - ...hiçbir sözleşme veya görüşebileceğimiz konu yokmuş gibi Katar'la uluslararası ikili anlaşmaları getirmek, bugün görüşülmesinde ısrarcı olmak gerçekten kimin aklına gelir? Yani bir sol politika, dış politika anlayışıyla bakmak gerekmiyor hayata; sağ, muhafazakâr, başka bir anlayışla da bakabilirsiniz. Ama dış politika birlikte yapılan bir şeydir, bütün ülkenin kaderi düşünülerek yapılan bir şeydir, uzlaşılarak yapılması gereken ve itidalle yapılması gereken bir şeydir bu anlayışla baktığınız zaman bile. Kimsenin tarafı olmak zorunda da değilsiniz ama

gerçekten kaynayan bir kazan olan ve hangi tarafının kaynayacağı da belli olmayan Körfez kazanına ülkemizi atamazsınız, bunda dikkatli olmak zorundasınız çünkü bunun muhatabı sadece iktidar olarak siz değilsiniz. Yayılmacı, mezhepçi hayallerle çöküş hâlinde olan Türkiye ekonomisini ayakta tutmak için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bitirelim artık, cümlelerinizi toparlayın.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tamamlıyorum, son cümlem.

... Türkiye'nin milyarca lira yatırım yaptığı savaş sanayisine yeni pazarlar bulmak için bu bataklığa girmek akıl dışıdır, bunu hep söylüyoruz ve bu nedenle de hakikaten, Katar'a hangi sözler verildi de hemen, bugün itibarıyla bunlar gündeme alındı? Bunu da herhâlde Genel Kurulun ve halkımızın bilmek hakkı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Usta...

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dün Hakkâri Çukurca'da şehit olan Samsunlu Uzman Çavuş Nejat Yaman ile bugün Van'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, İran'da meclis binasına ve Ayetullah Humeyni Türbesi'ne yapılan terör saldırısını kınadığına ve Körfez'de yükselen kriz konusunda Türkiye'nin gerekli tavrı gösterebilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün Hakkâri-Çukurca kara yolunda seyir hâlindeki askerî araca terör örgütü PKK'lı hainler tarafından düzenlenen roketatarlı saldırı sonucunda, seçim bölgem Samsun nüfusuna kayıtlı Uzman Çavuş Nejat Yaman şehit olmuş, 6 askerimiz de yaralanmıştı. Bugün de Van'ın Başkale ilçesinde güvenlik güçleri ile PKK'lı teröristler arasında çıkan çatışmada yaralanan bir uzman çavuşun vefat haberini, şehit olduğu haberini üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Ben bütün şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diyorum, milletimize ve yakınlarına da başsağlığı diliyorum; yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum.

Yine, bu sabah saatlerinde İran'ın başkenti Tahran'daki Meclis binasına ve Tahran'ın güneyindeki Ayetullah Humeyni Türbesi'ne yapılan terör saldırısını da kınıyorum. Bütün İran halkına hem başsağlığı hem de geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, Körfez'deki kriz tırmanıyor maalesef. Katar abluka altına alınmış durumda, izole edilmeye çalışılıyor. Türkiye, biliyoruz ki bu dönemde İslam İşbirliği Teşkilatının Zirve Dönem Başkanı. Dolayısıyla şu anda, Sayın Cumhurbaşkanı ve Hükûmetimizin de ara bulucu olarak işin diyalogla çözülmesi yönünde gayretleri takdire şayandır, bunları da görüyoruz. Ancak bu sıfatımızı da kullanarak devreye girip düğümün çözülmesi konusunda, düğümün diyalogla çözülmesi konusunda yapıcı katkılar sunulması gerekmektedir. Türkiye'nin böyle bir durumda yok sayılması doğru bir şey değildir. Türkiye bu anlamda gerekli tavrı gösterebilmelidir diye de düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Altay...

23.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki sergide Sultan Vahdettin'in de resimlerinin sergilenmesini kamuoyunun takdirine bıraktığına, Meclis Başkanından 23 Nisan, 29 Ekim ve 10 Kasımlarda Osmanlı'ya gösterdiği hassasiyeti göstermesini beklediğine, Atatürk'e hakaret ettiği hâlde bir aydır bulunamayan Hasan Akar konusunda Hükûmeti samimi davranmaya davet ettiğine ve Türkiye'nin Orta Doğu'da yaşanan gelişmelerde taraf olmaktan ziyade bölge barışına hizmet edecek politikalar geliştirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Şeref Salonu'nda, Tören Salonu'nda Osmanlı sergisi var. Güzel, bir itirazımız yok; Selçuklu da bizim, Osmanlı da bizim. Ama Amerikan Başkanına yazdığı bir mektupta Türkiye Büyük Millet Meclisini “şer zümresi” olarak niteleyen Sultan Vahdettin'in de boy boy resimlerinin sergilenmesini milletvekillerimizin ve kamuoyunun takdirine bırakıyorum, bir.

İkincisi: Sayın Başkanın bu Osmanlı merakını biliyoruz, saygı da duyarız. Osmanlı bizim elbet ecdadımız ama Osmanlı'nın sadece soyunun değil, Osmanlı'nın bu coğrafyadaki kültürünün, siyasi, ekonomik gücünün; o dengeleri götürürken temel hak ve özgürlüklere, inançlara saygı başta olmak üzere, özelliklerinin de dikkate alınması lazım. Ayrıca, elbette Selçuklu evet, Osmanlı evet ama Türkiye Cumhuriyeti'nin de bir tarihi var, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir tarihi var. Sayın Meclis Başkanından 23 Nisanlarda, 29 Ekimlerde, 10 Kasımlarda bu konularda da Osmanlı'ya gösterdiği hassasiyetin bir parçasını göstermesini beklemek “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyerek bu Meclisi kuran Gazi Mustafa Kemal'e saygının bir gereğidir.

İkinci bir Adil Öksüz vakasına dönüşen, Atatürk'e hakaret ettiği hâlde bir aydır bulunamayan Hasan Akar'ın nerede olduğunu müteaddit defalar Hükûmete sorduk, bir cevap alamadık. Aklımızda Hasan Akar'ın, Hasan Akar denilen bu meczubun Hükûmet tarafından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...saklandığı ve korunduğu intibai oluşmaktadır. Hükûmeti bu konuda daha dürüst ve samimi davranmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, öte yandan, bölgemizde yaşanan gelişmeler kapsamında Türkiye, Orta Doğu'da yaşanan gelişmelerde taraf olmaktan ziyade bölge barışına hizmet edecek, çatışmasızlık ortamına zemin hazırlayacak politikalar geliştirmelidir. Sınır güvenliğimizin kalıcılığı her şeyden önemlidir. Türkiye IŞİD ve benzeri terör örgütlerine insan kaynağı zemini olmamalı, lojistik ikmal üssü olmamalıdır. İlaveten, AK PARTİ Genel Başkanının, Sayın Cumhurbaşkanının Katar'la ilgili gelişmeler noktasında Türkiye'nin tutumunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesine ipotek koyarcasına dünyaya ilan etmesi Türkiye Büyük Millet Meclisine bir saygısızlıktır Sayın Başkan.

Genel Kurulun ve yüce milletimizin takdirlerine sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

24.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İran'da gerçekleştirilen terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Türkiye'nin Orta Doğu'da kirli çıkar arayışlarına karşı bütün mezheplerden, dinlerden insanların barışı ve selameti için uluslararası politika sürdüren bir ülke olduğuna ve Abdurrahim Karakoç'un vefatının 5'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

İran'da bugün gerçekleştirilen terör saldırısı neticesinde, şu ana kadar edindiğimiz bilgiler 12 kişinin hayatını kaybettiği ve çok sayıda yaralı olduğu yolunda. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum, İran halkına başsağlığı diliyorum.

Bundan bir süre önce, Mısır'da Kıptiler benzeri şekilde bir saldırıya uğramışlardı. Orta Doğu coğrafyasında, Suriye'de bir iç savaş bir soluklanma evresi yaşıyor, inşallah barış sağlanır, çok kan aktı. Irak'ta kan akmaya devam ediyor, Yemen de aynı şekilde. Esasen, bu coğrafyada din ve mezhep örtüsü altında uluslararası güçlerin kanlı çıkar arayışları söz konusudur. Maalesef, bölgedeki bazı güçler de mezhep ve din mobilizasyonu çerçevesinde, bu karanlık çıkar arayışlarına ve Orta Doğu'nun istikrarsızlaştırma çalışmalarına rüzgâr veriyorlar. Bu ülkelerde yaşayan herkes bilmelidir ki bu coğrafyada, Orta Doğu coğrafyasında barışın ve huzurun teminatı ancak oradaki insanların barış ve kardeşliği üzerinden geçer. Dolayısıyla akıl doğrultusunda davranmak, uluslararası güçlerin oyuncağı olmamak, din ve mezhep eksenli kıskırtmalara gelmemek son derece önemli. Bugün Katar'ın yaşadığı olay, ambargo meselesi de bu genel senaryonun bir parçasıdır. Olayları genel resmin içerisinde görüp mütalaa etmek bize daha doğru bir fikir verir. Dolayısıyla Katar'a uygulanan ambargo -geçmişte de benzeri ambargolar yapılmıştır- buradaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açıyorum efendim, tamamlayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – ...güç mücadelesi çerçevesindeki stratejilerin ve yine uluslararası birtakım güç merkezlerinin yaklaşımları çerçevesinde yaşanan bir olaydır. Türkiye, Orta Doğu'da bu kirli çıkar arayışlarına karşı bütün Orta Doğu halklarının, bütün mezheplerden, dinlerden insanların barışı ve selameti için bir uluslararası politikayı sürdüren ülkedir. Bunu doğru ve tutarlı bir şekilde görmekte ve içeriden bakarken de buradaki gelişmelere karşı Türkiye'nin sergilediği tavır, içerideki siyasi mücadelenin rekabetçi bir unsuru olarak değerlendirmemekte fayda vardır.

Rahmetli Abdürrahim Karakoç'un vefatının 5'inci yıl dönümü. “Mektup yazdım Hasan'a, ha Hasan'a ha sana.” demişti. Onun yazdığı mektuplar hâlen okunuyor. Şiirlerini hepimiz biliyoruz, toplumsal meseleler, siyasal meseleler onun ironik ve aynı zamanda gönül diliyle ifade edilmişti: “Ellerin yurdunda çiçek açarken/Bizim ile kar geliyor gardaşım./ Kimler çizmiş bu hududu gönlüme?/ Dar geliyor, dar geliyor gardaşım.” diyen şairimiz şimdi ebedî âlemde ama şiirleri yaşamaya devam ediyor. Allah'tan rahmet diliyorum.

Osmanlı'dan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Osmanlı da bizim cumhuriyet de bizim Selçuklu da bizim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir görsek, bir görsek!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bütün bu tarihî geçmiş siyasi kavgaların konusu yapmamak ama bilimsel araştırmaların da önünü açarak sonuna kadar tartışılmasını o usuller çerçevesinde, tarihsel metodoloji çerçevesinde yapmak doğru bir tavidir.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kadın erkek ayrı iftarlar veriyorsunuz artık.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Türkiye iki yüz yıldır esasen bu tarihsel tartışmaları ve kavgaları yapıyor; buradan çıkalım, hep beraber çıkalım. “Kim ne yapıyor?” buna ilişkin eleştirileri dile getirirken bu tarihe yönelik kavgadan çıkmayı esas alan bir siyasal aklı da ifade edelim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir cumhuriyet sergisi açın Mecliste o zaman. “Dünden bugüne cumhuriyet” diye bir sergi açalım Mecliste hadi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Cumhuriyetin kendisi yaşıyor, yaşıyor...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sonsuza dek yaşayacak.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hep beraber yaşıyoruz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sonsuza dek yaşayacak, sonsuza dek.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Başkanlık Divanı olarak, İran Parlamentosuna yapılan terör saldırısını şiddetle kınadıklarına ve teröre karşı tüm dünyayı ve uluslararası toplumu samimi bir duruşa davet ettiklerine, Abdurrahim Karakoç ve Cahit Zarifoğlu'nu rahmetle andıklarına ve Van'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Bizim de Meclis Başkanlık Divanı olarak bugün İran Parlamentosuna yapılan terör saldırısını şiddetle, nefretle kınadığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Yine, terörün dilinin, dininin, cinsinin, ırkının olmadığını ve bu anlamda da teröre karşı tüm dünyayı ve uluslararası toplumu samimi bir duruşa davet ettiğimizi de bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Bu arada, Abdurrahim Karakoç ve Cahit Zarifoğlu'nu da bir kez daha bizler de rahmetle anıyoruz.

Şehidimiz var. Şehidimize Allah'tan rahmet diliyoruz.

Yine, aynı şekilde, tabii, Türkiye Cumhuriyeti köklü, geçmişi olan, medeniyetler oluşturmuş büyük bir cumhuriyettir. Cumhuriyet bizindir. Osmanlı, Selçuklu bunlar bizim köklerimizdir, bizim medeniyetimizdir. Bunları tartışmak bir tarafa ama köklerimizi, medeniyetimizi reddedemeyiz, inkâr edemeyiz. Oradaki tartışmaları muhakkak sağlıklı, sağduyulu, geleceğe perspektif çizecek şekilde yapabiliriz diye düşünüyorum.

Bu vesileyle, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyor...

Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, gerek sizin şimdiki konuşmanız gerekse Sayın Bostancı'nın yerinden yaptığı üç dakikalık konuşma içinde, benim konuşmamın sanki Osmanlı'yı reddeden bir konuşma gibi algılanmasına neden olacak değerlendirmelerde bulundunuz.

BAŞKAN – O şekilde düşünmeyin Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama böyle, algı böyle.

BAŞKAN – Hayır. Yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Soralım arkadaşlara. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Evet, algı öyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynen öyle.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bizde böyle bir algı yok.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bir de bizim tarafa sorun ya...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani bu, düzeltmeye muhtaç bir durum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Aynen öyle Sayın Başkan.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Engin Bey, bir de bize sor bakayım.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Buraya sorsana. Niye soruyorsun oraya?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu, düzeltmeye muhtaç bir durumdur. Yerimden ya da kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

Böyle bir anlam yüklememeniz lazım. Yalnız, sizin de ifadelerinizde sanki bir taraf da cumhuriyeti reddediyormuş gibi bir algı oluşuyor, bu da doğru değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, evet, tam öyle.

BAŞKAN – Cumhuriyet de bizim Osmanlı da bizim Selçuklu da bizim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tam öyle... Tam öyle...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti yok sanki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Benim için tam öyle.

BAŞKAN – Öyle değil işte.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Oturma Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani ben şunu söyledim zaten, inkâr etmiyorum, lafı dolandırmıyorum, diyorum ki: Kendisini çok da sevdiğim Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının bu konularda, mesele eğer Selçuklu, Osmanlı, Türkiye Cumhuriyeti ise, Sayın Başkan bakımından Osmanlı bir özlem hâlinde, cumhuriyet ise neredeyse bir teferruat gibi tutum ve uygulamaları bakımından.

Ben, buradan, bu sergiyi niye yaptın demedim. Osmanlı sizin olduğu kadar bizim de; Osmanlı da 80 milyonun Selçuklu da 80 milyonun...

BAŞKAN – Cumhuriyet de 80 milyonun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...cumhuriyet ve Atatürk de 80 milyonun, bunu söylüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, aynen, doğru.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ve Meclis Başkanımızın göreve geldiğinden bu yana, gerek Meclisin açılışlarında yaptığı konuşmalarda Mustafa Kemal Atatürk'ü özellikle zikretmemesinin bu konuda bir ön yargı, bir tutum olarak bizce böyle bir algı oluşuyor. Bunun altını çiziyorum, açıkça da söylüyorum ama bu toprakların bize yurt edilmesinde kanı akan, Selçuklu'ya da, Osmanlı'ya da, bu cumhuriyeti kuranlara da minnet ve şükran duygularımı ifade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Eyvallah. Eyvallah ama o algı da doğru bir algı değil Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben öyle algılıyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Laiklikle ilgili açıklamalarını unutmadık. Atatürk portresini de indirdiniz muhalefet kulisinden, hâlâ asmadınız, “Asacağız.” dediniz. Derdiniz ne Atatürk'le anlamıyoruz.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım:

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Bölgesel Silahların Kontrolü, Doğrulama ve Uygulamaya Yardım Merkezi (RACVIAC) Güvenlik İşbirliği Merkezi tarafından 5-7 Haziran 2017 tarihlerinde Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da düzenlenecek olan Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Temsilcileri Yıllık Toplantısı'na katılması Genel Kurulun 30/5/2017 tarihli 98'inci Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/1074)

6/6/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Bölgesel Silahların Kontrolü, Doğrulama ve Uygulamaya Yardım Merkezi (RACVIAC) Güvenlik İşbirliği Merkezi tarafından 5-7 Haziran 2017 tarihlerinde Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'da Güneydoğu Avrupa Parlamentoları Savunma ve Güvenlik Komiteleri Temsilcileri Yıllık Toplantısı'na Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması Genel Kurulun 30/5/2017 tarihli ve 98'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Ad ve Soyad	Seçim Çevresi
Mehmet Ali Pulcu	İstanbul Milletvekili
Mazlum Nurlu	Manisa Milletvekili

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç adet önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, Bursa-Ankara arası Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin taahhüt edilen süre zarfında tamamlanamamasının nedenleri ve inşaatında yaşanan aksaklıkların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/553)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bursa-Ankara arası Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin taahhüt edilen süre zarfında tamamlanamaması ve inşaatında yaşanan aksaklıkların araştırılıp yerinde tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

1) Nurhayat Altaca Kayışoğlu	(Bursa)
2) Erkan Aydın	(Bursa)
3) Ceyhan İrgil	(Bursa)
4) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)

5) Kazım Arslan	(Denizli)
6) Mustafa Ali Balbay	(İzmir)
7) Ali Yiğit	(İzmir)
8) Serdal Kuyucuoglu	(Mersin)
9) Onursal Adigüzel	(İstanbul)
10) Mahmut Tanal	(İstanbul)
11) Kadim Durmaz	(Tokat)
12) Şenal Sarıhan	(Ankara)
13) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
14) Dursun Çiçek	(İstanbul)
15) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
16) Türabi Kayan	(Kırklareli)
17) Orhan Sarıbal	(Bursa)
18) Mazlum Nurlu	(Manisa)
19) Gülay Yedekci	(İstanbul)
20) Yakup Akkaya	(İstanbul)
21) Akif Ekici	(Gaziantep)
22) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
23) Haydar Akar	(Kocaeli)
24) Ali Akyıldız	(Sivas)

Genel Gerekçe:

Gelişmişlik düzeyi yüksek birçok ülkenin yıllar önce önemini kavrayıp kullandığı demir yollarının faydaları ortadadır. Türkiye, bu önemli ulaşım aracını yıllarca elinin tersiyle itip kara yolu taşımacılığının esiri olsa da son dönemlerde olumlu gelişmeler olduğu da görülmektedir.

Temeli 23 Aralık 2012’de Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik ve dönemin Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç’ın katıldığı törenle atılan Bursa-Bilecik-Ankara Yüksek Hızlı Tren Projesi’nin 2016 yılı içinde bitirileceği dile getirilmiştir.

Hükûmet tarafından yapılan açıklamada, YHT’nin ülke ve bölge ekonomisi için ne kadar önemli olduğuna vurgu yapılmış, projenin bir an önce bitirilmesi konusunda bütün olanakların seferber edileceği belirtilmiştir.

Ancak, sevindirici olan bu gelişmelere rağmen Yüksek Hızlı Tren Projesi’nin hem yapımı hem güzergâhları konusunda bedeli ağır acemilikler yaşandığı da gözlenmektedir.

Temel atma töreni büyük sevinç yaratan Bursa-Bilecik-Ankara YHT Projesi maalesef bugün sadece tünellerinin bitirildiği bir proje olarak kalmıştır. Törenle temeli atılan Balat İstasyonu’nun da çürümeye terk edildiği görülmektedir.

Kaldı ki projenin Bursa-Yenişehir etabı olan 75 kilometrelik kısmı için ayrılan 393 milyon liranın tamamı tünellere harcanmış ancak yapımı tamamlanan tünellere ilişkin de çarpıcı iddialar Bursa kamuoyunun gündeminde. Tünellerin açıldığı bölgelerin projeye uygun olmadığı iddia edilmekte, bu iddialara aksi bir yanıtın da verilmediği ortadadır. Projenin bir diğer ayağı olan Yenişehir-Bilecik etabıyla ilgili de çeşitli spekülasyonlar söz konusudur.

Son olarak, Bursa Valisi Münir Karaloğlu'nun yaptığı açıklamayla projenin iflas ettiği ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin dördüncü büyük kenti Bursa, aynı zamanda otomotiv sektörünün de kalbi durumundadır. Gemlik ve Mudanya Limanlarıyla dünyaya açılan bir konuma sahip olan Bursa'nın bugüne kadar demir yoluyla buluşamaması da ayrıca düşündürücüdür. Bu nedendir ki yıllarca demir yollarının kente uğramasını bekleyen Bursalılar, Yüksek Hızlı Tren Projesi'yle büyük bir sevinç yaşamış ancak söz verilen tarih gelmesine rağmen projenin durmuş olması kuşklara yol açmaktadır.

Bu bağlamda, 23 Aralık 2012'de 3 bakanın katılımıyla temeli atılarak startı verilen Bursa-Ankara Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin hangi aşamada olduğunun belirlenebilmesi, projenin bütünü için ayrılan ancak tamamı tünel yapımında kullanılan ödeneklerle ilgili iddiaların incelenmesi, ihmal varsa yetkililerin tespiti, yapımı tamamlanan tünellerin konumu ve güzergâhla ilgili tercihlerin doğru olup olmadığının araştırılabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

2.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 21 milletvekilinin, sanayi yangınlarının yarattığı sıkıntıların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/554)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Günümüzde hızlı gelişen kalkınma süreçlerine bağlı olarak büyük yatırımlarla birçok yeni sanayi kuruluşu faaliyete geçmektedir. Her yıl bu sanayi kuruluşlarının yüzlercesinde meydana gelen yangınlarda azımsanamayacak sayıda maddi ve manevi kayıplar yaşatmaktadır. Ülke ekonomisine büyük darbe vuran bu yangınlar vuku bulduğu bölgedeki insanlara ve çalışanlara da büyük tehlikeler yaratmaktadır.

Özellikle son dönemlerde sıkça basında da yer alan, sanayi tesislerinde çeşitli nedenlerden kaynaklanan yangın ve patlamalara dair haberler kamuoyunda da büyük üzüntü yaratmaya devam ediyor.

Sanayi bölgelerinde yaşanan yangınlar, diğer yangın türlerine göre can ve mal riski açısından daha büyük tehlikeler taşımaktadır.

Kocaeli'de Gebze, Körfez gibi büyük sanayinin yoğun olduğu yerlerde sanayi yangınlarını söndürmeye yönelik itfaiye teşkilatının bulunmaması hayati bir eksikliktir. Özellikle TÜPRAŞ gibi ülkemizin en önemli petrokimya tesisinin bulunduğu bir sanayi kentinde böyle bir riski göz ardı etmemek ve gerekli önlemleri bir an önce almak gerekmektedir.

Ülkemizdeki en yoğun ve en büyük sanayi kuruluşlarının olduğu Marmara Bölgesi deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Bu riskleri göz önünde bulundurarak yaşanabilecek doğal bir felakette can ve mal kayıplarını minimize etmek, gerekli önlemleri almak devletimizin birincil görevleri arasında yer almaktadır.

Hafızalarımızdan silinmeyen 19 Ağustos 1999 depreminde Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'nin İzmit'teki rafinerisinde başlayan yangın Kocaeli'de enkaz altında kalanları kurtarma çalışmalarına büyük bir tehdit oluşturmuştu. Günlerce süren yangın diğer 8 tanka sıçramıştı. Yetkililer LPG tanklarının infilak etmesinden korkuyordu ama ellerinde bu tip yangınlara müdahale edebilecek teknik ve yeterli teçhizat yoktu. Böyle bir patlamada çevrede tek bir canlının kalmayacağı belirtiliyordu. Yine, geçtiğimiz haftalarda TÜPRAŞ'ta ve kükürt fabrikasında meydana gelen yangın yürekleri ağza getirmiştir.

Körfez, Dilovası, Gebze çevresinde irili ufaklı çok sayıda parlayıcı ve yanıcı madde üreten dolum tesisi bulunmaktadır. Bu yaşanan olaylar bize sanayi bölgelerindeki kaza ve yangın riskinin kontrolünün ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Sanayi yangınlarında oluşan maddi hasarlar ekonomik anlamda büyük kayıplar yaratmaktadır. Bu gibi durumlarda yangın riskinin en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması büyük önem arz ediyor.

Bu bölgelerde meydana gelen sanayi yangınlarının söndürülmesi İstanbul ve Kocaeli bölgesindeki itfaiye teşkilatlarıyla yapılıyor. Çıkan yangınlara zamanında müdahale edilemediği için yangınlar büyüyor.

Birçok yanıcı ve patlayıcı hammaddeyi bünyesinde barındıran bu fabrikalarda vuku bulan yangınlar büyük patlamalara sebebiyet vermekte, günlerce, hatta haftalarca süren bu yangınlar büyük maddi hasarlar yaratmaktadır.

Birçok riski bir arada barındıran bu bölgede yoğun olarak yaşanan sanayi yangınlarının yarattığı sıkıntıların tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması adına, ileride yaşanabilecek muhtemel can ve mal kayıplarının azaltılması için gerekli çalışmaların yapılması adına sanayi bölgelerindeki yangınların incelenmesi için Meclis araştırma komisyonu kurulması ülkemiz ve milletimiz menfaatleri adına önem arz etmektedir.

Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

1) Haydar Akar	(Kocaeli)
2) Kadim Durmaz	(Tokat)
3) Erkan Aydın	(Bursa)
4) Ceyhun İrgil	(Bursa)
5) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
6) Kazım Arslan	(Denizli)
7) Mustafa Ali Balbay	(İzmir)
8) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
9) Ali Yiğit	(İzmir)
10) Türedi Kaya	(Kırklareli)
11) Orhan Sarıbal	(Bursa)
12) Şenal Sarıhan	(Ankara)
13) Mahmut Tanal	(İstanbul)
14) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)
15) Dursun Çiçek	(İstanbul)
16) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
17) Mazlum Nurlu	(Manisa)
18) Gülay Yedekci	(İstanbul)
19) Yakup Akkaya	(İstanbul)
20) Akif Ekici	(Gaziantep)
21) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
22) Ali Akyıldız	(Sivas)

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz ve 24 milletvekilinin, Çanakkale’de çalışan ve yapılması planlanan termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye vereceği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/555)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dünyanın bütün gelişmiş ülkeleri, halklarını zehirleyen başta kömür olmak üzere, fosil yakıtı dayalı teknolojilerden uzaklaşmaktalar. Paris’te yapılan İklim Zirvesi Konferansı’nda, hukuken bağlayıcı olacak anlaşma metninde küresel ortalama sıcaklık artış limitinin 1,5 ila 2 derece arasında sınırlandırılması konusunda anlaşma sağlanmış ve Türkiye de bu anlaşmaya imza atmıştır. Bu çerçevede, enerji arzı planlamalarında önemli bir enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji potansiyeline sahip Türkiye’nin, önümüzdeki on beş yıl içerisinde rüzgâr, güneş ve jeotermal başta olmak üzere yenilenebilir enerjiyi öne çıkaran bir enerji politikası izlemesi gerekmektedir.

İthal kömüre dayalı mevcut enerji politikalarının maliyeti uzun vadede jeotermalden, güneşten, rüzgârdan daha pahalıdır. Ülkemizde planlanan termik santrallerin çevreye vereceği zararların bütün veçheleriyle araştırılmadan hızla ÇED süreçlerinin tamamlanarak lisans işlemlerinin yürütüldüğü görülmektedir.

İklim değişikliğinin ekosistemler, insan da dâhil olmak üzere, tüm canlılar üzerinde giderek artan etkilerinden korunmak için tedbirler almamız gerekirken, bütün olumsuz etkileri önceden kurulan termik santral örnekleriyle ortada iken, termik santrallerin yaygınlaştırılmaya çalışıldığı bir süreçle ülke olarak karşı karşıya bırakılıyoruz.

Yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızı kullanmak ve bunu yaparken de tarımsal üretim potansiyelimizi düşürmeyecek alanları kıymetlendirmemiz gerekmektedir. Oysa, planlanan termik santraller nedeniyle tarımsal üretim yaptığımız mevcut tarım alanları dahi uzun dönemde üretim yapılamaz tarım dışı alanlara dönüşme riskiyle karşı karşıyadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nun 13’üncü maddesi “Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz.”, yine 14’üncü maddesi ise “Büyük ovalarda bulunan tarım arazileri hiçbir surette amacı dışında kullanılamaz.” demektedir.

Çanakkale’de ön lisans alan termik santrallerin kurulu gücü 3.325 megavat, ön lisans başvurusunda bulunan termik santrallerin kurulu gücü ise 4.392 megavat, ÇED süreci devam eden termik santrallerin toplam kurulu gücünün de 4.720 megavat olması planlanmaktadır.

Bu projelerin gerçekleşmesi durumunda Çanakkale 16.282 megavatlık termik santral kurulu gücüne ulaşacaktır. Türkiye’nin şu andaki kurulu kömür termik santrallerinin 15.087 megavat olan gücünü bile geçmektedir. Yakın gelecekte Türkiye’nin şu anda 73.147 megavat olan toplam kurulu gücünün yaklaşık yüzde 22’si tek başına hem de ağırlıklı olarak ithal kömür santralleri yoluyla Çanakkale’nin o güzelim coğrafyasına yüklenecektir. 16.828 megavatlık kurulu güce sahip olacak bu 19 santralin sadece 504 megavat kapasiteli 3 tanesi yerli kömür kullanacak, diğer 16 santral ise 16.324 megavatlık enerjiyi ithal kömürle üretecektir. Çanakkale, bir ithal kömür cehennemine, Türkiye’nin kazan dairesine dönüştürülecektir.

EPDK verilerine göre önümüzdeki yıllarda Türkiye’de kurulacak olan ithal kömürle çalışacak termik santrallerin kapasite bakımından yarısından fazlası da Çanakkale’ye kurulacaktır.

Sadece tarım arazileri değil, insanlarımız da bundan etkilenecek, Yatağan Termik Santrali’nin onlarca kilometre çevresinde yarattığı tahribatın fazlası Çanakkale’imizde gerçekleşecektir.

Termik santrallerin iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının artmasının yanında sağlık, iş gücü, tarımsal verim kaybı gibi telafi edilemeyecek alternatif maliyetleri olacaktır.

Çanakkale’de çalışan ve yapılması planlanan termik santrallerin oluşturacağı kirliliğin insan ve hayvan sağlığı üzerindeki zararları, tarımsal üretim alanlarına ve üretim kapasitesine etkileri, santrallerin derin deniz deşarjı nedeniyle deniz canlıları üzerindeki zararları, doğal yaşam, yer altı su rezervleri ve yer üstü su kaynaklarına olan etkilerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1) Bülent Öz	(Çanakkale)
2) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
3) Ceyhun İrgil	(Bursa)
4) Erkan Aydın	(Bursa)
5) Özgür Özel	(Manisa)
6) Mustafa Hüsnü Bozkurt	(Konya)
7) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
8) Kazım Arslan	(Denizli)
9) Mustafa Ali Balbay	(İzmir)
10) Şenal Sarıhan	(Ankara)
11) Ali Yiğit	(İzmir)
12) Dursun Çiçek	(İstanbul)
13) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
14) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
15) Serdal Kuyucuoğlu	(Mersin)
16) Mahmut Tanal	(İstanbul)
17) Kadim Durmaz	(Tokat)
18) Türedi Kayan	(Kırklareli)
19) Orhan Sarıbal	(Bursa)
20) Mazlum Nurlu	(Manisa)
21) Gülay Yedekci	(İstanbul)
22) Yakup Akkaya	(İstanbul)
23) Akif Ekici	(Gaziantep)
24) Haydar Akar	(Kocaeli)
25) Vecdi Gündoğdu	(Kırklareli)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- MHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve arkadaşları tarafından, her tür gıda israfı sorununun araştırılması, tüketimin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 25/5/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erhan Usta

Samsun

MHP Grup Başkan Vekili

Öneri:

25 Mayıs 2017 tarih, 2017/2257 sayılı TBMM Başkanlığına vermiş olduğumuz, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve arkadaşlarınca, her tür gıda israfı sorununun araştırılması, tüketimin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla verilen Meclis araştırma önergesinin 7 Haziran 2017 Çarşamba günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisi lehinde ilk söz İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'e aittir.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak her türlü gıda israfı sorununun araştırılması, tüketiminin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hakkında vermiş olduğumuz grup önerimiz üzerine söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini, basın mensuplarımızı ve Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, idraki içerisinde olduğumuz ramazan ayı ne mübarek bir aydır, ne ulvi bir aydır, ne güzel bir aydır, her gün çocuklarımıza ve çevremize özellikle ulviyetini anlatmaktayız ve iftarlarda buluşmak üzere sözleşmekteyiz. İftarlarda özellikle üzerinde durduğumuz konular, vatanımızı sevmek, milletimizi sevmek, bu anlamda vatana, millete hayırlı hizmetlerde bulunmaktır; işte, her birimizin şiarı da budur. Milliyetçi Hareket Partisinin birinci ilkesi “Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben.” demektir. Bu anlamda da milletimizin sorunlarının araştırılması, ülkenin kalkınması için gerekli her tür adımın atılması konusunda da çalışmaları yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz.

Gıda israfına gelince, özellikle ramazan ayında her birimiz “İsraf etmeyelim, tabağımıza yiyeceğimiz kadar yemek alalım.” deriz, hatta ve hatta küçük çocuklara tabağı sünnetlemeyi öğretiriz çünkü çöpe giden her yemek her birimizin aslında vicdanını acıtırken belki yüz sene sonra, belki elli sene sonra büyük bir fakirlikle karşı karşıya kalacağımızın da işaretidir. Bu anlamda, özellikle gıda israfı “Üretilen gıdaların tüketilmeden çöpe gitmesi” olarak da tanımlanmaktadır.

Gıda israfının Türkiye ve dünyaya faturası gittikçe artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre, 18 milyon ton meyve ve sebze çöpe atılmaktadır. Bakın, burası çok önemli: Ekmek nimettir. Dünyanın hiçbir ülkesinde ekmeğe bizim ülkemizde verildiği kadar önem verilmemektedir, ekmekle yemin edilmektedir. Her yıl 1,7 milyar ekmek çöpe gitmektedir. Türkiye’de mutfaklarda en çok tahıl ve tahıl ürünleri, sonra sebze, sonra da bakliyat ve meyve tüketilmektedir. Bunların ise yüzde 16’sı hiç dokunulmadan çöpe gitmektedir.

Türkiye, dünyanın en büyük 4’üncü sebze, 10’uncu meyve üreticisidir. Dünyada bir yılda üretilen sebzelerin yüzde 2,5’u, meyvenin ise yüzde 2’si Türkiye’de üretilmektedir ancak ne yazık ki “çirkin gıdalar” adı altında, tarladan rafa taşıma esnasında iyi paketlenmediği için veya korunamadığı için önemli bir bölümü henüz raflara gelmeden, henüz pazar tezgâhlarına gelmeden çöpe gitmektedir. Yine, küçük çiftliklerde yeni teknolojilere ayak uyduramayan, yetersiz insan kaynağıyla üretim yapan, eski nesillerin verimsiz tarım uygulamalarından kaynaklanan kayıplarla birlikte, sofralara gelene kadar toplam 2,4 milyon ton sebze, 880 bin ton meyve çöpe gitmektedir. Bu miktar Orta Afrika ülkelerinin bir yıllık toplam sebze üretimine denk gelmektedir.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – 842 milyon yetersiz beslenen insan...

ARZU ERDEM (Devamlı) – Değerli milletvekilleri, yetersiz teknoloji yatırımları, az insan kaynağı, belirsiz gıda kalitesi ve güvenlik standartları yüzünden de üretilen gıda ürünlerinin yarısı tüketiciye ulaşmadan heba olmaktadır. Bir yandan da nüfusun yüzde 99,5’inin gıdaya ulaşabildiği Türkiye’de hem gıda güvenliği bir sorun olmadığı için hem de artan tüketim gücüyle iş yeri, otel, üniversite, yurt ve ev mutfaklarında gıda israf edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, hepimizin evlatları var, “Yemeğinizi bitirmezseniz arkandan ağlar.” diyerek evlatlarımızı büyütüyoruz. Tabaklarında yemek bırakmasınlar diye çabalarımızın öncelikli sebebi elbette ki çocuklarımızın yemeğini tam yemesi ve sağlıklı büyümesidir ve ayrıca millî servetin de çöpe gitmemesidir.

Bizler ekmeğin karneyle alındığı bir dönemden geçen evlatlarız. Artık, ekmek karneyle alınmıyor. Günümüzde istediğimiz kadar gıdaya ulaşabiliyoruz ve kolaylıkla ulaşıyoruz. O kadar rahat ulaşabiliyoruz ki ülkemizde üretilen ekmeğin yüzde 5,4’ü çöpe gitmektedir. Bu da günde 4,9 milyon adet ekmeğe tekabül etmektedir. Ne yazık ki bu durum, bir önceki neslin israfı önleme çabalarını etkisiz hâle getirmektedir.

Hem hızlı tüketiyoruz hem hızlı yaşıyoruz. Artık meyve sebzeyi manavdan, eti kasaptan, ekmeği fırından almak yerine toplu marketlerde ne kadar hızlı alabiliriz diye düşünüyoruz, haftalık toplu alışverişler yapıyoruz. Böylelikle, en kaliteli ürünün en ucuza alınabileceği sanılmakta fakat toplu yapılan alışverişler sonucunda alınanların hepsi -her birimiz de bunu biliyoruz- tüketilemediği için çöpe gitmekte, buzdolabında unutulmakta, yeteri kadar değerlendirilememekte. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu verilerine göre, ülkemizde 300 gram üzerinden günlük olarak yaklaşık 85 milyon ekmek üretilmekte, 79 milyon civarında da ekmek tüketimi gerçekleşmektedir. Geriye kalan 6 milyon ekmek 2013 senesine kadar çöpe gidiyordu. Bakın, burada yapılanı söylüyorum. Yani iktidar partisi, evet, bu konuyla ilgili 2013 senesinde bir adım attı ancak bu adım yeterli midir, her birinizin burada takdirine sunuyorum. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Ekmek İsrafını Önleme Kampanyası’yla günde 1 milyon 50 bin ekmek çöpe atılmaktan kurtulmuştur lakin bu yeterli değildir. Hâlihazırda bugün 4 milyon 900 bin ekmek çöpe atılıyor.

Türkiye, hububat sezonuna tarihin en düşük stoklarıyla girerken İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli gibi büyük şehirlerin de aralarında bulunduğu birçok ilde tüm hanelerin temel gıdası olan ekmeğe yüzde 25’i bulan zamlar yapılmıştır. Hububat sezonuna da tarihin en düşük stoklarıyla giren ülkemizin daha çok tasarruf etmesi gerekmektedir. Böylece, hem zam yapılmasına gerek kalmayacaktır hem de ülke bütçesine katkı sağlanmış olunacaktır.

Açlıktan insanların hayatlarını kaybettiği bir dünyada, özellikle İslam dininde de yasaklanan israfın ülkemizde çok yüksek seviyelere ulaştığını her birimizin görüp kaygı duyması gerekiyor. Bu hususta ciddi çalışmalar yapılmalı ve acilen harekete geçilmelidir. Özellikle idrak etmiş olduğumuz ramazan ayı içerisinde, gelin, hep birlikte buna karar verelim ve araştırmalar yapalım. Gıdalar neden çöpe atılıyor? Hangi gıdalar çöpe atılıyor? Dünyada örnekleri nasıl? Atılması gereken ya da atılmaması gereken gıdalar nasıl değerlendiriliyor? Bunların acaba geri dönüşümü yapılabilir mi?

Fakir milletimize özellikle... Bakın, bir teyze vardı -hepimiz mutlaka hatırlayacağız bunu ve her birimizin vicdanını da sızlattığını ben düşünüyorum- bir çöp bidonunun önünde, poşetin içinden sebzeleri ayıklıyordu ve bunları evine götürüyordu.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Fakirlik kalmadı, öyle mi!

ARZU ERDEM (Devamla) – Bu sadece İstanbul’da değil, ülkemizin her yerinde, her ilinde bununla ilgili vicdanımızı sızlatan, özellikle pazarların akşam saatinde, tezgâhların altında bulunan ezilmemiş domatesleri eziklerin arasından ayıklamaya çalışan insanları ne olur her birimiz hatırlayalım. Bu anlamda, üzerimize düşen çok basit: Bunların tespitini yaptıktan sonra gerekli tedbirlerin alınması için milletimizin aydınlatılması, milletimizin yönlendirilmesi. Küçüklükten itibaren müfredat derslerine bile dâhil edilebilecek olan bir derstir aslında israfın önlenmesi. Çok basit bir şey.

Gelin, burada, siyasi bir refleksle buna “hayır” demeyin. Gelin, burada, bu araştırma önergesine muhalefet partisinin verdiği bir araştırma önergesi gözüyle bakmayın. Bakın, bu, milletin sorunu. Bu milletin sorununa karşılık iktidar partisi eğer buna siyasi bir refleksle “Bu sorunu muhalefet partisi getirdi.” deyip “hayır” diyecekse, bu belki sizin muhalefet partisine karşı kazanacağınız küçükük bir zafer olarak karnenize yazılacaktır nezdinizde ama bilin ki toplumun vicdanında, milletin vicdanında bu konuda kocaman bir eksi alacaksınız.

Bu anlamda, gelin, hep birlikte el ele verelim, gerektiği yerde “evet” demesini bilelim ve özellikle Araf Suresi 31’inci ayetin mealinin ne dediğini tekrar hatırlayalım birlikte: “Ey âdemoğulları, her secde edişinizde güzel elbiselerinizi giyin. Yiyecek için fakat israf etmeyin çünkü Allah israf edenleri sevmez.”

Bu gerekçeler doğrultusunda, her tür gıda israfı sorununun araştırılması, kontrolsüz tüketimin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaların yapılması için Meclis araştırması açılmasını tekrar tekrar buradan dile getiriyorum ve bu konuda desteklerinizi bekliyorum.

Her birinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin aleyhinde ilk söz, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir’e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Ey, hanlar hanını halk eden hancı,

Bir yudum aşkınla doğdu bu sancı.

Ey, fakir ekmeği, mümin inancı,

Zaman kısa, ben yorgunum, yol uzun.”

diyordu Abdurrahim Karakoç bir şiirinde.

Vefatının 5'inci seneidevriyesi, kendisi bu uzun yolculuğun bir başka evresinde yoluna devam ediyor, bizler de bu uzun insanlık yolunda kaynakları israf etmeden kullanma yolunda gayretlerimizi, çabalarımızı sürdürüyoruz.

İsraf, elbette dinimizce haramdır ve herkesçe de haram olduğu kabul edilmiş bir olgudur ama yine, dinimizce, bizim tayyibât yani helal ama aynı zamanda kaliteli yiyeceklerle beslenmemiz de bize emredilmiştir. Üstelik, Hazreti Peygamber, ırmağın kenarında bile abdest alındığında, suyu iktisatlı kullanmayı da ayrıca bizlere tavsiye eden bir öğretiyi bizlere duyurmuştur. Bugün Japonların veya Çinlilerin bir sözü olarak söyleniyor. Dünya bize çocuklarımızın emanetidir. Onun için kaynakları mümkün mertebe israf etmeden kullanmalıyız. Ben özellikle öneriyi takdim eden parti grubuna ve milletvekilimize teşekkür ediyorum.

Bir ara ekmekle alakalı bir yazı kaleme almıştım, yayımlanmıştı da bu yazı. Bu ekmekle alakalı yazımdan bir pasajı sizlerle paylaşmak istiyorum. “Orta yaşlarındaki bizim nesil, İstiklal Harbi’ni yaşayan büyüklerinden açlık hikâyeleri dinleyerek büyümüştür. Şimdi düşünüyorum da ekmeği çoğaltmak için hamura katılan ezilmiş süpürge otu tohumlarını ve -affedersiniz- hayvan dışkılarındaki hazmedilmemiş arpa tanelerini devşiren esir Yunan askerlerinin hikâyeleri benim çocuk muhayyilemde derin izler bırakmış olmalı.

Onun için süpürge otu tohumu katılmış hamurun kızgın sacdaki cızırtısı, sanki görmüşüm gibi, âdeta kulaklarımda yankılanır da o kızgın saca inat içim üşür. Ve yine onun için olsa gerek, ekmeğin nasıl olup da bayatlatıldığını; hadi bayatladı, nasıl olup da çöpe atıldığını anlamaya çalışır ve bu tür haberlere rastlayınca yüreğimin cız etmesine mani olamam. Onun için hâlâ kazara düşürdüğüm bir lokmacık ekmeği bile yerden büyük bir suçluluk duygusuyla kaldırıp öperek başıma koyarım çünkü onlar bize böyle öğretmişlerdi. Ekmek, o çilekeş büyüklerimizin dilinde naniyazıdı, mübarek nimetti. Belki de daha sonra öğreneceğim ‘Ekmeğe hürmet ediniz.’ hadisişerifinde ifade buyrulan o yüce sırta, o büyük ve bu dünyaya ait değilmişçesine yaşayan insanlar çok acı tecrübelerden sonra ulaşmışlardı. Bunlar öyle tecrübelerdi ki onlar bu sayede bizim gibilerin bir ömürlük tahsil sonucu elde etmediği, edemediği ve galiba edemeyeceği bir tür bilgeliğe ulaşmışlardı. Bizim, ihtişamlı ve halk deyişiyle ‘bir eli yağda, bir eli balda’ uzun tarihî asırlardan sonra biraz da şartların zorlamasıyla karşılaştığımız açlık vakası 20’nci ve 21’inci asrın en büyük belası olup çıktı. Bir yanda açların lügatine asla girmemiş ve hiç girmeyecek obezite sorunu, öte yanda kemiğin üstüne deriden elbise giydirilmiş, karnı -obezite hastalarına nispet- yediği için değil yemediği için şişmiş insanlar ve belki de en acısı, insanlığın bu dramından ve açlıktan ekmek yiyen sağlık, açlıkla mücadele, açlara yardım örgütlerinin, küresel şebekelerin vurdumduymazlığı. Örgütün aynı zamanda “şebeke” anlamına gelmesi sizce de ilginç değil midir? Samimiyetle çalışanları bir yana, daha adını bile bilmediğimiz nice kuruluştan geçimlerini temin edenler açlıktan beslenmiyor da ne yapıyorlar?

Belki de bu açlıktan ekmek yiyen kesimin en masumu basın-yayın ve medya mensuplarıdır. Fakat onlardan birisi kendisine yöneltilen eleştirilere daha fazla tahammül edemeyerek vicdan azabı çektiğini itiraf etmek zorunda kalmıştı. Zira, yanı başında ölümü bekleyen aç çocuğa yardım etmek yerine ölen çocuğun cesediyle kendisine iyi bir ziyafet çekmek isteyen yırtıcı akbabanın bekleyişini fotoğraflamayı tercih etmişti. Gazetecimiz muhtemelen bir öğün önce biraz fazla kaçırmıştı yani gereğinden fazla yemişti. İsterseniz buna bir de göz çukuruna sineklerin üşüştüğü, bir deri bir kemik kalmış annesinin buruş kırış memesinden sütünü değil, âdeta iliğini emen, kanını, canını çeken çocukların fotoğraflarını ekleyin de açlık neymiş anlamaya çalışın.”

Umursamazca “Ne yapabiliriz?” demek kolaycılıktır. Bir şeyler yapmak lazım. Hükûmet, bu konuda devlet olarak, devleti yöneten kurum olarak gerekli tedbirleri alıyor, almaya devam ediyor ama bunların yetersiz olduğu da az önce söz verilen bir önceki hatibin konuşmalarından anlaşılıyor. Bu anlamda biz gayretlerimizi, çabalarımızı sürdürüyoruz. Bunun bir Meclis araştırması açılmasına değecek bir husus henüz olmadığı kanaatindeyiz yani bıçak kemiğe dayanmış değildir, çalışmalar sürmektedir, halkımızın duyarlılığı gün geçtikçe artmaktadır, daha da iyi bir noktaya gelecektir inşallah.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci söz Bolu Milletvekili Tanju Özcan’a aittir.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Benden önceki hatibin kaldığı yerden devam ederek konuşmama başlamak istiyorum. “Henüz bu konuda bıçak kemiğe dayanmış değil.” dedi değerli hatip. Bugün Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun sunduğu bu araştırma önergesiyle ilgili bir çalışma yapsaydınız bıçağın kemiğe çoktan dayandığını fark etmiş olurdunuz. 214 milyar TL israf, 214 milyar lira. Şimdi, Türkiye’de bir kesim devriktidarınızda israf için yarışıyor, Türkiye’deki geniş bir kesim de çöplükten ekmek ve aş arayışında. Türkiye’deki milyonlarca emekli, milyonlarca asgari ücretli çalışan açlık sınırı altında yaşıyor. AKP Gruba adına konuşan değerli hatip de diyor ki: “Henüz bıçak kemiğe dayanmış değil.” Bıçak kemiğe dayanmadıysa bu yaşadığımız tablo nedir? Bunun bir izahını yapmak lazım.

Değerli AKP milletvekilleri, ramazan ayı münasebetiyle bir hatırlatma yaparak devam etmek istiyorum. İsfraf haram, iktisat sünnet; bunu hatırlatmak istiyorum. İsrafi açık olarak Kur’an’ı Kerim’de haram olarak tanımlamış, Yüce Allah. Ancak siz bunun ya farkında değilsiniz ya da çok önemli bir mesele olarak görmüyorsunuz. Sayın milletvekilleri, israf konusu aslında bütün dünyanın meselesi, bütün dünyada tartışılıyor. İsrafin önüne geçmek için Batılı ülkeler yasal düzenlemeler yapmaya başladı. Ama bu konuda sizden hiçbir hareket yok ve şunu da üzülerek söylüyorum: Türkiye’de israf her geçen gün artıyor. Devriktidarınızda israf her geçen gün artıyor.

Mesela benden önce konuşan hatiplerin girmedığı bir konuya girmek istiyorum ben; kamudaki israf meselesi. Bakın, belediyeler, il özel idareleri, kamu kuruluşları hizmet alımı yoluyla israfın hızlı bir şekilde önünü açıyorlar. Bilmiyorum ilginizi çekiyor mu? Turizm sektöründe ciddi bir israf söz konusu. Bu konuya el atmamız lazım. Her şey dâhil sistemine bir sınırlama getirmek lazım. İsrafla ilgili ciddi bir denetim getirmek lazım. Tabii “israf” deyince şu kamudaki israfi biraz daha açalım. İmam-cemaat ilişkisi gibi. Kamu yöneticileri, ülkemizi yönetenler israf konusunda herhangi bir kaygı duymadıkları için maalesef Türkiye’de israfın hızlı bir şekilde arttığını görüyoruz. Mesela hoşunuza gitmeyecek biliyorum ama şu saraydaki israf konusunu konuşmamız lazım. Türkiye’de iki tane ordu var; birincisi millî ordu, biri sarayın ordusu. Koruma ordusundan bahsediyorum. Sayın milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanının gittiği her yere ne kadar harcama yapılıyor biliyor musunuz, kaç kişiyle gittiğini hiç takip ettiniz mi, kaç araçla gittiğini hiç takip ettiniz mi? Koruma ordusuyla gidiyor. Sayın Cumhurbaşkanının sarayda oturduğu her gün Türkiye Cumhuriyeti için en büyük tasarruf. Kaç bin kişiyle gidiyor, bir baktınız mı buna? İsrafin en büyüğü sarayda yapılıyor Türkiye’de. Tabii, saraydaki

bu israfı gören belediyeler, il özel idareleri, kamu kuruluşları, onlar da maalesef geri kalmıyorlar. Türkiye’de 130 bin makam aracı var değerli milletvekilleri. Herhâlde bunun birkaç bini saraya aittir, onun da altını çizmek lazım ama 130 bin makam aracı var. İlçelerde müdürlerin makam araçları var. Evi ile müdürlük arasındaki mesafe 200 metre, makam aracıyla gidiyor. Bundan daha büyük israf olur mu sayın milletvekilleri?

Sayın milletvekilleri, tabii, Türkiye’de kamudaki israfı biz net olarak da ölçümleyemiyoruz. Niye ölçümleyemiyoruz? Sayıştay denen bir yüksek mahkeme var, sadece adı var, devriktidarınızda her geçen gün işlevsiz hâle getirdiniz, Sayıştay artık kamuda denetim yapamaz hâle geldi, yaptırılamaz hâle geldi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kapatalım.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Dolayısıyla artık kamudaki israfın boyutlarını inceleyen tarafsız ve bağımsız bir makam olmadığı için anlayamıyoruz bile, ortaya bile çıkartamıyoruz. O anlamda bu bölümle ilgili şunu açıklıkla söylemeliyim: Kamuda israf bitmediği sürece Türkiye’de israf da bitmez. (CHP sıralarından alkışlar) Kamuda israfın bitmesi lazım ama kamuda israfı tabii, Sayın Cumhurbaşkanının makam aracını Güney Amerika’ya uçakla taşımakla bitiremeyiz diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, ben bu konunun çok ilginizi çekmediğini düşünüyorum, bu konuyla ilgili söyleyeceklerim bunlar. MHP sözcüsü az önce güzel bir şey söyledi “Ya, bir muhalefet partisinin de bir önerisini kabul edin.” dedi. Bakın, MHP Grubu size çok kritik konularda çok yardımcı oldu yakın zamanda, biraz vefalı olun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Olmazlar, olmazlar.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Biraz vefalı olun, en azından bu konuda bu talebi geri çevirmeyin, 214 milyar TL’den bahsediyoruz, eski parayla katrilyon lira, biraz vicdana gelin şu mübarek günde, bari buna “evet” deyin; araştıralım, yasal önlemleri alalım. Bu konuda ben size çağrıda bulunuyorum çok umutlu olmamakla birlikte ama ilginizi çekecek başka bir konuya girmek istiyorum bu vesileyle, FETÖ’yle mücadele süreci, daha doğrusu, FETÖ’yle mücadele etmeme süreci. Yaşanan tiyatroyu hepimiz görüyoruz.

Sayın milletvekilleri, AKP Grubuna söylüyorum, siz ya kandırılmaya devam ediyorsunuz ya da hiç kandırılmadınız, milleti yıllardır kandırıyorsunuz. Ya, böyle mücadele mi olur FETÖ’yle? Şimdi, bu askerler yargılanıyor, darbeciler değil mi? Darbeciler bile ifadelerinde şunu söylüyor: “Kardeşim, tamam, biz darbeyi yaptık da askerî kanat bizim de bunun sivil kanadı nerede?” Yurtta sulh konseyinin sivil kanadı, siyasi ayağı nerede, bu sorunun cevabı bulunamadı. Sonra bizim Genel Başkanımız çıkıyor “Kontrollü darbe miydi bu darbe girişimi?” diye sorduğunda tüyleriniz diken diken oluyor. Dünyanın neresinde siyasi ayağı olmadan bir darbe girişimi yapılmış, var mı bunun bir örneği?

Şimdi, darbeden sonra bir grup milletvekili Sayın Fikri Işık’la görüştük, bize dedi ki: “Eğer darbe gerçekleşseydi müsteşar olacak belli, genel müdür olacak belli -hatta birkaç tane de isim verdi- darbeyi yapan askerler belli.” Peki, ama bu darbe başarılı olsaydı kimler bakan olacaktı, kimler başbakan olacaktı, kim cumhurbaşkanı olacaktı bu ülkede? Bu niye belli değil? Var elinizde bu bilgiler ama açıklamıyorsunuz; açıklamıyorsunuz, muhtemelen ucu size dokunacak diye açıklamıyorsunuz. Bakın, bu süreç öyle bir hâle geldi ki FETÖ’yle mücadeleden çıktı tamamen. Bir, gerçekten FETÖ’nün kandırıcılarıyla mücadeleye döndü. İkincisi de muhaliflerle mücadeleye döndü.

FETÖ’nün gerçekten kandırdığı kimler, isterseniz bir kafa yoralım buna. Ben, FETÖ’nün yapısını bilmeden, iyi niyetli insanlardan oluştuğunu düşünerek kurban bağışı yapan insanların gerçekten kandırıldığını düşünüyorum. Bunların bankasına para yatıranların önemli bir kısmının gerçekten

kandırıldığını düşünüyorum. Bunların okullarına çocuklarını gönderenlerin gerçekten kandırıldığını düşünüyorum. Peki, okullarına çocuk gönderdi, bankasına para yatırdı, bunlar FETÖ’cü de bu bankanın açılma iznini verenlerin, bu okulların açılma iznini verenlerin FETÖ’yle hiçbir alakası yok mu? Onlar FETÖ’yle mücadele ediyor, diğerleri FETÖ’cü oldu. Bunun izahı yok.

Bakın, artık öyle bir akıl tutulması yaşıyoruz ki FETÖ’ye 2010 yılında “FETÖ” diyen gazeteye, Sözcü gazetesine operasyon yapıyorsunuz FETÖ’yle bağlantılı diye. Kadri Gürsel tutuklanıyor, tutuklanma gerekçesi ne? Telefonunda byLock yüklü olanlarla irtibat kurmuş. Bundan dolayı tutuklanıyor.

Sayın milletvekilleri, milyonlarca vatandaş, bu tutuklama gerekçesiyle tutuklanmayla karşı karşıya çünkü milyonlarca vatandaş sizleri arıyor. Biz biliyoruz ki -herkes biliyor- sizin içinde telefonunda byLock yüklü olanlar var. Eğer bu tutuklama gerekçesiyle milyonlarca vatandaş tutuklanma tehlikesiyle karşı karşıya. Ben bu gerekçeyi gördükten sonra -içinizde çok sevdiğim AKP milletvekilleri var ama- korkudan hiçbirinizi arayamaz hâle geldim çünkü telefonunda byLock olanla irtibat kurmak, aramak, konuşmak tutuklama gerekçesiyle artık bundan sonra başımıza Türkiye’de neler gelir bilinmez. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, FETÖ’nün siyasi ayağıyla ilgili size bir ipucu vereyim.

BAŞKAN – Sayın Özcan, bakın, bütün milletvekillerini itham ediyorsunuz.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Tamam. Başka bir konuya geliyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bu ne saygısızlık!

BAŞKAN - Bildiğiniz isim varsa açıklayın yoksa da böyle bütün herkesi itham edecek durumda değilsiniz, kusura bakmayın.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, siyasi ayakla ilgili size bir ipucu vereyim: Bakın “Siyasi ayağı sorgulayalım.” diyoruz, ya çıkip deyin ki: “Siyasi ayak yok bu işin içinde.” ya da söylediklerimize kulak verin.

Bakın, damatlar konuşmaya başladı Türkiye’de. Bülent Arınç’ın damadı... Bülent Arınç kim? Bu partinin kurucusu. Bülent Arınç’ın damadı gözaltına alındı, “Nasıl girdin bu yapıya?” diyorlar, diyor ki: “Kayınpederim telkinde bulundu bana.”

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Yok, yok, öyle bir şey yok.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Siz siyasi ayağı arıyorsunuz, değil mi?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Yok, yok, Özcan Bey, öyle bir şey söylemedi.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Niye o zaman Bülent Arınç’ın üzerine gidemiyorsunuz? Bakın, damatlar eğer itirafçı olmaya başladıysa burada büyük tehlike var demektir.

Sürem bitiyor, bir dakika verecek misiniz Sayın Başkan? Tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın siz, tamamlayın.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bakın, damat daha ne desin? Damat açıkça söylüyor “Kayınpederim telkinde bulundu, ‘Bunlara yanaş.’ dedi.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Kimdir peki?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Yok öyle bir şey kardeşim, yok, yok.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bu ifadelerin hepsi basına yansıdı, herkes bunu okuyabilir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Herkes hür aklıyla....

BAŞKAN – Bir dakika verdim, tamamlayın.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Sayın milletvekilleri, vallahi, ben damadın yalancısıyım. Bir damat daha fazla ne söylesin kayınpederiyle ilgili?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Nerede söyledi?

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Bir damat sorgu ifadesinde diyor ki: “Kayınpederim telkinde bulundu bana bu yapıya yanaşmam için.” Kayınpeder nerede? Kayınpeder dışarıda. AKP nerede? Siyasi ayağın üzerine gidiyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Aklı yok muymuş onun?

TANJU ÖZCAN (Devamla) – Arkadaşlar, yapmayın, ya siyasi ayağın üzerine adam gibi gidin ya da çıkın deyin ki: “Bu darbe girişiminin arkasında siyasi ayak yoktur.” Bunu söylerseniz size kargalar bile gülecek, kendi vicdanlarınızda bile kendinizi aklamayacaksınız. Böyle bir mücadele anlayışı olmaz, tekrar ediyorum.

Ha, bundan sonra şu çağrıda da bulunayım: Damatlara dikkat. Herkes yurt dışına falan giderken damadını yanında götürsün. Benim tavsiyem bu.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, hatip, grubumuza “İçinizde byLockçu olanlar var, aramaktan korkuyorum.” gibi saçma sapan şeyler söyledi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Efendim, “saçma sapan” diyor.

BAŞKAN – İki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Verdi zaten, “saçma sapan” dedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Verdi zaten, “saçma sapan” derken verdi.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her zamanki gibi cafcacı bir konuşmayı sayın hatipten dinledik, cafcacı; her konuşması böyle, renkli. “Var.” diyor. Sayın hatip, çık açıkla bakalım, kim var? Böyle ortaya laf atmakla konuşulmaz, çıkıp konuşacaksın, yoksa müfterisin, müfterisin. Böyle bir şey olamaz değerli arkadaşlar, ortaya laf at, ortalık bayram olsun. Varsa bildikleriniz söyleyin. Kim kardeşim, çıkıp söyle, ortaya laf atmakla olmaz. Bunlar doğru şeyler değil, kendisini müfteri ilan ediyorum, olmayan şeyleri ifade edemez.

Bir diğeri: “Saray”, “saray”, “saray”, “saray” değil arkadaşlar ismi, külliye. Türkiye Cumhuriyetinde bir tane ordu vardır, Türk Silahlı Kuvvetleridir, başka bir ordu yoktur. Sanki, Sayın Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımızdan önce cumhurbaşkanlarının korumaları yokmuş, onların hiç makam arabası yokmuş, onlar hiç oldukları yerin dışına çıkmıyorlarmış da şimdiki Cumhurbaşkanına makam aracı tahsis edilmiş, korumalar tahsis edilmiş; farklı noktalara yurt içerisinde gideceği,

yapacağı çalışmalarda korumaları ona eşlik ediyormuş, daha öncekilerde böyle bir şey yokmuş sanki. Arkadaşlar, devletin başı; daha önce cumhurbaşkanlarına hangi imkânlar, olanaklar tanınmışsa şu anki Cumhurbaşkanımıza da aynı olanaklar tanınmıştır.

“Siyasi ayak” diyor, “Başarılı olsa kim bakan olacaktı?” diyor. Herhâlde bizi devirdikten sonra getirip de bizden bakan yapmayacaklardı. 17-25’ten sonra kanallarının kapatılmaması için ortaya çıkanlar, o kanallarda boy gösterenler, devlet onların gazetelerinin üzerine gidip onları kapatıyorken kapatılmaması için canhıraş bir şekilde mücadele edenler herhâlde bakan olacaktı, ben başka birisini göremiyorum; siyasi ayağı orada arayın bence, bak siyasi ayak orada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özcan.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Efendim, hangisini söyleyeyim bilmiyorum ama...

BAŞKAN – Bir tanesini söyle.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – “Müfteri” dedi her şeyden önce.

BAŞKAN – Yalnız, az önce konuşmanızın başında güzel bir şey söylediniz, bu mübarek günde herkesi vicdana davet ettiniz; lütfen, vicdana davet ediyoruz herkesi.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir kez daha davet et, bir kez daha davet et.

2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, o zaman bir kez daha davet ediyorum ben herkesi vicdana mübarek ay vesilesiyle, mübarek günler vesilesiyle.

Sayın milletvekilleri, benim söylediğim şuydu: Sözcü gazetesi yazarı Kadri Gürsel’in tutuklanma gerekçesini söyledim, telefonunda byLock bulunanlarla irtibat kurduğu için. Şimdi, kimin telefonunda byLock bulunuyor, kimin byLock bulunmuyor, bu konu hâlâ netleşmediği için ve MİT’in muhtelif raporları sürekli kamuoyuna çıktığı...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, getir şu raporu buraya, getir şu muhtelif raporu görelim ya.

TANJU ÖZCAN (Devamla) – ...ve birçok milletvekilinin telefonunda böyle kayıtlar olduğu yönündeki iddiaları ben gündeme getirdim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Getir şu raporu, belki sende var byLock. Getir buraya raporu.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Şimdi, MİT bana bağlı olsa Sayın Muş, ben bunu çoktan açıklardım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – O zaman muhtelif demeyeceksin.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Ama, MİT’in kendisi, MİT’in bağlı olduğu kişiler ve kurumlar bu açıklamayı yapmaktan imtina ediyor. Ben size söyleyeyim bunlar CHP’li olsa veya diğer muhalefet partilerinin milletvekilleri olsa 10 kez açıklardı, davulla zurnayla açıklardı. Niye açıklanmıyor?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Olmayan neyini açıklayacağız?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Ben size bir soru sordum: Ya, bu darbe girişiminin siyasi ayağı var mı, yok mu, var mı, yok mu?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Söyledim ayağını.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Bak, müsteşar belli, genel müdür belli de bakan olacaklar kimler? Bunlar muhalefet partilerine mensup olsaydı Sayın Cumhurbaşkanı bunu davulla zurnayla açıklardı çoktan, meydanlarda açıklardı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kanallarda boy gösterenleri yapacaklardı.

TANJU ÖZCAN (Devamla) - Nerede bu siyasi ayak, nerede bu siyasi ayak? Bak, Bülent Arınç'ın damadının sorgu ifadelerini burada anlattım, “Kayınpederim bana telkinde bulundu.” diyor. Ya, AKP'nin 3 adamından bir tanesi, 3 adamından bir tanesi, hâlâ ortaya çıkmıyor, neden üzerine gidilmiyor? Bakın, Sayın Davutoğlu'yla, Sayın Gül'le ilgili de bir sıkıntılarınız var. Bu sıkıntıların ne olduğunu da kamuoyuna açıklamak zorundasınız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne sıkıntımız var?

TANJU ÖZCAN (Devamla) - FETÖ'yle ilgileri olduğunu mu düşünüyorsunuz, parti içi çekişmeden dolayı mı böyle sıkıntılar var? Bunlar da açıklanmaya muhtaç. Az önce söyledim, Sayın Bakana, Fikri Işık'a biz CHP'li birkaç milletvekili gittik, Fikri Bey bunları söyledi, önümüzdeki aylarda bu siyasi ayağın açıklanacağını da söyledi. Nerede bu siyasi ayak? Bu darbe başarılı olsaydı, yurttan sulh konseyinin sivil üyeleri, siyasetçi üyeleri kimlerdi, ben bunun cevabını millet adına istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederiz, biz de istiyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bolu Milletvekili Tanju Özcan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bakın, ısrarla... Ahmet Davutoğlu partimizin Genel Başkanlığını yapmış, Başbakanlık yapmış, hâlen bizim Konya Milletvekilimizdir. Sayın Abdullah Gül partimizin kurucularından, partimizden Dışişleri Bakanlığı yapmış, bakanlık yapmış, Cumhurbaşkanlığı yapmış birisidir. Kendilerini bizimle karıştırmasınlar. Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz, her şey ortadadır ve olmayan şeyler üzerinden de sayın milletvekili, partimizi bir daha bir töhmet altında bırakmaya çalışmasın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erdem, buyurun.

27.- *İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, uzun vadede oluşacak sıkıntıları bugünden görerek tedbir almanın önemli olduğuna ve bu araştırma önergesinin kabul edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir siyasetçinin belki en önemli kabiliyeti şu olmalı: Aniden gelişen olaylar karşısında elbette ki kriz yönetimi ama önemli olan, uzun vadede oluşacak olan sıkıntıları bugünden görmek ve bunlarla ilgili tedbirleri, önlemleri almak. Bu anlamda Milliyetçi Hareket Partisi lideri Sayın Devlet Bahçeli'nin ve Milliyetçi Hareket Partisinin uzun vadeli öngörülerini hep tarih not düşmüştür, düşmeye de devam edecek.

Belki basit gelebilir ama bu israf, bundan on sene sonra, yirmi sene sonra çok büyük bir sorun olarak her birimizin karşısına çıkacak, her birimizin vicdanı da bu anlamda eminim ki mutlaka sızlayacaktır. Zaman varken siz yine de fikrinizi değiştirin, gelin, bu araştırma önergesine “Evet.” deyin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve arkadaşları tarafından, her tür gıda israfı sorunun araştırılması, tüketimin kontrollü hâle getirilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususunda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla 25/5/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde, ikinci ve aynı zamanda son konuşmacı Trabzon Milletvekili Salih Cora.

Buyurun Sayın Cora. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından gıda israfıyla ilgili verilen Meclis araştırma önergesini esasında biz de önemsiyoruz. Gıda israfının yani lüzumsuz ve ölçsüz harcamanın, toplumumuzun temel sorunlarından birisi olduğunu biliyoruz; sosyal hayatta ne denli derin yaralar açtığını ve dünyanın gündeminden hiçbir şekilde düşmeyen esaslı bir olay olduğunu biliyoruz. Geçmişte bu konuda parti olarak önemli çalışmalar yaptık, hatta gıdanın geri dönüşümü ve buna ilişkin israfı önlemeye yönelik birçok kampanyayla beraber önlemler aldık. Ancak bununla beraber şunu özellikle belirtmeliyiz ki, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok yoğun bir gündemi vardır, sayın milletvekilinin yapmış olduğu açıklamaların her biri çok değerlidir. Diğer milletvekillerimiz de güzel açıklamalar yapmıştır ancak bunu siyasi partilerimizin temsilcileri, grup başkan vekillerimizle çok geniş bir zamanda teferruatlı olarak değerlendirip gündeme alınmasını ilerleyen aşamalarda çok önemli görüyorum. Şu anda gündemin yoğun olması açısından, zamanın israf edilmemesi adına, gıda israfıyla alakalı bir konuyu da çok dar bir zamana hapsetmemek adına bunun ilerleyen aşamalarda gündemde mutlaka değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın hatip dedi ki: “Gıdanın geri dönüşümü...” Bu bağışsıklardan çıkar gıda. Bu nasıl oluyor, bize açıklasın, böyle bir kavram...

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl bir şey bu?

BAŞKAN – İstirham ediyorum, ciddi bir iş konuşuyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyen... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy ve arkadaşları tarafından, “lobicilik faaliyetleri” adı altında ABD’deki kuruluşlara birtakım iş adamları üzerinden yapılan ödemelerin hukuka ve ahlaki normlara uygun olup olmadığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin bazı üyelerinin adının karıştığı “Malta Belgeleri” hakkında 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 7/6/2017 Çarşamba günü (Bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

7 Haziran 2017 tarihinde Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy ve arkadaşları tarafından verilen 4762 sıra numaralı lobicilik faaliyetleri adı altında ABD’deki kuruluşlara birtakım iş adamları üzerinden yapılan ödemelerin hukuka ve ahlaki normlara uygun olup olmadığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin bazı üyeleri adının karıştığı “Malta Belgeleri” çıkarılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 7/6/2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi lehinde ilk söz İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’ye aittir.

Buyurun Sayın Kürkcü. (HDP sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; grubumuzun araştırma önergesi için söz aldım. Hepinizi selamlıyorum. Umarım bir kaza, bela olmadan bugünü de geçeriz.

Bizim araştırma önergemiz, uluslararası alanda Türkiye Hükûmetinin ve Türkiye Hükûmet yetkililerinin girmiş oldukları belgelenen, iddia edilen, pek çok ayrı araştırma tarafından doğrulanan ilişkilerin, bu ilişkilerin uluslararası hukuk ve iç hukukumuz bakımından oluşturduğu sorunlar ve ülke güvenliği ve toplumun şeffaf yönetimi bakımından hepsi ağır bir sorumluluk ve suç oluşturan durumlar ve bunlarla ilgili bir araştırma yapılmasını istiyoruz. İki boyutu var, bunlardan bir tanesi, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki ilişkiler. Diğeri ise uluslararası ticaret, finans, kara para aklama çerçevesinde süren ilişkiler ve bunların Türkiye devlet kurumlarıyla bağlantılı bir biçimde sürdürülmesi. Amerika Birleşik Devletleri’yle ilgili en önemli tartışma konusu, en önemli iddia şudur: Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump’ın eski Güvenlik Danışmanı emekli tümgeneral Flynn’in Güvenlik Danışmanı olduğu sırada Türkiye’yle girdiği parasal münasebetler sonucunda aslında Amerika Birleşik Devletleri’nin Suriye’de sürdürmekte olduğu IŞİD karşındaki askeri harekâtın durdurulması, duraksatılması ve geciktirilmesi için teşebbüste bulundu. Bunun için bir Amerikalı iş adamından, Türkiye Hükûmetiyle beraber çalışan Ekim Alptekin isimli Türkiye-ABD İş Konseyi Başkanından ve onun şirketinden 530 bin dolar para alması, bu para karşılığında Amerika Birleşik Devletleri’nin güvenlik politikalarını aslında kendi ilişkilerini açıklamadan yani Türkiye Hükûmetiyle çalıştığını açıklamadan bu politikaları etkilemesi. Flynn, bu işlemleri dolayısıyla şu an Amerika’da soruşturma altında ve bu soruşturma altında olmasının yol açtığı mesuliyetleri dolayısıyla girdiği ilişkileri birer birer açıklıyor.

O nedenle bizim bugün burada, Türkiye’de bütün bunlardan Meclis olarak, Meclis komisyonları olarak, Türkiye’de seçilmiş ve Türkiye’yi yönetmekle sorumlu insanlar olarak haberimiz olmayan bu ilişkiler şimdi Amerikan mahkemeleri karşısında, Amerikan soruşturma kurumları karşısında soruşturuluyor. Şu an Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri siyasetini etkilemek için nüfuz satın almak üzere Amerikan devlet görevlileriyle gizli ilişkilere giren bir Hükümet olarak soruşturuluyor. Bunun Trump için yol açtığı sorumluluklardan kaçmak için Trump, FBI Başkanı görevden aldı. FBI Başkanı ise kendisinin görevden alınmasının bütün bu ilişkilerin ortaya çıkartılması, soruşturulması dolayısıyla üstlendiği yükümlülüklerden kaynaklandığını açıkladı. Şimdi, Senato karşısında sorguya çekilecek.

Bütün bunların bir açıklamasının olması gerekir. Türkiye, IŞİD ile karşı karşıya bir güç olduğunu dünyaya söylerken Amerika Birleşik Devletleri’nin IŞİD’e karşı girişmekte olduğu harekâtı önlemeyi hangi siyasetle bağdaştırmaktadır?

İkincisi, kiraladığı adam Flynn, 15 Temmuzdan bir hafta önce, hatta 15 Temmuzun öncesi 14 Temmuz günü Amerika’daki bir toplantıda “Şu an Türkiye’de bir darbe gerçekleşiyor. Amerika Birleşik Devletleri bu darbenin yanında olmalıdır. Askerler Türkiye’nin seküler karakterini korumak üzere darbe yapıyorlar. Biz de bu darbeyi destekliyoruz.” diyen adamdır. Sadece iki ay sonra Cumhurbaşkanının damadı, Dışişleri Bakanı Flynn’le bir arada toplanarak Türkiye’nin kirlenen imajını temizlemek için Flynn’i göreve getiriyorlar ve Flynn, bundan iki ay sonra Türkiye Hükümetinin ne kadar önemli işler yaptığını söyleyen bir rapor kaleme alabiliyor.

Şimdi, parayla nüfuz satın almak Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir iş ama bu bir kurala bağlı: Kendinizi deklare ediyorsunuz “Ben yabancı çıkarların ajanıyım.” diye, ona göre işlem görüyorsunuz, o zaman Hükümette görev alamıyorsunuz. Ancak şu an Türkiye Hükümeti bu ilişkilerin içinde gözüküyor ve esasen bir FETÖ soruşturmasından söz edilirken Fetullah Gülen’in Amerika’daki en büyük övgücülerinden birisini kiralamayı başarıyor. İkincisi, bir devlet misyonu olarak sürdürülen Rakka operasyonunun geciktirilmesi için çaba gösteriyor. Bunun izaha ihtiyacı vardır.

Üçüncüsü, “Malta Belgeleri” denilen belgeler kapsamında Malta’da sürdürülen “offshore” bankacılığı çerçevesinde bir Bağımsız Gazeteciler Topluluğunun yaptığı araştırmaların sonucu olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın damadının girdiği vergi indirimi, vergi affı uygulamaları bağlamında; evet, yasa dışı; evet, korsanlık olarak; evet, hackerlık olarak RedHack grubunun ortaya çıkarttığı belgelerin peşine düşerek bu gazeteciler sonuçta Türkiye’de sürdürülen vergi affı çalışmalarıyla Malta’daki “offshore” girişimleri arasında dolaysız bağlar olduğunu sayısız raporla ortaya koydu.

Başbakan ve oğullarının son derece geniş bir gemicilik, uluslararası deniz taşımacılığı faaliyetini deklare etmeden, bir servet beyanı çerçevesine sokmadan Başbakan bakan olduğundan bugüne kadar geçen zaman içerisinde gemilerinin sayısını 1’den bir düzineye kadar çıkarttıklarına dair raporlar burada yer alıyor. Bunların hepsinin Türkiye Cumhuriyeti’nin nüfuzlu kurumlarının kullanılması ve bunların uluslararası “offshore”, kara para aklama, bankacılık, vergi kaçırma faaliyetleri içerisinde yer aldığına dair son derece açık raporlar var.

Şimdi soru şudur: Bütün bu işler yapılırken kaynak nereden gidiyor? Çünkü bunlar bedava yapılmıyor. Bakın, size söyleyeyim: Amerika’da geçtiğimiz yıl 22 lobi şirketine yıllık 7 milyon dolar ödeme yapıldı. Hangi kaynaktan bu ödeme yapıldı? Acaba örtülü ödenekteki inanılmaz şişme bununla ilgili olabilir mi? 2010’da 385 milyon olan örtülü ödenek 2017’nin ilk dört ayında 1 milyar 098 milyon, bir önceki yıl -tamamında- 1 milyar 616 milyon olmuştur yani geçtiğimiz yıla nispetle bunun neredeyse 4 katına çıktığını görebiliyoruz. Oysa Çiller -çok müsrif bir Başbakan olduğunu hatırlıyoruz- sadece 5,3 milyon lira, Erbakan 6,3 milyon lira harcamıştı örtülü ödenekten.

Şimdi, kamu parası devletin parası, halkın parası, sizin bizim vergilerimizden. Şimdi, bizi dinleyen milyonlarca -inşallah öyledir- insanın vergilerinden artan kaynaklar, vergilerinden ortaya çıkan kaynaklarla IŞİD'e karşı operasyonun geciktirilmesi, "offshore" bankacılığı, bütün bunlardan doğan çıkarların bir yasa hükmü hâline getirilmesi için gösterilen çabalar ve bütün bunların ailelerin hanedanlık içinde gerçekleştirdikleri ilişkiler olması demin övgülerle selamlanan bir cumhuriyet gerçekliğiyle uyuyor mu? Cumhuriyet, kendi yurttaşlarına karşı saldırı, tertip, yüzlerce yurttaşını öldürmüş olan bir uluslararası şiddet örgütünün ezilmesi için başlatılmış olan bir girişimin yavaşlatılması ve durdurulması için milyonlarca lira karşılığı dolarları bir Amerikalı emekli generale ve bir Fetullah Gülen övgücüsüne ödeyerek milletin çıkarlarını korumuş olabilir mi? Bütün bunların mutlaka ve mutlaka araştırılması gerekir. Kimler tarafından, nasıl yönetildiğimizin Meclis tarafından ortaya konması üzerimizdeki bir borçtur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bilinen sözdür, tüyü bitmedik yetimin hakkı olan paranın Amerikalı generallere yedirilmesini biz kabul etmiyoruz ve etmeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Lobicilik faaliyetlerinden bahsediyor hatip. "Amerika'da bu iş yasalara bağlıdır." diyor, "Eğer yabancı ülkeler adına bu işi yaparsanız ona göre size muamele ederler ama Türkiye'de Hükümet de bu işin içerisinde." diyor. Sanki Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yabancılar adına faaliyet gösteriyormuş gibi, bakanlarımıza, Grup Başkanımıza...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş, iki dakika süre veriyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ben öyle bir şey demedim Başkanım. O zaman cevap hakkı doğdu ister istemez.

BAŞKAN – Sayın Muş öyle bir şey söylemediğini söyledi ama siz öyle algıladıysanız dinleyin, gerekirse size de söz veririm Sayın Kürkcü.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ayrıca, Hükümet adına mı cevap veriyor?

BAŞKAN – Buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve AK PARTİ Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakan, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve şu an iktidar partisi olarak bizler ülkemizin ali menfaatleri için çaba içerisindeyiz. Bize iktidar görevi vermiştir millet, diğer partilere muhalefet görevi vermiştir; her dönem bir siyasi partiyi veya birden fazlasını iktidara getirmiştir ve ülkeyi yönetme sorumluluğu vermiştir. Gelenler de ülkenin kalkınması için, ilerlemesi için çaba sarf etmişlerdir, etmeye çalışmışlardır ve millet onların değerlendirmesini yapmıştır. Olmayan şeyler üzerinden... Bir yasal düzenleme yapılıyor burada, ona atfen, efendim hackerlar varmış, bu hackerlar bir yeri kırmışlar, oradan belgeler bulmuşlar, bağımsız gazeteciler bunları derlemişler, oradan raporlar çıkmış, o raporlardan bizim Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bakanlarına, şu an Grup Başkanımıza, Başbakanımıza atfen kabul edemeyeceğimiz söylemler ortaya atılmıştır; yapılan düzenlemelerin sanki farklı noktalara hizmet etmek için yapıldığını ima edecek beyanatlara ortaya

konmuştur. Bunların hiçbir geçerliliği yoktur. Ha, burada yasanın nasıl yapıldığı ortadadır, açıktır. RedHack’miş, arkasında kim olduğu belli olmayan, elinde ne olduğu belli olmayan bilgi, belgelere dayanak göstererek hiçbir parti üyemizi töhmet altında bırakma hakkınız yoktur. Biz şimdiye kadar milletin ali menfaatleri için çaba sarf etmiş bir Hükûmetiz ve yaptığımız faaliyetler, ortaya koyduğumuz eserler neticesinde de girdiğimiz seçimlerde milletimiz bizi iktidara getirmiştir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkanım, söz isterken “Benim Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti görevlilerinin yabancı çıkarlar için çalıştığını söylediğimi” söyledim.

BAŞKAN – Şimdi, söylediğiniz ifadenin o şekilde yanlış algılanabileceğinden bahisle söyledi, bir açıklama gereği hissetti. Siz de “Öyle demedim.” dediniz problem yok ama şu anki konuşmasında size herhangi bir sataşma oldu mu?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Nihayet kayıtlara geçti değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Nasıl?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yani söz alırken öyle aldı, kayda da o şekilde geçti.

BAŞKAN – Ama o zaman söz alırken böyle aldı diye herkes...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hayır, bu kayda geçti Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır hayır Sayın Kürkcü, şu anki konuşmasında...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Belki 7 milyon doların makbuzlarını, faturalarını getirecektir kürsüye!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Devam etmeme izin verin. Benim burada söylediğim şeylerin hiçbirisine karşılık vermediği gibi tamamen gerçeklere dayanan şeylerin...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hangi gerçek?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – ...uydurma olduğunu söylemekle aslında bu tartışmayı yanlış bir mecraaya sürdü, Meclisi yanlış bilgilendirdi ve bir yanıtı hak ediyor Sayın Başkanım.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ya bu samanlıkta iğne aramak gibi bir şey şimdi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz müdahale etmeyin Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti Sayın Kürkcü. Yani bu konuda sizin ifadenize dönük olarak çarpıttığı ya da size herhangi bir sataşma mahiyetinde bir şey söylediye bana söyleyin ben onun için söz veririm size.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Evet, uydurma olduğunu söyledi, bunlar uydurma değil.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

İki dakika süreyle size de söz vereyim.

Lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

4.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü’nün, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bir araştırma önergesine zaten bundan ihtiyaç vardır. Tam olarak aydınlığa çıkmamış fakat ciddiyet ve vahamet ifade eden pek çok bilgi, pek çok rapor uluslararası âlemi de katederek Türkiye’nin etrafını kuşatıyorsa o zaman Meclisin kendi temsil ettiği halkı, kendi temsil ettiği ülkeyi aydınlatmak ve temize çıkartmak için de buna başvurması gerekir.

Şimdi, evet, RedHack grubunun Berat Albayrak'ın posta kutusunu hackleyerek ortaya çıkarttığı belgelerle bu başladı ama Malta Dosyaları, 100 binden fazla, Malta bankalarının ve offshore şirketlerinin belgelerini bunun izini takip ederek inceledikleri raporlarla ördü. “Malta Dosyaları” denilen şeyler bunlar ve bunların hepsi Başbakan ve oğullarının, Cumhurbaşkanı ve aile efradının hiçbir zaman deklare edilmemiş, servet beyanlarında ve varlık beyanlarında ortaya konulmamış kayıt dışı varlıklara sahip olduklarına dair iddiaları her gün uluslararası âlemde yeniden yeniden konuşturan şeylerdir. Bunların uydurma olduğunu burada söylemek yetmez çünkü son derece gözle görülür, elle tutulur belgelere dayandırılan iddialar var ortada. Bunları açığa çıkarmak, sadece ve sadece bunları doğrulamak değildir, bunları yalanlamak da bunları açığa çıkarır. Bu cüret varsa, bunlar yalanlanabilirse o zaman hakikatler üzerinde konuşalım. Uydurma olduğunu ben düşünmüyorum. Hepinizi de Uluslararası Gazeteciler işbirliği belgelerini Türkçe karşılıklarını da bularak okumaya davet ediyorum. İnternette küçük bir gezi, bunun ne kadar ciddi bir şey olduğu konusunda aydınlatacaktır. Böyle yabana atılacak bir meseleyle karşı karşıya değiliz. Türkiye'nin saygınlığı Türkiye'yi yönetenlerin Türkiye halklarına verdikleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...bilgilerin sahiçiliğı bakımından son derece önemli bir sorun doğuruyor. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, az önce de ifade ettiğim gibi, 3-5 hackerın, ortada dolandırdığı ne olduğu belirsiz bilgi ve belgeler bizim için yok hükmündedir. Türkiye'nin itibarını düşünenler Avrupa Konseyinde ne yönde oy kullandıklarına bir baksınlar.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Biraz da sanal âlemde gezmeyi bırakıp milletin arasında dolaşacaklar tabii.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy ve arkadaşları tarafından, “lobicilik faaliyetleri” adı altında ABD'deki kuruluşlara birtakım iş adamları üzerinden yapılan ödemelerin hukuka ve ahlaki normlara uygun olup olmadığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bazı üyelerinin adının karıştığı “Malta Belgeleri” hakkında 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi aleyhinde ilk söz, Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aydoğdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, Avrupa Konseyi Parlamentosu üyesi olarak ben de oy kullandım, Ertuğrul Kürkcü de. Burada açık bir sataşma vardır. Böyle atlayamayız hemen.

BAŞKAN – Kürsüye davet ettim, sonra değerlendirelim inşallah.

Buyurun Sayın Aydoğdu.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; şerefli ramazan ayının hepimizi şerefliendirdiği günleri yaşıyoruz.

Komşumuz İran'daki elim hadiseyi buradan grubumuz adına telin ediyorum.

Söz aldığım konu, kesinlikle Meclis kürsüsüne getirilme haysiyeti taşımayan söylenti ve dedikodulardan ibarettir; hukuken tevsik edilmemiş, vesika mahiyeti kazanmamış, kanuni hiçbir gerekçe olmayan bir konu. Ancak bu vesileyle ülkemizin uluslararası görünürlüğü, ülkemizle ilgili dışarıda yaptığımız faaliyetler, lobicilik vesaire konusunda sizlerle, yüce Meclisle fikirlerimi paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 21'inci yüzyılda muhteşem bir tarihi hayata geçirmiş, bir tarihî varlığın devamı olarak yaşamak istiyoruz, işimiz çok zor.

Türkiye Cumhuriyeti millî ufkunu evrensel bir tarzda ve milletlerarası görünürlüğü de ihtiva edecek şekilde maalesef inşa edemedi. Bugün burada konuşurken de içine düştüğümüz sakil durumların en önemli sebebi o bence. Milletimizin tarihî büyüklüğü unutulmuyor. Biz cumhuriyetin ilk yıllarında, şartlar gereği, bir tedbir olarak, muktezayihâl kabilinden hatırlamamayı seçtik, bir tedbir olarak seçtik ancak uygulayamadık. Çünkü unutulmuyor, olur olmaz yerlerde hatırlıyoruz, tamamen unutmak mümkün değil, tam hatırlayamadığımız için de pek çok sosyal sorunlara sebep oluyoruz. Eğer biz geçmişimizi tamamen unutabilseydik, burada şipşirin, küçücük bir ulus olarak, bir Orta Doğu veya bir Balkan ülkesi olarak huzur içinde yaşayıp gidecektik ama unutamadık. Şimdi, tam hatırlayabilirsek büyük bir millet olacağız ve önümüzde de başka bir alternatif görünmüyor; kendimizi hatırlayacağız, tarihteki yerimizi hatırlayacağız, tarihteki yerimizden asla ayrı düşünemeyecek bugünkü hayatımızı hatırlayacağız ve yeniden inşa edeceğiz, kuracağız.

Dünya da unutmuyor, Türk tarihini dünya da unutmuyor. Rahmetli Halil İnalcık Hoca 1950'li yıllarda gidiyor yurt dışına, Amerika'ya. "Ben gittiğimde 50 kûsur vakıf vardı Osmanlı tarihi üzerine araştırma yapan Amerika Birleşik Devletleri'nde." diyor. Bugün bu sayının 700 civarında olduğu varsayılıyor, 700'ü geçtiği varsayılıyor.

Kıymetli arkadaşlar, uluslararası görünürlük hep birlikte içinde bulunduğumuz bir tablodur, hepimiz onun içindeyizdir. Yani, dışarıdaki, Amerika'da, Avrupa'da veya İslam ülkelerinde ya da Uzak Doğu'da ülkemiz hakkındaki imajın, oluşturulan tablonun kendimizi dışında tutacağımızı varsayarak Türkiye'de politika yapamayız, önce burada anlaşılmamız lazım. "Türkiye imajı" dediğinizde, Türkiye dışında, Türkiye'den bahsettiğinizde iktidarıyla muhalefetiyle bütün bir Türkiye görünür; bunun içinde Cumhuriyet Halk Partisi de vardır, Halkların Demokratik Partisi de vardır. Kıymetli İsmet Paşa'mız şehit Başbakanımız Adnan Menderes yurt dışına gittiğinde arkadaşlarına tembih edermiş "Başbakan aleyhinde onu üzecek şeyler konuşmayalım, Başbakanımız şu anda yurt dışında hepimizi temsil ediyor." dermiş. Böyle bir gelenekten geliyoruz bizler. 15 Temmuzda oluşturduğumuz tablonun içindeydik, hepimiz buradaydık, şimdi 15 Temmuzdaki tablonun dışına çıkaramaz hiç kimse kendisini, çıkarsanız da dışarıdaki kabul etmez.

Kıymetli arkadaşlar, soğuk savaş, 1950'den sonraki soğuk savaş bizde garip bir Türkiye imajı oluşturdu. Biz, Türkiye'yi dondurarak, Türkiye'deki görüntüyü, Türkiye'deki şartları dondurarak yaşayabileceğimizi varsaydık çünkü dışarıda işler karıştı, iki büyük dünya gücü birbiriyle kıyasıya rekabet hâlindeydi ve sadece ateşli silahlar kullanılmıyordu. Biz, o şartlarda Türkiye olarak bir şekilde olduğumuz gibi yaşarız, kimse bizi fark etmez dedik ve o rehavete kapıldık. Sanki bugün biz ondan pek kurtulamadık. 1989 devriminden sonra, Berlin Duvarı'nın yıkılması ve Doğu Bloğunun tamamıyla göçmesinden sonra Türkiye yeni nizama, yeni düzene intibak edemedi. Neden edemedi? Bunun en önemli tarihî sebebi kıymetli arkadaşlar, dünyada sadece bizim ülkemiz Birinci Dünya Savaşı'nın neticeleriyle yaşıyor. Türkiye ve Orta Doğu, bizler Birinci Dünya Savaşı'nın neticeleriyle yaşıyoruz. Bütün dünya İkinci Dünya Savaşı'nın neticeleriyle yaşıyor. Biz Birinci Dünya Savaşı'yla henüz ne hesaplaştık ne tasfiye ettik ne de o neticeleri aşabildik, orada yaşıyoruz ama 21'inci yüzyıldayız. Biz

ülke olarak önce kendi içimizde Birinci Dünya Savaşı'nın neticeleriyle hesaplaşmamızı tamamlayıp İkinci Dünya Savaşı sonrası, hatta bugünlerde kullanılan bir tabirle "post truth" diyorlar, gerçek sonrası... Yani dünya şimdi öyle bir döneme girdi ki İkinci Dünya Savaşı'nın neticelerini de tasfiye etti. Yepyeni bir kaos dönemine gidiliyor. Kaos, yeni bir dünya demektir. Kaostan mutlaka dünya yeni bir kozmos çıkaracaktır. Bu ortamda, bu şartlarda Türkiye'nin dışarıdaki tanıtımı, Türkiye'yle ilgili dışarıda yapılan işler emin olun içeride yaptığımız işlerin ciddiyetinden hiç de uzak değildir.

Gündeme getirilen konu, Türk-Amerikan İşbirliği Başkanı Kamil Ekim Alptekin kendi şahsi şirketinden Amerika Birleşik Devletleri'nde bir şahsa -hükûmette görevli bile değil- şu anki Başkanın kampanyası sırasında yanında bulunan bir şahsa ödeme yapmış, özel bir ödeme. Bunun ortaya çıkış şekli -keza HDP konuşmacısı kendisi zikretti- Malta Belgeleri'nin de ortaya çıkış şekli. Tamamıyla yasal olmayan, "hacker" diye tabir ettiği bilgisayar korsanlarının; bu şekilde ortaya çıkışı şaibeli, ortaya çıkışı çok problemli bir konunun Meclis kürsüsüne getirilmesi, doğrusu, Meclisimiz açısından pek uygun değil diye düşünüyorum. Çünkü buraya gelen bilgilerin yasallık haysiyetinin birazcık olması lazım. Söylentileri, dedikoduları burada birbirimize ciddiyet sadedinde devletimizi, ülkemizi, yöneticilerimizi burada birbirimizi karşılıklı suçlayacak şekilde kullanamayız. Az önce söylediğim, o hepimizin aynı tablonun içinde olmamız şartına, olmamız durumuna uymaz. Ancak ben de HDP'li konuşmacının son sözünü çok üzüntüyle dinledim, ben de onun gibi düşünüyorum ancak o farklı bir şekilde söyledi, Türkiye Cumhuriyeti'nde hiçbir Başbakan, hiçbir devlet adamı, hiçbir siyasetçi yetimin hakkını görevde olduğu sürece çok rahat bir şekilde peşkeş çekemez, bizim devlet geleneğimiz buna müsaade etmez, çekerse de hesabını verir, hesabı da sorulur. Rahmetli Özal "Demokrasi halka danışarak değil, halka hesap verilerek devam eder." demişti.

Ben de sözlerime son verirken, ülkemizin dışarıdaki tanıtımının bir tarih ve kültür meselesi olduğunu ve bu konuda Dışişleri Bakanlığımızın yasal yollardan pek çok usulüne uygun işlemlerin yapıldığını biliyoruz ancak bir şeyi de çok iyi biliyoruz: Türkiye'nin dışarıdaki imajı muhataplarımız tarafından da bir tarih meselesi, muhataplarımız tarafından da bir varlık, yokluk meselesi. Sadece doğruyu kabullenme, kabullenmeme meselesi değil, siyasi bir mesele. Bugünlerde unuttuğumuz ama hâlâ devam eden bir kavram vardır, hâlâ varlığını, hayatiyetini sürdüren bir kavram: "Kültür emperyalizmi". Türkiye dünyada devam eden kültür emperyalizminin önemli taraflarındandır. Dünyada bazı ülkeler kültür emperyalizmine, kültür savaşına taraf değildir, taraf bile değildir ama Türkiye bunun önemli aktörlerindendir. Bu itibarla Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türkiye devletinin, Türk milletinin istikbalinin öncelikle kendini tanıması ve tanıtmasıyla kaım olacağını söyleyerek yüce Meclisi, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, az önce Sayın Mehmet Muş "Avrupa Konseyinde yaptığınıza bakın." gibi bir ifade kullandı. Dolayısıyla biz de yaptığımızı ifade edelim. Bir sataşma var yani Avrupa Konseyinde sanki kamuoyu nezdinde yanlış bir şey yapılmış gibi bir sataşma. O nedenle söz istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika süre veriyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ertuğrul Bey konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bütün partiler Avrupa Konseyine yani Türkiye'nin kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyinin Parlamenter Meclisine milletvekillerini Mecliste görevlendirerek tayin ediyorlar. Biz orada Türkiye Büyük Millet Meclisini ve partilerimizi temsil ediyoruz.

Avrupa Birliği Bakanı Ömer Çelik'in geçtiğimiz günlerde bu oylama sonrasında Avrupa Konseyine yaptığı ziyarette söylediği bir şeyi olduğu gibi benimsiyorum, zaten hep öyle konuşuyorum. Avrupa Konseyi de Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi de bizim kendi parlamentomuzdur, biz kurduk. Türkiye Cumhuriyeti o parlamentonun kuruluşuna katıldı, Parlamenter Asamblesinin eşit haklı üyesidir ve hepimiz orada herkesle eşitiz ve burada eşit olduğumuz gibi, buradaki oyumuzu Avrupa'da gidip inkâr etmiyoruz, Avrupa'daki oyumuzu burada inkâr etmiyoruz. Öyle yapanlar olabilir. Biz o sınıftan değiliz. Dürüst olduğumuz için, açık olduğumuz için, Avrupa Konseyini evimiz saydığımız ve evimizdeki gibi davrandığımız için burada bizi hiç kimse suçlayamaz. Avrupa Konseyi bize aittir, biz orada misafir değiliz, eşit haklıyız. Her türlü hakka sahibiz. Hakkımızı kullandığımız için bizi hiç kimse eleştiremez.

Benden önce konuşan konuşmacıya da üslubu için çok teşekkür ederim. Güzel bir tartışmaya belki konu olabilir fakat söylediklerimin yarısını tartıştı. Birinci yarısını niçin tartışmadınız? Emekli Tümgeneral Flynn'in Amerikan makamları önündeki itirafları var. “Evet, Türkiye'yle irtibatı olan bir şirketten 500 bin dolar aldım. Bu sürede Başkanın Amerikan Savunma Danışmanı olarak yaptığım işlerde Amerika'nın değil Türkiye'nin menfaatlerini kollamış olabilirim.” itirafını yok sayamazsınız. Asıl büyük problem burada yatıyor.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy ve arkadaşları tarafından, “lobicilik faaliyetleri” adı altında ABD'deki kuruluşlara birtakım iş adamları üzerinden yapılan ödemelerin hukuka ve ahlaki normlara uygun olup olmadığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bazı üyelerinin adının karıştığı “Malta Belgeleri” hakkında 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Demokratik Partisi grup önerisi lehinde ikinci söz Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'a aittir.

Sayın Öztrak, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda, son aylarda Türkiye'nin ismi sürekli gizli kapaklı, şeffaflıktan uzak işlerle anılır oldu. Tabii, bu, hepimize çok büyük üzüntü veriyor.

Bakınız, biraz önce, işte, bunlar açıldığı zaman iktidar partisinin milletvekilleri şunu söylüyorlar: “Bunlar aslı astarı olmayan işlerdir. Hukukiliği yoktur. Gayrikanuni olarak elde edilmiş birtakım bilgilere dayanmaktadır.” Ama hepsi öyle değil. Yani hepsi öyle değil.

Şimdi, bakın, Amerika Birleşik Devletleri’nde bir dava var bu, İran’a uygulanan ambargonun bir şekilde etrafından dolanıldığı ve bu çerçevede birtakım kişilere rant sağlandığı, hatta bu çerçevede birtakım operasyonlar yani gayrikanuni operasyonlar yapıldığına dair. Bu davada 2 Türk vatandaşı tutuklu. Bunlardan birinin ismi, bu 17-25 Aralık yolsuzluk söylentileri, iddiaları çerçevesinde meşhur olmuştu. Ama bir diğeri daha var, bu çok önemli. Bu diğer isim, Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla. Yani Halk Bankası herhangi bir banka değil. Halk Bankası, sermayesinin tamamının devlete ait olduğu bir banka. Daha doğrusu, birtakım bu tür operasyonları yaparken de devletten talimat alarak hareket ettiğine dair ciddi bir izlenimin olması gerektiği bir banka.

Şimdi, bu davanın diplomatik yollarla çözülmesi, yargı sürecinin baypas edilmesi için öyle görünüyor ki sarayla Amerika Birleşik Devletleri’ndeki birtakım insanlar arasında yürüyüp giden bir diyalog var. Şubat ayında eski New York belediye başkanı ve yine Amerika Birleşik Devletleri’nin eski adalet bakanı Türkiye’ye geliyorlar, sarayda Cumhurbaşkanıyla görüşüyorlar. Bunu açıkça da söylüyorlar, bugüne kadar da bunu kimse yalanlamış vaziyette değil. Ne görüşüyorlar? Gelenler yani bu iki isim, Rıza Zarrab’ın savunmasını üstlenen takımın içinde yer alıyorlar. Cumhurbaşkanı -Amerika Birleşik Devletleri’nde yürüten bir davayla ilgili olarak- niye bu kadar bu davaya yakın ilgi gösteriyor? E, bunu sıradan bir husus ya da gayrikanuni bir şey olarak kabul etmemiz mümkün değil, bunun araştırılması lazım, aydınlatılması lazım. Ancak, daha ilgi çekici olanı da bu New York belediye başkanının aynı zamanda Türkiye’nin lobi faaliyetlerini yürüten ekibin içinde de olması. Bunu söylüyor, kendisi söylüyor.

Şimdi, bu ilişkiler bu kadar iç içe geçmişken baktığımız zaman insanın aklına şu geliyor: Acaba bu davada sanıkların avukatlık ücretlerini de devlet mi ödüyordu? Yani bu, değerli milletvekilleri, çok ciddi bir kırılganlıktır. Bunun arkasındaki dosya millî güvenlik açısından önemli bir kırılganlık yaratır. Bunun açıklığa kavuşturulması lazımdır. Bu açıklığa kavuştuktan sonra da bu, kırılganlık yaratan bir dosya olmaktan çıkar, biz de alnımızın akıyla deriz ki: “Kardeşim, yok böyle bir şey. Bunları oralarda birileri uyduruyor.”

Yine, yakın zamanda dış basında Türkiye’nin adının karıştığı bir diğer gelişme var. Amerika Birleşik Devletleri’nde Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak atanan ve sonrasında da Amerika Birleşik Devletleri Başkanı tarafından görevden alınan Michael Flynn. Michael Flynn 15 Temmuzda bu Meclis çatısı bombalanırken, milletvekillerimiz burada bu bombalara göğüslerini siper ederken, Türkiye hain bir darbe girişimiyle karşı karşıyayken bu darbeyi “tweet”leriyle öven bir insan. Bu “tweet”ler var, ortada. Ama ne hikmetse bu darbe girişimini öven şahsa Türkiye’den bir Türk iş adamının 530 bin dolar ödeme yaptığı anlaşılıyor ve bu şahsın Türkiye’nin lobisini yapmak üzere, Türkiye taleplerini Amerikan Hükûmeti nezdinde takip etmek üzere kiralandığı anlaşılıyor.

Şimdi, bu ödemeyi yapan Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı ama bu Sayın Ekim Alptekin’in aynı zamanda geçmişte baktığımız zaman, ilginçtir arkadaşlar, Ruslarla da çok ciddi iş ilişkileri var. Bir tarafta darbe girişimini öven Flynn, bir tarafta geçmişte çok ciddi Ruslarla ilişkileri olan Ekim Alptekin. Şimdi, tabii, bu ilişkiler Amerika Birleşik Devletleri’nin büyük basın organlarında sorgulanıyor.

Şimdi, yine Kamil Ekim Alptekin’in verdiği bilgilerden anlıyoruz ki Amerika Birleşik Devletleri’nde Michael Flynn ve eski CIA Başkanı ile Kamil Ekim Alptekin Türk Dışişleri Bakanını ve Türk Enerji Bakanını aynı masaya oturmuş, bir toplantı yapılmış. Elbette bu toplantıda ne konuşulduğunu bilmiyoruz. Eğer mesela bu konuyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulursa Meclisimizin bunları öğrenme imkânı ortaya çıkar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, öyle anlaşıyor ki burada bir lobicilik faaliyeti yapılması için, Türkiye adına bir lobi faaliyeti yürütülmesi için bir iş adamı üzerinden bir para ödenmiş. Amerika’da lobi faaliyeti yapılır ama bunun nasıl yapılacağı bellidir, bunun ödeme yeri bellidir. Bunu hazine den doğrudan yaparsınız ya da örtülü ödenekten yaparsınız çünkü Amerika’da işler böyle yürüyor. Yani ülkenin lobisini yapacak bir şeye ihtiyacınız var ama bunu bir iş adamının üzerinden, dolaylı olarak yapmaya kalkarsanız... Bakın, bu iş adamının böyle, kendi işleri için yarım milyon dolar -onun dışında başka ödemeleri de var- bunları kalkıp ödemesi bence son derece zor. Şimdi, o zaman, bunun bir şekilde devlet üzerinden giden bir para olma ihtimali son derece yüksek. Hâlbuki geçmişte, baktığımız zaman, Türkiye tabii ki lobi faaliyetlerini Amerika’da yürüttü, Hazine para verdi ya da örtülü ödenekten para verdik ve devlet bunun hesabının ne olduğunu da şey etti. Şimdi, dolaylı, bir iş adamının üzerinden verdiğiniz zaman ne oldu? 530 bin dolar verildi, ondan sonra da bu adam Millî Güvenlik Danışmanlığından azledildi ve ciddi şekilde ismi Amerika’da birtakım skandallara karıştı. Ruslarla ilişkisi var, darbe girişiminde bulunan örgütle -öyle anlaşıyor ki- ilişkisi var. O akşam mesela kendisinin bir televizyon kanalında “Bizimkiler darbe yapıyor, inşallah başarılı olacaklar.” dediği de söyleniyor. Dolayısıyla, bu tür ödemeler Türkiye’nin, gerçekten, bırakın lobisinin yapılmasını, itibarının ciddi ölçüde sarsılmasına yol açar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bakın, ben size bir şey söyleyeyim, Türkiye’de darbe girişiminde bulunan örgütün yurt dışında halkla ilişkiler konusunda ne kadar mahir olduğunu biliyoruz. Diğer taraftan, Rusların da Amerika Birleşik Devletleri’ndeki seçimlere karışmak, İngiltere’deki referanduma karışmak, Almanya’daki seçimlere karışmak, Fransa’daki seçimlere müdahale etmek konusunda bu hibrit savaş tekniklerini çok ciddi şekilde kullandığını da biliyoruz. Şimdi ne oldu? Türkiye’nin ismi orada bütün bunlarla birlikte anılır hâle geldi. Dolayısıyla, bu ilişkiler saydam olmayan ağırlar üzerinden yürütülürse, bu Türkiye’nin ulusal güvenliğine çok ciddi ölçüde zarar verir.

Bir diğer iddia, bu, Malta dokümanlarıyla ilgili ve bu dokümanlar çerçevesinde de yurt dışında ses getiren birtakım dosyalar ortaya çıktı. İşte, bu iddialar çerçevesinde, Enerji Bakanının eskiden yöneticisi olduğu şirketin birtakım “offshore” işlemleriyle vergi kaçırmaya çalıştığına, daha sonra Türkiye’de bu şirketin işlerini kolaylaştırmak bakımından, olağanüstü hâlin verdiği yetki kapsamında çıkarılan birtakım düzenlemelerle, varlık barışına ilişkin birtakım düzenlemelerle işlerinin kolaylaştırıldığına dair çok ciddi iddialar var. Yine, Başbakanın ailesiyle ilgili birtakım iddialar da burada var. Her ne hikmetse, bu, memlekette, Türk basınında hiçbir şekilde ses getirmiyor, yer bulmuyor. Bunlar son derece önemli iddialar, bunların Mecliste sorgulanması lazım. Değerli arkadaşlar, bunu böyle elimizin tersiyle itip “Bunlar ciddi iddialar değildir.” dediğimiz zaman bu olmuyor, Türkiye’nin itibarına çok ciddi şekilde zarar veriyor.

Yapmamız gereken şey açıktır: Saydam olacağız, hukuk devleti olacağız. Onun için hukuk devletini mutlaka ayağa kaldırmamız gerekiyor, kuvvetler ayrılığını güçlendirmemiz, bütün yöneticileri hesap verir duruma getirmemiz gerekiyor. Millet adına hesap sorulduğunda herkes hesabını vermeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Öztrak bir dakikada.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Seçimlerin adil olması konusunda yeniden bu Seçim Kanunu’na, her şeye bakmamız lazım. Özellikle bu halk oylaması milletin vicdanında çok ciddi yaralar açmıştır, yatırımcıların, dünyanın kafasında da ciddi kuşklara neden olmuştur.

Son olarak şunu söyleyeyim: OHAL'i mutlaka kaldırmalıyız artık arkadaşlar. OHAL gerçekten Türkiye'nin itibarını zedelemektedir. İşte bu meselelerin açıkça konuşulmamasının arkasında OHAL'in getirdiği birtakım yetkiler de vardır. Bunlar açıkça konuşulmalı, hesap verilmeli ve ondan sonra da alımız ak olarak çıkıp demeliyiz ki: Türkiye, Türk yönetimi bu tür şaibeli işlerin içinde olmaz. Bu, yabancı devletlerin ya da Türkiye'ye kasteden güçlerin eseridir." Aksi takdirde bu şaibenin altında kalırız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önerinin aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Bilecik Milletvekili Halil Eldemir.

Buyurun Sayın Eldemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu grup önerisi aleyhine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bugün İran'da yaşanan terör saldırılarını lanetliyorum. Kime yapılırsa yapılsın, dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın, terör terördür, lanetlenmelidir.

Grup önerisiyle ilgili olarak da... İnternet bir bilgi kaynağı olmakla birlikte, bilgi kirliliğinin bol olduğu sanal bir ortamdır. Bu nedenle, birtakım belgelerin, hukuki açıdan hiçbir mesnedi olmayan konuların araştırılması için Meclisi meşgul etmek de böyle bir yoğun gündemi olan bir Mecliste çok doğru olmaz. Bir taraftan, bugün dört partimizin grup önerileri var, arkasından 2 tane uluslararası anlaşmayı görüşeceğiz ve Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Kanunu'nu da görüşmeye devam edeceğiz.

Bu vesileyle, bu önerinin aleyhinde olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

3.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

07/06/2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 07/06/2017 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 07/06/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırma Önergesi'nin (1235 sıra no.lu), Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 07/06/2017 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ilk söz Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'e aittir.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

Candan Hanım, zeytin dalı getirdiniz ama iyi ki büyük bir ağacı söküp getirmediniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Biz ağaçları sökmüyoruz, onu siz yapıyorsunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O AK PARTİ'ye mahsus Başkanım, ağaçları sökmek AK PARTİ'ye mahsus bir özellik, biz ağaç kesmiyoruz.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çevre hakkının ihlali ve yarattığı sorunlara ilişkin verdiğimiz araştırma önergesi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ydü. Hangi gündemle Dünya Çevre Günü'ne girdiğimize bir bakmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Geçen hafta Türkiye Büyük Millet Meclisinde, komisyonlarda zeytinlik alanlarının talanını konuşuyorduk. Bu kadim toprakların meyvesi, barışa simge olacak denli değerli zeytinleri AKP'nin elinden, yandaşlarının talanından nasıl kurtaracağımızı konuşuyorduk.

Önceki haftalarda Konya Havzasına, Çanakkale'ye, Tekirdağ'a yapılmak istenen termik santralleri konuşuyorduk. Verilen idari kararlarla çevresel etki raporlarının etrafından dolaşan bir iktidarı, bu raporların nasıl işlevsiz hâle getirildiğini aylardır konuşuyoruz. Velhasıl Hükûmetin diğer tüm alanlarda olduğu gibi çevre karnesi de berbat.

Şimdi, baktığımızda, Anayasa'mızda açık açık, “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” diyor mu? Diyor. Çevreye ilişkin kanunlarda, yönetmeliklerde “Çevreye gözünüz gibi bakın.” diye yazıyor mu? Yazıyor. Çevreye ilişkin 20'den fazla uluslararası sözleşmenin altında imzamız var mı? Var. Var olmayan nedir, biliyor musunuz? Var olmayan, çevreyi korumaya yönelik bir iradedir. Tüm dünya artık, ekonomi ve ekoloji arasında bir denge kurma telaşına düşmüşken Türkiye'deki iktidarın derdi: “Şurayı nasıl imara açarım? Şuraya nasıl rezidans yaparım? Şuraya, ormanın ortasına nasıl termik santral kurarım?” İktidarın derdi, dile kolay, 171 milyon zeytin ağacının 125 milyonunu gözü doymaz, vahşi bir ranta kurban etmek, meraları inşaata açmak.

Eğer büyüme gereksinimi ile çevre arasında bir denge kurulamazsa, çevre ranta kurban edilirse bunun sonuçlarının olması kaçınılmazdır. Dünya bunun farkında, dünya, çevre hakkının, sağlıklı, temiz suya ve havaya sahip olma hakkının en temel hak olan yaşam hakkıyla ayrılmaz bir bütün olduğunu biliyor. İşte bu nedenle, küresel ısınmadan tutun da çevre tahribatına, bunun insan sağlığı üzerine etkilerinin araştırılması konusuna kadar artan bir duyarlılık var. Bu duyarlılık bugün bütün dünyada, bütün hükûmetlerin yönetimine egemen oluyor ama gelin görün ki bizim ülkemizi yönetenler böyle bir dünyadan bihaberler. Ekonominin tek belirleyicisinin rant olduğu bir ülkede sürdürülebilir kalkınmadan bahsetmenin naif kaçacağını biliyorum ama sürdürülebilir kalkınmanın tanımını da yapmak istiyorum, belki iktidardan duyan bir kulak olur diye bu tanımları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bugünün gereksinimlerinin gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden kaybetmeden karşılanması için yapılan şeyler, kalkınma, sürdürülebilir kalkınma diye tarif ediliyor yani diyor ki: “Siz eğer çevreyi bugün kâr edeceğim diye tahrip ederseniz gelecek kuşaklara bırakacağınız bir şey kalmaz.” Burada önem atfedilmesi gereken sözcükler “gelecek kuşaklar”dır. Bu yüzden çevreyi bir mirasyedi gibi tüketmek için bize kalmış bir miras olarak değil, gelecek kuşaklara hiç zarar vermeden teslim edeceğimiz bir miras olarak değerlendirmek gerekir.

Değerli arkadaşlar, tüm vatandaşlar dengeli ve temiz bir çevrenin alacaklısıdır, Anayasa’ımızda yazan hükmün anlamı budur. Burada borçlu devlettir ama devlet ne yapıyor, çevreyi ranta kurban ediyor. Örnek isterseniz Tekirdağ’a bakın; Istrancalarda taş ocakları yapılmak suretiyle çevrenin ne hâle geldiğine bakın. Yetmezse diğer alanlara bakın, Türkiye’nin dört bir yerinden bu manzaraları görebilirsiniz. Peki, niye bu yapılıyor, niye bu hâle geliyor ormanlarımız, çevremiz? Niye? Birilerinin cebine daha fazla para girsin diye. Hem de kimin, millete küfreden birinin inşaat şirketi daha fazla para kazansın diye. Bu yetmezse Çerkezköy’e, Silivri’ye yapılmak istenen termik santrallere bakın. Bu projeler sadece doğa katliamına sebep olmuyor, aynı zamanda insan sağlığını da tehdit ediyor. Bunu bilmiyor mu Hükümet? Bal gibi biliyor, bal gibi biliyor. Bu termik santrallerin atıklarının havayı, suyu, toprağı kirleteceğini, aynı zamanda insan sağlığı üzerinde tahribat yapacağını biliyor ama birileri daha çok kazansın diye insanları tehlikeye atmaktan çekinmiyor. Trakya’nın doğasını, börtüsünü böceğini, ormanını bir talan düzenine kurban edecekler. O kadar da istekliler ki ÇED raporunu bile beklemeden, Bakanlar Kurulu kararıyla acele kamulaştırma kararı verdiler. Şimdi, ben buradan soruyorum: Halka sordunuz mu? Hayır. Belediyeye sordunuz mu? Hayır. Kurumlara sordunuz mu, uzman görüşü aldınız mı, uzmanların dediklerini dinlediniz mi? Hayır. Okulların olduğu bir yere, halkın taleplerini görmezden gelerek kocaman bir santral koyacaklar. Şunun bilinmesini isterim: Tekirdağ halkı bunu istemiyor. Tekrar, altını çizerek ifade ediyorum: İstemiyor.

Bakın, böyle, yılda 12 milyon ton karbondioksit atmosfere verilecek, yılda 3,5 milyon ton kül havaya savrulacak. Trakya’nın akciğerlerini kükürtle, külle dolduracaksınız. Herkes termik santralin hastalık olduğunu, ölüm olduğunu, kanser olduğunu biliyor. Bunu herkes biliyor ama ya bir tek siz bilmiyorsunuz ya da daha kötüsü, bilip de bilmezlikten geliyorsunuz, çünkü insana değer vermiyorsunuz. Sadece değer verdiğiniz, rant, daha fazla kâr etmek. Ama şunu unutmayın ki: Mevzubahis doğaysa, insan sağlıklıysa bu sizin kâr-zarar hesabınızın ötesindedir. Ve diyoruz ki bizler, bu bizim çevremiz, bu bizim doğamız, bu bizim hayatımız, bu bizim Trakya’mız. Biz bu toprakları birileri üç kuruş fazla kâr etsin diye kirlertirmeyeceğiz, bu doğa katliamına, bu ölüm fermanına sonuna kadar karşı çıkacağız.

Değerli milletvekilleri, iktidar yalnızca çevre konusunda duyarsız ya da daha ötesi yıkıcı değil işçi haklarında da aynı tavrı içinde. Bakın, Şişecam ile Kristal-İş’in 6 bine yakın işçisi toplu iş görüşmeleri için masaya oturdular. Sonuç alınamadı ve işçiler anayasal haklarını kullanmak istediler; tekrar ediyorum, anayasal hakkını kullanmak istediler. Peki, ne oldu? Bakanlar Kurulu kararıyla bu grev ertelendi. Çünkü gerekçe neydi biliyor musunuz? Gerekçe, millî güvenliğe tehdit. Şimdi, nasıl oluyorsa oluyor, işveren işçinin hakkını gasbettiğinde, vermediğinde millî güvenliğe tehdit oluşturmuyor ama işçi hakkını istediğinde millî güvenliğe tehdit oluşturuyor. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bravo!

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Vallahi, siz, sanırım bunu kendinize açıklayamazsınız. Bu, apaçık bir hak gasbıdır.

Bakın, demem o ki talan ve yağma düzeni sadece çevre hakkı ihlalinde değil, işçi haklarını da ihlal ediyor, basın özgürlüğünü de tehdit ediyor. İstiyorsunuz ki kimse sesini çıkarmasın, kimse grev yapmasın; kimse sağlıklı, temiz, yaşanabilir bir çevre istemesin. Dört yıl öncesinde de halkın

sesine kulak vermediniz, biliyoruz. Halkın sesine kulak vermediniz ve dört yıl öncesi de insanların hayatına hoyratça yaklaştınız. Ne oldu o zaman bir hatırlayalım: İnsanlar bunu haklı olarak bir onur mücadelesine dönüştürdüler. 80 vilayetimize yayılan en barışçıl, en demokratik, en güzel hak savunuculuğunu gösteren bir harekete dönüştürdüler, onur mücadelesi yaptılar. Bir ağaç için bir orman olmayı bildiler onlar ve bugün buradan ifade ediyorum, tekrar tekrar altını çizerek ifade ediyorum ki emin olun, geleceğe o orman kalacak, sizler değil.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Zeytin kalabilir Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Evet, kalsın.

BAŞKAN – Onu oradan alabiliriz Candan Hanım, onu oradan alalım lütfen. Normalde kürsüye bir şey çıkarmıyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kalsın, güzel bir görüntü oldu.

BAŞKAN – Alalım arkadaşlar.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Belki sonradan bu görüntüyü göremeyeceğiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Turan, sisteme girmişsiniz.

Buyurun Sayın Turan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğrencilere şiddet uygulayan bir öğretmen hakkında gerekli işlemlerin başlatıldığına ve Ilıca Deresi'nin ıslahının ve köprüünün aylar önce bitmiş olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunu doğru bilgilendirme adına söz almak istedim.

Sabahki oturumda, CHP'nin Çanakkale Milletvekili Sayın Muharrem Erkek Bayramiç'te bir okulumuzda bir öğretmenin öğrenciye şiddet uygulamasından dolayı hakkında soruşturma açılmadığı, buna kaymakamın izin vermediği şeklinde iddiada bulundu. Kaymakamımızla görüştüm, ilgililerle görüştüm, hem idari olarak hem savcılık aşaması adli olarak başlatılmış durumda. Aynı şekilde, o yanlışı yapan öğretmenin daha o gün ilçeden uzaklaştırıldığını, bununla ilgili sürecin başlatıldığını ifade etmek isterim. Çocuklara karşı şiddetin asla kabul edilmeyeceğini, buna karşı toleransımızın olamayacağını herkes biliyor. Keşke Muharrem Bey bunu bize sorsaydı, keşke kaymakam beye sorsaydı da daha doğru bilgiyi almış olsaydı.

Aynı şekilde, dün de bir diğer Çanakkale Vekilimiz Sayın Bülent Öz Ulaştırma Bakanımıza “Ilıca Deresi selden sonra çökmüştü, neden yapılmadı?” diye sormuş yazılı olarak. Oysa -bugün ilgililerden fotoğrafları aldım- derenin ıslahının ve köprüünün biteli aylar olduğunu, üzerinden taşıtların, araçların, insanların geçtiğini öğrenmiş oldum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

3.- CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde ilk söz Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'ya aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Balta, buyurun.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin özellikle çevre ihlalleri hakkında grup önerisi aleyhinde söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Az önce burada konuşan değerli hatip, milletvekili arkadaşım çok güzel şeyler söyledi -özellikle çevresel sorunların burada gündeme taşınması önemli, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ydü- ama burada Hükûmetimize öyle bir eleştiri yaptı ki sanki biz şunları unuttuk: 2002 öncesinde sokaklarda maskeyle dolaşan yılları biz unutmadık...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi de maskeyle dolaşılıyor. Hava kirliliğinde dünyada yine ön sıradayız.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – ...balıkların ölümünü unutmadık, suların farklı illerden getirilip de farklı illerde satıldığını, tankerlerle satıldığını unutmadık ve doğa katliamlarının ne durumda olduğunu biz unutmadık.

Ama, 2002 yılından sonra, bu süreç içerisinde, bizim on beş yıllık iktidarımız döneminde özellikle suların temizlendiğini, atık suların arıtılarak doğaya bırakıldığını, katı atıkların düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilerek onlardan enerji üretilip ekonomiye kazandırıldığını...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok öyle bir şey, yok.

MUHAMMET BALTA (Devamla) - ...özellikle bu katı atık tesislerinde yaklaşık 60 bin kişinin çalıştığını ve bunun yanında da Orman Bakanlığımızın bu on beş yıllık süre içerisinde yaklaşık 4 milyar civarında ağacı doğaya kazandırdığını ve her alanda yaptığımız yatırımlarda özellikle çevre hassasiyetimizin en üst düzeyde olduğunu milletimiz biliyor.

Değerli milletvekilleri, şunu söylemek isterim: Bir taraftan nüfusumuz artacak, bir taraftan sanayimiz gelişecek, bir taraftan ekonomi gelişecek, bir taraftan turizm gelişecek ama enerji ihtiyacımızı nereden karşılayacağız? “HES’e karşıyız, RES’e karşıyız, güneşe karşıyız...”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Güneşe karşı değiliz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Güneşe, rüzgâra karşı değiliz.

MUHAMMET BALTA (Devamla) - ...santrallere karşıyız, nükleere karşıyız, yola karşıyız, hastaneye karşıyız, otele karşıyız.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Termik santrale karşıyız, termik santrale.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – Peki, enerji açığımız var, enerji açığımızı nereden karşılayacağız? Bunun yöntemini...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hırsızlığa karşıyız.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – Ben sizi saygıyla dinledim, siz de lütfen dinleyin. Kürsüde cevap verirsiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalan söyleme ama.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – Özellikle burada cevap verirsiniz.

Çözüm önerilerini ortaya koymamız lazım. Bir taraftan yer altı zenginliklerimiz var, madenlerimiz var, enerji kaynaklarımız var, elbette bizler bunları ekonomiye kazandırmak zorundayız.

Özellikle bu yatırımları yaparken ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) ne demek? Kirlilmeden temiz tutmak ve önlem almak, bu. Bu birime, özellikle bu yatırımları yaparken, enerji yatırımlarını yaparken ve farklı yatırımları yaparken müracaat ediliyor. Müracaat edildiği zaman ÇED gerekliyse ilgili bütün birimler, ilgili bütün paydaşlar bir araya geliyor, çevre hassasiyetiyle beraber sivil toplum kuruluşları dinleniyor. İlgili bütün kuruluşlardan herhangi bir tanesi olumsuz karar verdiği zaman yatırıma özellikle müsaade edilmiyor. Bunları biz görüyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – ÇED devre dışı bırakılıyor.

MUHAMMET BALTA (Devamla) - Bu ÇED sürecinde ve sürecinden sonra da kontroller devam ediyor, bu kontrollerimizi devam ettiriyoruz. Özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yapılan yatırımlarda ve yaptığı kontrollerde -2016 yılında- çevre hassasiyeti olmayan kuruluşlara cezai müeyyideler uyguladı. 366 işletme işletmeden men edildi ve bunun yanında da 108 milyon civarında cezalar yazıldı. Bu ne demektir? Yatırımcıya diyoruz ki: “Yatırımı yapacaksın elbette ama çevre hassasiyetin de en üst düzeyde olacak.” Yani burada şunu ifade etmek isterim: Milletimiz rahat olsun, biz bu dönem içerisinde, on beş yıllık dönem içerisinde havayı, suyu ve toprağı rahatlattık. Hava da bayram ediyor, su da bayram ediyor, toprak da bayram ediyor. Bundan sonra da biz şunu söylemek istiyoruz: Yine aynı hassasiyetle, çevre hassasiyetimizle beraber yatırımlara devam edeceğiz. Yatırımcımız da rahat olsun. Eğer bu ülke kalkınacaksa, bu ülke büyüyecekse yatırımcıların önünde biz engel olmamalıyız. Bu çevre hassasiyetiyle birlikte aldığımız kararlar, özellikle çevreye karşı duyarlılığımız, özellikle Allah’ın verdiği bu güzel dünyanın fotoğrafını değil, aslını gelecek nesillere bırakmak için var gücümüzle çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz.

Ben bu düşünceler içerisinde çok değerli konuşmacı arkadaşşıma da teşekkür ediyorum, özellikle 5 Haziran Dünya Çevre Günü’nü kutluyorum ve ramazanınızı tebrik ediyorum, hepinize en derin saygılarımı, selamlarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi önerinin lehinde ikinci söz Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran’a aittir.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de CHP’nin grup önerisi üzerine lehte söz almış bulunuyorum.

Yani, açıkçası 5 Haziran Dünya Çevre Günü ve bizim bu hafta içerisinde, en büyük doğa talanının yapılacağı zeytinliklerin görüştürülmesini konuşuyor olmamız artık bana çok şaşırtıcı gelmiyor çünkü anladığım kadarıyla iktidarın aslında uyguladığı bir politika olarak yürütülüyor. Toplum tarafından benimsenen bütün tarihler iktidar tarafından kendi tarihi olarak başka bir şekilde yazılma yoluna gidiliyor. Yine, toplumun benimsediği bütün tanımlamalar da iktidar tarafından kendine göre tanımlanıyor. “Barış” kendine göre tanımlanıyor, “demokrasi” kendine göre tanımlanıyor, “eşitlik” kendine göre tanımlanıyor, “komünal ekonomi” kendine göre tanımlanıyor, “sosyal devlet” kendine göre tanımlanıyor ve yine maalesef Dünya Çevre Günü de böyle bir katliamın konuşulduğu bir gün olarak tanımlanıp bugün karşımızda duruyor.

Bugün yine 7 Haziran. İşte, iktidarın kendine göre tanımlamak için muktedirlerin sürekli yaptığı, kendi tarihini yazma çabalarının olduğu günlerden biri 7 Haziran. 7 Haziran 2015, Türkiye toplumu açısından hepimizin önüne başka bir yol açabilecek, Türkiye toplumu içerisinde eşitlikçi, özgürlükçü, bütünlüklü başka bir ülkenin yaratılabileceği bir günken bir siyasi darbeye bugün darbelerin önünün açıldığı, her gün ekonomik krizin daha da derinleştiği, toplumun kutuplaştığı bir döneme anbean gelmemizin aslında yıl dönümü bugün ve yine bizlerin dokunulmazlıklarının kaldırılmasının Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmasının yıl dönümü. Yani, 7 Haziranı biz halklar için özgürlüğün, eşitliğin, barışın günü olarak tanımlarken, bunun yolunu açan gün olarak tanımlarken maalesef iktidar bunu kendine göre çevirip, seçimde, sandıkta kazanamadığını bir seçim darbesiyle, dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla, başka bir darbeye kendine göre, bir tarih yazmaya çalıştı ama yine başaramadı, bundan emin olun. Arkadaşlarımız, eş genel başkanlarımız Sayın Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ, Sayın Besime Konca, Gürsel Yıldırım, Ferhat Encü, Abdullah Zeydan, Selma Irmak şu anda cezaevinde olabilirler ama hâlâ bu ülkede gerçekten eşitlikçi, özgürlükçü bir geleceğe olan inancı kıramadığınızı bir kez daha hatırlatmak istiyorum buradan.

Şunu söylemek istiyorum arkadaşlar: Şimdi, biz, zeytinliği konuşurken ya da zeytin ağaçlarını konuşurken, böyle bir, ağaç olarak tanımlamayalım. Bakın, zeytin en kadim ağaç olarak tanımlanır, bütün mitolojik hikâyelerde yerini bulmuştur zeytin. Yine, bütün dinlerde kutsal olarak kabul edilen, bütün dinî hikâyelerde bir şekilde yerini bulmuş bir ağaç olarak tanımlanır ve hepinizin bildiği bir Nuh Tufanı hikâyesi vardır, hepiniz bilirsiniz. Bütün canlıların yok olduğu Nuh Tufanı'nda Hazreti Nuh toprağa bir güvercin gönderir ve güvercin ikinci gelişinde ağzında bir zeytin yaprağıyla gelir. Yani düşünün ki tufanın başaramadığını bugün siz bu Mecliste kanun çıkararak yerine getirmeye çalışıyorsunuz. Yine, mitolojik birçok hikâyede var dedim, bakın, mitolojide şöyle rivayet edilir ki Atina'ya Atina isminin verilmesi bile zeytine dayanır. Yine, Homeros'un bir cümlesi vardır, bence hepinizin bir kez daha dinlemesi ve düşünmesi gereken. Homeros bir zeytin ağacının rüyasını girdiğini ve şu cümleyi kurduğunu söyler: "Herkes aitim ve kimseye ait değilim. Sen gelmeden önce buradaydım ve sen gittikten sonra da burada olacağım." İşte zeytin böyle bir ağaç. Biz gelmeden önce buradaydı, biz gittikten sonra da burada kalması gereken bir ağaç ama biz ne diyoruz? Bir tesis mi önemli, zeytin ağacı mı, bir ağaç mı önemli?

Arkadaşlar, siz mitolojik hikâyede, dinî hikâyede ya da tarihte bugüne kadar hiçbir tesisin adının geçtiğini duydunuz mu? Hiçbiri geçmiyor. Siz tarihe bu şirketleri, tesisleri bırakamayacaksınız. Bu tesisler doğayı talan etmekten başka ne işe yarıyor, bir açıklamasını getirin. Doğru, siz her ağaca baktığınızda, o çizgi filmlerde olduğu gibi gözünüzde yeşil yeşil dolar işaretleri yanıp sönüyor ama şunu söyleyeyim size arkadaşlar: Doğru, o paraların hammadde olan kâğıdı da o ağaçlardan üretiyorsunuz, amenna ama siz o ağaçları yok ettiğinizde cebinize dolduracağınız parayı bile bulamayacaksınız, o kâğıdı bulamayacaksınız.

Bir sürü sermayedarı zengin edeceğiz diye... Kaç gündür insanlar bizi arıyor, sizi aramıyorlar mı? Aradıklarını biliyorsunuz. Siz nasıl milletin vekilisiniz? Halkın iradesini temsil ediyorsanız, halkın vekâletini alıyorsunuz... Hukukta şöyle bir terim vardır: Vekâlete uygun davranmak, vekâleti kötüye kullanmamak. Bugün, siz, halkın size verdiği vekâleti iyiye kullanmak zorundasınız. Halk akın etti. Siz zeytin görüşmelerini niye ertelediniz? Siz biliyorsanız biz de biliyoruz, ekran önündeki değerli halk da biliyor. Zeytinciler buraya geldiler "Yapmayın, etmeyin, o ağaçlar sizden önce, bizden önce, İsa'dan önce, bu Meclis binasından önce oradaydılar, onları yok edemezsiniz." dediler. Biraz halkı dinleyelim.

Millî irade nedir? Bakın, içini boşalttığınız bir tanım daha arkadaşlar. Millî irade nedir? Millî irade, sizin kafanıza göre karar alıp uygulamanız mıdır? Millî irade, saraydan birinin her şeyin talimatını verip kendisine göre toplumu şekillendirmesi midir? Millî irade, dünya bu kadar kaosta, savaş ortamındayken bu ülkeyi daha da savaşın derinliklerine sürüklemek midir? Millî irade, bir tufan yaratmak mıdır? Dediğim gibi, AKP iktidara geldiği günden beri doğaya kıymaktan, tufan yaratmaktan başka bir şey yapmadı.

Hasankeyf’in binlerce yıllık tarihi var. Geçen haftalarda eski Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu gelip gördü orayı. Bence hepiniz gelip bir görün. Neyi katlettiğinizi, neyi yok ettiğinizi görün. Neymiş? Zeynel Bey Türbesi taşınmış. Bırakın, yerinde kalsın. Her su birikintisinde baraj yapmak zorunda değilsiniz ki, her yeşil alanda yol yapmak zorunda değilsiniz ki. (HDP sıralarından alkışlar) Gerek var mı arkadaşlar? Bir dönün ya! Dünya artık betonlaşmaktan vazgeçti, özüne dönüyor. “Doğayı, dünyayı eski hâlinde, ilk emanet aldığımız hâlde bırakmamız gerekiyor.” dediler ve ona uygun davranıyorlar ama biz ne yapıyoruz? Dediğim gibi, adımız “sosyal devlet” ama kendimiz kapitalizmin en dibine batmışız, sermayedarları büyümeye çalışıyoruz. Kim kazançlı buradan? Arkadaşlar diyor ki: “E biz nasıl enerji sağlayacağız?” Bunun başka yol ve yöntemleri var. Eğer siz eğitimin önünü açarsanız, bu ülkede gerçek bilim adamlarının yetişmesine izin verirseniz ekolojik bir sistemde enerji nasıl üretilir, onu gelip burada anlatırlar size ama sizin derdiniz kısa yoldan birilerini zengin etmek. Gelin açıklayın burada kimler zengin oluyor bu projelerden, halk mı zengin oluyor? Meraya hiçbir hayvancı çıkamadığında bundan halk memnun mu olacak? Bütün kıyıları bir şekilde tesislere açtığınızda... Şu anda aslında ruhsatı bina için vermediğinizi söylüyorsunuz ama onun cezası da 4 bin lira, 4 bin; gelir, cezasını öder, gider, yapar. İmar Yasası’nın nasıl bir şekilde suistimal edildiğini hepimiz biliyoruz. Yapılıyor bir bina, gidiyor parasını veriyor, o orada duruyor. Yıkan var mı, bugüne kadar yıkılan kaç tane bina var? Yok. Ormanların bugüne kadar nasıl talan edildiğini hepiniz biliyorsunuz. Ormanların bir şekilde nasıl imara açıldığını da biliyoruz. 4 bin lira verelim, parası olan gelsin ödesin, istediğini yapsın. Böyle bir sosyal devlet mi olur?

Az önceki söylemimin en başına dönüyorum. İşte, sizin, iktidarın HDP’ye saldırısının nedeni buydu. Çünkü siz karşınızda başka bir şey gördünüz. Gerçekten halkın isteklerini buraya getirecek, gerçekten toplumun düşüncelerini yansıtacak, ekolojik, kadın dostu, kadın özgürlük anlayışına sahip, komünal bir sistem önerdiği için sizin saldırınız ondandı. Ama şunu söyleyeyim arkadaşlar: Siz muktedirler olarak tarihi kendinize göre yazmak istiyorsunuz ya, yanılıyorsunuz, tarihte hep mücadele edenler, direnenler yazılmıştır; biz de Türkiye topraklarında direnenler, Cerattepe’de direnenler olarak, Gezi’de direnenler olarak, Yeşil Yol’da direnenler olarak, Sur’da kendi evinin barkının yıkılmaması için günlerdir elektriksiz duranlar ve direnenler olarak, Hasankeyf’te tarihi yok etmenize karşı direnenler olarak, zeytinleri size karşı, bütün onu yıkmak isteyenlere karşı direnenler olarak, kendi kıdem tazminatları için direnenler olarak yani bütün Türkiye’nin direnenleri olarak biz tarihe geçeceğiz ve siz bunun karşısında, o kara, tozlu sayfalar var ya, işte, orada belki yerinizi bulursunuz diyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada bize kimse millî irade ve demokrasi dersi vermeye kalkışmasın. Kusura bakmasınlar.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Çok alinganlar!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Niye?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ders iyi bir şeydir ya! Öğrenmek iyidir!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PKK terör örgütünün güdümünde ve kontrolünde olan bir partinin milletvekili, bize kalkıp da burada millî irade dersi veremez.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sataşma var.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğeri, zeytin ağacıyla alakalı sadece bir rakam vereceğim. Türkiye, zeytin ağacını son on yedi yılda 99 milyondan 173,7 milyona yükseltmiştir, bu da aslında zeytine ne kadar önem verdiğimizizin en temel göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, sataşma... Zaten duyduunuz.

BAŞKAN – Buyurun.

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hiç sataşmam Başkanım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “PKK’nın kontrolünde siyasi parti.” dedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Aferin, çok güzel dediniz! Hep aynı şeyi öyle çok söylüyorsunuz ki zaten.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sormadınız efendim, “Sataşma neden?” diye.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında şahsına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Değerli arkadaşlar, yani biz bu Mecliste ne konuşsak ağzınızda pelesenk ettiğiniz bir nakaratınız, bir tekrarınız var, bundan çıkın artık, çıkın! Çıkın artık!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz çıkın!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Yani sürekli aynı şeyi söylemekten bıkmadınız, usanmadınız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Millî irade dersi vermeye kalkışmayın!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Yok, ilerleyemiyorsunuz. Bu kadar mı? Biraz geniş bakın, ufkunuzu açın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Almanya’nın kontrolünden çıkın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bakın, ben zeytinlerden söz ediyorum. Her tıkanıdığınız yerde kalkıp aynı şeyleri söylemekten vazgeçin, benim söylediklerime cevap verin...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Verdim cevabımı!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Gelin, zeytinliklerle ilgili konuşalım. Buyurun, gelin, demokrasinin ne olduğunu isterseniz, bilahare sizinle tartışırız.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Cevabını verdim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Ben öğrenilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü demokrasi sizin söylediğiniz gibi...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın milletvekili, PKK’nın kontrolünde ve güdümünde olan bir partinin milletvekilisiniz, buna cevap verin siz!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – ...çoğunluğun azınlığa tahakkümü değil. Demokrasi, saraydan verilen emrin, burada el pençe divan durularak kabul edilmesi değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PKK'nın kontrolünde ve güdümünde olan siyasi partinin milletvekilisiniz, buna cevap verin!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Demokrasi, yargının tamamen iktidarın, sarayın denetimine girip, diğer muhalifleri tasfiye etmesi değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Buna cevap verin siz!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Demokrasi, şu anda ben konuşurken cevap veremediğiniz için yerinizde çırpınmanız değil. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar) Vazgeçin artık. Vereceğiniz cevap varsa, biz burada halkın önünde konuşuyoruz, budur demokrasi. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo (!)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Demokrasi, bütün televizyonları bize kapatmanız, bu nakaratları sürekli halkın kafasına vura vura Çin işkencesine döndürmeniz değil. Ha, çok istiyorsanız tartışmayı, ben hazırım, buyurun, bir gün bir televizyon programına –eğer bizi çıkarırlarsa- çıkalım sizinle, her şeyi enine boyuna konuşalım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Alman kanalında olsun Alman kanalında, Alman televizyonlarında olsun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bakalım, kim sırtını dönüp gidecek, kim yaptıklarından utanacak, kim söylediklerinin doğru olmadığını görecektir diyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bağırma gerek yok, varsa cevabınız buyurun, burada cevap verebilirsiniz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Alman kanalında olsun ama.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Tartışamazsınız, halkın karşısına çıkmaktan korkuyorsunuz.” diyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, neye göre sataşmadan söz verdiniz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Neye sataşma aldı, evet?

BAŞKAN – Size nasıl sataşmadan söz verdimse oraya da verdim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bana sataşma vardı ama, yerimdeyken de sürekli sataşmaya devam etti.

BAŞKAN – Buyurun.

7.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, aslında ben bunun için cevap almayı arzu etmezdim fakat çıkıp da irademiz olmadığından bahsedenler kalkıp da bize millî irade dersi ve demokrasi dersi vermeye kalkıştırlarsa...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Zeytin diyoruz, zeytin.

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...bu lafları duyacağını bilmeliler, bu lafları duyacağını bilmeliler.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Olay zeytinlikte geçiyor.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, yerimden söylüyorum, “PKK’nın kontrolünde ve güdümündeki bir partinin milletvekili bize demokrasi dersi veremez.” diyorum, cevap yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Var mı buna cevap? Yok.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Siz DAEŞ’in belgelerinin hesabını verin, Katar’la ağır ortaklığın hesabını verin, sonra konuşun.

MEHMET MUŞ (Devamla) – İradesi olmayanlar Adalet ve Kalkınma Partisine ne demokrasi dersi verebilir ne insan hakları dersi verebilir ne de millî iradeden bahsedebilir.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Veririz, veririz, çok güzel veririz, ihtiyacınız varsa veririz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Zeytinden bahsettim.” deniliyor.

Değerli milletvekilleri, sadece bir tane istatistik verdim, teferruatı elimde var. Tartışmalar -yeni hatipler gelecek, konuşmacılar var- uzasın istemedim.

Bakın, zeytin ağacı 99 milyondur dedim, 173,7 milyona çıktı. Yüzde 76 artmış. Bundan daha iyi bir cevap var mı?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Başkasının ki yüzde 500 artmış.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Vatandaş diyor, siz söküyorsunuz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – 600 bin hektar olan zeytin üretim alanı yüzde 41 artarak 845,5 bin hektara çıkmış. Bu iktidar döneminde olmuş verdiğimiz tarımsal desteklerle. 235 bin ton olan sofralık zeytin üretimi yüzde 83 artarak 430 bin tona çıkmış. Azalmış mı, artmış mı? Artmış.

BÜLENT YARKADAŞ (İstanbul) – Arttı diye mi kesmek istiyorsunuz?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Demek ki biz iktidar olarak, Adalet ve Kalkınma Partisi olarak... Tarım ne kadar önemliyse, doğa, çevre ne kadar önemliyse insanımızın ihtiyaç duyduğu sanayi veya ülkemizin ihtiyaç duyduğu üretim araçları da o kadar önemlidir. Birisi, diğerinin alternatifi değildir. Bu işe böyle bakmaktayız.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Başka yer kalmadı mı?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Tesis mi önemli, zeytin mi önemli?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Aynı satışta vardı.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Satışta var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben sadece yerimden açıklamamı yapacağım.

BAŞKAN – 60’a göre, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un satışta nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bu Mecliste grup başkan vekilinin tavrı genelde bu. Her zaman, konuşulan konuyla ilgili konuşmamak ve onun dışında başka suçlamalarda bulunmaya gayret etmek.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Zeytini söyledi, verileri söyledi, artışları söyledi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – O yüzden, konu zeytinlikti, zeytinlerle ve meralarla ilgili konuşuyorduk.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – E zeytinlikten bahsettim ben de.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bütün rakamları verdi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – HDP’nin konuşması da bununla ilgiliydi. Ben sayın halkımıza kendisini havale ediyorum. Bununla ilgili zaten gereken cevabı Meclise gelerek veriyorlar.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Zeytinliklerden Diyarbakır’daki çukurlara nasıl geldi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Size söz verilmiyor mu acaba beyefendi? Bilmiyorum ama herhâlde verilir ve gelip buradan konuşursunuz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi aleyhinde ikinci ve son konuşmacı, Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı.

Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP sıralarından alkışlar)

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, çevre konusu konuşuluyor, çok hassas bir konu. Zaten konuşmalar yapıldı. Ben tekrar, on beş gün önce sporla, futbolla ilgili yaptığım bir konuşmayla ilgili devam edeceğim çünkü güncel bir konu hem de iftara doğru vakit de geçer biraz.

Geçen hafta yaptığım konuşmada Futbol Federasyonunun yanlış uygulamalar içerisinde olduğunu, bu yüzden de kulüplerin büyük borç bataklarına girdiğini, iyi yönetilmediğini ve Türk futbolunun artık uçurumun kenarına geldiğini değil de uçurumun içine düştüğünü anlatmıştım. Tabii, belki konuşma biraz sertti Meclis kürsüsünden ama özellikle yaptım. Çünkü normal anlatınca gündem olmuyor; ülke öyle bir hâle geldi ki illa magazinsel veya sert sözlerle söylediğinizde gündem oluyor. Ben bu konuşmayı yaptıktan sonra Futbol Federasyonu Asbaşkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi Yaşar Aşçıoğlu Bey aradı beni, dedi ki: “Saffet Bey, tebrik ederim yaptığınız konuşmadan dolayı.” Niye, siz yönetici değil misiniz şu anda dedim. “Evet, yöneticiyim ama biz Türk futbolunu mahvettik, Türk futbolunu zehirledik. Bizim hepimizin istifa etmesi gerekiyor.” dedi. Bunu sadece telefonda mı konuşacağız dedim, “Yok, ben demeç de verdim gazeteye.” dedi. Eğer kamera varsa gösterebilir: “Türk Futbol Federasyonu Asbaşkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi Yaşar Aşçıoğlu diyor ki: ‘Saffet Sancaklı haklıdır, bizim topyekûn istifa edip gitmemiz lazım.’”

Şimdi bunu niye gösterdim? Eğer ki kamuoyunun bu isteği olmasaydı, Türk futbolunun böyle bir sıkıntısı olmasaydı, benim kişilerle bir problemim yok, gelip burada kimseye öyle bir şey demezdim ama bunu devam ettireceğim, bu arkadaşlar da gidecekler, bunların başka çaresi yok.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Kim seçti onları, kim?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Şimdi, tabii, Millî Takım öyle bir yönetiliyor ki... İşte, bu 15 Temmuzda biz Fetullah Gülen cemaatine “terör örgütü” demeye başladık. Ama şurada birkaç sene öncesine kadar şu Millî Takım’ı yönetenler Amerika’da yazın turnuva yaptırıyorlardı, özellikle o turnuvaya katılıyorlardı. New York Havaalanından bazı futbolcular bazı yöneticilerle birlikte önce Pensilvanya’ya gidip ondan sonra Millî Takım kampına katılıyorlardı. Hâlâ o arkadaşlardan şu anda bu federasyonun içinde olanlar var.

Bu Millî Takım’da oyuncular birbirine silah çekti. Millî Takım kampında oyuncular birbirine silah çeker mi arkadaşlar? Bu ülkede Türk Millî Futbol Takımı’nın oyuncuları birbirine silah çekti.

Geçen sene, hatırlarsınız, bu Avrupa Şampiyonası’nda Arda Turan takım kaptanıydı, bir prim meselesi oldu, 11 ay önceki mesele bu ve Fatih Hoca oradan birkaç tanesini bir daha Millî Takım’a almayacağını söyledi. Haklı olabilir, olmayabilir, onu bilmiyorum. Ardından bir süre geçti, Fatih Hoca Millî Takım’ı açıkladı, dedi ki: “Benim gönlüm istemese de ben bunları Millî Takım’a alıyorum.”

Geçen gün uçakta bir şey oldu en son, gene Arda meselesi. Arda, Türk Millî Takımı’nın gururudur, Türk Millî Takımı’nın kaptanıdır ve Barcelona gibi dünya devi olan bir takımda oynamaktadır. Ben şahsen Barcelona’nın maçları olduğu zaman hemen televizyonun karşısına geçiyorum, hemen Arda oynuyor mu diye bakıyorum ve heyecanlanıyorum; bizim gururumuz, kardeşimiz. Arda ki tanıdığım kadariyle da düzgün bir çocuk. Arda, Millî Takım uçağında Millî Takım Kaptanı olarak bir gazetecinin gırtlığına sarılıyor ve çok ağır şekilde küfrediyor. Şimdi, Arda mı bu duruma geldi yoksa ortam mı bu duruma getirdi? Arda’nın yaptığı bu hareket külliye yanlıştır. Millî Takım Kaptanı uçakta kimseye saldıramaz, kimsenin gırtlığını sıkamaz çünkü millî maç var, millî maçın konsantresi bozulur. Nitekim, şu anda Millî Takım maçının konsantresi bozuldu, şu anda Arda ile Bilal Meşe’yi konuşuyoruz. Bilal ağabey otuz yıllık gazeteci, nihayet bu olayla şöhret oldu.

Şunu anlatmaya çalışıyorum: Kötü yönetiliyor Futbol Federasyonu.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Kim seçti Saffet Bey? Kim seçti?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Ya, “Kim seçti?” Herkes, her şeyi biliyor.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Uçağa biniyorsunuz... Rica edin, alsınlar görevden.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim lütfen, ayıp oluyor.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Şimdi, bilmiyorum, hani ben aynı şeyi mi anlatıyorum yoksa karşı tarafa, size doğru yanlış mı geliyor? Ben de diyorum ki bu Türk futbolu kötü yönetiliyor, bu Futbol Federasyonu Başkanı ve yönetimi acil bir şekilde köylerine dönsünler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Görevi bırakmalı.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bu Türk futbolu yalı çocuklarından kurtulsun artık. Babalarının paralarıyla gelip, o koltuğa oturup şu Türk futbolunu yönetmesinler artık. Bunu anlatıyorum zaten, bilmiyorum, aynı şeyi mi söylüyorsunuz?

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Aynı fikirdeyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aynı şeyi söylüyoruz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Tamam o zaman, aynı şeyi söylüyorsanız... O zaman bir alkış gelsin milletvekillerinden destekliyorlarsa (CHP sıralarından alkışlar) İşte, kameralar, görün, milletvekilleri de bu söylediğimi destekliyor.

Şimdi, geçen gün sosyal medyada bir şey var: Adam otobüs şoförü, otobüsü durduruyor, diyor ki: “Arkadaşlar, benim psikolojim bozuldu, her an kaza yapabilirim, lütfen başka arabayla gidin.” Millî Takım’ın Kaptanı Arda Efendi çıkıyor, uçakta birinin gırtlığını sıkıyor. Beyler, nereye gidiyoruz biz ya?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Memleketi bu hâle getirdiler. Hastanede dayak, okulda dayak, uçakta dayak.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Biz garip bir yerlere gidiyoruz yani. Bu garip yerlere giderken bizim mutlaka bu işlere... (CHP sıralarından gürültüler) Lütfen birbirinize sataşmayın, vaktim geçiyor, daha anlatacaklarım var.

Şimdi, hatırlıyor musunuz, bizim millî formamız vardı; ben de şerefle yıllarca, uzun yıllar giydim hem de en aşağıdan en yukarıya kadar. O forma nasıldı biliyor musunuz? Beyaz formanın üstüne kırmızı ay yıldızdı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ne güzel formaydı o forma.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Bu şimdiki Millî Takım formalarındaki bu turkuazlar, siyahlar ne ya?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Nereden çıktı? Neye benziyor?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Buradan protesto ediyorum, bir daha da o formanın giyilmesini istemiyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar) Millî forma beyazdır, üzerinde kırmızı al bayrağı vardır. İlk millî maç Romanya’yla oynanmıştır, o gün giyilmiştir ve millî formamız odur bizim. Bundan sonra da bir daha kırmızı beyazın dışında millî formanın giyilmesini istemiyorum. Kim organize ediyorsa o işi, bıraksın bunu. Millî Takım’ın, al bayrağın rengi kırmızı beyazdır, nokta.

Şimdi, bir konu daha var. Bizim bu Arda’yla ilgili bir şey daha söyleyeceğim. Arda kardeşimiz, benim çok sevdiğim, çok efendi bildiğim bir çocuk ama Arda çok büyük bir hata yaptı. Ne hatası yaptı? Arda o olayı yaptı. Anlık bir şey gelişmiş olabilir, insanın psikolojisi bozuk olabilir. Büyük ihtimalle Barcelona’dan da ayrılacak, belki o da onun psikolojisini bozmuş olabilir anlık. Uçaktaki mesele kabul edilemez ama diyelim ki kabul ettik bir an için, ertesi gün Arda -Hüseyin ağabey, senin de öğrencindi, bizim de kardeşimiz, mahallemizin çocuğu- basın toplantısı düzenliyor, “Millî Takım’ı bıraktım.” diyor. Arda, ben sana bir şey soracağım, sen kimsin de Millî Takım’ı bırakıyorsun ya? Millî Takım şudur: Bu ülkenin ortak en tepesindeki olaydır Millî Takım, kırmızı beyaz al bayrak. Yirmi sene önce de ben Arda’yım ama ismimiz o zaman Saffet’ti, Rıdvan’dı, Tanju’ydu, Metin’di, şimdiki isimler işte Arda, Burak, Selçuk, neyse. O aynı askerlik gibi millî bir görevdir. Bu Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşayan 80 milyon kişiden hiç kimsenin gücü Millî Takım’ı bırakmaya yetmez. Onun için Arda’yı bu konuda çok ciddi eleştiriyorum. (MHP, AK PARTİ, CHP sıralarından alkışlar) Onu da kim böyle gazlıyorsa onlarla bir daha görüşmesin yani.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Rıdvan gazlıyor, Rıdvan.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Arda sevdiğimiz bir çocuk ama Millî Takım’ı kimse bırakamaz, al bayrağı kimse bırakamaz, öyle bir lüksü yok kimsenin.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Okey arkadaşları onlar.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Nasıl?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Okey arkadaşları.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Onu bilmiyorum, okey arkadaşlarını.

Bir de bir şey daha var. Bizim İran’da, Güney Azerbaycan’da Tractor Sazi bir takımımız var. Bunlar çok ciddi Türk milliyetçisi ve 80-90 bin seyirciyle oynuyorlar maçlarda ve Türk marşlarını söylüyorlar. Aradılar beni oradan, dediler ki: “Lütfen Beşiktaş Kulübü Başkanını arayın, bizimle bir gösteri maçı, dostluk maçı yapсын.”

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bizle yapısın, parlamenterle yapısın.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Parlamentoyla mı? Tabii, Beşiktaş bu sene Türkiye'nin şampiyonu olduğu için Beşiktaş'la yapmak istiyorlar ama kendilerine Parlamentoyla ilgili de iletayim. Eğer öyle bir maç olursa, Fikret Başkan'ı arayacağım bu akşam iftardan sonra -iftardan önce pek kafam çalışmıyor- kendisiyle de görüşeceğim bu maçla ilgili ama bu da aklıma gelmedi.

ABDULLAH ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Hem Beşiktaş'la yapısınlar hem bizle.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Olabilir, bunu da gündeme getirelim.

Arkadaşlar, işin özeti şu: Ülke garip bir yerde, ne olduğu da belli değil, bir tımarhaneye dönmüş vaziyetteyiz, hepimiz böyle bir garip davranıyoruz. Lütfen herkes aklını başına toplansın, sporda da böyle, hastanede de böyle, başka yerde de böyle. Biz de burada Türkiye'yi temsil ediyoruz milletvekilleri olarak, biraz daha böyle...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kaptan, ülkemiz güzel.

Millî Takım'a başarılar diliyoruz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Osman, bu ülkeyi benden daha çok sevdiğinizi de sakın iddia etmeyin.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yok, ülkemizi seviyoruz Kaptan.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Ben ülkenin garip psikolojiye girdiğini söylüyorum, bunu hep beraber düzeltelim diyorum, ben bir şey demiyorum ki. Ben bu ülkenin 1 santimetrekare toprağına ölürüm Osman, bunu bütün Türkiye biliyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ondan şüphemiz yok Kaptan, biz de aynı, biz de aynı.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

Hepinize de saygılar sunuyorum, sağ olun. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Millî Takım'ımıza başarılar diliyoruz maçta Kaptan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha bitmedi konuşmalar, Başkan konuşmalar bitmedi, sataşma var efendim.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağı kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylamadan önce bir yoklama talebi vardır, önce bu talebi karşılayacağız.

Sayın Altay, Sayın Gürer, Sayın Özcan, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Tanal, Sayın Kayan, Sayın Akın, Sayın Tümer, Sayın Bakan, Sayın Tüzün, Sayın Yüceer, Sayın Türkmen, Sayın Özdemir, Sayın Karabıyık, Sayın Yılmaz, Sayın Yarkadaş, Sayın Tarhan, Sayın Usluer, Sayın Balbay.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.33

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.48****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Emre KÖPRÜLÜ (Tekirdağ), Sema KIRCI (Balıkesir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *CHP Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve arkadaşları tarafından, çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin araştırılması amacıyla 7/6/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi uyarınca vermiş olduğu bir önerisi var, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- *AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesi; Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günü birleşiminde 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 7/6/2017 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mehmet Muş

İstanbul

AK PARTİ

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 476 ve 473 sıra sayılı Kanun Tasarılarının bu kısmın 1’inci ve 2’nci sıralarına, yine bu kısımda bulunan 464, 477 ve 478 sıra sayılı Kanun Tasarılarının ise yine bu kısmın 6, 7 ve 8’inci sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi;

Genel Kurulun 7 Haziran 2017 Çarşamba günkü (bugün) birleşiminde 485 sıra sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Şimdi, alınan karar gereğince sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/786) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 476) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükümet? Burada.

Komisyon Raporu 476 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen gruplar adına ilk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu.

Buyurun Sayın İhsanoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, çok uğultu var.

BAŞKAN – Bir saniye, buyurun.

MHP GRUBU ADINA EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özur diliyorum Sayın İhsanoğlu, bir saniyenizi alacağım.

Sayın milletvekilleri, lütfen uğultuyu keselim, hatip kürsüde.

Sürenizi yeniden başlatacağım, buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz ile Katar arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolü konusunda MHP Grubu adına söz almış bulunuyorum.

(x) 476 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Ülkemiz ile Katar arasındaki askerî iş birliği konuları 2001 yılından bu yana devam etmektedir. Mevzubahis olan protokol 2001 yılında imzalanan Güvenlik İşbirliği Anlaşması çerçevesinde gündeme gelmiştir.

Sayın Başkan, ben kendi sesimi duymuyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bu şartlarda...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istihdam ediyorum, hatibin insicamını bozmayalım. Ayaktaki sayın milletvekillerimizin uygun bir vaziyet almaları aksi takdirde de istirahat buyurmak istiyorlarsa da kulislere davet edebiliriz.

Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (Devamla) – Aynı durum devam ediyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, siz Genel Kurula hitap edin, milletvekilleri sessizliği sağladılar.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (Devamla) – Bu giden dakikaları da lütfedersiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bu protokol iki ülke arasında iç güvenlik kuvvetlerinin eğitim faaliyetlerinin planlama, koordinasyon ve icrasına ilişkin hususları ihtiva etmektedir. Birlik, karargâh ve kurumlara karşılıklı ziyaretler, dil eğitimi, eğitim ve öğretim faaliyetleri bu protokolün kapsamının içindedir. Eğitim faaliyetleri kapsamında iç güvenlik, kaçakçılık, organize suçlara müdahale, toplumsal olaylara müdahale eğitimleri ile askerî kolluk eğitimleri verilecektir. Hâlihazırda protokol Katar tarafından onaylanmıştır. Bu gibi protokoller ülkemiz ile 18 ülke arasında yapılmıştır.

Sayın Başkan, bu konuyu tezekkür ederken Orta Doğu bölgesinin yaşamakta olduğu sıkıntılar, huzursuzluklar, ihtilaflar ve savaşlar hakkında, özellikle ülkemizin jeopolitik ağırlığı ve yine ülkemizin millî menfaatlerinin korunması açısından birtakım düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir asır önce Osmanlı Devleti'nin Arap vilayetleri Birinci Cihan Harbi'nin galipleri arasında paylaşılıp yeni devletler kurulurken bu devletlerin varlığı kurucu emperyal güçlere bağımlı olarak ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı ve İsrail devletinin kurulmasından sonra değişen dengeler Orta Doğu'ya istikrar getirmemiştir. Filistin topraklarının işgali ve Filistin halkının haklarının gasbedilmesi, İsrail-Arap ihtilafı ve savaşları, diktatöryal rejimlerin etnisite, kabile, mezhep, ideoloji bazında kurulmuş olmaları, beraberinde ihtilaf ve çatışma, sürtüşme tohumlarını taşımıştır. 2010 yılının son günlerinde başlayan ve 2011 yılında şiddetlenen ve yanlışlıkla “Arap Baharı” denilen, geniş halk kitlelerinin zulme, adaletsizliğe, fakirliğe ve temel hak ve hürriyetlerin mahrumiyetine karşı isyanlardır. Pamuk ipliğine bağlı dengeler böylece altüst olmuştur. Suriye’de küçük kıvılcımların büyük alevlere dönüştüğü ve bu alevlerin bölgeyi sardığı dönemde iç çatışmalar, global güçlerin bilek güreşi ve bölgesel güçlerin nüfuz sahalarını genişletme arzu ve iştahı Orta Doğu’da istikrar ve huzur hayalinin yok olmasına yol açmıştır.

Türkiye'nin Orta Doğu'daki tarihî tecrübeleri, coğrafi konumu, siyasi, askeri ve ekonomik gücü göz ardı edilemez. Ülkemiz, bölgede uzun vadeli bir huzurun tesisi için önemli bir aktör olmanın ötesinde büyük bir sorumluluk sahibidir. Bu sebeple, bölgede Türkiye'siz bir çözüm tasarısının başarısız olacağına inanıyorum. Ülkemizin bu bölgede oynayacağı rolün başarılı olması için göz önünde bulundurulması gereken üç önemli faktör bulunmaktadır.

Bunlardan birincisi: Dış politikada prensipli olmaktır. Hatırlanacağı üzere, 9 Aralık 2016 tarihinde Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde yaptığım buradaki konuşmada değindim üzere, cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk dış politika temel fikirlerini bakanlığın müsteşarına verdiği şu talimatla ifade etmiştir:

“Bir: Arap dünyasına karışmayacaksınız.

İki: Emperyalist ve kolonyalist devletlerin ardında görünmeyeceksiniz.

Üç: Rusları tahrik etmeyeceksiniz.”

Bu prensibe riayet etmek lazım ve Arap ülkeleri arasındaki kavgalara girmemek lazım.

Ara buluculuk noktasında ikinci husus şudur: Türkiye taraf tutan değil, tarafgir olan değil, bitaraf olan veya taraflar arasında iyi niyet gayretleriyle arayı bulmaya çalışan bir rol üstlenmelidir. Taraf tuttuğu zaman Türkiye...

Devam edeyim mi Sayın Başkan? Sizce bir faydası var mı? Yoksa metni vereyim, kayda geçsin.

BAŞKAN – Sayın İhsanoğlu, yani dinleyen arkadaşlar dinliyor, derin de bir sessizlik var, arada ufak tefek uğultular var, siz Genel Kurula hitap etmeye devam edin.

Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum, sizler de lütfen hatibi dinleyin.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (Devamla) – Ben görüyorum, herkes konuşuyor. Ben de gideyim yerimden konuşayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, lütfen, yani bu olmaz. Önemli bir konu, konu önemli.

BAŞKAN – Şimdi, bakın, kaçınıcı ikazım benim Sayın Usta, yani çok kere ikaz ettim.

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlar çıksınlar yani, dinlemeyeceklerse çıksınlar.

BAŞKAN – Arkadaşlardan da rica ediyoruz bir kez daha...

Buyurun Sayın İhsanoğlu.

EKMELEDDİN MEHMET İHSANOĞLU (Devamla) – Evet, Sayın Başkan, şimdi, ülkemizin bölgede oynayacağı rolün başarılı olması için göz önünde bulundurulması gereken üç önemli faktör vardır.

Birincisi: Prensipli dış politika. Aralık 2016’da bu Genel Kurulda yapmış olduğum Dışişleri Bakanlığı bütçesiyle ilgili konuşmada dış politikanın üç temel prensibine işaret etmişimdir ve o da, Atatürk’ün Dışişleri Bakanlığına talimatı şeklindeydi. Birincisi: Arap dünyasına karışmayacaksınız yani Arap kavgasına taraf olmayacaksınız. İkincisi: Emperyalist ve kolonyalist devletlerin ardında görünmeyeceksiniz. Üçüncüsü: Rusları tahrik etmeyeceksiniz. Biz işte bu konularda biraz farklı tecrübelerle sahip olduk, onun için bugün de farklı neticelere sahip olduk.

Şimdi, bu prensiplere riayet ederken yani bilhassa Arap dünyasına, bugünkü kavgaya, Körfez’deki kavgaya baktığımız zaman taraf tutmak değil bitaraf olmak, tarafgir olmak değil taraflar arasında arabuluculuk yapmak; Türkiye buna muktedirdir ve Türkiye hâlen İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve Başkanıdır. Yani Sayın Cumhurbaşkanımız bu zirvenin hâlen Başkanıdır, bir buçuk seneden beri Başkanımızdır. Üç senelik bir dönem Türkiye bu zirvenin Başkanı olacaktır; o bakımdan Türkiye’nin elinde çok önemli bir koz vardır, önemli bir araç vardır.

Şimdi, üçüncü husus, uzun vadeli kurumsal planlar. Bu arabuluculuğun ötesinde ihtilafların uzun vadeli bir planla... Yani 21’inci yüzyılda Orta Doğu’yu 20’nci yüzyıldan farklı kılacak huzur bölgesi hâline getirecek bir projeye ev sahipliği yapılması gerekmektedir. Avrupalıların uzun savaşlar sonrasında, din savaşları, mezhep savaşları sonrasında yaptıkları anlaşmalar gibi yani meşhur Vestfalya Anlaşması gibi bir anlaşmaya bugün Orta Doğu’nun ihtiyacı vardır ve bununla beraber Orta Doğu’da Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra çizilen sınırların bir hukuki temele dayanması yani karşılıklı hükümler hakkının tanınması gerekir çünkü problemin bir tarafı, hükümlerlik, egemenlik haklarının tanınmamasıdır. Bugün Körfez’de yaşanan savaşların veya çatışmaların, krizin sebeplerinden bir tanesi

budur. Onun için bu hükümler hakları herkesin birbirinin değerini tanımasına dayalı bir proje olmalıdır. Böylece savaşlara değil, barışa para harcamak, fakirliği gidermek, radikalizm ve terörizm bataklığının kurutulmasına yol açmak mümkündür.

Müsaadenizle, bunları söyledikten sonra, burada birkaç gündür ülkemizi, bölgemizi ve dünyayı meşgul eden Körfez ülkeleri arasındaki ihtilafa değinmek istiyorum. Bu ilk defa vuku bulan bir ihtilaf değildir, bu yıllardan beri böyledir ve mesela Kasım 2013'te büyük bir ihtilaf oldu, anlaşma oldu, imzalar atıldı fakat uygulanmadı. Bir sene sonra Kasım 2014'te tekrar ihtilaflar oldu, anlaşmalar oldu, bu sefer yine olmadı, birbirlerinden sefirleri çektiler, birbirlerini boykot ettiler, sonra tekrar barıştılar. İşte, birkaç hafta önce Riyad'da da büyük devletlerin ve Amerikan Başkanının huzurunda anlaşma yapıldı ve birkaç gün sonra tekrar çatışma başladı ve bugün çok hassas bir noktaya geldi.

Şimdi, tabii, biraz önce söylediğim Atatürk'ün sözünü tekrar hatırlatmak istiyorum: "Arap dünyasına karışmayacaksınız, kavgasına karışmayacaksınız." Bu ihtilaf konusunda ben yapılan resmî açıklamaları memnuniyetle karşılıyorum. Sayın Çavuşoğlu şu beyanda bulunuyor: "Hepimizi üzen bir gelişme. Oysa biz Körfez bölgesinin birliğini, beraberliğini kendi birlik beraberliğimiz olarak görüyoruz ve buna katkı sağlıyoruz. Çok sayıda ortak çalışmamız var. Her bakımdan bu dayanışma önemli. Elbette sorunlar olacaktır, ülkeler bunları çözecektir. Biz, var olan tablodan üzüntü duyduk."

Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı ve Sözcüsü Sayın İbrahim Kalın'ın da yaptığı açıklama önemlidir: "Bölgemizin barış ve istikrar arayışının sürdüğü, tüm bölge ülkelerinin bu ortak hedefler doğrultusunda gerekli adımları atmasına ihtiyaç duyulduğu bir dönemde, stratejik iş birliği içerisinde bulunduğumuz Körfez İşbirliği Konseyi üyelerinin kendi aralarındaki meseleleri müzakere, diyalog ve iletişim yoluyla çözmeleri gerekir." Bu beyanat fevkalade dengeli ve rasyonel bir beyanattır. Sayın Cumhurbaşkanımız dün bir iftar yemeğinde yaptığı konuşmasında "Körfez İşbirliği Konseyi üyelerinin kendi aralarındaki meseleleri karşılıklı diyalog yoluyla çözmesi en doğru yoldur." dedi. Türkiye bu konuda kanaatimce büyük bir potansiyele sahiptir bilhassa Türkiye'nin İslam İşbirliği Teşkilatı Zirvesi Başkanı olması nedeniyle. Şimdi, Türkiye'nin İslam Zirvesi Dönem Başkanı olarak ikili ve çok taraflı millî menfaatlerimizi de göz önüne alarak bu taraf tutma ihtimalinden sarfınazar etmesi lazım ve böyle bir şeyin olduğunu görüyoruz memnuniyetle.

Değerli arkadaşlar, çok hassas günler yaşamaktayız. 20 Mayıs'ta Riyad'da gerçekleşen Arap-İslam-Amerikan Zirvesi'nin Türkiye'nin dönem başkanı olduğu İslam İşbirliği Teşkilatı çerçevesi dışında yapılması dikkat çekicidir. Yani İslam adına zirve yapıyor ve orada zirve başkanı olan ülkenin başkanı bulunmamaktadır. Zaten bu toplantı teşkilatın dışında tamamen yapılmıştır ve adına İslam Zirvesi denmiştir. Bu, tabii dikkat çekici bir husustur. Ben burada tekrar ediyorum: Türkiye'nin Orta Doğu'daki menfaatlerini, ikili ve çok taraflı menfaatlerini gözetmesi, millî güvenliğini ve millî çıkarını gözetmesi Türk politikasının temel hedefi olmalıdır.

Ben sözlerime son verirken Katar krizinin çözümünde son dönemde küresel bir aktör hâline gelen ve Birleşmiş Milletlerden sonra dünyadaki en büyük uluslararası kuruluş olan İslam İşbirliği Teşkilatının, Zirve Başkanı Türkiye'nin önderliğinde daha etkin bir rol oynayabileceğine inanıyorum.

Sözlerime son verirken Sayın Başkan... Gündem maddesi mevzu bahis olan Jandarma Eğitim Protokolü'nün onaylanması rutin bir uygulamadır. Zaten on altı ülkede de benzer bir uygulama vardır.

Konuşmamın başında izah ettiğim gibi burada devletimizin bir taahhüdü söz konusudur.

Konuşmama son verirken yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İhsanoğlu.

Gruplar adına ikinci söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Mithat Sancar’a aittir.

Buyurun Sayın Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzde iki tane uluslararası anlaşma var. Bugün gündeme geldi, ikisi de Katar’la yapılan anlaşmalar. Biri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, diğeri de yine Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

Bu iki anlaşma da bugün apar topar Meclis gündemine getirildi. “Bunun acaba sebebi nedir?” diye sorarak başlamak gerekiyor. Tam da Katar eksenli Körfez’de çok büyük, çok ciddi bir kriz patlak vermişken, gündemde daha aşağı sıralarda bulunmasına rağmen Hükümet, bu iki anlaşmayı neden bugün getiriyor gündeme? Acaba bununla ulaşılmak istenilen amaç ya da fayda nedir? Bunların mutlaka Hükümet tarafından aydınlatılması, açıkça bu soruların cevabının verilmesi gerekiyor.

Şimdi, bu anlaşmalar dolayısıyla Katar krizini konuşmadan ve Türkiye dış politikasını değerlendirmeden geçmenin mümkünatı yok. Böyle bir konuşmayı bu konuları kapsam dışında bırakarak yapmanın da bir anlamı yok.

Katar’da, Katar üzerinden dünden beri yaşanan gelişmeler gerçekten son derece ciddi. Buradan çıkarmamız gereken çok önemli dersler var. Türkiye’nin dış politikasının son yıllardaki seyrini de yeniden hatırlayarak bu derslerin ne olabileceğine dair görüşlerimizi paylaşacağım sizlerle.

Hükümet, AKP hükümetleri göreve başladığında -2002 sonu, 2003 başları- dış politikayla ilgili temel bir slogan belirlenmişti: “Komşularla sıfır sorun” politikası. Evet, slogan güzel; keşke bu sloganın içi icraatla da aynı şekilde doldurulabilseydi. Fakat kısa süre sonra gördük ki “sıfır sorun” politikasını -ya da sloganını- gerçekleştirecek bir politikası yok AKP’nin; tam tersine, başka hesaplara, hatta hülyalara daldığı anlaşıldı. Ardından “stratejik derinlik” kavramı piyasaya girdi, piyasada dış politikayla ilgili ön sıralara çıktı. Stratejik derinliğin ne olduğunu da anlayamadık ama görünen o ki “stratejik derinlik” denince kastedilen Yeni Osmanlıcılıktı. Yeni Osmanlıcılık da esas itibarıyla günümüz şartlarında bir bölgesel, emperyal politika anlamına geliyordu. Yeni Osmanlıcılık ya da stratejik derinlik çeşitli küçük denemelerden sonra esas olarak 2012’deki Suriye iç savaşıyla birlikte daha somut bir hâl almaya başladı. Hatırlayalım: Suriye’de iç savaş patladığında Hükümetin açıkladığı, ilan ettiği hedef kısa sürede Esad’ın devrilmesi ve o meşhur söz de Şam’daki Emevi Camisi’nde bayram namazının kılınmasıydı. O hedefe ulaşmak için de boş durulmadı elbette; çok karmaşık ilişkilere girildi -bunları burada defalarca dile getirdik, tekrar söyleyelim- son derece tehlikeli ilişkiler kuruldu bu hedefe bir an önce varma amacıyla. Peki, neydi amaç? Niye Suriye’de bu kadar acele ediliyordu, bir an önce Esad’ın devrilmesi isteniyordu? Ve devrilince yerine kimin gelmesi bekleniyordu?

Yine, Mısır’daki gelişmelerden bağımsız değerlendirmemiz mümkün değil bu soruları, cevapları da Mısır’daki gelişmeleri dikkate almadan bulmamızın imkânı yok. Mısır’da Müslüman Kardeşler’in iktidara gelmesinden sonra sanıyoruz ve öyle anlaşıyor ki Türkiye’de de başta Sayın Erdoğan, AKP kurmayları bir Müslüman Kardeşler eksenli hayal etmeye başladılar. Müslüman Kardeşler ekseninin kurulabilmesi için Suriye’de rejimin bir an önce devrilmesi, Esad’ın yerine de mutlaka Müslüman Kardeşler cephesinden, çevresinden bir yönetimin getirilmesi gerekiyordu. Bunun da diğer ayağı

ve en önemli unsuru Türkiye’de kurulacaktı yani Türkiye, Suriye ve Mısır ekseninde kurulan İhvan yönetimlerinin ağabeyliğine soyunacaktı, böylece büyük bir Sünni cepheyi yönetiyor olacaktı. İşte, burada bu fantezilerle, bu tehlikeli hayaller ve kurgularla sorunların da derinleşmeye başladığını gördük. Sadece derinleşme değil, içinden çıkılmaz hâle gelmeye başladığını görüyoruz.

Evet, Suriye’deki hedef tutturulamadı; bütün o çabalara rağmen, bütün o şüpheli, karanlık ve şaibeli girişimlere ve ilişkilere rağmen istenen sonuca, bu politikanın hedeflediği sonuca AKP yönetimleri ulaşamadı. Bunun faturası elbette çok ağır oldu çünkü bu hesap tutmayınca Suriye’deki iç savaş da daha fazla derinleşti, yaygınlaştı, daha büyük acılar doğdu, daha büyük yıkımlar yaşandı. Oysa Suriye’de iç savaş patlak verdiğinde yapılması gerekenler çok daha başkaydı. Bunları da, bu konudaki görüşlerimizi de konuşmamın ilerleyen kısımlarında sizlerle paylaşacağım. Ha, şunu da ekleyelim tabii: Bu hayallerin yıkılmasında Mısır’daki askerî darbe son derece önemli bir faktör oluşturuyor. Mısır’da Mursi yönetimine karşı Sisi’nin gerçekleştirdiği, Suudi Arabistan başta olmak üzere ABD’nin de desteğiyle gerçekleştirdiği darbeden sonra bu Müslüman Kardeşler aksının, ekseninin kurulmasının artık imkânsızlaştığını herhâlde görmeleri gerekiyordu ve bu hülyadan bir an önce vazgeçmeleri lazımdı, vazgeçip ondan sonra da yaratılan o tahribatların nasıl tamir edileceğini burada değerlendirmek gerekiyordu. Bunlar yapılmadı, tam tersine, Suriye’de aynı mezhep eksenli politikaya devam edildi. Başka cihatçı, başka selefi örgütlerle ilişkiler geliştirildi ve bütün bu ilişkiler geliştirilirken de birlikte hareket edilen ülkelerin başında Katar geliyordu, Suudi Arabistan geliyordu. Bakın, Suriye’deki bütün bu ilişkileri kurarken Türkiye, yanında Suudi Arabistan ve Katar vardı.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Çelişmeye başladın.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Aslında Katar sadece Suriye’de değil aynı zamanda başka yerlerde de Suudi Arabistan’la birlikteydi ve orada da onların istediğini yapıyordu. Ne yapıyordu? Yemen’de Suudilerin müttefikiydi, Bahreyn’de barışçıl gösteriler yapılırken ve bunlar bastırılırken, Suudi askerî gücüyle bastırılırken Katar 500 polisle destek vermişti. Dediğim gibi, başka alanlarda da aslında Suudi Arabistan’ın izlediği politikadan farklı bir politika izlemiyordu Katar. Türkiye’nin de Katar’la ve Suudi Arabistan’la ilişkileri vardı ama Katar’la ilişkiler çok daha ön plana çıkıyordu. Katar’la ilişkilerin ekonomik dökümünü yapmaya kalksak bu konuşmanın süresi yetmez buna. Peki, bütün bu ilişkiler neden gerçekleştiriliyordu? Ne veriliyordu karşılığında, ne vaat ediliyordu, nereye ulaşmak isteniyordu? Bunlar eleştiri konusu yapılırken Hükûmetten herhangi bir cevap alamıyorduk.

Şimdi, dönelim Katar krizine tekrar. Evet, Türkiye’nin Suriye’de birlikte hareket ettiği 2 müttefik şimdi düşman kesildiler. Suudi Arabistan, yanına aldığı Mısır, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ve diğer ülkeleri bir koalisyon içinde toplayarak Katar’ı kuşatmaya alıyor. Kuşatmaya almakla kalmıyor neredeyse boğmaya yönelik tedbirler ilan ediyorlar. Yani aslında Katar bütünüyle şu an nefessiz bırakılmış durumda. Uzun süre birlikte yürüten, pek çok operasyonda, pek çok ilişkide birlikte hareket eden bu ülkeler şimdi neden birbirlerine düşman kesildiler, neyin hesabını yapıyorlar? Önce şu tespiti yapalım: Evet, Orta Doğu’da bir mezhep savaşı körükleniyor ve biz buna karşı sürekli demokratik ilkeler etrafında halkların dayanışmasını, birlikte kardeşçe yaşamasını esas alan politikaları önerdik ama mezhepçi politikaların sonunun Orta Doğu’daki savaşı daha kanlı, daha kirli, daha acımasız hâle getireceğini de hep vurguladık. Suriye politikasını da bu nedenle sık ve net bir şekilde eleştirdik. Ki Suriye politikasında başka bir unsur var, o da Kürt meselesidir, ona da biraz sonra değineceğim.

Peki, mezhepçi yaklaşımlar ve mezhep üzerinden bir saflaşma ya da hakimiyet politikasının varacağı yer neresi olabilir? İşte görüyoruz. Beklenen Şii-Sünni çatışmasının patlamasıydı ama Sünni blok içinde gerçekleşti bu patlama, hem de çok şiddetli bir patlama. Ne istiyorlar Katar’dan, Katar’ı niye bu şekilde boğmaya çalışıyorlar? İleri sürdükleri sebepler şunlar: Katar, terör destekçisi bir

ülkedir, teröre desteğini kessin. Peki, terör örgütü dedikleri zaman kimleri kastediyorlar? IŞİD’i, El Kaide unsurlarını ve Müslüman Kardeşler’i. Şimdi, bir zamanlar birlikte her şeyi yaptığınız bu ülkeler, bu Hükümetin her alanda sıkı ilişki kurduğu bu ülkeler Müslüman Kardeşler’in de terörist olduğunu zaten söylüyorlardı, şimdi açık ilan ediyorlar, Müslüman Kardeşler’e destek verdiği için de Katar’ı cezalandırmaya kalkıyorlar. Peki, siz burada nasıl ara buluculuk yapacaksınız? Sayın Cumhurbaşkanı “Ara buluculuk yapacağım.” diyor. Hamas’ı, Müslüman Kardeşler örgütlerini terörist ilan edecek misiniz? Etmezseniz Suudi Arabistan’ı nasıl ikna edeceksiniz? Önünüze gelene “terörist” derken yarın öbür gün şu hesabı hiç yapmadınız mı? “Biz bu ülkelerle ya da bu örgütlerle ilişki kurduğumuz için bize de ‘terörist’ denebilir mi?” Bu hesabı hiç yapmadınız mı? Herkesi teröristlikle suçlamak bu kadar kolay sizin için ama şimdi kapıya dayanmış durumda. Terörle iş birliği yapan bir devlet olarak itham edilme konusunda neredeyse birkaç adım kalmıştır bu noktaya varılması için. Bu tür kirli ilişkilere, ekonomik alanda karanlık alışverişlere, bütün bu haram ve yıkım iş birliğine girerken faturanın bir gün çıkacağını düşünmediniz mi? Düşünmeniz gerekiyordu ama pek çok konuda düşünmediğiniz gibi bu konuda da sonuçları düşünmediniz.

Bakın son yıllardaki krizlere. Mesela, Rusya’yla bir kriz yaratıldı. O kriz daha sonra tırmandırıldı da kabadayılık da yapıldı ama birden vazgeçildi, özür dilendi, şimdi ilişkiler düzeltilmeye çalışılıyor. Peki, o krizi tırmandırdıktan sonra bu U dönüşünün faturasını kim ödedi? Türkiye’de turizmci, çiftçiler, emekçiler ödedi. Türkiye ekonomisinin bu önemli sektörlerine darbe vurdu Rusya’yla tırmandırılan kriz. Peki, yanlıştı; bu yanlış telafi etmenin yolu aynı yanlış başka alanlarda tekrar etmek olabilir mi?

İsrail’le önce bir düşmanlık söylemi üzerinden ilişki kuruldu, çok ağır, çok sert sözler söylendi, daha sonra İsrail’le de U dönüşü yapıldı, fatura kime çıktı? Fatura elbette Türkiye’nin itibarına çıkar, Türkiye bu şekilde itibarlı bir dış politika yürütüyor olamaz ama faturayı kestiğiniz başka kesimler de var. Mesela, Mavi Marmara mağdurları bu faturayı ödeyen kesimlerin başında geliyor.

Bunun dışında yine çok önemli bir kesim, faturayı ödeyen bir kesim, Gazze halkıdır. Yıllarca Gazze halkı üzerinden propaganda yapıldı, “Gazze halkıyla dayanışma” adı altında çeşitli gösteriler yapıldı fakat birden İsrail’in yıllardır kullandığı tezleri onaylayan bir anlaşma imzalandınız.

Avrupa’yla referandum döneminde kriz yaratıldı. “Peki, bu krizi niye yarattınız, doğru değil.” dedik, “Vatan, millet, Sakarya.” dediniz, “Türkiye’nin itibarı.” dediniz. Sonra da Başbakan diyor ki: “Efendim, referandum bitti, Avrupa’yla şimdi ilişkileri normalleştirebiliriz.” Böyle dış politika olur mu arkadaşlar? Siz böyle yaparsanız bu ülkenin itibarı diye bir şey kalır mı? Böyle yaparsanız herhangi bir alanda barışçıl ilişkiler yerleştirme imkânı kalır mı?

Peki, Avrupa’yla yükseltelen bu kriz size yüzde 1 artı oy getirmiş olabilir diyelim, faturayı kim ödedi? Faturayı en başta Avrupa’da yaşayan Türkiyeliler ödeyecekler ve ödemektedirler. Bu şekilde hoyrat bir politikaya hakkınız yok. Ülkenin itibarını zaten sarsıyorsunuz, gücü zaten olmuyor ama pek çok emekçi kesime de dış politikadaki bu oyunlar üzerinden ağır faturalar ödetiriliyor.

Yapılması gereken şey bellidir arkadaşlar, yapılması gereken şey karmaşık değildir. Öncelikle eğer dünyada ve bölgenizde itibarlı bir ülke olmak istiyorsanız, dış politikada bir aktör olmak istiyorsanız kendi ülkenizde barışı sağlamak zorundasınız. Bu barışın iki önemli ayağı var birbirine bağlı. Bunlardan bir tanesi Kürt sorununda barıştır, diğeri de bütün toplum kesimlerinin haklarını tanıyan demokratik ilkeler temelinde bir toplumsal barıştır. Oysa, bir yandan sürekli Kürt sorununda savaş politikaları, öbür yandan ülkenin en az yarısını düşmanlaştıran bir dil, bir yaklaşım, bir politika var. Referandum sürecinde yapılanlar ortada, ondan önce kullanılan dil, yapılan uygulamalar ortada, ağızınızı açtığınızda “hain” sözünden başka söz duymak mümkün olmuyor, ülkenin en az yarısı bu anlayışa göre hain.

Ülkesinde bu şekilde bir toplumsal gerilim, kutuplaşma ve çatışma potansiyeli yaşayan bir devletin, ülkesindeki en temel sorunu savaş politikaları dışında akıl edemeyen, bunu beceremeyen bir devletin uluslararası alanda bir itibarlı aktör olma şansı olabilir mi? Olamaz elbette.

Orta Doğu’da itibarlı dış politikaya dönüşün ilk şartı, en önemli şartı Suriye’de Kürtlerin kazanımlarını kabul etmektir, Suriye Kürtlerini düşmanlaştırmaktan vazgeçmektir; Türkiye’de de Türkiye’nin bütün halklarının haklarını, özgürlüklerini eşit bir şekilde tanıyan demokratik bir yola girmektir. Eğer bunlar yapılmazsa, Suriye’de Kürtlerin hâlâ tehdit, tehlike kaynağı olduğu görüşü devam ettirilirse korkarız ki bundan sonra Türkiye’nin dış politikası da Türkiye’deki iç yaşam, toplumsal yaşam da çok daha büyük kırılmalara, çok daha büyük yıkımlara sahne olacaktır. Bunu önlemek bizlerin görevidir, sorumluluğudur.

Son bir soru: Katar’a askerî üst zaten kurulmuş, asker var. Şu soruyu cevaplandırın arkadaşlar: Yarın öbür gün Katar’a askerî müdahale yaparsa bu Suudi etrafındaki koalisyon, Türkiye’nin politikası ne olacak? Türkiye böyle bir savaşta nerede duracak? Bütün bu adımları hazırlayan, bütün bu tehlikeli durumu yaratan bundan önceki bu saydığım özellikler gösteren kötü, yıkıcı dış politikadır. Bundan derhâl vazgeçilmelidir. Katar krizi bizi yeniden düşünmeye sevk etmeli, serinkanlı, demokratik ve barışçıl bir yola girmemize vesile olmalıdır.

Saygılarımla efendim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi soru-cevap işlemi yapacağız.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Niğde Sungurbey Cami İlhanlılar döneminde Niğde Valisi Sungur Bey tarafından yaptırılan anıt bir eserdir. Çifte minareliyen 18’inci yüzyıl sonlarında yangınla minareleri, kubbesi yıkılmış, onarım sonrası tek minare ve çatılı olarak inşa edilmiştir. Ancak caminin orijinal olan bölümleri ciddi yıpranma içindedir. On iki yıldır restorasyonu için Anıtlar Yüksek Kurulunda bekleyen proje nihayet onaylanmıştır. Cami, tüm iç mekân ve dış cephe yüzeylerinde görülen ve zemine yakın bölgede süreklilik gösteren tuzlanma etkisi ve buna bağlı çeşitli problemlerle oldukça yıpranmış durumdadır. Aslına uygun bitki ve hayvan motifleri kurtarılacak ve çifte minareli olarak ne zaman onarımı başlayacaktır? Bir an önce onarımın başlatılmasını temenni ediyoruz. Çünkü başbakan yardımcımıza bağlı olduğunu bildiğim için bir an önce de gerçekleşmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara-Samsun, Ordu-Giresun, dönüşü olarak Artvin-Rize, Trabzon-Giresun arasındaki yol güzergâhında bulunan kara yolu yön tabelasında temsil ettiğim ilin, Giresun’un adının yer almaması incitici, ayrımcı bir tutum olarak ilimiz tarafından değerlendirilmektedir ve hemşehrilerimiz haklı olarak tepki göstermektedir. Giresun, Kurtuluş Savaşı’na bağrından çıkardığı iki gönüllü alayla katılarak bağımsızlığımızın kazanılmasında, cumhuriyetin kurulmasında etkin bir rol oynamış illerimizden bir tanesidir. Adını tarihe yazdıran bir ilin tabelalarda adının olmamasının kabul edilmesi mümkün değildir.

Her ilin ve ilçenin adlarının sık sık yer aldığı kara yolu tabelalarında Giresun’un da adının kilometre uzaklığıyla birlikte yer almasını istiyoruz. Bu zor bir şey değil. Olmazsa biz kendimiz yazacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Dışişleri Bakanına soruyorum: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı’nı görüşüyoruz. Bugünlerde Katar Devleti’nin terör örgütlerine yardım eden bir devlet olması düşüncesiyle 6 Arap ülkesi ilişkisini askıya almış ve ilişkilerini dondurmıştır. Bu durum dikkate alınarak hâlâ bu uygulama anlaşmasının onaylanmasını istiyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Katar’a hangi amaçlarla asker konuşlandıracak?

Soru 2: Türk Silahlı Kuvvetleri Katar’ın topraklarında ne kadar süreyle asker konuşlandıracak?

Soru 3: Katar’a gönderilecek olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin sayısı, rütbesi, düzeyi nedir?

Soru 4: Türkiye Katar’a niçin destek veriyor yani bu Katar’a bu desteği vermesinin ihtiyacı nereden kaynaklandı?

Soru 5: Türkiye Katar’daki sıvı gazı, petrolü korumak için mi asker gönderiyor?

Soru 6: Bunlar 101’inci ve 102’nci sıradayken, 100 tane iş öndeyken hangi ihtiyaç, hangi aciliyet gerekti de bunu öne alıyoruz, biz bunu konuşuyoruz?

Bir başka soru: Katar şu anda sıcak gündeme gelirken misilleme amacıyla Parlamento buna alet mi ediliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayan...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Çukurova bölgemizde hasat zamanı; buğday, arpa gibi tahılların hasat zamanı gelmiştir, bütün çiftçilerimize bol mahsuller diliyorum. Çiftçilerimiz dokuz on ay önce tohumunu tarlasına attı, gübreledi, ilaçladı. Dokuz on aydan bu yana da sürekli masraf ediyor ürününe. Şimdi karşılığını almak için hasada başladı. Ürününi biçerek mahsulünü götürüp satacak, parasını alıp borçlarını ödeyecek, artan parayla da çocuklarını okutacak veya düğün yapacak. Yapacak da ürününi değerinde satarsa ve parasını alırsa. Çiftçimiz bu durumda tüccarın insafına düşmemek için devletine güvenmektedir. Devleti hükümet yönetir. Hükümetin tahıl hasadının başlamasından haberi var mı, taban fiyat konusunda bir çalışması var mı? Çiftçi tarlada, Hükümet nerede? Yoksa kendi çiftçimize hakkını vermeyip yabancı ülkelerin çiftçilerini mi destekleyecekler ithalat yoluyla?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ertan...

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, bildiğiniz gibi, “deniz” dediğimiz Van Gölü hepimiz için büyük bir değer ve coğrafyamıza sunulmuş bir armağandır, Van’ın nefesidir, Van’ın denizidir; ayrıca, Vanlılar açısından turistik, ekonomik, kültürel anlamı çok yüksektir. Van’ın merkezi olan ve en güzel kıyısına sahip olan Edremit kıyısı, şu an, hâlihazırda, ben konuşurken dahi Karayolları 11’inci Bölge Müdürlüğüne felakete sürüklenmektedir. Karayolları Müdürlüğüne ait hizmet binası gerekçe gösterilerek, Van Gölü’ne onlarca dönüm doldurularak köprülüz kavşak yapılmak istenmektedir. Bölge halkının istemediği ve yargının

da yürütmeyi durdurma kararı verdiği bu proje hâlâ devam etmektedir. Çalışmaların devam etmesi, halkın gözü gibi baktığı Van Gölü'nün ve kıyılarının âdeta bir devlet kurumu eliyle ölüm fermanının imzalanması demektir. Hükûmetiniz, Van Gölü'nde, telafisi imkânsız, oluşabilecek zararları gidermek adına, yargı kararına uymayan söz konusu kurum yöneticileri hakkında bir tasarrufta bulunacak mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Staj ve çıraklık sürelerinin sigorta başlangıcı sayılması konusunda, sigortalılık süresine dâhil edilmesi konusundaki talep sürmekte, buradan bunun duyurusunu yapmış olayım, karşılığını bekliyor.

Doğum ve çocuğuna analık yapmak için çalışma hayatına doğumdan sonra atılan anneler doğum borçlanması talebi konusunda yıllardır mücadele sürdürmekte, bu mücadelenin görülmesi gerekmektedir.

Son olarak da terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayan kahramanlarımızla ilgili bir kanun hükmünde kararname çıkmıştır ve büyük bir sevinçle karşılanmıştır, ancak uygulamada hiçbir karşılığı olmamıştır. Bu kahramanlarımıza, özellikle şeref unvanı verilmesi konusunda gereğinin yapılması gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tor...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımıza sorum zeytinle ilgilidir. Sayın Başbakan bir açıklama yaptı, “Türkiye zeytinde dünyada 2’nci.” diye. Bu bilgi yanlıştır, Türkiye zeytinyağı üretiminde dünyada 5’inci sıradadır. Hatta diyebiliriz ki eğer Suriye’de bir iç çatışma olmasaydı onun da altında kalabilirdi. Son yıllarda çok önemli miktarlarda zeytin dikilmiştir ancak bu bilginin düzeltilmesi gerektiği kanaatindeyim. Yani Sayın Başbakan yanılmıştır, onu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, soruları cevaplamak üzere sözü Başbakan Yardımcısı Sayın Veysi Kaynak’a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Kaynak.

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Niğde Milletvekilimiz Sayın Gürer’in sorusu değil, talebi var; yerine getireceğiz inşallah. Zaten kendisi de ifade etti, kültür varlıkları kurulunda bekleyen proje dolayısıyla gecikmiş bir işti.

Sayın Bektaşoğlu’nun talebini Ulaştırma Bakanımıza iletiriz. Söylediğiniz gibi basit bir konu.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Basit ama yıllardır yapılmıyor Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Sayın Arslan Türkiye Cumhuriyeti ile Katar arasındaki protokolle, Katar’ın terör örgütlerine destek olduğu gerekçesiyle bir kısım ülkeler tarafından ilişkilerin askıya alınması sırasında, bizim terör örgütlerine destek veren bir devlete destek verip vermeyeceğimizin, veremeyeceğimizin oluşturacağı algıyı sordular. Sayın Arslan, bildiğiniz gibi bu hususta Birleşmiş Milletler ve/veya Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi karar verdiğinde bir örgüt, terör örgütü oluşur. Türkiye Cumhuriyeti devletinde hem Cumhurbaşkanımız İslam İşbirliği Teşkilatının Dönem Başkanı olarak hem Dışişleri Bakanımız hem Sayın Başbakanımız,

büyükelçilerimiz Katar’la arasında ihtilaf çıkan diğer ülkeler ve ilgili ülkeler nezdinde şu anda çalışmalarını sürdürüyorlar. Umarım bu sorunlar kısa sürede aşılr. Sadece altı yedi ülkenin ilişkileri askıya almasından dolayı bir devlete “Siz terör devletisiniz.” demek çok doğru ve kolay değil.

Sayın Tanal zannediyorum bir sonraki tasarıyla ilgili, Katar’daki üsse ne kadar asker, ne kadar sürede, hangi rütbede... Bakın, bu, bir sonraki, 473 sıra sayılı Anlaşma’nın gerekçesinde bunlar var. Bizlerin orada bulunmasının asli sebebi eğitim vermek. Şimdi görüştüğümüz Jandarma personeliyle ilgili tasarının asli sebebi de eğitim vermek, o sebeple orada bulunuyoruz ve orada Hükümetimiz tarafından verilecek diğer işlerin de yerine getirilmesi amaçlanmaktadır. Tabii ki sayının, personelin rütbesinin, niteliğinin neler olacağını Millî Savunma Bakanlığımız, Genelkurmay Başkanlığımız ve Jandarma ve Sahil Güvenlik bakımından da İçişleri Bakanlığımız müştereken yerine getireceklerdir.

Aslında, bu sorunun cevabını şu anda görüştüğümüz tasarı bakımından şöyle de söyleyebiliriz: Jandarma Genel Komutanlığımızın şu anda 18 ülkeyle anlaşması var, protokolü var, Katar da bunlardan biri olacak ve biz bunların bir kısmına eğitim imkânı veriyoruz, bir kısmında personel bulunduruyoruz. Dolayısıyla, bu, sadece Katar için yeni başlayan bir şey değil, Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin 2001’den beri sürdürdüğü bir politika ve doğru bir politika. Şu anda, bizim personel görevlendirmemiz Azerbaycan’da 1997 yılında başlamıştır ve Gambiya’da 2005’te başlamıştır, şimdi de Katar’da Jandarma personelimiz eğitim amaçlı görevlendirilecektir. Zaten şu anda, daha önce yapılmış protokol kapsamında, Katar iç güvenlik kuvvetleri mensuplarına Jandarma teşkilatımız tarafından ücreti mukabili 80 personel, 3 kurs düzenlenmiştir ve ücreti de alınmıştır. Bütün bunların; Katar’daki askerî üs ve Jandarma Eğitim ve Öğretimi Protokolü’nün tamamının temelinde de 25 Aralık 2001 tarihinde -Mahmut Bey, tarihe dikkatinizi çekerim, 25 Aralık 2001. AK PARTİ Hükümeti olmadan yaklaşık bir yıl önce- imzalanan Güvenlik İşbirliği Anlaşması vardır. Bu, Türkiye’nin çok boyutlu dış politika hedeflerinin de bir manada yerine getirilmesidir.

Sayın Kayan, evet, Çukurova’da hasat başladı, ben de Maraşlıyım, ben de Çukurova çocuğu sayılırım. Şu anda, benim yaptığım, Tarım Bakanlığımızın yaptığı araştırmalara göre piyasada fiyatlar düşük değil, fena değil ama Tarım Bakanlığımız elbette ki bu çalışmaları yapıyor. Bildiğiniz gibi, artık havza bazlı üretime ve o havzada yetişecek ürünlere destek veriliyor. Ayrıntısını bilmiyorum ama bu hafta Bakanlar Kurulunda bir kararname imzaya açılmıştır, Tarım Bakanlığımız üzerinde çalışıyor.

Van Gölü’yle ilgili... Karayollarının, kavşak düzenleme çalışması yapmak amacıyla Edremit kıyısını, gölü doldurduğunu sayın milletvekilimiz ifade ettiler. Eğer, bir yürütmenin durdurulması kararı varsa zaten bu yargı kararına herkes, bütün kurumlar uymak durumundadır. Uyulmadığı takdirde, biliyorsunuz, Türk Ceza Kanunu gereğince yaptırımı var.

Evet, diğer sorulara da yazılı olarak ilgili birimlerden cevap alıp ilgili milletvekillerimize aktaracağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özcan, buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, aracılığınızla sormak istiyorum. Bolu ve Düzce idari yargı açısından bir süre önceye kadar Sakarya’ya bağlıydı; oradan alındı, Ankara idare mahkemelerine bağlandılar. Sonra, Bolu’da idare mahkemesi kurulması, Düzce’de idare mahkemesi kurulması konusunda Hükümetiniz tarafından bir karar alındı ve bu karardan sonra Ankara mahkemeleri yetkisizlik kararı vererek dosyayı Bolu’ya göndermeye, bazılarında da yargılamaya ara vermeye başladı. Şu anda, Bolu ve Düzce’de idare mahkemesi kurulmasına karar verildi ama ortada bina yok, tayin edilmiş hâkim de yok. Bu, binlerce vatandaşımızın mağduriyetine sebep oluyor. Bu sorunla ilgili Hükümetinizin bir açıklaması olacak mı, merakla bekliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Sayın Özcan, bildiğiniz gibi, mahkemelerin kuruluşları Adalet Bakanlığının görüşü alınarak Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. Bolu ve Düzce’de mahkemelerin kurulmuş olmasına sevindiğimi ifade etmeliyim eski bir Adalet Bakan Yardımcısı olarak. Mahkemeler kurulmuşsa, elbette onlara bir mekân bulmak da Adalet Bakanlığının görevidir. Ben, bu konuyu hemen, bugün Adalet Bakanlığına iletip gereği için gayret edeceğim.

Bolu’da bildiğiniz gibi çok önemli -siz de geçtiğimiz dönem, 24’üncü Dönemde de emek vermiştiniz- bir adalet sarayı binası inşa ediyor Adalet Bakanlığımız, inşallah, ona uygun bir mekân, Bolu ve Düzce’de idare mahkemelerine buluruz. Biliyorsunuz, idare mahkemeleri çok yer işgal etmiyorlar, tek mahkeme. Çok yer işgal etmiyorlar, buluruz. Ben ileteceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başbakan Yardımcısı.

Şimdi, maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Soru var Başkanım.

BAŞKAN – Kabul edilmiştir.

Maddelere geçtik artık, ben görmedim ya da oyladıktan sonra...

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
JANDARMA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 2 Aralık 2015 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolü”nün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı konuşacaktır.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı’yla ilgili söz almış bulunuyorum.

Aslında, bugün gündemimizde Katar’la yapılan iki anlaşma var. Bu jandarma eğitimiyle ilgili bir anlaşma, bir diğer askerî üs anlaşması.

Şimdi, sözlerime başlamadan önce şunu ifade edeyim: Bugün İran’da bir terör saldırısı oldu, İran Meclisine yönelik bir terör saldırısı oldu, geçtiğimiz hafta içinde de Fransa’da oldu, İngiltere’de oldu, Filipinler’de oldu. Nerede olursa olsun, Türkiye dâhil, dünyanın neresinde olursa olsun, terörizmi açık ve net bir dille kınamak lazım, kimden gelirse ve kime gelirse gelsin.

Şimdi, bu Katar meselesi biraz ilginç bir mesele. Az önce Sayın Tanal da sordu, başka arkadaşlar da sordu. Sayın Başbakan Yardımcısı kendi konusu olmadığı için, doğal olarak, genel bir cevap verdi ama aynı soruları, hatta daha fazla soruyu Dışişleri Komisyonunda biz de sorduk, biz cevap alamadık

Sayın Bakan. Size verilen o notlar durumu kurtarmıyor çünkü size verilen notları veren arkadaşlar da ya duruma yeterince hâkim değiller ya da büyük bir açıklıkla Katar'a üs ya da jandarma... 2 anlaşma var ama aslında ortadaki anlaşma sayısı 30'a yakın yani mutabakat zabıtları var, anlaşmalar var ve bütün bunların tamamı... Toplam nüfusu 2,2 milyon olan, ülkede yaşayanların -hadi diyelim- yüzde 20'si Arap, geri kalanların tamamı yabancı olan bir ülkeyle Türkiye'nin bu kadar fazla askerî içerikli anlaşma yapmasını açıklamakta yetersiz kalıyorlar. Onun için meseleye biraz daha derinlemesine bakma ihtiyacı var.

Şimdi, şu soruyu biz Dışişleri Komisyonuna sorduk: Katar Türkiye için neden stratejik bir ülkedir? Katar'ın dünya üzerindeki stratejik önemi nedir?

Değerli arkadaşlar, siz on beş yıldan beri ülkeyi yönetiyorsunuz, on beş yıldan beri de Dışişleri Bakanlığını yönetiyorsunuz ama maalesef biz Komisyonda bunların cevabını alamadık. Ne değerli siyasetçiler tarafından bunların cevabı verilebildi ne de değerli bürokratlar tarafından verilebildi. Tutanaklar ortada, girip detaylarıyla bakabilirsiniz.

Şimdi Katar'ı bir özetleyeyim isterseniz çünkü “Katar” deyince insanların aklına bir devlet geliyor haklı olarak ama nasıl bir devlet, buna bakmak lazım. Nüfus 2,2 milyon, bunun yüzde 20'si Arap; Türkiye ile Katar'ın dış ticaret hacmi -ihracat-ithalat toplam- 1,3 milyar dolar; biz askerî anlaşma yapıyoruz ya, Katar'da bu askerî anlaşmadan etkilenecek askerî personel sayısı 4 bin; Sayın Bakan, 4 bin jandarma var Katar'da. Sizin yanınızdaki değerli TSK mensuplarının vermiş olduğu bilgi bu. 4 bin jandarma için biz anlaşma yapıyoruz, toplam askerî mevcudiyeti 11 bin olan bir ülkeyle askerî üs anlaşması yapıyoruz. Şimdi bunun daha derinlikli bir konuşmaya ihtiyacı var.

Peki, ne zaman kuruldu Katar? 1971'de kuruldu. Yani, ben 1972 doğumluyum, benden 1 yaş büyük. Dünyadaki önemi ne? Doğal gaz yatakları. Bunların hepsi hikâye arkadaşlar; mesele doğal gaz yatakları, dünyadaki en büyük sıvılaştırılmış doğal gaz ihracatçısı. Yataklar konusunda İran'la ortak Hürmüz Boğazı'nda; bir tarafında İran var, bir tarafında Katar var. Bundan dolayı Katar'ın İran'la karşı karşıya gelmesi, savaşması, Suudilerin istediği gibi kılıç sallaması mümkün değil. Suudilerin tuzu kuru ama Katar'ın stratejik olarak bunu yapması mümkün değil. Bunu Katar'ı savunmak ya da Suudileri kötülemek için söylemiyorum, ortadaki tablo bu.

Şimdi, iki günden beri bir kıyamet kopuyor. Bu kıyamet zannetmeyin ki Katar'ın coğrafi konumu üzerinden kopuyor, ekonomik büyüklüğü üzerinden kopuyor, ordusunun gücü üzerinden kopuyor, nüfusu üzerinden kopuyor; Katar'ın doğal gaz yatakları üzerinden kopuyor, bir; iki, Katar'ın tüm dünyadaki yatırım olanakları üzerinden kopuyor; üç, Katar'ın sizin iktidarınızda görünen görünmeyen ilişkileri üzerinden kopuyor, bunu da ortaya koymak lazım.

Şimdi, 5 şart öne sürüldü Katar'la ilgili, Suudi Arabistan ve onunla beraber davranan devletler tarafından. 5 şart var, bu 5 şarttan 1'inci olayı açıklıyor, geri kalanları teferruat. 1'inci şart şu, deniyor ki: “Müslüman Kardeşler'le –yani siz iyi tanırırsınız o arkadaşları- IŞİD'le ve El Kaide'yle ilişkiyi keseceksiniz”. Şimdi, IŞİD ve El Kaide bölümünü konuşalım. Bahreyn'de bir iç karışıklık olduğunda Suudi Arabistan 1.000 asker gönderdi Bahreyn'deki yönetimi desteklemek için, Katar yani toplam 11 bin askerî olan Katar 500 kişi gönderdi. 500 kişinin Katar'ın toplam ordu nüfusunda ne kadar büyük bir etkisi olduğunu göstermek için söylüyorum. 500 bizim için bir şey ifade etmiyor, İstanbul'da bir belediyedeki zabıta memuru sayısından daha az ama Katar ordusunun yirmide 1'i arkadaşlar. Bu, önemli bir şey. Orada beraber davranabildiler, kime karşı beraber davranabildiler? Bahreyn'i ayakta tutabilmek için, Bahreyn yönetimini ayakta tutabilmek için beraber davrandılar. Peki, Suriye var yanımızda, bir bakalım. Yani Suudi Arabistan dönüyor Katar'a, diyor ki: “Sen IŞİD'le ilişkini kes.” “Peki, değerli Suudi Arabistan yetkilileri, siz Suriye'de ne yapıyorsunuz, siz kiminle iş birliği içindesiniz?” diye

sorarlar. Ey Katar -siz seviyorsunuz ya “ey”le başlayan cümleleri- sen Suriye’de kiminle iş birliği içindeisin? Seni doğrudan El Nusra ya da El Nusra bağlantılı örgütlerle iş birliği içinde olmakla suçluyorlar zaten. Bakın, bunlar bir muhalefet milletvekili olarak benim sözlerim değil. Daha açık bir şekilde ifade edeyim. Bunlar kimin sözleri biliyor musunuz? 2014 yılında Joe Biden’ın, Amerika Birleşik Devletleri’nin Başkan Yardımcısının sözleri. Ülkelerin ismini anarak söylüyor. Harvard’da yaptığı bir konuşma, kısa bir pasaj okuyayım size, diyor ki: “Bölgedeki müttefiklerimiz, Suudiler, emirlikler ve diğerleri Esad’ı devirme ve bir Sünni-Şii vekâlet savaşı çıkarmada çok kararlıydılar. Ne yaptılar? Esad’la savaştıkları herkese yüz milyonlarca dolar ve on binlerce ton silah akıttılar. El Nusra, El Kaide için destek olacak, dünyanın diğer yerlerinden gelen cihatçıların aşırı unsurlarını kabul ettiler.” Bugün Suudi Arabistan’ın yanında “Yürü, ben senin arkadayım.” diyen Amerika, 2014 yılında Başkan Yardımcısının ağzından Körfez ülkelerinin bir kısmının bağışlarıyla Suriye’deki vekâlet savaşlarının finanse edildiğini açık bir şekilde ortaya koyuyordu zaten.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bir süreden beri şöyle bir durum yürüyor: Adalet ve Kalkınma Partisinin yazılı belgeleri var. Şimdi “Söz uçar, yazı kalır.” derler. Bir hatip çıkabilir, bir şeyi yanlış ifade edebilir, daha sonra sözünde bir değişiklik isteyebilir. Ama ortada yazılı belgeler var; örnek, 65’inci Hükümet Programı. Sayın Binali Yıldırım buraya geldi, kendisi büyük bir öz güvenle 65’inci Hükümet Programı’nı anlattı. Anlatırken dış politikayla ilgili veciz bir söz etti, “Biz bundan sonra düşmanlarımızı azaltacağız, dostlarımızı artıracacağız.” dedi. Biz de bunu kabul ettik, dedik ki Sayın Başbakan doğru bir şey söylüyor çünkü Türkiye’nin çıkarları düşmanlarını çoğaltarak sağlanamaz.

Değerli arkadaşlar, çok uzağa gitmeye gerek yok. Hani kürsüde konuşan bazı hatipler Suriye savaşına filan gitti, ben daha yakından söyleyeyim, hiç o kadar uzağa gitmeye gerek yok. Sayın Binali Yıldırım bu sözü ettikten sonra Türkiye’nin dostu çoğalmadı arkadaşlar, çoğalmadı, çoğalmadığı gibi Türkiye Körfez’de de ciddi bir taraf olma durumuna geldi. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı ve Dışişleri Bakanımız bu konuyla ilgili bazı açıklamalarda bulundu Katar’la ilgili, dediler ki: “Biz bu konuya duyarlı, soğukkanlı davranacağız. Yapılması gereken şey budur.” Yapılması gereken şey, Körfez ülkelerinin arasındaki çatışmalarda taraf olmak değildir. Bizim Suudi Arabistan’la da -rejimini eleştirebiliriz- ilişkilerimiz var, Katar’la da -yaptıklarını eleştirebiliriz- ilişkilerimiz var. Bizim İran’la birkaç yüzyıldır değişmemiş bir sınırimız var, ilişkilerimiz var, bizleri birbirine düşürecek bir siyaseti, okyanus ötesinde birileri izliyor olabilir, bununla FETÖ’yü kastetmiyorum, Amerika Birleşik Devletleri’ni kastediyorum, bir süredir ne zaman “okyanus” dense onlar akla geliyor çünkü. “Sel gider, kum kalır.” derler, biz bu coğrafyanın ülkesiyiz, biz bu coğrafyada güçlü bir şekilde ayakta duracak bir ülkeyiz, bununla da övünüyoruz. Böyle bir durumda bizim yapmamız gereken, aktif bir tarafsızlık politikası izlemektir.

Katar’la ilgili getirmiş olduğunuz anlaşmalar, bu anlaşmaların bugün getirilmiş olması yani tüm dünyada Katar’la ilgili bir kıyamet koparken bugün getirilmiş olması, bu anlaşmaların Türkiye Cumhuriyeti Meclisinde bugün kabul edilecek olması, dünyaya şu mesajı verecektir: “Türkiye Katar’ın yanında duruyor. Türkiye askerî üs anlaşmasını bugün geçirdi, dolayısıyla kararı budur.” mesajını verecektir. Bu, Cumhurbaşkanının, Dışişleri Bakanının ve diğer devlet görevlilerinin ağzından çıkan tarafsızlık politikasına ya da diyalog ya da soğukkanlılık politikasına aykırı bir tutumdur. Emin olun bunu bir muhalefet milletvekili olarak söylemiyorum, ülkesini, milletini seven bir insan olarak söylüyorum; yanlış yoldasınız, bunun bugün, bu ortamda geçiyor olmasının tüm dünyaya vereceği mesaj bu olacak ve hiçbir şekilde geri dönülür bir nokta olmayacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Salıcı.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara geçsin diye söz aldım. Biz bu anlaşmayı Katar'la bugün yapmadık, daha önce yapılmış bir anlaşma, Meclisin onaylaması gerekiyor, sırada yeri gerideydi, biz sadece ön tarafa aldık.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Hocam, zaten konuşulan mevzu bu, Allah'ını seversen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çünkü muhtemelen Meclis 1 Temmuz tarihi itibarıyla tatile girecek. Bu bizim daha öncede çok çeşitli biçimlerde yapmış olduğumuz bir uygulamadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikası bellidir, o da yetkililer tarafından açıklanmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Levent Gök'ün oylamadan önce İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre lehte bir söz talebi vardır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 476 sıra sayılı Kanun Tasarısı üzerinde görüşlerimi belirtmek üzere söz aldım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye büyük bir devlet. Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde kurulan ülkemizin en önemli dış politika ilkesi “Yurtta sulh, cihanda sulh.” Türkiye bütün dünyayla ilişkilerini geliştirdi, bütün dünyayla sıcak ilişkiler kurdu ama iktidar partisinin 2002 yılında iktidara gelmesiyle beraber Türkiye'nin dostlarında hatırı sayılır ölçüde azalmalar oldu; bu bir gerçek. Bugün bütün dünyada Türkiye'nin ne yazık ki dostları azaldı değerli arkadaşlarım. Yanlış politika, dış politika. Türkiye'nin izlediği Suriye politikası bütün Orta Doğu'da Türkiye'yi yalnız bıraktı, dünyada yalnız bıraktı. Reel gerçekleri algılamayan, sorgulamayan bir dış politika anlayışı içerisinde Türkiye değerli bir dış politikadan değerli bir yalnızlığa itildi değerli arkadaşlarım. Maalesef böyle oldu iktidar sayesinde.

Şimdi, Mecliste görüşülmesi gereken pek çok kanun tasarısı var, kanun teklifleri var, ülkemizin yararına pek çok kanunlar var; bunları görüşmekten biz asla kaçınmıyoruz, halkın yararına olan her konuda iktidara destek vermeye de hazırız.

Özellikle geriye dönüp baktığınız zaman, muhalefetin oy birliğiyle ve katılımıyla geçen sayısız uluslararası anlaşma var ama birkaç gündür dünyada kopan fırtınaya baktığınız zaman bir an önce Katar'la ilgili bu anlaşmaların öne çekilmesini anlamak mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, yanlış yapmayalım. Türkiye'nin çıkarları gerektiğinde biz her türlü konuyu Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda çözmeye hazırız ama acaba bu Katar'la ilgili anlaşmaları öne çekmek Türkiye'nin yararına mı değerli arkadaşlar? Şu anda görüşülmesi, hemen görüşülmesi, 100'üncü sıradayken, 101'inci sıradayken bütün diğer kanunları öteleyerek... Dünyada Katar'ın yalnızlaştığı ve diplomatik ilişkilerin kesildiği bir atmosferde acaba Türkiye farklı bir tutum takınamaz mı değerli arkadaşlarım? Biz elbette ordumuzun her yerde güçlenmesini, dünya üzerinde söz sahibi olmasını bekleriz ve isteriz, Türkiye'nin güçlenmesi bizim için önemli ama bu anlaşmaları bugün itibarıyla buraya getirmek sırası mı değerli arkadaşlarım? Tartışmamız gereken nokta bu.

Ben biliyorum ki bu anlaşmaların burada onaylanmasıyla beraber bütün dünyada "Türkiye Katar'ın yanında yer aldı, Katar'la ilgili bir ittifaka girdi..." Dünyadan bizi koparacak, yine yalnız hâle getirecek bir hamle yapıyor iktidar partisi; bu konuda uyarmak istiyoruz değerli arkadaşlarım. Bence bu anlaşmaları çok daha sonra görüşelim, iktidar partisi bence bu anlaşmaları çekmeli. Şu konjonktürde görüşülmesinde yarar yok değerli arkadaşlarım, gerçekten yararı yok. Bunun zararlarını önümüzdeki günlerde görmeyelim diye bunları söylüyoruz, bir yurtseverlik duygusuyla söylüyoruz, bir vatansever olarak söylüyoruz. Evet, şu konjonktürde bu anlaşmaların öne çekilmesini dünyaya izah edemezsiniz değerli arkadaşlar. 100'üncü sıradan niye getiriyorsunuz? Eğer ordunun ihtiyacı varsa daha önce niye getirmedik de şimdi getiriyorsunuz? Sorular arka arkaya gelir. Ne yazık ki bu anlaşmalarla, Türkiye'nin itibarını ve dostlarının sayısını azaltmaya yol açılır değerli arkadaşlarım. Meseleye öyle bakıyoruz ve iktidar partisine tavsiyemiz, bu ve bundan sonra görüşülecek 473 sıra sayılı anlaşmayı da geri çekmesidir. Onları ileride, çok daha makul bir zamanda tartışabiliriz, görüşebiliriz, bizler de elimizden gelen gayreti gösterebiliriz ama bu konjonktürde bu anlaşmaların görüşülmesini ve onaylanmasını Türkiye'nin çıkarlarına aykırı bulduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylece tasarının üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 277

Kabul : 242

Ret : 35 (x)

Kâtip Üye

Sema Kırıcı

Balıkesir

Kâtip Üye

Emre Köprülü

Tekirdağ"

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı uğurlu olsun.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

2'nci sıraya alınan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışışleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/800) ile Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 473) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon Raporu 473 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde gruplar adına ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz.

Sayın milletvekilleri, lütfen sessizlik istirham ediyoruz, hatibi davet ettim.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Katar'da konuşlandırılmasına ilişkin olarak gelen kanunla ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bugün yeni bir krizle dünya tekrar yüzleşmiş bulunuyor; Irak savaşı, Suriye savaşı, Libya, akabinde Filistin'de olanlar ve Yemen'de olanlar, şimdi Katar'da olanlar. Katar'daki krizle ilgili olarak öncelikle birkaç hususa değinmek istiyorum.

Bir tanesi, Katar'a dönük iddialar içerisinde en önemlisi Katar'ın Müslüman Kardeşler örgütüne destek vermesi yani İhvan'ı desteklemesi. Hem Mısır'dan gelenlere hem Hamas'tan gelenlere hem de İstanbul'dan giden Müslüman Kardeşler üyelerine kucak açması, onlara ev sahipliği yapması. Biliyorsunuz, Müslüman Kardeşler örgütünü Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır terör örgütü olarak görüyor. Aynı şekilde, geçen yıl Amerika Birleşik Devletleri Kongresine gelen ve Dışışleri Komisyonunda şu anda bekletilen tasarıda da keza Müslüman Kardeşler'i terör örgütü olarak öngören bir düzenleme vardı ama seçim atmosferi olduğu için, Trump'ın seçimine giden bir atmosferde bunu getirdikleri için o dönemde iletmediler. Avrupa Birliğinin de Sisi'yle yeniden ilişkiler kurarken buna dikkat ettiği ve Müslüman Kardeşler'le arasına bir mesafe koyduğunu bilmeliyiz.

Katar'a dönük iddialardan en önemlisi, Katar'ın Suudi Arabistan'da ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde Müslüman Kardeşler'i iş başına getirecek bir stratejiyi gizli bir şekilde devreye sokmak olduğunu bilmeliyiz; iddia bu.

Katar'a dönük ikinci konu: Katar'ın Yemen'de -özellikle Yemen'in haritasını göstermek istiyorum, bugün Yemen paramparça olmuş durumda- El Kaide, IŞİD gibi terör unsurlarına destek vermesi. Bir başka konuşulan konu da Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyonda yer almakla birlikte el altından İran'ın desteklediği Husilere destek verip Suudi Arabistan'ı zayıflatmak; ikinci iddia da bu.

Üçüncü konu ise, daha önceki süreçten bildiğimiz yeni Katar Emirinin özellikle internete de yansıyan konuşmaları çerçevesinde İsrail'le gayet ilişkilerinin iyi olduğu, İhvan'ı desteklediği, İran'la ilişki kurduğu şeklindeki ifadelerin Arap dünyasındaki sinir uçlarına dokunmuş olması ve bu çerçevede de bazı ülkelerin Katar'da bir yönetim değişikliğine gitmek istediği, bu yeni Emiri alaşağı edip yerine yeni bir düzenleme getirmek istediklerini esasen basına da yansıdığı için biliyoruz.

(x) 473 S. Sayılı Basmayazı tutanağa ekli dir.

Şimdi, Katar konusu dünyanın çok önemli bir bölümünü etkileyecek çünkü Körfez’de kritik bir coğrafyada yer alıyor, dünya gaz rezervinin neredeyse yüzde 15’ini barındırıyor, aynı şekilde Amerika Birleşik Devletleri’nin CENTCOM’una ev sahipliği yapıyor, yaklaşık 10 bin tane Amerikan askeri de Katar’da bulunuyor. Dolayısıyla, bu kriz Amerika açısından baktığımız zaman da önemli bir kriz.

Trump yönetiminin bu Orta Doğu coğrafyasına bakışı enteresan, bunu anlamak gerçekten zor; Suudi Arabistan’a gidiyor, 110 milyar dolarlık silah satış anlaşması imzalıyor, üç dört gün sonra bir bakıyoruz ki başka şeyler ortaya çıkıyor.

Şimdi, bu kriz Amerika Birleşik Devletleri, İran, Türkiye ve bölgedeki bütün ülkeler için kritik önemi haiz bir durum. Neden? Çünkü esasen Katar üzerinden yayılacak, yayılma eğilimi içinde olacak bir krizle yüzleşmiş bulunuyoruz. Bunun gerekçelerini elbette detaylı bir şekilde anlatmak gerekiyor.

Ne oluyor, niye böyle bir şeyler oldu bir anda? Şimdi, Körfez İşbirliğine mensup ülkeler özellikle İhvan’a desteği yüzünden bir anda Katar’la bütün ilişkilerini durdurdular ve Katar’a müeyyide uygulamaya başladılar. Peki, bu kadar ülke, Katar’a müeyyide uygulamaya başlarken ve dünya, esasen Katar’ı negatif açıdan konuşmaya başlarken Türkiye ne yapıyor? Türkiye bir tercihte bulunuyor, özellikle AKP’nin tercihi, Katar’ın yanında yer almak ve Katar’ın karşısında olan bütün ülke bloklarını da karşıya konumlandırmak. Bakınız, bu, yanlış bir politika. Bir zamanlar Libya’da Türkiye geç kaldığı için düzen tutturamadı. Suriye’de ise Türkiye erken davrandığı için düzen tutturamadı. Şimdi, balıklama tekrar bir krizin içerisine atlıyoruz. Neymiş efendim? Anlaşmalar geldi, bu anlaşmaları bir an önce onaylamamız gerekiyor Katar’a destek olsun diye. Peki, Katar’a destek olalım da, Suudi Arabistan ne olacak, Bahreyn ne olacak, Birleşik Arap Emirlikleri’yle ilişkiler ne olacak? Bugün bu anlaşmaları onayladıktan sonra Türkiye’nin bu ülkelerle ilişkileri ne olacak yani Türkiye hangi kanatta yer alacak? Dünyanın, özellikle Körfez’deki ülkelerin terör örgütüne destek vermekle suçladığı Katar’ın yanında yer alacak. Peki, Suudi Arabistan, terör örgütü olarak gördüğü İhvan’a, Müslüman Kardeşler’e destek verdiği için Katar’a karşı gelirken, İhvan’ı, Müslüman Kardeşler’i destekleyen Türkiye’ye alkış mı tutacak? Elbette eleştirecek. Bunu çok derin bir şekilde hesaplamamız lazım. Bu anlaşmaların zamanı değildi. Bu duygusal bir konu değildir, bu önemli bir konu, Türkiye’nin Orta Doğu’da özellikle kırımla yaşayabileceği bir konu.

Bakınız, size söyleyeyim, eğer bu konuda kriz çıkarsa yarın Suudi Arabistan hacıların vizelerini bile vermeyecektir belki de çünkü siz bunu bilerek yapıyorsunuz. Bunu yapmamalıyız. Anlaşma imzalandıysa bunun zamanı şimdi değil, bunu bir ay sonra getirseydiniz veya bir ay önce getirseydiniz. Bizim bu anlaşmanın içeriğine herhangi bir itirazımız yok, anlaşmanın içeriğiyle bir sorunumuz yok ama şu anda geline konjonktür buna uygun değil çünkü bu anlaşma... Kim istemez kendi ülkesinin uluslararası alanda üs sahibi olmasını, bölgeye hâkim olmasını kim istemez? Kim istemez Türk askeri ilk defa böyle bir üs elde ediyor, uzak diyarlarda, stratejik bir noktada konumlanmasını kim istemez? Ama siz hiç konjonktüre uymayan bir ortamda bunu getirdiniz ve Türkiye’yi kilitliyorsunuz tekrar. Yarınki uluslararası toplumun size bakışı bu noktada değişecek.

Katar, 2,2 milyon nüfusa sahip bir ülke, bugün eti ne budu ne, uluslararası sistemi ne kadar etkileyebilir? Siz bütün dış politikadaki, Orta Doğu’daki yumurtaları Katar’ın sepetine koyduğunuz için zaten o sepet Suriye’de kırıldı. Peki, bundan sonra aynı hatayı yapmanın ne gereği var?

Bakınız, bugün yine gündeme geliyor, bundan sonra da Katar anlaşmaları var ve Hamas’la ilgili anlaşmalar var, Filistin’le ilgili anlaşmalar var. Âdeta mesaj veriyoruz, İhvan’dan dolayı, Müslüman Kardeşler’den dolayı siz kınıyorsunuz ama ben onun yanında yer alıyorum diyorsunuz. Bence bu siyaset yanlış bir siyaset ve Türkiye’yi gerçekten sıkıntıya sokacak bir siyaset.

Şunu söyleyelim: Bakınız, Araplar arasında şunu bilmemiz gerekir: Araplar arasındaki ilişkilere çok fazla müdahale ettiğimiz zaman zarar görüyoruz. Çünkü bunlar kavga ediyorlar, bir süre sonra barışıyorlar, ondan sonra dışarıdan hangi ülke bunlara karşı bir şey yaptıysa ona ortak bir düşman oluyorlar. Örnek mi istiyorsunuz? Size örnek vereyim: Bakınız, bizim Başika Kampı gündeme geldiği zaman, Başika Kampı'nda bu konu Arap ligine geldiği zaman Katar Arap liginin üyesi değil mi? Neden Türkiye'yi kınadı? Çünkü oradaki eğilime uymak zorundaydı ve uydu. Siz Katar için bunu yapıyorsunuz ve Türkiye'yi hiç olmayacak bir riskin ve maliyetin altına sürüklüyorsunuz, yarın Katar'ın da sizi satacağını açık açık buradan söylemek istiyorum. Çünkü Orta Doğu'da işler böyle işliyor. Hiçbir zaman ülkeler ilelebet dost veya düşman değildir. Bunu niçin yapıyorsunuz? Bu, akla ziyan bir iş. Yani bunu böyle bir günde, bu kadar krizin konuşulduğu bir günde getirme amacınız ne? Ne elde etmek istiyorsunuz? Suudi Arabistan'dan vaz mı geçtiniz? Bahreyn'den vaz mı geçtiniz? Birleşik Arap Emirlikleri'nden vaz mı geçtiniz? Gerçekten siz vaz mı geçtiniz? Niçin bunu yapıyorsunuz? Ayrıca, şunu söyleyelim: Söyledik, bizim bu anlaşmanın içeriğiyle ilgili en ufak bir itirazımız olmaz ama bunun zamanlaması ve getiriliş şekli son derece tehlikeli bir konu. Türkiye'yi yarın kilitleyeceksiniz siz.

Bir hususa daha değinmek istiyorum. Orta Doğu'da şu anda bütün ülkeler geçiş dönemi yaşıyor. Bakınız, Orta Doğu'nun kuzeyinde Fişhabur'dan Lazkiye'ye kadar bir hat oluşuyor ve güneyinde ise Basra Körfezi'nden Süveyş Kanalı'na kadar bir hat oluşuyor. Bunun farkında değil misiniz? Bu kadar çatışma ortamına böyle balıklama dalmanın bir maliyetinin olduğunu bilmek gerekmez mi?

İran'la ilişkiler konusu. Bakınız, bu krizde şunu gördük: Katar bir taraftan da meğer İran'la el altından Yemen'de ilişkiler götürüyormuş. Herkesin hesabı farklı, herkes farklı hesap içerisinde.

Size sadece bir şey söylemek istiyorum. Bakınız, bu Yemen'in haritası, şu andaki Yemen'in haritası bu. Suriye'nin haritası da benzer, Libya da aynı haritaya dönüştü. Yarın Orta Doğu'da eğer bu kadar taraf olup bütün sistemi allak bullak edecek siyasetin içerisinde olursanız çıkışınız hiç olmayacak. Maliyeti Türkiye'ye yansıyacak ve biz zarar göreceğiz vatandaşlar olarak.

Şimdi, efendim, Sayın Cumhurbaşkanı Putin'i arıyor, Kuveyt Emiri'ni arıyor, Katar Emiri'ni arıyor bu krize bir şekilde çare bulmak istiyor. Bütün bu çabalar bugünkü bu anlaşmayla suya düşmüştür çünkü siz tarafınız, siz Katar'ın tarafındasınız. Sizin vereceğiniz mesajı dinlemezler ki. Niye dinlesinler? Siz bu kararlar Katar'ın yanında yer alıyorsunuz, Katar'ın güvenliğini, Katar'ın istikrarını, Katar'ın...

SAİT YÜCE (Isparta) – Kimin yanında yer alıyor?

ÖZTÜRK YILMAZ (Devamla) – Suudi Arabistan'la ilişkilerde de bir mesafede durmanız gerekir, ben onu anlatmaya çalışıyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – İyi anlatamıyorsun.

ÖZTÜRK YILMAZ (Devamla) - Zaten size göre hiçbir şey olmuyor, onun için devam edin siz.

Şunu söyleyeyim, burada Türkiye'nin üç tane konusu var halletmesi gereken.

Çözüm yöntemi olarak; bir, Müslüman Kardeşler'e bugün dünyanın çok büyük bir bölümü bu krizde de ortaya çıktı artık mesafe koydu, İhvan'a tavır koydular. Biz hâlâ hiçbir şey olmamış gibi eğer bu politikaya devam edersek emin olun belki de Mursi'nin ve Hamas'ın dışında iş birliği yapabileceğimiz bir çevremiz olmayacak. Bu siyaset bizi daraltıyor, bu siyaset bizi bir kuyunun içerisine atıyor. Birincisi İhvan konusudur.

İkincisi, Araplar arasında her zaman bir üstte durmak gerekir. Araplar arasındaki ilişkilerde mutlaka ve mutlaka üstte durmak lazım, girmemek lazım. Ara buluculuk rolü bir çatışmaya taraf olmadığınız zaman bir değer taşır. Eğer zaten kendiniz tarafsınız kimse sizi dinlemez. Onun için, ikinci konu: Bizim Araplar arası mücadelede üstte durmamız, ara buluculuk konusunda ciddiye alınabilmek için de herhangi bir tarafla hareket etmememiz gerekir.

Üçüncü konu diyalog konusu. Bu diyalog konusu şu anda krizi yaşayan bütün ülkelerle yapılması lazım; Birleşik Arap Emirlikleri'yle olması lazım, Bahreyn'le olması lazım ve her ülkeyle, hangi ülkeyle kriz yaşıyorsak onunla olması lazım. Eğer anlaşmalar varsa Suudi Arabistan'la, onları da getirseydiniz; Bahreyn'le, onları da getirseydiniz; Yemen'le, onları da getirseydiniz sorun olmazdı. Siz burada bir yaklaşım ve bir karar vermişsiniz ve bu kararın yansımaları çok kolay olmayacak Türkiye üzerine.

Şimdi, şunu belirtmek istiyorum bu kuvvetle ilgili olarak: Bu kuvvetin yapısını... Elbette teşkil edilecek ama şunu bilmemiz lazım: Bu kuvvet orada... Her ne kadar müşterek tatbikatlar, eğitim, Katar'ın savunma imkânlarının geliştirilmesi, iki ülke silahlı kuvvetlerinin tatbikatı, icrası gibi konular dense de herkes bunu biliyor ki, Sayın Bakanımız, herkes bunu biliyor ki Türk Silahlı Kuvvetlerinin böyle bir hassas dönemde, mezhepçiliğin arttığı, İran ile Sünni dünya arasındaki sürtüşmenin tavan yaptığı bir dönemde siz başka bir şey için gidiyorsunuz diye anlaşılır. Kime karşı olacak bu kuvvet? Bu kuvveti yarın İran'a karşı kullanmak isterlerse biz onun içinde mi yer alacağız veya bu kuvveti Katar'daki aileyi ayakta tutmak için kullanmak isterlerse ona destek mi olacağız? Yani, biz Katar'da iç güvenlik harekâtına mı dâhil olacağız? Bunun sınırı yok. Onun için, böyle bir ortamda bu anlaşmanın getirilmesi herkesin farklı niyet okumasıyla sonuçlanacak bir süreci başlatacak ve bunu da açık açık söylemeliyiz. Biz şahsen bununla ilgili dün de yaptığımız görüşmelerde çekincelerimizi açık açık söyledik.

Şunu söyleyelim: Keşke bu anlaşma bir ay önce gelseydi dedik veya bu kriz soğuduktan sonra gelseydi, farklı bir tutum içerisinde olacaktık. Ama bizim bir çağrımız var: Gelin, bu anlaşmayı gündemden şu anda alın ve daha sonra getirin, o zaman bunu değerlendirelim, yoksa bu konjonktürde iyilik yapmıyoruz. Dış politika kilitlenmiş, Suriye'de kilitlenmişiz, Irak'ta kilitlenmişiz. Bakınız, Yemen'de doğru dürüst bir aktörle hareket edemiyoruz, zaten tablo dışındayız. Körfez ülkeleriyle var olan ilişkileri de şu anda tepetakla götürüyoruz. Bunu yapmayalım, Türkiye'ye bu kötülüğü yapmayın lütfen.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
KATAR TOPRAKLARINDA TÜRK KUVVETLERİNİN KONUŞLANDIRILMASINA
İLİŞKİN UYGULAMA ANLAŞMASI İLE ANLAŞMANIN TADİLİ HAKKINDA
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 28 Nisan 2016 tarihinde Doha'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması” ile 10 Kasım 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokol'ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir konuşacaktır.

Sayın Pir, süreniz on dakikadır, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZİYA PİR (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu akşam herhâlde en rahat konuşan parti, en rahat konuşan grup bizim grubumuzdur çünkü biz bu tür anlaşmalara, silahlanmaya ilkesel olarak karşı olan bir partiyiz. Biraz önce sayın grup başkan vekilleri bazı anlaşmalarda grup şerhimizin olmadığını söyledi. Oysa biz Komisyonun ilk toplantısında bütün askerî anlaşmalara şerh koyduğumuzu belirtmiştik ama teker teker koymadık, doğrudur. Ve özellikle HDP olarak biz kriz bölgelerine bırakın silah verilmesini, herhangi bir askerî anlaşma yapılmasına karşı olan bir partiyiz. Özellikle de bu bölgelerde diktatörler, otokratlar ya da kendi halkına zulmeden zalim yönetimler varsa onlarla askerî iş birliği asla yapılmamalıdır.

Şimdi, ne oldu son günlerde, bir ona bakalım. Şöyle bir on gündür aslında basında o bölgede bir kriz vardı, bir savaş basın üzerinden yürütülüyordu. İki, üç gün önce de onlarca yıldır El Kaide gibi örgütlere fikir babalığı yapan, onlara finans desteği sunan Suudi Arabistan, yanına daha önce kendine bağladığı birkaç ülkeyi de alarak Katar'ı kuşattı. Şu anda âdeta bir savaş yaşanıyor orada, sadece tank, top eksik, onun dışında savaşın bütün kriterleri yerine getirilmiş durumdadır.

Suçlamalar nedir? Katar'a yönlendirilen suçlamalar şunlar: Özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da İhvan ve dolayısıyla Hamas, El Nusra, IŞİD gibi terör gruplarına destek sunması -bu arada bugün konuşmalarda kaçırırım, hiçbir konuşmacı buna değinmedi- aynı zamanda da son yıllarda Suriye'deki cihatçı terörist gruplara 3 milyar dolar civarında yardım ve destek sunmasıdır. Bu desteklerin çekilmesi şu anda isteniyor.

Şöyle bir bakalım, Suriye hangi devletleri yanına alabilmiş, onlarla ilgili bir iki cümle söyleyince neden öyle bir blokun olduğu da ortaya çıkacaktır. Hepimiz biliyoruz, orada asıl olan, bir mezhep çatışması yaratmak istiyor birileri, öyle diyelim ve burada iki blok var. Bir, İran Şii bloku var, bir de yine o bölgede İran'a karşı savaşan, kendi hegemonyasını kurmak isteyen Sünni Suudi Arabistan devleti var. Asıl bu iki blok arasında bir mezhep çatışması yaratılmak isteniyor. Bakalım, Suudi Arabistan bizim açımızdan nedir, neyi destekliyor? İran düşmanlığının yanında İhvan dolayısıyla Hamas düşmanlığını destekliyor. Haritadan bakıyorum hiçbirini unutmamak için; Suudi Arabistan'ın hemen batısında Mısır var. Mısır biliyorsunuz bir diktatörlük, Sisi diktatör olarak geldi; şu anda ve önceden diktatör olarak gelirken Suudi Arabistan'ın maddi desteğiyle geldi ve İhvan düşmanlığı onlarda da var. Dolayısıyla, Suudi Arabistan'a bağımlıdır. Biraz daha batıda Libya var. Libya'da küçük Sisi... Daha doğrusu şöyle anlatalım: Libya'da üç bölge var, şu anda üç tane iktidar var, en doğudakine "küçük Sisi" diyebiliriz. Sisi her zaman onu desteklemiş, maddi destek vermiş ve onlar, o bölgede Katar'ın daha önce ve bugünlerde desteklemiş olduğu cihatçı gruplara karşı savaşıyor. Dolayısıyla, Mısır'ın yanında, Suudi Arabistan'ın yanında Katar'ın karşısında olması gerekiyor. Gidelim güneye, Yemen... Yemen'de -biraz önce, benden önceki hatip anlattı- yine Suudi Arabistan, Katar ve bir ülke daha bir "allianz", Sünni bir "allianz" kurdu ve oradaki o bölgeyi yerle bir etti -işte, birilerini korumak için falan filan, bunları çok uzatmaya gerek yok- ve onları da Katar düşmanlığı üzerinden yanına almaya çalışıyor. Gidelim, Bahreyn var. Bahreyn Yemen'den çok farklı değil, Bahreyn'in nüfus çoğunluğu Şii'dir ve bir kısım İranlı orayı hâlâ kendi toprakları olarak görmek istiyor ama oradaki iktidar ailesi Sünni'dir. Biliyorsunuz, orada Arap Bahan'nda bir kalkışma oldu ve Suudi Arabistan gitti, onları yerle bir etti, tanklarıyla ezip geçti. Dolayısıyla, Suudi Arabistan'ın yanında olma durumunda.

Türkiye'yi biraz sonra konuşalım -siz benden daha iyi biliyorsunuz- soracağım yani "Türkiye'nin rolü ne olacak burada?" diye, onu da biraz sonra sorabiliriz.

Şimdi, açıklanan nedenler bunlar. İşte, Katar'ın desteklediği gruplar. O gruplardan elini çekeceksin.

Dün Sayın Cumhurbaşkanının "Orada bir oyun oynanıyor ama oyunun arkasında kimler var henüz bilmiyoruz." gibi, ben öyle bir açıklamasını duydum. Belki bugün farklı bir açıklama yapmıştır. Şimdi, oradan kastettiği muhtemelen şudur: Daha önce biliyorsunuz, Rusya Katar'ın resmî haber ajansına

bir siber saldırıda bulundu. Orada çıkan muhtemelen “fake” haberler bu olayları tetikledi. Belki onu kastediyordur ama Putin’le arayı bozmamak için “Arkasında kim var bilmiyoruz.” diye ikinci cümleyi ekledi. Ama, asıl oyunu biz hep birlikte izledik değerli arkadaşlar birkaç hafta önce Trump oraya gittiğinde. Bu oyun bıçak ya da kılıç oyunudur. Hep birlikte izledik, bu kılıç oyununu -önüdekini, arkasındaki, yanındaki gördük- kimin oynadığı belli. Yine, Türkiye’nin sayın dostu Suudi Arabistan Kralı Selman ile dost olmak istediği Trump, onlar bu oyunu oynadı, her şey açık saçık ortada. Çok fazla o konular üzerine düşünmeye gerek yok.

“Trumpoloji” diye bir sistem var şimdi. Geliyor, orada bir şeyler anlatıyor Trump, daha sonra gidiyor farklı bir “tweet” atıyor, ondan sonra tekrar dün akşam Selman’ı arayıp olayı tekrar düzeltmeye çalışıyor. Yani orada olanları, tam olarak ne oynanıyor, ne bitiyor biz görüyoruz ama iktidar partisi herhâlde görmüyor. Elbette Sayın Cumhurbaşkanı, sizin Genel Başkanınız şunu biliyordu: IŞİD’e karşı hava harekâtını başlatmak isterken İngiltere ve kendi Parlamentosundan izin almak istediği zaman orada bir parti dedi ki “Biz bu izni vereceğiz ama terörün finansmanlığını araştıralım.” Bu araştırma yapıldı değerli arkadaşlar, yapıldı, bir buçuk senedir bu araştırma açıklanmıyor. Ama biz, İngiltere kulislerinden haberler alıyoruz, kimlerin kimi ne kadar desteklediği aşağı yukarı belli. Belki İngiltere’de son zamanlarda artan bu saldırıları oraya bağlayabiliriz ama Katar’ın, Suudi Arabistan’ın ve onların -daha kuzeydeki diyelim- dostlarının neler yaptığı, o İngiltere’deki araştırmada yazıyor. Bu, ileride karşımıza çıkacaktır.

Şimdi ne olmalı, ne yapmalıyız? Biz, Türkiye olarak kimin yanında yer alacağız, kime izah edeceğiz? Bütün dünyanın terörist olarak ilan ettiği İhvan ve dolayısıyla Hamas’ın yanında mı yer alacağız, yani Katar’ın yanında mı yer alacağız, yoksa Suudi Arabistan’ın mı? Bana göre al birini vur öbürüne; ikisi de diktatördür, ikisinin de yıkılması, demokratik sistemlerin getirilmesi gerekiyor. Ama Türkiye olarak o konularda yani silah götürmek, askerî iş birliği götürmek yerine belki biraz demokrasi götürürüz, demokrasi iş birliği götürürüz diyeceğim ama kendi ülkenizde bunu yapmıyorsunuz. Burada, bir...

Bakın, şu Meclis Anayasa’yı yapıyor ve Anayasa’nın 15’inci maddesine göre... Balbay kararı ortada, diyor ki: “Milletvekilleri tutuklu yargılanamaz.”

Biz buradan Sayın Başkana defalarca söyledik: “Bu konuda bir açıklama yapın.” Diyor ki: “Yargı süreci, ben açıklama yapamam.”

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizin yapmış olduğunuz Anayasa’yı yargı çığnıyor ve sizin ağzınızdan bir laf çıkmıyor. Bu da sizin ayıbınız.

Hepinize teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Madde 2– (1) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Böylece tasarının üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan Oy Sayısı : 272

Kabul : 240

Ret : 32 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Emre Köprülü

Sema Kırıcı

Tekirdağ

Balıkesir”

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Günün de sonuna gelmiş olduk.

Kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 8 Haziran 2017 Perşembe günü, alınan karar gereğince, saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum; hayırlı akşamlar, hayırlı iftarlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.46

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 476) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 473) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 476
Oylama Saati : 19:00
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 237
Reddedenler : 35
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 5
Toplam : 277
Açık Üyelikler : 2

Sıra Sayısı : 473
Oylama Saati : 19:37
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 239
Reddedenler : 32
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 272
Açık Üyelikler : 2

Kanunlaşmıştır.

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 476	S.S. 473
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Özdiş	İbrahim	CHP	Red	Red
Adana	San	Fatma Güldemet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Tümer	Zülfikar İnönü	CHP	Red	Red
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünütvar	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muhammed	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı	Red
Ağrı	Taşdemir	Dirayet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Red	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Erhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Red	Red
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Red	Red
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Red	Red
Ankara	Kuşoğlu	Bilent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Mit	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Nazlıka	Aylin	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Önder	Sim Sürreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Sanhan	Şenal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Günel	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökce	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Uşlu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Artvin	Kıgla	İsrafil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Öz	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Akın	Ahmet	CHP	Red	Katılmadı
Bahkesir	Aydınoğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bahkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bahkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bahkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bahkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldenir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Fehmioglu	Enver	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Gaydah	Mahmut Celadet	HDP	Red	Red
Bitlis	İrgat	Mizgin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Eroşkun	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Red	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Birhan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	İrgül	Ceyhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Red	Red
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Çanakkale	Erkek	Muharem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Red	Red
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Lütfiye İlksen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Red	Red
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Baluken	İdris	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Red	Red
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Feleknaş	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yığıtalp	Sibel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Çaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Katılmadı
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Eskişehir	Günay	Ermine Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Red	Red
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdülhamit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Özdağ	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Red	Red
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hakkari	Akdoğan	Nihat	HDP	Red	Red
Hakkari	İmmak	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ahrazoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Katılmadı	Kabul
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Red	Katılmadı
Hatay	Ertem	Biröl	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı	Red
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İsparta	Bakır	İrfan	CHP	Katılmadı	Red
İsparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İsparta	Okutan	Nuri	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çamrak	Hüseyin	CHP	Red	Red
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kayucuoglu	Serdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Mersin	Sağlar	Dumuş Fikri	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Red	Red
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Canze	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bahçekaplı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bağcı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Red	Katılmadı
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkur	Volkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çamli	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selina	CHP	Red	Red
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İhsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karaca	İlaron	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Atıla	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Red	Red
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Küllünk	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red	Red
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pulcu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sahıcı	Oğuz Kaan	CHP	Red	Katılmadı
İstanbul	Sarıkaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mükrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Seferinoglu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Red	Red
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red	Red
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Red
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yedekci	Gülay	CHP	Red	Red
İstanbul	Yeneroglu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Hüsit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zengin	Mürteza	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
İzmir	Altınok	Zeynep	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Red	Red
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nukhet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kocabıyık	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kürkcü	Ertugrul	HDP	Red	Red
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sürekli	Kerem Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Tanrıku	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Ars lan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Dedeoğlu	Samı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Taner	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Veddi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Red	Katılmadı
Kırklareli	Mınsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Ars lan	Mikail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red	Katılmadı
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sani	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Altunvaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Erdogan	Hüsnüye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Eyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul	Katılmadı
Konya	Kaleli	Muhammet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özdenir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Çazel	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul/Mük.	Kabul
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Aydenir	Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İlker	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Reyhanhoğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Böllünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Mardin	Dora	Erol	HDP	Red	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Denir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Red
Muğla	Erdogan	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Öztürk	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Üstündağ	Akın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Çelik	Burcu	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muş	Yıldırım	Ahmet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Gökürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red	Red
Niğde	Kavakioğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Özgen	Erdogan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kırcah	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Kurt	Hasan Batri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Kabul	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Aktay	Yasin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Siirt	Konca	Besime	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Başı	CHP	Red	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Köprülü	Enre	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı	Red
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Trabzon	Pekşen	Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydenir	Osman	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbbaba	Ahmet Eyref	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Yılmazzekin	Kemalettin	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Botan	Lezgim	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Hezer Öztürk	Tuğba	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Özgökçe Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çaturoğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Turpcu	Şerafettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Uluçmar	Özcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı	Red
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Hamidi	Ataullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İmez	Aycan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Red	Red
İğdir	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 476	S. S. 473
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Ersoy	Ruhi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Özlu	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2012-2017 yılları arasında İşsizlik Sigortası Fonu gelirlerine ve Fon'dan işsizlere yapılan ödemelere ve diğer harcamalara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13208)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki Sorularımın Anayasa'nın 98. İçtüzüğü'nün 96. Maddesi Gereği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet MÜEZZİNOĞLU Tarafından Yazılı Olarak Yanıtlanmasını Arz Ederim. Saygılarımla. 23.04.2017

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

İşsizlik Sigortası fonunun gelirleri amacı dışında, iş başı eğitimi, mesleki eğitim ve toplum yararına çalışma gibi programları finanse etmekte kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda,

- 1) 2012-2013-2014-2015 ve 2016 yılı ile 2017 yılı ilk dört ayında Fon gelirleri ne kadardır ve ne kadar işsizlere ödenmiştir?
- 2) 2012-2013-2014-2015 ve 2016 yılı ile 2017 yılı ilk dört ayında teşvik ve diğer giderlere yapılan harcamalar ne kadardır?
- 3) 4447 sayılı kanun işsizlik sigortası Fonu gelirlerinin yüzde 30 aktif işgücü piyasasında harcanmasını öngörürken bu oranda artışa gidilmiş midir?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-19824
Konu : Yazılı Soru Önergesi(7-13208)

06/06/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

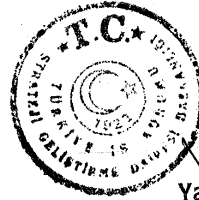
İlgi : 10/05/2017 tarihli ve 97674 sayılı yazı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Sayın Bakanımıza yöneltilen 7/13208 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap metni ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap Metni

Yaşar BALCI
V.H.K.I.

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

06.06.2017

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN SAYIN
BAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/13208 ESAS NOLU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İşsizlik Sigortası Fonundan yapılan harcamalar, 4447 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Fon istihdamın artırılması ve işsizliğin önlenmesi amacıyla kullanılmaktadır.

13/02/2017 tarih 2017/9920 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrası ile %30 olarak belirlenen ve aynı fıkrafta belirtilen çalışmaları yapmak amacıyla kullanılması öngörülen İşsizlik Sigortası Fonu bir önceki yıl prim gelirlerinin oranı 2017 ve 2018 yılları için %50 ye çıkarılmıştır.

İşsizlik Sigortası Fonuna ilişkin istatistiki veriler yıllar itibarıyla www.iskur.gov.tr internet adresinde ve aylık olarak yayınlanan işsizlik sigortası bültenlerinde yer almaktadır.

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı Demirkent köyüne İŞKUR TYP kapsamında personel verilmesi talebine ilişkin Başbakanın sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13349)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Başbakan Sayın **Binali YILDIRIM** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

İŞKUR TYP kapsamı dahilinde çalıştırılan personellerin Artvin İli Yusufeli ilçesine bağlı Demirkent köyüne de kontenjan ayrılıp ihtiyaç duyulan alanlarda görevlendirilmesi köy halkının talepleri arasındadır.

Bu bağlamda;

- 1- İŞKUR'un TYP bünyesinde köylere ayırdığı kontenjan mevcut mudur? Artvin İlinde hangi köylere İŞKUR tarafından TYP kapsamında personel verilmiştir?
- 2- Artvin İli Yusufeli İlçesine bağlı Demirkent köyüne TYP kapsamında İŞKUR tarafından personel verilmesi düşünülmekte midir? Köy halkının bu talebini bir sonraki TYP'de değerlendirecek misiniz?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-19561
Konu : Yazılı Soru Önergesi(7-13349)

06/06/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM'nin 12.05.2017 tarih ve 98321 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık, Bakanlar Kurulu Sekreterliği'nin bİla tarih ve 32344 sayılı yazısı.

Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen 7/13349 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap metni ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :
Ek-1 : Cevap Metni

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

06.06.2017

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN UĞUR BAYRAKTUTAN TARAFINDAN SAYIN
BAŞBAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/13349 ESAS NOLU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Toplum Yararına Programlar (TYP); İstihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını amaçlayan ve bunlara geçici gelir desteği sağlayan doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi amacıyla yürütülen programlardır.

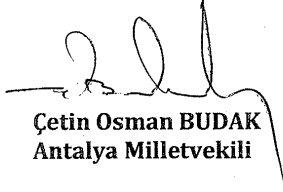
Toplum Yararına Programlarının (TYP) düzenlenme usul ve esasları 12.03.2013 tarih, 28585 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir. Buna göre TYP kontenjanlarının dağılımında; illerin ve ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik durumları, ihtiyaçları, hizmet sağlayıcı kurum ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri ile bölgelere göre değişkenlik gösteren güncel işgücü piyasası göstergeleri bir arada değerlendirilmektedir.

TYP'ler kamu kurum ve kuruluşları ile düzenlenmekte olup, yüklenici kurum tarafından uygulama yer ve alanı belirlenmektedir.

3.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, İşsizlik Fonu'nun büyüklüğüne ve gelirlerinin kullanımına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun cevabı (7/13429)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Çetin Osman BUDAK
Antalya Milletvekili

AKP hükümetlerinin 15 yıllık uygulamaları sonucunda Türkiye'de işsizlik yüzde 13 düzeyine gelmiştir. Gençlerde işsizlik yüzde 24.5'e çıkmıştır. Yaklaşık 6.5 milyon yurttaş iş bulamamaktadır.

İşsiz kalan vatandaşlar için gündeme getirilen işsizlik fonunda toplanan kaynak 100 milyar TL'yi aşarken, işsiz kalan 5.1 milyon vatandaşa yapılan ödeme 14.3 milyar TL'dir.

Bu rakam, işsizlik fonunun kuruluş amacının dışında daha çok kullanıldığını, işsizliğin azaltılmasında başarılı olunamadığını göstermektedir.

Bu kapsamda;

1-İşsizlik Fonu'nun bugün itibariyle büyüklüğü ne kadardır? Söz konusu kaynağın ne kadarı kesintilerden sağlanmış, ne kadarı bu kaynağın değerlendirilmesiyle elde edilmiştir?

2-İşsizlik fonu gelirleri nasıl değerlendirilmektedir? Bu çerçevede yatırım yapılan alanlar ve sağlanan gelir yıllara göre nasıldır?

3-Son 3 yılda ve yıllara göre işsizlik ödeneği için başvuru yapan ve alanların sayısı nedir? Ocak-Mayıs 2017 döneminde işsizlik ödeneği için kaç kişi başvurmuş, kaç kişiye ne kadar ödeme yapılmıştır?

4-İşsizlik fonundan, işsiz kalan vatandaşlar için yapılan ödemeler dışında kullanılan tutar ne kadardır? Hangi iş ve işlemler için ne kadar kaynak aktarılmıştır? Bu çerçevede işverenlere yapılan destek ödemelerinin tutarı ve oranı nedir?

T.C.
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 62629037-610-20799

06/06/2017

Konu : Yazılı Soru Önergesi (TBMM) (7/13429)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.05.2017 tarihli ve 99413 sayılı yazımız.

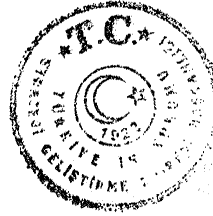
Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman BUDAK tarafından tevcih edilen 7/13429 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

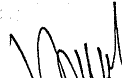
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK :

Ek-1 : Cevap Metni

Yaşar BALCI
V.H.K.I.

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

06.106.12017

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÇETİN OSMAN BUDAK TARAFINDAN SAYIN
BAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/13429 ESAS NOLU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İşsizlik ödeneği için; 2014 yılında başvuru yapan kişi sayısı 901.885, hak eden kişi sayısı 513.962, 2015 yılında başvuru yapan kişi sayısı 1.086.844, hak eden kişi sayısı 592.350, 2016 yılında başvuru yapan kişi sayısı 1.520.839, hak eden kişi sayısı 801.223, 2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde başvuru yapan kişi sayısı 563.025, hak eden kişi sayısı 290.946'dır.

30.05.2017 tarihi itibarıyla İşsizlik Sigortası Fonu 108.468.656.453,83.-TL'dir. Fon Kamu Haznedarlığı Tebliği hükümlerine tabi olduğundan, buna göre değerlendirilmektedir.

İşsizlik Sigortası Fonunun giderleri, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunun 53'üncü maddesi ve aynı Kanunun geçici ve ek maddeleri ile düzenlenmiştir. İşsizlik Sigortası Fonundan yapılan harcamalar 4447 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Fon istihdamın artırılması ve işsizliğin önlenmesi amacıyla kullanılmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonuna ilişkin istatistiki veriler www.iskur.gov.tr internet adresinde aylık olarak yayınlanan İşsizlik Sigortası Bültenlerinde yer almaktadır.

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, KHK ile ihraç edilen ve açlık grevi başlatan akademisyenler ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/13670)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

AŞAĞIDA BELİRTİLEN SORULARIMIN TBMM BAŞKANI SAYIN İSMAİL KAHRAMAN TARAFINDAN YAZILI OLARAK CEVAPLANDIRILMASINI ANAYASANIN 98 VE TBMM İÇ TÜZÜĞÜNÜN 96 MADDESİ GEREĞİNCE SAYGIYLA TALEP EDERİM.

Av.Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

1-Ankara İli Yüksel Caddesinde KHK ile ihraç edilen akademisyen Nuriye Gülmen ve Semih Özakça 65 gündür işine dönmek için açlık grevi eylemi başlatmışlardır. KHK ile ilgili yaşanan haksızlıklar ve ceza evlerindeki hak ihlalleri karşısında TBMM bünyesinde kurulu bulunan İnsan Hakları İnceleme Komisyonu neden toplanmıyor?

2-Son dönemlerde yaşanan hak ihlalleri karşısında TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'nun toplanmaması hususunda başkanlığınızca alınan resmi veya gayri resmi bir karar mı var? Varsa bu kararın içeriği nedir? Karar alınırken, komisyon üyelerin toplantıya çağırılması ve tartışılması gerekmez miydi?

3-Sayın Meclis Başkanı olarak Yüksel Caddesindeki İnsan hakları anıtı önünde açlık grevi eylemi yapan Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'yı ziyaret etmeği düşünüyor musunuz?

4-Başkan olarak, Semih Özakça ve Nuriye Gülmen'in yerinde olsaydınız haksız ve hukuksuz bir şekilde kaybettiğiniz işinizi geri almak için nasıl bir yol izlerdiniz? Sayın Kahraman, bir gün dahi olsa hiç açlık çektiniz mi?

4-Cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ile ilgili Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile hiç görüştünüz mü? Görüştü iseniz ne sonuç aldınız?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 152786
Konu : Soru Önergesi

07.06.2017

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

İlgi : 15.05.2017 tarihli ve (7/13670) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile KHK ile ihraç edilen ve açlık grevi başlatan akademisyenler ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu soru konusu yapılmıştır.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 05.12.1990 tarihli ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu ile kurulmuştur. 3686 sayılı Kanun'un "Uygulanacak İçtüzük" başlıklı 8'inci maddesinde, Komisyonun çalışmaları bakımından Kanun'da sarahat bulunmayan hallerde TBMM İçtüzüğü hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. TBMM İçtüzüğü'nün 26'ncı maddesinin birinci fıkrasında komisyonların, kendi başkanlarınca toplantıya çağrılacağı hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin son fıkrasında, üyelerinin üçte biri tarafından teklif edilecek gündem üzerine de komisyonların başkanlarınca toplantıya çağrılacağı hükmü düzenlenmiştir. TBMM İçtüzüğü'nün 27'nci maddesi ise komisyonların başkanlarının yönetiminde çalışacağı hükmünü haizdir. Görüldüğü üzere, diğer TBMM ihtisas komisyonlarında olduğu gibi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu da toplantıya çağırma yetkisi komisyon başkanına aittir. Komisyon gündemini belirleme yetkisi ise komisyon başkanına ve komisyon üyelerine aittir. Diğer taraftan, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun herhangi bir konuyla ilgili olarak toplanması veya toplanmaması hakkında Başkanlığımızca alınmış bir karar bulunmamaktadır.

Önergenize İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığının Cevabi Yazısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Sayı : 59244875-120.07-[300]/01.369
Konu : Soru Önergesi

30.05.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2017 tarihli ve 43452547-120.07-99670 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla istemiş olduğunuz, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na yönelttiği yazılı soru önergesinin Komisyonumuzu ilgilendiren kısmına yönelik cevaplar aşağıdadır.

1-2) TBMM İçtüzüğü'nün "Komisyonların toplantıya çağırılması" başlıklı 26'ncı maddesinde; "*Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağırılır.*

Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır. Bu çağrıda komisyon başkanınca hazırlanan gündem de belirtilir. Ancak, komisyon gündemine hâkimdir, üyeleri tarafından gündeme alınması teklif edilen işler hakkında karar verir.

Bu çağrı ve gündem komisyon üyelerine, Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer alan kanun teklifi sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden ilk imza sahibine gönderilir; ayrıca ilan tahtasına asılır.

Üyelerinin üçte biri tarafından Komisyona teklif edilecek gündem üzerine de komisyonlar, Başkanlarınca toplantıya çağırılır." denilmektedir.

Görülebileceği üzere komisyonlar kendi başkanlarınca toplantıya çağırabileceği gibi üyelerinin üçte biri tarafından teklif edilecek gündem üzerine de Başkanlarınca toplantıya çağırılabilir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun son olarak 17.05.2017 Çarşamba günü yapılan 12. toplantısında, Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonunca hazırlanan; Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu, Eskişehir H ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, İstanbul Çocuk Eğitimevi ile Ümraniye E ve T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu, Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu ve Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu kabul edilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa YENEROĞLU

İstanbul Milletvekili
Komisyon Başkanı

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

102'NCİ BİRLEŞİM
7 HAZİRAN 2017 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici 1’inci madde dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.04.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 2’nci Yasama Yılı sonuna kadarki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.01.2017 tarihli 65’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarıları’nın İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’nci maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.-26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Çarşamba günleri Sözlü Soruların görüşülmemesi, Salı günleri ise bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 03.05.2017 tarihli 87’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

6.-Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 12, 16, 17, 18 ve 19 Haziran 2017 Pazartesi, Cuma, Cumartesi ve Pazar günlerinde saat 14.00’te toplanarak bu birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

13 ve 20 Haziran 2017 Salı günkü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

7 Haziran 2017 Çarşamba günkü Birleşiminde 471 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

8 Haziran 2017 Perşembe günkü Birleşiminde 362 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Bastırılarak dağıtılan 11/16 esas numaralı Gensoru önergesinin 12 Haziran 2017 Pazartesi günkü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci sırasına alınarak Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin aynı günkü birleşimde yapılması ve bu Birleşiminde 366 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

13 Haziran 2017 Salı günkü Birleşiminde 368 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Haziran 2017 arşamba günkü Birleşiminde 370 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

15 Haziran 2017 Perşembe günkü Birleşiminde 373 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Haziran 2017 Cuma günkü Birleşiminde 375 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Haziran 2017 Cumartesi günkü Birleşiminde 379 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Haziran 2017 Pazar günkü Birleşiminde 384 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Haziran 2017 Pazartesi günkü Birleşiminde 389 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00'te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programların tamamlanmasına kadar,

alışmalarını sürdürmesi;

485 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı'nın İtzgn 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 18'inci maddelerden, ikinci bölümünün 19 ila 40'ıncı maddelerden (19'uncu maddeye bağlı Ek Madde 32; Ek Madde 33; Ek Madde 34; Ek Madde 35; Ek Madde 36; Ek Madde 37; Ek Madde 38 dâhil), üçüncü bölümünün 41 ila 64'üncü maddelerden (58'inci maddeye bağlı Ek Madde 3; Ek Madde 4; Ek Madde 5 ile 60'ıncı maddeye bağlı Geçici 13'üncü madde; Geçici 14'üncü madde; Geçici 15'inci madde; Geçici 16'ncı madde dâhil), dördüncü bölümünün 65 ila 90'ıncı maddelerden (79'uncu maddeye bağlı 4/; 4/D maddeleri dâhil) oluşması,

nerilmiştir.

(Genel Kurulun 06.06.2017 tarihli 101'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

07.06.2017 arşamba - Saat: 11.00

* Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

07.06.2017 arşamba - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

102'NCİ BİRLEŞİM

7 HAZİRAN 2017 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve 22 Milletvekilinin Tarım Kredi Kooperatiflerinin Zarara Uğramasından Sorumluluğu Bulunduğu ve Bu Nedenle Çiftçileri Mağdur Ettiği İddiasıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/16) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 31.05.2017) (Dağıtma Tarihi: 03.06.2017) (**Görüşme Günü: 12.06.2017**)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

1.- **(S. Sayısı: 485)** Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/837) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 06.06.2017) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 415)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Filistin Devleti Arasında Eğitim ve Yükseköğretim Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/734) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.08.2016) (X)

3.- **(S. Sayısı: 471)** Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesinin Kuzey Akdenize Dair Ekinin Bölgesel Uygulamasına Yönelik İstanbul Türkiye'de Bölgesel Koordinasyon Birimi Kurulmasına İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/761) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.05.2017) (X)

4.- **(S. Sayısı: 358)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 366)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 367)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 368)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 369)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 370)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

12.- **(S. Sayısı: 371)** Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

13.- **(S. Sayısı: 373)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

14.- **(S. Sayısı: 374)** Hava araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 375)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 376)** 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 379)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 384)** Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 385)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 389)** Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 391)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/568) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 394)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/613) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.06.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 345)** Bölgesel Radyokomünikasyon Konferansı (RRC-06)'nın Sonuç Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/651) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 393)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.06.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 350)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/424) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.07.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 377)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpsala-Kipi Sınır Geçiş Bölgesinde İki Ülke Arasında İkinci Bir Karayolu Sınır Geçiş Köprüsünün Konumunun ve Üzerinden Geçecek Sınır Hattının Belirlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/645) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.08.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 459)** Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 460)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 461)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 457)** AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/745) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 463)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 464)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 140)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 284)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 325)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 334)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 332)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 156)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 150)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

69.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

70.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

71.- (S. Sayısı: 363) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

72.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcerasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

73.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 207) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) (X)

75.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

76.- (S. Sayısı: 466) Türkiye Uzay Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) (**) (X)

77.- (S. Sayısı: 469) Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) (**) (X)

78.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

79.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**) (X)

81.- (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

82.- (S. Sayısı: 452) 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

83.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

84.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

85.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

86.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

87.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

89.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

90.- (S. Sayısı: 448) 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

91.- (S. Sayısı: 449) 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

92.- (S. Sayısı: 450) 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

93.- (S. Sayısı: 453) 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

94.- (S. Sayısı: 454) 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

95.- (S. Sayısı: 455) 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

96.- (S. Sayısı: 467) 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

97.- (S. Sayısı: 468) 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) (X)

98.- (S. Sayısı: 470) 688 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/830) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.05.2017)

99.- (S. Sayısı: 289 ve 289'a 1'inci Ek) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016, 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/8, 5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihleri: 24.05.2016 ve 18.05.2017)

100.- (S. Sayısı: 472) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.05.2017) (X)

101.- (S. Sayısı: 473) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/800) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.05.2017) (X)

102.- S. Sayısı: 476) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/786) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

103.- (S. Sayısı: 477) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/729) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

104.- (S. Sayısı: 478) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Uluslararası Sözleşmesi Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/762) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

105.- (S. Sayısı: 479) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/735) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

106.- (S. Sayısı: 480) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/740) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

107.- (S. Sayısı: 482) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/826) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

108.- (S. Sayısı: 483) 689 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/835) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017)

109.- (S. Sayısı: 484) 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017) (X)

110.- (S. Sayısı: 481) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/741) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.05.2017) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 476

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/786) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/786 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışişleri Komisyonu Raporu5

• Muhalefet Şerhi7

• Tasarı Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Protokol Metni9

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1320-4274

8/11/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 31/10/2016 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/786)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	İçişleri Komisyonu

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Katar Devleti İçişleri Bakanlığı arasında 25 Aralık 2001 tarihinde imzalanan Güvenlik İşbirliği Anlaşması hükümleri çerçevesinde; “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolü” 02 Aralık 2015 tarihinde Doha’da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı ile Katar Devleti İç Güvenlik Kuvvetleri arasında tesis edilecek işbirliğinin prensip ve çerçevesini belirlemek amacıyla hazırlanan söz konusu protokol ile eğitim faaliyetlerinin planlama, koordinasyon ve icrasına ilişkin hususlar ve tarafların görev ve sorumlulukları belirlenmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/5/2017

Esas No: 1/786

Karar No: 402

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 8/11/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 22/11/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 4/5/2017 tarihli 37’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile, Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı ile Katar Devleti İç Güvenlik Kuvvetleri arasında yapılacak iş birliğinin ilkelerini ve çerçevesini belirlemeyi, bu kapsamda eğitim faaliyetlerinin planlaması, eşgüdüm ve yürütülmesine ilişkin hususlar ile tarafların görev ve sorumluluklarını düzenlemeyi amaçlayan Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün 2 Aralık 2015 tarihinde Doha’da imzalandığı,

Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı ile Katar Devleti İç Güvenlik Kuvvetleri arasında tesis edilecek iş birliğinin ilke ve çerçevesini belirlemek amacıyla hazırlanan bu Protokolle eğitim faaliyetlerinin planlaması, eş güdüm ve icrasına ilişkin hususlar ile tarafların görev ve sorumluluklarının belirlendiği,

Protokol kapsamında birlik, karargâh ve kuramlara karşılıklı ziyaretler yapılacağı; tarafların okul, eğitim merkezleri ve birliklerinde karşılıklı dil eğitimi dâhil eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bulunulacağı, karşılıklı burslar verileceği,

Bu bağlamda özellikle iç güvenlik, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele, toplumsal olaylara müdahale eğitimleri ile askerî kolluk görevlilerine yönelik eğitimlerin verileceği ve mobil eğitim timi görevlendirmeleri yapılacağı,

Eğitim, öğretim, teknoloji ve lojistik konularında bilgi ve tecrübe aktarımı maksadıyla danışmanlık hizmetleri sağlanacağı,

Protokolün Katar tarafındaki onay sürecinin tamamlandığı,

İfade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Adana Milletvekili Talip Küçükcan, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Taha Özhan</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Talip Küçükcan</i>
Malatya	Samsun	Adana
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Mehmet Günel</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Aksaray	Antalya	Hatay
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Karaman	Mardin
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Halil Özcan</i>	
Rize	Şanlıurfa	

MUHALEFET ŞERHİ

04.05.2017 tarihinde Dışışleri Komisyonu’nda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile ilgili karşı görüşümüzün gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Toplam asker sayısı yaklaşık olarak 11.000 olan bir ülkeyle geniş kapsamlı askeri anlaşmalar yapılması, Türkiye’nin bölgedeki diğer ülkelerle geliştirmeye çalıştığı iyi ilişkilere zarar verici niteliktedir. Söz konusu askeri anlaşmalar, Türkiye’nin bölge ülkelerinden birini seçip ona güvenlik şemsiyesi sağladığı izlenimini yaratmaktadır.

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Serkan Topal
Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
JANDARMA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNE
İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 2 Aralık 2015 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Jandarma Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Protokolü”nün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
JANDARMA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNE
İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı V.

N. Ağbal

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA JANDARMA EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında 25 Aralık 2001 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması" (bundan sonra "Anlaşma" olarak belirtilecektir) hükümlerini dikkate alarak,

Karşılıklılık ve devletlerin egemen eşitliği ilkesini esas alarak, Tarafların yasal görev ve sorumluluk alanlarında başlatacakları eğitim işbirliğinin, dünyada ve özellikle bölgelerinde barış, istikrar ve güvenliğe olduğu kadar, her iki devletin ortak menfaatlerine de katkıda bulunacağını teyit ederek,

Eğitim ve öğretim alanında işbirliği yapmalarının önemini göz önünde tutarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE - I

TANIMLAR

Bu Protokolde yer alan terimlerden:

1. **Gönderen Devlet;** bu Protokol'ün uygulanması amacıyla Kabul Eden Devlete personel, malzeme ve teçhizat gönderen devlettir.
2. **Kabul Eden Devlet;** bu Protokol'ün uygulanması amacıyla Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatını kabul eden devlettir.
3. **Askerî Personel;** Taraflardan birinin kursiyer askerî personelini veya görevli askerî personelini kapsar.
4. **Kursiyer Askerî Personel;** bir Tarafın, diğer Tarafın eğitim ve öğretim kurumlarında eğitim ve öğretim görmesi maksadıyla gönderdiği askerî personeldir.
5. **Görevli Askerî Personel;** bu Protokol'de öngörülen işbirliği faaliyetlerini yürütmek üzere, bir Tarafın diğer Tarafın birlik ve kurumlarına gönderdiği, bu maddenin 4'üncü bendinde belirtilen tanımın dışında kalan askerî personeldir.
6. **Komutan veya Amir;** Kabul Eden Devletin mevzuatına uygun olarak Gönderen Devletin askerî personelinin konuşlanacağı yerdeki birlik ve karargâhın komutanı veya kurumun amiridir.
7. **Kıdemli Askerî Personel;** Gönderen Devletin askerî personelinin faaliyetlerini idare etmek üzere Gönderen Devletin mevzuatına uygun olarak atanmış askerî personeli arasındaki kıdemli personeldir.

8. **Yakınlar;** Gönderen Devlet askerî personelinin, kendi ülkesinin mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu aile bireylerini ifade eder.

9. **Eğitim ve Öğretim İşbirliği;** eğitim-öğretim ve diğer işbirliği konularına ilişkin; teçhizat, malzeme, teknik bilgi, belge, personel ve tecrübelerin mübadelesini kapsar.

10. **Danışmanlık Hizmeti;** eğitim-öğretim ve teknik-lojistik konularda bilgi ve tecrübe mübadelesi için Kabul Eden Devletteki Gönderen Devlet görevli askerî personeli tarafından sağlanan hizmettir.

11. **Eğitim ve Öğretim Kurumları;** okulları, eğitim merkezlerini, eğitim birliklerini ve eğitim verilebilen diğer birlikleri ifade eder.

12. **Mobil Eğitim Timleri;** personel mevcudu, eğitim konuları, eğitim zaman ve süresine ilişkin karşılıklı mutabakat üzerine, Gönderen Devlet tarafından, Kabul Eden Devlette görevlendirilecek uzman "görevli askerî personeli" ifade eder.

MADDE - II

AMAÇ

Bu Protokolün amacı, Tarafların kursiyer askerî personeline eğitim ve öğretim kurumlarında karşılıklı verilecek eğitim ve öğretim ile mobil eğitim timlerinin görevlendirilmesine ilişkin esasları, sorumlulukları ve bu Protokolün uygulanmasıyla ilgili hususları belirlemektir.

MADDE - III

KAPSAM

Bu Protokol, Taraflar arasında tesis edilecek işbirliğinin prensiplerini ve çerçevesini, eğitim kurumlarını, birliklerini ve bu kurum ve birliklerde eğitim - öğrenim görecekt kursiyer askerî personel ve eğitici personeli, Tarafların mobil eğitim timleri vasıtasıyla düzenleyecekleri eğitim faaliyetlerini, eğitim prensiplerini, görevlendirilecek danışmanların görev ve sorumluluklarını kapsamaktadır.

MADDE - IV

YETKİLİ MAKAMLAR VE TEMAS NOKTALARI

1. Bu Protokol'ün uygulanması için yetkili makamlar:

Türkiye'de; Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı,

Katar'da; Katar İç Güvenlik Kuvvetleri.

2. Bu Protokol için temas noktaları:

Türkiye'de; Katar'ın Ankara'daki Büyükelçiliği,

Katar'da; Türkiye Cumhuriyeti'nin Doha Büyükelçiliğidir.

MADDE - V

EĞİTİM-ÖĞRETİM VE DİĞER İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar aşağıdaki alanlarda karşılıklı işbirliği tesis edeceklerdir:

1. Birlik, karargâh ve kurumlara ziyaretler,
2. Tarafların okul, eğitim merkezi ve birliklerinde karşılıklı verilecek eğitim (lisan eğitimi dâhil) ve öğretim,
3. İç güvenlik eğitimi, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele eğitimi, toplumsal olaylara müdahale eğitimi, askerî kolluk görevlerine yönelik eğitimler ve mobil eğitim timi görevlendirmeleri,
4. Her iki Tarafın birlik, karargâh ve kurumlarında verilecek görev başı eğitimi,
5. Tarafların okul, eğitim merkezi ve birliklerinde karşılıklı verilecek kurslar,
6. Eğitimde kullanılan teçhizat ve eğitim yardımcı malzemelerinin geliştirilmesinde karşılıklı yardımlaşma,
7. Müşterek konularda tecrübe ve bilgi mübadelesi ile teknolojik işbirliği,
8. Eğitim-öğretim ve teknik-lojistik konularda bilgi ve tecrübe aktarımı maksadıyla "danışmanlık hizmeti" sağlanması,
9. Genelkurmay Başkanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarında eğitim, öğretim ve kurs görmek üzere personel gönderilmesi.

MADDE - VI

EĞİTİM-ÖĞRETİM VE DİĞER İŞBİRLİĞİ ESASLARI

1. Protokolün hükümleri çerçevesinde hazırlanacak ve Tarafların karşılıklı yazışma yoluyla imzalayacakları "yıllık uygulama planı" kapsamında, Taraflar kendi okul, birlik ve tesislerinde kursiyer askerî personele eğitim ve öğretim hizmeti sağlayacaktır.
2. Taraflar, yıllık uygulama planında belirtilen niteliklerde ve gösterilen sayıda kursiyer askerî personeli, eğitim ve öğretim maksadıyla birbirlerine gönderecektir.
3. Taraflar, her yıl kursiyer askerî personelin katılabilecekleri kurslara ilişkin tekliflerini kurs başlangıcından en az üç ay önce gönderecektir.
4. Taraflar, gönderecekleri yıllık uygulama planında, kursların çeşitlerini, kabul edilecek katılımcı sayısını, kursiyer askerî personelin niteliklerini, kursların verileceği okullar, eğitim merkezleri ve birliklerin isimleri ve adreslerini, kurs sürelerini, kurs öncesi dil eğitimi ile varsa kurs sonrası görev başı eğitimi ve benzeri teknik hususları belirtecektir.
5. Kursiyer askerî personele, kendine eşit kursiyerlerle aynı eğitim ve öğretim sağlanacak ve benzer ölçme ve değerlendirme esasları uygulanacaktır.

6. Eğitim-öğretim ve kurslar Türkiye'de Türkçe ve Katar'da Arapça dilinde olacaktır. Bu maksatla kursiyer askerî personel öncelikle lisan kursuna iştirak edecektir. Bunun yanında, kursiyer askerî personelin dil güçlükleri ile karşılaşması durumunda, bir yılı geçmeyen kurslar için İngilizce kullanılabilir. Üçüncü bir lisan ile eğitim durumunda, Gönderen Devlet yeterli sayıda askerî / sivil tercüman talep edebilir. Kabul Eden Devlet, tercüman temin ederek Gönderen Devletin talebini yerine getirebilir. Bu takdirde tercüman masrafları Gönderen Devletçe karşılanacaktır.

7. Taraflar, "yıllık uygulama planı"nda belirtilen esaslar doğrultusunda askerî personelini seçecek ve diğer Tarafa gönderecektir.

8. Seçilen personel ülkesindeki tam teşekküllü bir hastaneden alınılacak "sağlık raporu" ile diğer Tarafa gönderilecektir. Askerî personel;

a. Bir enfeksiyon veya bulaşıcı hastalığa ya da tıbbî tedavi gerektiren rahatsızlıklara maruz kalmış olmayacaktır.

b. Dünya Sağlık Örgütü'nün talimatlarına göre aşılanmış olacaktır.

9. Kabul Eden Devlet; kursiyer askerî personelin hangi dersler ve eğitimlerden muaf tutulacakları ile bu dersler ve eğitimlerden muaf tutulacakları zamanlarda kendilerine ne tür program uygulanacağını Gönderen Devletin görüşlerini alarak belirleyecektir.

10. Kursiyer askerî personele eğitim ve öğretimin sonunda verilecek diplomalar Kabul Eden Devlet yetkili makamları tarafından düzenlenecek ve yapılacak diploma töreninde kursiyerlere verilecektir. Başarısızlık durumunda ise başarısızlığı belirten bir belge verilecektir.

11. Gönderen Devlet yetkili makamı, kursiyer askerî personelin eğitim ve öğretim için, uzun süreli kursların başlangıcından (7) gün ve kısa süreli kursların başlangıcından (1) gün önce Kabul Eden Devlette bulunmalarını sağlayacaktır.

12. Kursiyer askerî personel kurs süresince gerekli olacak eğitim ve tören üniformalarını da yanında getirecektir.

13. Kursiyer askerî personel; bu Protokol'de açıklanan hususlardan başka, eğitim ve öğretim faaliyetlerini düzenleyen mevzuata Kabul Eden Devlet personeliyle aynı doğrultuda uymak zorundadır. Bu hususlarda kursiyer askerî personeli bilgili kılmak üzere kurslar başlamadan önce Kabul Eden Devlet tarafından gerekli bilgiler verilecektir.

14. Kabul Eden Devletin kanun, yönetmelik ve yönergelerinde kendi kursiyer askerî personelinin ilişkilerinin kesilmesini gerektiren bir suçtan mahkûmiyet veya tutuklama kararı bulunan veya başarısızlık ve sihhî yetersizlik durumları ortaya çıkan veya kendi isteği ile ilişik kesme talebinde bulunan Gönderen Devlet kursiyer askerî personelinin durumu Kabul Eden Devlet yetkili makamları aracılığıyla Gönderen Devlet yetkili makamlarına bildirilecektir. Bildirimi müteâkip eğitimden ilişik kesme ve eğitim ve öğretime son verme işlemleri uygulanacaktır. Eğer eğitim ile ilgili süre bakımından koşullar uygun olursa ülkesine gönderilen personelin yerine yeni öğrenci kabul edilebilir. Hakkında eğitimden ilişik kesme, eğitim ve öğretime son verme işlemi yapılan personel, eğitim-öğretim maksadıyla tekrar gönderilmeyecektir.

15. Gönderen Devlet yetkili makamı, yazılı bir bildirimle, Kabul Eden Devletteki kursiyer askerî personelini geri çağırabilecektir. Böyle bir durumda, Kabul Eden Devlet yetkili makamı işlemler için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alacaktır.

16. Tarafların istekte bulunması halinde, 5'inci maddede belirtilen işbirliği alanlarında eğitim - öğretim vermek üzere karşılıklı olarak görevli askerî personel (Danışman) görevlendirilebilir.

17. Tarafların karşılıklı olarak gönderebilecekleri görevli askerî personel (Danışmanlar)'e ilişkin ayrıntılı bir ek protokol hazırlanabilir.

18. İşbirliği, Taraf Devletlerin ortak çıkarları ve ihtiyaçlarına uygun şekilde, mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilecektir.

19. Protokol'ün uygulanması sırasında, Protokol ile düzenlenmeyen veya uyumsuzluk bulunan durumların ortaya çıkması halinde, Anlaşma'nın ilgili hükümleri uygulanacaktır.

MADDE - VII

İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN UYGULAMALAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

1. Askerî personel, Kabul Eden Devletin imkânları dikkate alınarak ve işbirliği alanlarına göre seçilecektir.

2. Kabul Eden Devlet; askerî personele, eğitim süresince hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesi için gerekli olan silâh, mühimmat, teçhizat ve malzemeyi, eğitim sonunda geri alınmak kaydıyla sağlayacaktır.

3. İstisnâî durumlarda, eğitim ile ilgili plan ve programlar, eğitim konuları, eğitimin süresi, başlangıç ve bitiş tarihleri, eğitilecek personelin nitelikleri, ölçme ve değerlendirme usulleri ve eğitime ilgili diğer hususlar Tarafların yetkili makamlarınca birlikte tespit edilecektir.

4. Taraf devletlerin millî gizliliğini gerektiren ders konuları Kabul Eden Devletçe kısıtlanabilir.

MADDE - VIII

MOBİL EĞİTİM TIMLERİNİN GÖREVLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR

1. Eğitim konuları, eğitim zaman ve süresi üzerinde mutabakat sağlanması halinde, Gönderen Devlet yetkili makamı tarafından teşkil edilecek mobil eğitim timleri Kabul Eden Devlette görevlendirilecektir.

2. Gönderen Devlet yetkili makamı, mobil eğitim timlerinde görevlendirilecek personelin, alanlarında uzman personelden oluşmasını sağlayacaktır.

3. Mobil eğitim timleri;

a. İç güvenlik eğitimi (Terörle mücadele eğitimi dâhil),

b. Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele eğitimi konularında görevlendirilecektir.

4. Mobil eğitim timleri, Kabul Eden Devletin eğitim ve öğretim kurumlarında görevlendirilecektir.

5. Kabul Eden Devlet; hangi eğitim konularında ve ne kadar süre ile mobil eğitim timine ihtiyaç duyduğunu diplomatik yazışma ile her yıl Şubat ayında Gönderen Devlete bildirecektir. Bu bildirimde ayrıca; Kabul Eden Devletten eğitime katılması öngörülen personel miktarı, eğitime katılacak askerî personelinin nitelikleri, eğitimin verileceği okul, eğitim merkezleri ve birliklerin isimleri ve yerleri ile öğretmen yardımcıları ve tercüman miktarı belirtilecektir.

6. Gönderen Devlet; Kabul Eden Devletin taleplerini karşılamayı uygun görmesi halinde, mobil eğitim timlerinin planlamasını, müteâkip yıl uygulanmak üzere, yıllık uygulama planlarına dâhil edecektir.

7. Gönderen Devlet, mobil eğitim timinin göreve başlamasından üç ay önce:

- a. Eğitim programı,
- b. Eğitim alanında hazır edilmesi istenen eğitim destek malzemeleri,
- c. Öğretmen yardımcıları, tercümanlar,
- d. Eğitilecek personelin ihtiyaç duyacağı silâh, teçhizat, araç ve gereçler,
- e. Eğitim esnasında uygulanacak eğitim teşkilatlanması,
- f. Eğitim alanı, dersane, atış alanı hususlarını belirleyerek Kabul Eden Devlete bildirecektir.

8. Gönderen Devlet askerî personelinin uluslararası ulaşım masrafları, işe, barınma ve yevmiyeleri Gönderen Devletçe karşılanacaktır. Kabul Eden Devlet; mobil eğitim timinin barınma ve işesi için yer gösterecek ve her türlü kolaylığı sağlayacaktır.

9. Kabul Eden Devlet, mobil eğitim timi personeli için havaalanından görev bitimine kadar bir araç tahsis edecektir. Barınma yeri ile okullar, eğitim merkezleri ve birlikler arasındaki intikâl için bu araçtan istifade edilecektir.

10. Eğitim süresince, Kabul Eden Devlet personelinin sevk ve idaresi, Gönderen Devlet yetkili makamınca görevlendirilen mobil eğitim timinde olacaktır.

11. Mobil eğitim timlerinin planlaması yapılırken; 3 kişilik bir timin en fazla 40-50 kişilik bir personel grubuna eğitim verebileceği kıstas olarak alınacaktır.

12. Mobil eğitim timleri ile yapılacak eğitimlerde; hedef kitlenin lider personel olması esas alınacaktır. Bu kapsamda mobil eğitim faaliyetleri; nazarı eğitim, uygulamalı eğitim ve eğitici eğitimi şeklinde üç aşamalı olarak düzenlenecektir.

13. Mobil eğitim timleri ile yapılacak eğitimler; Taraf Devletlerin resmî dilleri ile yapılacaktır. Bu maksatla Kabul Eden Devlet, yeterli sayıda tercüman temin edecektir.

14. Mobil eğitime katılan ve başarılı olan Kabul Eden Devlet askerî personeline "eğitim bitirme belgesi" verilecektir.

MADDE - IX

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLERİN GÜVENLİĞİ

1. Gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemelere erişim; söz konusu bilgi, belge ve malzemeleri bilmesi gereken kişilerle sınırlı olacaktır. Tüm askerî personel, gizlilik dereceli bilgilerinin korunmasına ilişkin güvenlik düzenlemelerine ve kurallarına riayet edecektir.
2. Gizlilik dereceli bilgilere, bu bilgileri yalnızca resmî amaç için kullanacak yetkili kişilerin erişmesine izin verilecektir. Gizlilik dereceli bilgiye erişecek şahsın uygun güvenlik belgesi olacaktır.
3. Taraflardan her biri kendisine tevdi edilen gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemelere diğer Tarafça verilene eşit bir gizlilik derecesi verecek, bu amaçla Taraflar gerekli güvenlik önlemlerini alacaktır.
4. Taraflardan biri, diğer tarafın yazılı mutabakatı olmadan, bu protokol kapsamındaki işbirliği alanlarının hayata geçirilmesi sırasında elde edilen ya da alınan silâh, malzeme ve teçhizatı, teknik bilgi ve belgeleri ya da diğer bilgi ve belgeleri, üçüncü ülke ya da tüzel kişilere satmayacak, devretmeyecek ya da bu ülke ve tüzel kişiliklerle paylaşmayacaktır.
5. Tarafların bu Protokol'ün yürürlükten kalkmasından sonra da gizlilik dereceli bilgilerin korunmasına ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları devam edecektir.
6. Askerî bilgilerin gizliliğine ilişkin yukarıda yer alan hükümler, Protokol'ün sona ermesinden sonra da geçerli olacaktır.
7. Mübadele edilen bilginin gizlilik derecesi bilgiyi temin eden Tarafın yazılı mutabakatı olmadan değiştirilmeyecektir.
8. Bu Protokol'ün uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde açığa çıkması veya sızması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar edecektir.

MADDE - X

TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Protokol'ün hükümleri, her iki devletin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve üçüncü devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE - XI

OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR VE GÖREV YASAĞI

1. Genel;
 - a. Askerî personel, üçüncü bir ülke ile silâhlı çatışmaya veya politik faaliyetlere kesinlikle katılmayacaktır. Kabul Eden Devlette iç güvenlik göreviyle görevlendirilmeyecek ve eğitim-öğretim için görevlendirilen personel bu Protokolde belirlenmiş görevler dışında görevlendirilmeyecektir.

b. Kabul Eden Devletin üçüncü bir devletle savaşa girmesi veya gerginlik durumunda ya da olağanüstü durumlarda, askerî personel ve yakınlarının durumu ve geri çekilmesi hususu Tarafların yetkili makamlarının mutabakatı ile kararlaştırılacaktır.

2. Görevlerin Sona Erdirilmesi;

Kabul Eden Devletin yürürlükteki mevzuatına aykırı hareket eden Gönderen Devlet askerî personelinin görevlerine son verilebilecektir.

3. Geri çağırma;

a. Gönderen Devlet, dilediği zaman ve sebep belirtmeksizin, kursiyer askerî personelini geri çağırabilecektir. Böyle bir durumda, Kabul Eden Devlet, geri çağırma işleminin mümkün olan en kısa zamanda gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.

b. Devletlerin birinde savaş, silâhlı çatışma, toplumsal karışıklık veya uluslararası kriz meydana gelmesi halinde Gönderen Devletin talebi üzerine Kabul Eden Devlettaki askerî personel, kendi ülkesine geri gönderilecektir.

c. Askerî personel ve yakınları; sağlık, disiplin ve eğitim kurumları veya görevleri ya da başka nedenlerden dolayı Kabul Eden Devlet yetkili makamının gerekçeli isteği ve Gönderen Devlet yetkili makamına bildirilmesi üzerine; şahsen, kısmen veya tamamen askerî personel statüsünden çıkarılabilir.

MADDE - XII

HUKUKİ HUSUSLAR

1. Yargı yetkisi;

a. Gönderen Devlet tarafından görevlendirilen personel ile yakınları, Kabul Eden Devlette bulundukları sürece Kabul Eden Devletin yasalarına ve yürürlükteki düzenlemelerine tabi olacaklardır. Kabul Eden Devletin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Devletin mevzuatında bulunmayan bir cezayı ve infaz usullerini öngördüğü hallerde, bu ceza ve infaz usulleri uygulanmayacak, bunun yerine her iki Devletin mevzuatında yer alan veya Taraflar için uygun olan bir ceza türü uygulanacaktır.

b. Kursiyer askerî personel; cezaî ve disipline ilişkin mevzuat bakımından Kabul Eden Devletin askerî personeli gibi telakkî edilecektir.

c. Aşağıdaki hallerde yargı yetkisi Gönderen Devlete ait olacaktır:

(1) Gönderen Devlet askerî personeli veya yakınları tarafından, yalnızca Gönderen Devletin malına ve güvenliğine karşı işlenen suçlar,

(2) Eğitici, öğretici, danışman veya gözlemci olarak gönderilmiş olan askerî personelin, görevlerine ilişkin bir eylem veya ihmalinden doğan suçlar.

2. Tazminat Talepleri;

a. Kabul Eden ve Gönderen Devletler, askerî personelin, bu Protokol'ün içerdiği faaliyetlerin icrası sırasında yaralanma, sakatlanma veya ölümleri halinde, diğer Taraftan tazminat talep etmemeyi taahhüt eder.

b. Eğitici, öğretmen, danışman veya gözlemci sıfatı ile gönderilen askerî personel tarafından, görevleri sırasında veya görevin ifası dolayısıyla, kasıtsız olarak verilecek zarar, ziyan ve hasarlar için tazminat talep edilmeyecektir.

MADDE - XIII

MALÎ HUSUSLAR

1. Ödemeler ve masraflar;

a. Eğitim ve öğrenim görmek üzere gönderilen kursiyer askerî personelin ve yakınlarının her türlü malî ve özlük hakları Gönderen Devlet Tarafından sağlanacaktır.

b. Eğitim ve öğrenim görmek üzere gönderilen kursiyer askerî personele Kabul Eden Devlet tarafından yapılan tüm eğitim, iâşe, barınma, öğretim, işletme, bakım, idame, amortisman, atış, tatbikat, gezi, uçuş eğitimi ve benzeri harcamalar Gönderen Devlet tarafından ödenir.

c. Kabul eden Devlet tarafından yapılacak tüm eğitim ve öğretim harcamaları ABD doları cinsinden, karşılıklı mutabakatla belirlenecek periyotlarla, Gönderen Devlet tarafından Kabul Eden Devletin merkez bankasının bildirilecek hesap numaralarına yatırılacaktır.

d. Eğitim ve öğrenim görmek üzere gönderilen askerî personelin izinli bulundukları zamanlardaki masrafları, eğitim ve öğretim masraflarına dâhil edilmeyecek, bu masraflar eğitim ve öğrenim görmek için gönderilen askerî personelin kendisi veya Gönderen Devlet yetkili makamı tarafından ödenecektir.

2. Şahsi borçlar;

a. Askerî personel, hangi sebeple olursa olsun Kabul Eden Devletten ayrılırken şahsî borçlarını ve yakınlarının borçlarını ödeyecektir.

b. Geri çağırma halinde, askerî personel ve yakınlarının borçları, söz konusu personele rücû edilmek üzere, Kabul Eden Devlet tarafından düzenlenen faturaya istinaden, Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

MADDE - XIV

PERSONEL İLE İLGİLİ HUSUSLAR

1. Kıyafet;

a. Kursiyer askerî personel, Kabul Eden Devletteki emsalleri ile aynı kıyafette olacaktır.

b. Görevli askerî personel, Kabul Eden Devletteki emsallerinin karşılığı olan kendi millî üniformalarını giyeceklerdir.

c. Faaliyetlerin icrası sırasında, lüzumlu hallerde Kabul Eden Devlet, gerekli kıyafet, teçhizat ve malzemeyi sağlayacaktır.

d. Taraflar, tanınmalarını sağlamak maksadıyla, kursiyer askerî personelin adı, soyadı ve ülkesini gösterir plaketeri üniformalarında taşımalarını sağlayacaklardır.

e. Kursiyer askerî personele bir kimlik kartı verilecektir. Bu kimlik kartı eğitim dönemi sonunda kursiyer askerî personel tarafından iade edecektir.

2. Teçhizat ve malzeme;

a. Eğitim süresince hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılmak üzere askerî personele verilen teçhizat ve malzeme, eğitim-öğretim sonunda geri alınacaktır.

b. Bu teçhizat ve malzemenin iyi bir şekilde kullanılması ve muhafazasından, askerî personel sorumlu olacaktır.

3. Disiplin İşleri;

a. Askerî personel, Kabul Eden Devlete mensup olan emsallerinin tâbi olduğu mevzuata aynen tâbi olacaktır. Askerî Personel, eğitim gördüğü birlik komutanı ile karargâh ve kurum amirlerinin emirlerine uymakla yükümlüdür.

b. Eğitim, öğrenim amacı ile gönderilen askerî personel; disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Devletin mevzuatı çerçevesinde işlem görecektir.

c. Kıdemli askerî personel;

(1) Kabul Eden Devletin birlik ve kurumlarında görev yapan astlarının, Kabul Eden Devletin mevzuatına ve görev yaptıkları birlik ve kurumların kurallarına uymalarını sağlamakdan sorumludur.

(2) Görev yaptığı birlik veya kurumun komutanı veya amiri ile kendi grubu arasında irtibatı temin edecektir.

(3) Gönderen Devletin yetkili makamları ile irtibat sağlayacaktır.

4. İzinler;

a. Askerî personel, Kabul Eden Devlet ülkesinde uygulanan haftalık ve günlük çalışma saatlerine uyacaktır.

b. Askerî personel, Kabul Eden Devletin resmî tatil günleri ile hafta sonu tatilinde izinli sayılırlar.

c. Askerî personelin izin işleri:

(1) Eğitim ve öğrenim gören askerî personelin izinleri eğitim ve öğretim programlarına uygun olarak ve Kabul Eden Devletteki emsallerine uygulanan esaslara göre verilecektir.

(2) Garnizon içi izinler askerî personelin eğitim gördüğü birlik, kurum veya tesisin amiri tarafından verilecektir.

(3) Kabul Eden Devlet ülkesi dâhilindeki garnizon dışı izinler, Kabul Eden Devlet yetkili makamının uygun görmesi halinde, askerî personelin eğitim gördüğü birlik, kurum veya tesisin amiri tarafından verilecektir.

(4) Kabul Eden Devlet ülkesi haricinde kullanılacak izinler her iki Taraf yetkili makamları arasında varılacak mutabakata göre Gönderen Devlet yetkili makamınca verilecektir.

(5) Kursiyer askerî personele, talep etmesi halinde Gönderen Devletin önemli resmî tatil günlerinde izin verilebilir.

5. Vefat;

Askerî personelin veya yakınlarının ölümü halinde, Kabul Eden Devlet Gönderen Devleti ölümden haberdar edecek, cenazeyi en yakın havaalanına nakledecek ve gerekli sihhî tedbirleri alacaktır.

MADDE - XV

SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Askerî personel ve yakınları; Kabul Eden Devletin aynı seviyedeki personeline sağlanan muayene ve dış bakımı olanaklarından aynen yararlanacaklardır.

2. Askerî personel ve yakınlarına, muayene ve dış bakımı haricinde, tedavi ve diğer her türlü sağlık için yapılan harcamalar, Kabul Eden Devlet yetkili makamının tercihiyle göre, her eğitim ve kurs döneminin sonunda veya üç ayda bir, Gönderen Devletin yetkili makamına bildirilir. Gönderen Devlet yetkili makamı, bildirim tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, Kabul eden Devletin merkez bankasına ödemeyi yapar ve makbuzunu Kabul Eden Devlet yetkili makamına gönderir.

3. Muayene ve dış bakım haricindeki tedavi ve tetkiklerle, diğer her türlü sağlık hizmeti için yapılan harcamalar; ilgili komutanlıkça hazırlanan muayene, tetkik, tahlil, müdahale, ameliyat ve tedavilere ait Kabul Eden Devletin sosyal güvenlik kurumu tarafından yayımlanan fiyat tarifesine göre ve ödeme esaslarına göre, ABD doları olarak ödenecektir.

4. Sivil sağlık kuruluşlarından sağlanan hizmet ve malzemenin bedeli hastanın kendisi tarafından ödenecektir.

5. Aşağıdaki hizmetler, karşılıklı muayene ve dış bakım desteği kapsamından hariç tutulmuştur. Bu hizmetler Kabul Eden Devletin sosyal güvenlik kurumu tarafından revize edilebilir.

- a. Sivil doktorlar veya dış doktorları tarafından yapılan ayakta tedaviler,
- b. Askerî ambulanslarla yapılmayan hasta taşımaları,
- c. Sivil sağlık kuruluşlarındaki yatarak tedaviler,
- d. Kürler ve özel tedavi usulleri,

- e. Görme ve işitme cihazları,
- f. Ortopedik ve diğer yardımcı araçlar,
- g. Sunî uzuvlar,
- h. Diş laboratuvarlarının yaptığı hizmet ve malzemeler,
- i. Kadın hastalıkları ve doğum ihtisas alanında yapılan tedaviler.

MADDE - XVI

SOSYAL HİZMETLER

1. Askerî personel ve yakınları, Kabul Eden Devletteki emsallerinin tâbi olduğu statü dâhilinde; orduevleri, kantin, tabldot ve iş ocakları gibi sosyal ve idari hizmetlerden yürürlükteki mevzuata uygun olarak faydalanacaklardır.
2. Kursiyer askerî personel, Kabul Eden Devletin kendi kursiyerlerine istirahat ve boş zamanlarında sağladıkları imkânlardan faydalanacaktır.

MADDE - XVII

GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Kursiyer askerî personel ve yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesine girişte ve çıkışta ve bu ülkede bulundukları süre boyunca Kabul Eden Devletin yürürlükteki pasaport ve gümrük ile ilgili mevzuatına tâbi olacaklardır.
2. Kursiyer askerî personel ve yakınları, Kabul Eden Devletin sınırları içerisinde, yabancıların ikamet ve seyahatine ilişkin kanun hükümlerine tâbi olacaklardır.

MADDE - XVIII

DİĞER HUSUSLAR

1. Bu Protokol'ün uygulanması sırasında ortaya çıkan/karşılaşılan ve Protokol'de düzenlenmeyen konular hakkında Anlaşma'nın hükümleri uygulanacaktır.
2. Bu Protokol'ün hükümleri Türkiye ile Katar arasında yapılmış diğer anlaşmalarla elde edilmiş hakları kısıtlamayacaktır.

MADDE - XIX

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Taraf devletler bu Protokol'ün yorum ve uygulanmasından doğan uyuşmazlıkları görüşmeler yolu ile çözeceklerdir. Görüşmeler yazılı talebi müteâkip (30) gün içinde başlatılacak ve görüşmelerde (60) gün içinde bir anlaşmaya varılamadığı takdirde, Taraflar (30) günlük bir yazılı bildirim ile Protokol'ü sona erdireceklerdir. Bu durumda eğitim ve öğretim sonuçlanıncaya kadar bu Protokol yürürlükte kalacaktır.

MADDE - XX

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Taraflardan her biri gerektiğinde yazılı olarak bu Protokolün tadil edilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilir. Bu durumda teklifin sunulduğu tarihten en geç (30) gün içinde görüşmelere başlanacaktır. Yapılan görüşmelerde (60) gün içerisinde bir anlaşmaya varılamaz ise, Madde-XXI'deki (Yürürlük Süresi ve Sona Erdirme) hüküm gereği, Protokol sona erdirilebilir.

2. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklik teklifleri Madde-XXII'deki (Onay ve Yürürlüğe Giriş) hükme uygun olarak yürürlüğe girecektir. Uyuşmazlıklarda Taraflar uzlaşma için herhangi bir üçüncü kişi/kuruma, hakeme veya uluslararası mahkemeye başvurmayacaktır.

MADDE - XXI

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Protokol'ün yürürlük süresi, Anlaşma yürürlükte kalmak şartıyla, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren bir (1) yıldır. Taraflar; bu (1) yıllık sürenin bitiminden en az doksan (90) gün önce, Protokol'ün feshini yazılı olarak bildirmedikleri takdirde, bu Protokol birer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

2. Bu Protokol, Anlaşma'nın sona ermesiyle kendiliğinden sona erer.

3. Taraflardan biri diğer Tarafın bu Protokol hükümlerine uymadığı veya gereklerini yerine getirmediği sonucuna vardığı takdirde, yazılı bir ön bildirimde bulunabilir. Sona erdirmeye bu ön bildirimin alınmasından (90) gün sonra geçerli olacaktır.

MADDE - XXII

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

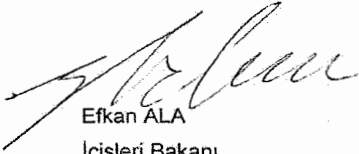
Bu Protokol; Tarafların ulusal mevzuatları uyarınca onay işlemlerinin tamamlandığına ilişkin en son bildirimin, diplomatik kanallardan yazılı olarak karşı Tarafa iletildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE – XXIII

METİN VE İMZA

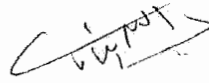
1. Bu Protokol 02 Aralık 2015 tarihinde Doha’da, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinden her biri aynı derecede geçerli olmak üzere ikiye asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.
2. Yukarıdaki hükümler muvacehesinde bu Protokol, kendi hükümlerince gerektiği gibi yetkilendirilen ve altında imzaları bulunanlar tarafından imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Ertan ALA
İçişleri Bakanı

KATAR DEVLETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Abdullah Bin Nassir Al Thani
Başbakan ve İçişleri Bakanı
İç Güvenlik Komutanı (Lekhwiya)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 473

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/800) ile Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/800 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışışleri Komisyonu Raporu5

• Muhalefet Şerhi7

• Tasarı Metni9

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin9

• Anlaşma Metni11

• Protokol Metni28

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1334-35

3/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 27/12/2016 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/800)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GEREKÇE

28 Nisan 2016 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması” ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dâhilinde, Katar’ın askerî kurumlarının modernizasyonu, askerî eğitim ve öğretim alanında işbirliğinin çeşitlendirilmesi, tatbikat, eğitim ve öğretim vasıtasıyla Katar Silahlı Kuvvetlerinin savunma imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesinin desteklenmesi ve icra edilecek müşterek eğitim ve tatbikatlar ile iki ülkenin birlikte çalışabilirlik ve eşgüdümünün artırılarak bölgesel ve küresel barışa katkı sağlanması ve iki tarafın yazılı mutabakatı ile uygun bulunacak diğer görevlerin yerine getirilebilmesi amacıyla bu işbirliği uygulamasının ayrıntılarının, müteakiben akdedilecek protokoller ve diğer düzenlemeler ile belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Diğer yandan aradan geçen süre zarfında söz konusu Anlaşmanın 3 üncü maddesinin 2 nci paragrafında geçen Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığının yeni statüsü nedeniyle Anlaşmanın kısmen tadil edilme ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu itibarla anılan Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokol iki taraf arasında 10 Kasım 2016 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/5/2017

Esas No: 1/800

Karar No: 409

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/1/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 4/1/2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 4/5/2017 tarihli 37’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile, ulusal mevzuat ve uluslararası hukukun kapsamı dâhilinde Katar’ın askeri kurumlarının modernizasyonu, iki ülke arasında askeri eğitim ve öğretim alanında iş birliğinin çeşitlendirilmesi, tatbikat, eğitim ve öğretim vasıtasıyla Katar Silahlı Kuvvetlerinin savunma imkan ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla Katar topraklarında Türk Kuvvetlerinin konuşlandırılmasını öngören Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim, Savunma Sanayi ile Katar Topraklarında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Konuşlandırılması Konusunda İşbirliği Anlaşmasının Aralık 2014’te imzalandığı ve anılan Anlaşmanın 15 Haziran 2015 tarihinde yürürlüğe girdiği,

Çerçeve Anlaşma niteliğindeki bu belgede yer alan hususların hayata geçirilmesi bağlamında Nisan 2016’da, görüşülmekte olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşmasının imzalandığı,

Aradan geçen süre zarfında söz konusu uygulama Anlaşmasının kısmen tadili ihtiyacının ortaya çıkması sonucunda bu ihtiyaca binaen hazırlanan tadil Protokolünün de 10 Kasım 2016 tarihinde imzalandığı,

Görüşülmekte olan Anlaşma çerçevesinde, Doha’da müşterek Türk-Katar Tümen Taktik Karargâhı kurulmasının öngörüldüğü, bu birimin komutanının Katarlı bir tümgeneral ve komutan yardımcısının ise Türk bir tuğgeneral olacağı,

Bu yapının oluşturulmasına ön hazırlık olması açısından 17-29 Ekim 2015 tarihlerinde bir tatbikat icra edildiği ve bu tatbikata katılan 94 personelin hâlâ orada mevcut bulunduğu,

Bahse konu uygulama Anlaşmasının onay sürecinin ve Katar tarafıyla yürütülen diğer teknik ve lojistik hazırlıkların tamamlanmasının ardından Katar’la askerî alanda iş birliğimizin çok daha üst düzeylere çıkacağı,

İfade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesi, Anlaşmada değişiklik yapan Protokol'ün imza tarihi ve yerinin madde metnine eklenmesi amacıyla verilen önerenin kabulü neticesinde değiştirilerek oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci ve 3'üncü maddeleri aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarının tümünün oy çokluğu ile kabul edilmesinin ardından Komisyon üyelerinden Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Samsun Milletvekili Hasan Basri Kurt, Adana Milletvekili Talip Küçükcan ve İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Taha Özhan</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Talip Küçükcan</i>
Malatya	Samsun	Adana
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Mehmet Günel</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Aksaray	Antalya	Hatay
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Karaman	Mardin
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Halil Özcan</i>	
Rize	Şanlıurfa	

MUHALEFET ŞERHİ

04.05.2017 tarihinde Dışişleri Komisyonu’nda görüşülen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile ilgili karşı görüşümüzün gerekçesi aşağıda belirtilmiştir.

Katar topraklarında Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) konuşlandırılmasına ilişkin ilk anlaşma 19 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştı. 28.04.2016 tarihinde imzalanan ve 04.05.2017 tarihinde Dışişleri Komisyonu’nda görüşülen anlaşmanın hükümleri ilk anlaşmayı derinleştirmektedir.

Bölgemizin istikrarı, Türkiye’nin komşularıyla ilişkileri ve dış politikamızın fıkırsel temelleri bakımından sorunlu olan bu anlaşma, tipik bir askeri / güvenlik işbirliği ve yardımlaşma anlaşmasının çok ötesine geçmekte ve TSK’nın Katar’da konuşlanmasının zeminini yaratmaktadır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Türkiye’nin Katar’a hangi amaçlarla asker konuşlandıracağı belli değildir. Söz konusu anlaşmada bu konuda herhangi bir ifade yer almadığı gibi, Komisyon toplantısında bulunan Dışişleri Bakanlığı yetkilileri de TSK’nın Katar’da konuşlanmasına niye gerek görüldüğünü açıklayamamışlar, Katar’ın Türkiye için neden bu kadar önemli olduğu sorusuna da tatmin edici yanıtlar verememişlerdir.

Anlaşmanın ‘Giriş’ bölümünde yer alan, Katar’da konuşlanacak TSK unsurlarının ‘iki tarafın yazılı mutabakatı ile uygun bulunacak diğer görevler’i yerine getireceğine ilişkin ifade anlaşmayı ucu açık ve kapsamı belirsiz bir hale getirmektedir.

Anlaşma metninde, Katar topraklarında her türlü ayrıcalığa sahip olarak ve her türlü masrafı Katar’ın üstleneceği şekilde konuşlanacak olan TSK’nın, Katar topraklarında ne kadar kalacağı açık bir şekilde belirtilmemiştir. Sadece, Madde 1’de TSK’nın Katar’daki varlığının “uzun dönemli” olacağı yazılıdır. Madde 17’de anlaşmanın 10 yıllık bir süreyle yürürlükte kalacağı ifade edilmektedir. Ancak, TSK unsurlarının tam olarak ne kadar süreyle Katar topraklarında konuşlanacaklarına ilişkin bir ifade anlaşmada yer almamaktadır.

Madde 2’de TSK’ya ait kara, deniz, hava unsurlarının Katar’da konuşlanacakları yazılı olsa da, anlaşma metninde konuşlanacak kuvvetlerin düzey ve sayısına ilişkin bilgi yer almamaktadır.

Madde 3’te yer alan Ev Sahibi Ülke Desteği’nin (ESÜD) tanımı açık değildir. ESÜD, Katar’ın Türkiye’ye lojistik, altyapı ve inşaat ile sınırlı olmayacak biçimdeki yardımlarını ifade etmektedir. Başka bir deyişle, her türlü yardımı ifade etmektedir. Bu durumda, Katar’ın

Türkiye’ye ne karşılığında sınırsız destek verdiği önemli ve yanıtlanmayı bekleyen bir sorudur. Aynı şekilde, Katar’da konuşlanacak TSK unsurlarının bütün masraflarının Katar tarafından karşılanmasının dışında, Madde 6 ve Madde 11’de belirtilen birçok başka ayrıcalığın da sağlanması akla “ne karşılığında?” sorusunu getirmektedir.

Madde 4’ün 2. fıkrasında yer alan ‘tüm askeri faaliyetler’ ifadesi düşündürücüdür. Katar’ın İran’la arasındaki sorunlar ve Suriye savaşında desteklediği devlet dışı aktörler düşünüldüğünde, Türkiye’nin Katar’da anlaşmada açıkça tanımlanmamış askeri faaliyetler yürütebilecek olması endişe vericidir.

Madde 16’da yer alan şu ifade de dikkat çekicidir: “...herhangi bir anlaşmazlık Taraflar arasında müzakereler yoluyla çözümlenir ve çözüm için herhangi bir ulusal ya da uluslararası mahkeme ya da üçüncü tarafa götürülmez.” Bu ifadeye neden ihtiyaç duyulduğuna ilişkin sorulara Komisyon toplantısında yanıt verilememiştir.

Sonuç olarak, TSK’nın Katar topraklarında konuşlanmasının bölgemizdeki gerginlikleri artıracığını değerlendiriyoruz. TSK’nın görevi Katar’ı İran’dan korumak, Suudi Arabistan – İran çekişmesinde taraf olmak ya da Katar petrollerinin arzına güvenlik şemsiyesi sağlamak olmamalıdır. Yukarıda belirtilen gerekçelerle bu anlaşmaya muhalifiz.

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Serkan Topal
Hatay

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KATAR TOPRAKLARINDA TÜRK KUVVET- LERİNİN KONUŞLANDIRILMASINA İLİŞKİN UYGULAMA ANLAŞMASI İLE ANLAŞMANIN TADİLİ HAKKINDA PROTOKOLÜN ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Nisan 2016 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması” ile Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokol’ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KATAR TOPRAKLARINDA TÜRK KUVVET- LERİNİN KONUŞLANDIRILMASINA İLİŞKİN UYGULAMA ANLAŞMASI İLE ANLAŞMANIN TADİLİ HAKKINDA PROTOKOLÜN ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 28 Nisan 2016 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması” ile 10 Kasım 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan Anlaşmanın Tadili Hakkında Protokol’ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

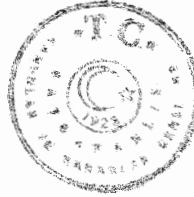
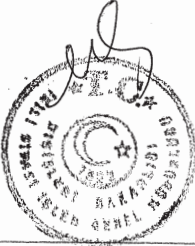
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

KATAR TOPRAKLARINDA

TÜRK KUVVETLERİNİN KONUŞLANDIRILMASINA İLİŞKİN

UYGULAMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşması

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Katar Devleti Hükûmeti (bundan böyle sırasıyla Türkiye ve Katar veya "Taraflar" olarak adlandırılacaktır),

23 Mayıs 2007 tarihli Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliğine dair Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Katar Devleti Hükûmeti arasındaki anlaşmayı dikkate alarak ve

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti arasında Askeri Eğitim ve Savunma Sanayi alanlarında İş birliği ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Katar Topraklarında Konuşlandırılmasına ilişkin 19 Aralık 2014 tarihinde imzalanan anlaşmayı (bundan böyle "Anlaşmalar" olarak adlandırılacaktır) dikkate alarak,

Katar Devleti Hükûmeti'nin talebi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin onayı üzerine Katar Devleti topraklarında Türk Silahlı Kuvvetlerinin konuşlanmasına karar vererek,

Taraflar Türk Kuvvetlerinin Katar Devleti topraklarında konuşlanmasının amacının Katar Silahlı Kuvvetlerinin savunma imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesini desteklemek ve icra edilecek müşterek eğitim, tatbikatlar ile bölgesel ve küresel barışa katkı sağlamak olduğunu ve iki tarafının yazılı mutabakatı ile uygun bulunacak diğer görevler olduğunu teyit ederek,

Müşterek eğitim, tatbikatlar ve diğer etkinlikler ile alakalı taktik ve teknik bilgileri paylaşacağını ve ona göre iş birliği yapacağını kabul ederek,

Söz konusu iş birliğinin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin amaç ve ilkeleri uyarınca her iki tarafın egemenlik hakkına tam anlamıyla saygı gösterme ilkesine bağlı kaldığını doğrulayarak;

Katar'ın topraklarının yanı sıra deniz ve hava sahası üzerindeki egemenlik haklarına halel getirmeksizin ve iki egemen, bağımsız ve eşit ülkenin ortak girişimlerine uygun olarak;

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

MADDE 1

AMAÇ VE KAPSAM

Bu Anlaşma, Katar topraklarına konuşlanmak için, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Katar'da uzun dönemli ve geçici varlığını düzenleyen esasları, kuralları ve şartları; Katar'daki Türk Kuvvetlerinin statüsünü ve Ev Sahibi Ülke'nin (Katar) desteğini belirler.

MADDE 2

KUVVETLERİN HACMİ

1. Taraflar Türk Kuvvetlerinin Katar Devletinde bölgesel ve küresel barışa destek olmak ve eğitim amacıyla aşağıda yer aldığı şekilde konuşlanmasında mutabık kalmışlardır:

a. Müşterek bir karargâh,

b. Koordinatör Heyet,

c. Destek unsurları,

d. Kara unsuru,

e. Deniz unsuru,

f. Hava unsurundan müteşkil Taraf devletlerin mutabakatı neticesinde belirlenecek miktarda Türk Kuvveti Katar Devletinde konuşlanacaktır.

2. Kuvvetlerin intikali taraflarca kabul edilecek plan çerçevesinde olacaktır.

3. Gönderilecek personelin görev süresi Türk tarafınca belirlenecektir ancak, Koordinatör Heyet Personeli, en az iki yıl görev yapacak şekilde görevlendirilir.

4. Türk Birlikleri mensupları ve Koordinatör Heyet Personeli ile Kabul Eden Devletin askeri personeli arasında emir komuta ilişkisi olmamakla birlikte, askeri teamüller çerçevesinde ilişkiler yürütülecektir.

5. Tahsis edilecek arazi, bina ve depo, hangar, iskele, rıhtım vb. tesisler intikali planlanan tüm kuvvetlere yetecek büyüklükte olacaktır. Koordinatör personele, Kabul Eden Devlet tarafından, Katar Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Katar Genelkurmay Başkanlığı Karargâh binasında uygun bir çalışma odası/odaları tahsis edilecektir.

6. Tarafların Türk Kuvvetlerinin nitelik ve niceliğini artırılmasını talep etmesi durumunda tarafların yetkili otoriteleri karşılıklı koordine kurarak Katar Devletinde konuşlanması istenilen Türk Kuvvetlerinin düzeyini belirler.

MADDE 3

TERİMLER VE TANIMLAR

1. **Türk Kuvvetleri:** Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile bunlara destek olmak maksadıyla görevlendirilmiş diğer Türkiye Cumhuriyeti kamu görevlilerinden ve Katar topraklarında geçici veya uzun dönemli olarak konuşlandırılan söz konusu kuvvetlere ait tüm mal, teçhizat ve materyalden oluşan varlığı ifade eder.

2. **Türk Silahlı Kuvvetleri Mensubu:** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Özel Kuvvetler Komutanlığı mensupları ifade eder. Bu ifadenin kapsamına Katar'da normal şekilde ikamet eden personel ve diplomatlar girmemektedir.

3. **Yakınları:** Türk Kuvvetleri personelinin bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarıdır.

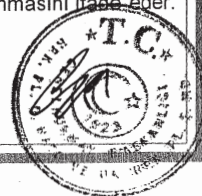
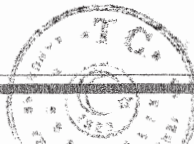
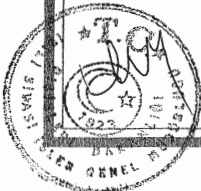
4. **Koordinatör Heyet Personeli;** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı tarafından, Katar Genelkurmay Başkanlığı karargâhında, iş birliği faaliyetlerinin koordinasyonu maksadıyla görevlendirilecek general/amiral, subay ve astsubayı ifade eder. İki tarafın mutabık kalması halinde, belirtilen personel sayısı ve rütbeleri değiştirilebilir.

5. **Resmi amaç için kullanılan ticari araçlar:** Güvenlik amaçları nedeniyle modifiye edilmiş ve temelde farklı yollarda intikal için tasarlanmış ve personel ile teçhizat taşınması için tahsis edilmiş ticari araçları ifade eder.

6. **Askeri araçlar:** Türk Kuvvetlerince kullanılan herhangi bir hava, deniz ve kara araç türünü ifade eder.

7. **Savunma teçhizatı:** Bu Anlaşma kapsamında üzerinde mutabık kalınan faaliyetlerle bağlantılı olarak Türk Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu konvansiyonel harpte kullanılan sistemleri, silahları, ikmal maddelerini, teçhizatı, mühimmatı, materyali ve bu malzemelerin taşınması amacıyla kullanılan konteyner vb. ekipmanları ifade eder.

8. **Depolama:** Bu Anlaşma kapsamında üzerinde mutabık kalınan faaliyetlerle bağlantılı olarak Türk Kuvvetlerince ihtiyaç duyulan tüm savunma teçhizatının saklanması ifade eder.

9. **Gizlilik Dereceli Bilgi:** Türkiye ya da Katar tarafından edinilmiş bilgi ya da bunlardan birisinin yetki alanına ya da kontrolüne giren ve ulusal güvenlik çıkarları kapsamında korunması gereken ve güvenlik derecesi işaretler ile belirlenmiş olan resmi bilgi anlamına gelmektedir. Bu bilgiler sözel, görsel, manyetik ve belge şeklinde olabileceği gibi donanım ya da teknolojik formda da olabilir.

10. **Ev Sahibi Ülke Desteği (ESÜD):** Konuşlanma amaçları doğrultusunda Katar tarafından Türkiye'ye sunulan lojistik, altyapı ve inşaat ile sınırlı olmayacak biçimdeki yardımı ifade eder.

11. **Eğitim/Tatbikatlar:** Müstakil, müşterek veya birleşik olarak Katar'da Türk Kuvvetlerine ait teşkillerin ve personelin katılımı ile icra edilecek eğitim ve tatbikatları ifade eder.

12. **Yetkili Makamlar:** Bu Anlaşmanın yürütülmesinden sorumlu makamlar olup Katar Devleti Savunma Bakanlığı ya da adına vekâlet eden başka bir kuruluş ile Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığıdır.

13. **Mutabık kalınan tesisler ve alanlar:** Bu Anlaşmanın yürürlükte olduğu süre boyunca, uzun dönemde ve geçici olarak, Türk Kuvvetleri kullanımına verilen Katar mülkiyetindeki tesisleri ve alanları ifade eder.

14. **Türk Kuvvetleri ve Katar Müşterek Koordinasyon Grubu (Joint Coordination Group-JCG) :** Konuşlanma ile ilgili tüm destek meselelerini görüşmek üzere düzenli olarak bir araya gelecek olan bir Müşterek Koordinasyon Grubu (JCG) oluştururlar. JCG karar açıklamaz veya resmi olarak personel ikame etmez ancak bu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin meselelerin çözüme kavuşturulması için bir koordinasyon mekanizması olarak faaliyet gösterir.

JCG, katılım, yapılacak toplantıların sıklığı, rapor sunulması gibi meselelere ilişkin kendi görev ve sorumluluklarını üstlenmenin yanı sıra aşağıdaki hususları da gerçekleştireceğine dair prensipleri benimser:

- a. JCG'ye iki tarafça eş başkanlık yapılır,
- b. JCG'ye mali ve teknik uzmanlar dâhil Katar makamlarından ve Türk Kuvvetlerinden yetkili personelin katılımı sağlanır,
- c. Toplantılarının kayıtlarını tutar,
- d. Anlaşmazlıkları çözer,
- e. Katılımcıların aksi talepleri olmadığı sürece ayda bir kez olağan şekilde toplanır.

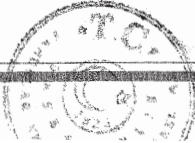
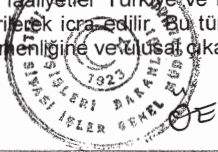
MADDE 4

MİSYON

1. Birliğin asli görevi; gerçekleştirilecek müşterek/birleşik tatbikatlar ve eğitimler vasıtasıyla Katar'ın savunma imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesini desteklemek, her iki tarafın da mutabakatına tabi olarak, diğer ülkelerin silahlı kuvvetleri ile eğitim/tatbikatlar icra etmek ve üzerinde mutabık kalınacak terörizmle mücadele ile uluslararası barışı destekleme hareketlerine katkı sağlamak ve iki tarafın yazılı mutabakatı ile uygun bulunacak diğer görevlerdir.

2. Bu Anlaşmaya uygun olarak yürütülecek bu türden tüm askeri faaliyetler (eğitim, tatbikat ve hareketler) Yetkili Makamlar vasıtasıyla, tarafların mutabakatı sağlanarak icra edilir.

3. Bu tür faaliyetler Türkiye ve Katar'ın Anayasa ve yasalarına ve uluslararası kanunlara saygı gösterilmek icra edilir. Bu tür faaliyetlerin icrası Katar tarafından tanımlandığı şekli ile Katar'ın egemenliğine ve ulusal çıkarlarına halel getirmez.

4. Taraflar, karşılıklı olarak mutabakat sağlayarak, diğer hususların yanı sıra Katar kuvvetlerinin eğitimi, teçhizatlandırılması, desteklenmesi, gerekli tedarikin sağlanması ve lojistik sistemlerinde reform yapılması yoluyla savunma imkân ve kabiliyetlerini geliştirmek için iş birliği yapar. Bu maksatla görevlendirilecek Koordinatör Heyet Personeli, Katar Genelkurmay Başkanlığına aşağıda belirtilen askerî konularda koordinatörlük ve danışmanlık yapar;

- a. Karargâh çalışma usulleri, personel, harekât, lojistik, sağlık, elektronik harp, bilgi sistem malzeme yönetimi, askerî dış ilişkiler planlama, bütçeleme,
- b. Kurs, öğretim, tatbikat ve eğitim konuları, tatbikatlar, askerî teşkilat, sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
- c. Harp silah ve araçları, savunma sanayi, modernizasyon ve teknik yönetim konuları,

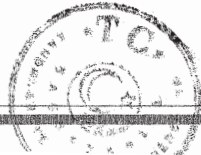
MADDE 5 HUKUKİ KONULAR

1. Katar Devletinde görevli olan tüm Türk Kuvvetleri personeli her zaman Katar Devletinde inançlara, dini değerlere, hukuka, gelenek ve göreneklere saygı duyar.
2. 23 Mayıs 2007 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması"nın 9.uncu ve 10.uncu maddelerinin hükümlerine ilave olarak Türkiye Cumhuriyetinin aşağıdaki suç durumlarında Türkiye Cumhuriyeti personeli hakkında yargı yetkisini kullanma hakkına sahiptir:
 - a.-Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğine ve mal varlıklarına karşı ya da Türkiye Cumhuriyeti personelinin birinin kendine ya da mal varlığına karşı işlenen suçlar, ya da
 - b. Resmi görevin icrası sırasında yapılan bir eylem sonucu ya da görevin yerine getirilmemesi sonucu (hata / kusur) meydana gelen suçlar.
 - c. İlgili yargı merciinin talep etmesi durumunda "görev belgesi" Türk ve Katarlı komutanlar tarafından imzalanacaktır.
2. Sözleşmelerden kaynaklanan hak talepleri hariç olmak üzere, Taraflar, Katar'daki resmi görevlerin icrası sırasında oluşan her türlü zarar, kayıp veya mal veya mülkün tahrip edilmesi ile ilgili hak taleplerinden ve taraflardan birinin kuvvet veya sivil unsuru mensuplarının başına gelen yaralanma veya ölümü ile ilgili tazminat talebi hakkından feragat ederler.

MADDE 6 LOJİSTİK

1. Genel Hususlar:

- a. Katar tarafı, Türk tarafı ile koordine kurarak Türk Silahlı Kuvvetleri Standartlarında gerekli tüm hizmet, inşaat, ulaştırma, ikmal ve bakım sözleşmelerini (Araç bakım ve onarımı, bina ve alanların temizliği, bahçe düzenlemesi, doğalgaz, su, kanalizasyon, elektrik ve soğutma, jeneratör ve aydınlatma hizmetleri ile bakım/onarımı, çöplerin ve tıbbi/petrol ürünü atıklarının toplanması ve imhası, haşereyle mücadele, ulaşım hizmetleri, ikmal, bina/tesis hizmet ve bakımı/onarımı, çamaşır, terzi ve ütü hizmetleri, savunma teçhizatı/mühimmat/yakıt depolama hizmetleri vb.) gerçekleştirir. Türkiye'nin onay raporu olmadan firmalara herhangi bir ödeme yapılmaz.

b. Türk tarafı, maliyeti Katar tarafından karşılanmak üzere Katar tarafının imkânı dâhilinde olmaması durumunda hizmet, proje, müşavirlik, inşaat ve bakım tedarik ve hizmet kontratlarını imzalayabilir. Böyle bir durumda Türk tarafı Katar tarafını önceden ihtar etmelidir. Yüklenici firma/şahıslar Katar Devletinin kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsis edilen askeri üs ve bölgelere Türk Silahlı Kuvvetlerinin onayı ile girebilirler.

c. Yükleniciler tarafından sağlanan hizmetlerde aksaklık veya eksiklik olması durumunda Türkiye söz konusu hizmetlerin iyileştirilmesini talep edebilir. Böyle bir durumda, sözleşme Katar tarafından imzalanmış ise hizmet sağlayıcı hizmeti geliştirmesi için Katar tarafından uyarılır. Hizmet bir an önce geliştirilemez ise, Katar, hizmeti iyileştirmek için derhal gerekli düzenlemeleri yapar. Bu tür eylemlerinden dolayı iki kez uyarılan bir hizmet tedarikçisi, vakit kaybetmeden değiştirilecek/ikame edilecektir. Hizmet tedarikçisinin ikame edilmesi halinde, Katar, ikame işleminin Türk Kuvvetlerinin gerçek yaşam desteğini etkilemesini engellemek üzere gerekli tüm tedbirleri alır. Hizmetler, Türkiye tarafından kabul edilir. Türkiye'nin kabul raporu olmadan firmalara her hangi bir ödeme yapılmaz.

d. Katar Devleti ülkede bulunan Türk Kuvvetlerinin Türk Silahlı Kuvvetleri standartlarına uygun olarak verilecek her türlü iâşe, ibate, ulaşım ve tedavisini sağlar.

2. İntikal ve Ulaştırma

a. Hava, kara, deniz güvenliğine ve askeri ve sivil ulaştırma kural ve hükümlerine uygun olarak Türk tarafı hava, deniz ve kara araçları Katar topraklarına girebilir, gerektiğinde geçici olarak konuşlanabilir, lojistik bütünleme yapabilir, personel ve savunma teçhizatı Katar topraklarına veya Katar topraklarından taşınabilir. Türk Kuvvetlerine bağlı personel ve sivillerin Katar'ın kamuya açık her yerinde Katar Devletinde uygulanan kanun ve düzenlemeler çerçevesinde dolaşma hürriyetleri vardır.

b. Türk Kuvvetleri ve onların yakınlarına ve sivil unsur mensuplarına Türk makamlar tarafından çıkarılan geçerli mesleki yeterlilik, tescil ve sürücü belgeleri, Katar makamlarınca kabul edilir ve bu belgelere karşılık gelen belgeleri Katar Devleti herhangi bir teste veya ücrete tabi tutmadan ilgili personele verir. Bu belge sahipleri, Katar'da askeri ve resmi araçları, gemileri ve uçakları kullanırken bir teste veya ücrete tabi tutulmaz.

c. Resmi kullanıma sunulan Ticari araçlar Katar'a ait ruhsat tabelası taşımaktadır. Türk Kuvvetleri makamlarının talebi üzerine Katar yetkilileri, Katar Silahlı Kuvvetleri için kullanılan usuller uyarınca ücretsiz olarak Türk Kuvvetlerinin resmi araçları için plaka çıkarır. Ruhsatları çıkana kadar bu araçlar Katar yasaları çerçevesinde normal olarak kullanılır.

d. Sadece Türk Kuvvetleri ve sivil unsurları tarafından kullanılan askeri araçlar, tescil ve lisans gereksinimlerinden muaftır. Türk Kuvvetlerinin askeri araçlarına yönelik Türk makamlarınca çıkarılan geçerli tescil ve belgeler, Katar makamlarınca kabul edilebilir sayılır.

e. Havacılık ve denizcilikteki ilgili emniyet ve kurallara tam saygı göstererek, Türkiye'nin askeri/sivil hava deniz araçları, Katar iç sularında/ karasularında uçmaya ve seyrüsefere yetkilidir, hareket özgürlüğü vardır, havadan yakıt ikmal/ denizde ikmal ve Katar topraklarında veya kara/iç sularında veya bu Anlaşmanın uygulanması amaçlarına yönelik olarak münhasıran Katar toprağında uçak indirip kaldırır. Katar makamları, münhasıran bu Anlaşmanın uygulanması amaçlarına yönelik olarak Katar deniz limanlarına/havaalanlarına iniş/kalkış/giriş/çıkış, karasularında, iç sularında ve toprakları üzerinde uçuşa ve seyrüsefer serbestisi amacıyla bu Anlaşma yürürlükte kaldığı süreçte Türk tarafı hava ve deniz araçlarına genel diplomatik klerans verir. Türk hava ve deniz araçları Türk tarafının onayı olmadan Katar tarafını taşımaz.

Türk hava, deniz ve kara araçları her hangi türden vergi, gümrük, uçak ikmal veya benzeri yükümlülüklerle tabi tutulmaz; bunlara uçuş veya seyrüsefer ücretleri, hava limanı/deniz limanı iniş/kalkış/giriş/çıkış ve geçici konaklama ücretleri tahakkuk ettirilmez. Limanlardaki geçici konaklama hizmeti müsait olması durumunun da verilecektir.

g. Katar tüm Türk hava ve deniz araçlarına teçhizatlarına maksimum önceliği vermeyi garantiler. Buna yürürlükte olan ulusal mevzuat çerçevesinde acil durumlarda sağlık tahliye (helikopter) uçakları, Katar hava sahanlığında trafik, giriş ve çıkışlarda ve Katar'a bağlı eğitim bölgelerinde intikaller dâhildir.

h. Katar tarafı Katar topraklarında ya da karasularında engelleyici ya da hareket durumunda iken tehlike oluşturacak yerlere ilişkin harita ve bilgiler vermelidir. Gerek görüldüğü durumlarda Türk Topoğrafya hizmetleri olay/ operasyon sahnesine konuşlanabilir.

i. Türk Kuvvetleri Katar Silahlı Kuvvetlerinde uygulanan kanun ve düzenlemeler çerçevesinde ve imkân dâhilinde Katar ulaşım hizmetlerini kullanabilir.

j. Personelin, araçlarının ve savunma teçhizatının Türk topraklarındaki ilk konumundan Katar topraklarındaki nihai varış noktasına stratejik ulaştırmasından taraflar ortak sorumluluğudur. Oluşacak masraflar Katar tarafından üstlenilir. Böyle bir ulaştırmanın tarafların envanterindeki askeri araçlar ile yapılamaması durumunda harekât, intikal ve geri intikal konularında oluşabilecek maliyetler Katar tarafınca karşılanır. Anlaşma kapsamındaki ulaştırma hizmetlerinde Katar topraklarındaki İndirme Deniz ve Havalimanlarının tespit edilmesinde Katar tarafı Türk tarafı tekliflerini dikkate alacaktır.

k. İhtiyaç halinde, intikal ettirilmesinden daha maliyet etkin olmak kaydı ile Türkiye'ye gerekli sayı ve nitelikte resmi aracı Katar tarafından tahsis edilir.

l. Aşağıdaki hizmetler, müsait olması durumunda, personel, hava, deniz ve kara araçları savunma teçhizatı için Ulaşım kapsamına girer;

(1) Destek hizmetleri (yükleme/boşaltma, yer değiştirme, limbo, terminal hizmetleri, su, elektrik vb),

(2) İlk aşama konuşlandırma ve/veya geçici depolama, hava ve deniz ulaştırma araçları için geçici konuşlanma,

(3) Savunma teçhizatının taşınması, gerektiğinde bu amaçla hizmet alımı yapılması,

(4) Geri dönüştürme varlıkları,

(5) Limanlardaki ve şantiyedeki teçhizat ve malzeme için forklift/vinç.

(6) İntikal, anlaşmanın sona ermesi durumunda geri intikal ve depolama emniyeti,

(7) Kamusal yol ücretleri,

(8) Pilotaj, römorkaj ve barınma dâhil olmak üzere deniz liman ücretleri

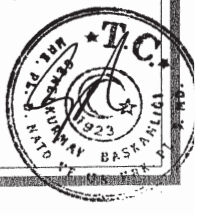
(9) Uçak ve helikopterler için Havalimanı/hava üssü iniş ücretleri

(10) Uçak ve helikopterler için Havalimanı/hava üssü terminal hizmetleri,

(11) Uçak ve helikopterler için havaalanı/havayolu kullanım ücreti

(12) Hava, deniz ve kara araçları için Üs/havalimanı//deniz limanlarında yakıt verilmesi.

m. Katar, Türkiye'nin Katar topraklarında ve ulusal/kara sularında konuşlu hava, deniz ve kara araçlarının bozulması/kırını/çatması haline mümkün olan ölçüde Türkiye'ye gerekli desteği sunacaktır.

3. Mülkiyet Sahipliği ve Altyapı :

a. Katar, bütün alanları tam tefrişli askeri binaları (revir vb. dâhil), aile ve askeri konaklama yerlerini, yolları, kolaylık tesislerini [(muhabere, kapalı devre tv yayını (alt yapısı kullanıma hazır bir şekilde ve internet, altyapı, su, kanalizasyon, elektrik, yakıt, doğal gaz, çevre güvenliği, güvenlik kamera sistemi, yangın tespit ve kontrol altına alma sistemi vb)] ve Türk Kuvvetlerinin uzun dönemli konuşlanması kapsamında gerekli olan diğer bina/tesisleri (nizamiye, çıkışlar, spor ve diğer eğitim tesisleri vb) Türk Silahlı Kuvvetleri standartlarında sağlar. Bina/tesislerin uygunluk onayını verecek nihai makam Türkiye'dir.

b. Tesisler hazırlanana/kurulana kadar, Katar, gerekli geçici tesisleri (bundan böyle geçici Türk Bölgesi olarak adlandırılır) sağlar. Bu tesisler, tam tefrişli olacak ve Türkiye'nin gereksinimlerine göre yenilenecektir. Geçici Türk Bölgeleri sadece ve münhasıran Türkiye'nin hizmetine sunulur.

c. Askeri tesislerin hazırlanması ve geliştirilmesi, karşılıklı tesis edilen işbirliği proje ekibi vasıtasıyla her iki tarafça karşılıklı olarak yürütülür. Türkiye, düzenli toplantılarda ya da gerektiğinde JCG vasıtasıyla bu anlaşmada belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla daimi ve geçici Türk bölgelerindeki üzerinde mutabık kalınan tesisler ya da ilave tesislerde değişiklik ya da tadilat talep edebilir. Türkiye tarafından talep edilen değişiklik, iyileştirme ve yeni gereksinimler, JCG'de mutabakata varıldığı üzere Katar tarafından karşılanır.

d. Türk Kuvvetinin hizmetine sunulan tesisler Katar'a aittir. Ancak, yürürlükteki bu anlaşma süresince, bu tesisler, münhasıran Türk Kuvvetlerine kullanımına verilmiştir ve giriş, çıkış ve kullanımına Türk Kuvvet Komutanı karar verir. Müsterek kullanıma sunulan alanlar müştereken kontrol edilir. Sadece Katar kullanımına verilen ve içerisinde Türk Kuvvetlerinin bulunduğu tesisler Katarlı Komutan tarafından komuta edilir. Tesisler, bu anlaşma yürürlükte olduğu sürece, Karşılıklı rıza olmadan üçüncü taraflara verilemez. Türk Kuvvetleri, bu Anlaşmanın sona ermesi ya da erdirilmesini müteakip ya da Taraflarca daha erken karar verilen bir zamanda veya artık bu tesislere Türk Kuvvetlerinin ihtiyacı kalmadığında anlaşma kapsamındaki tesisleri ve alanları iade eder.

e. Üzerinde mutabık kalınan tesis ya da alanlarda herhangi bir tarihi ya da kültürel sit alanının keşfedilmesi ya da herhangi bir stratejik kaynağın bulunması durumunda tüm inşaat, yenileme ya da tadilat çalışmaları derhal durdurulur ve konuyla ilgili atılacak uygun adımların belirlenmesi maksadıyla Yetkili Katar Makamları durumdan haberdar edilir.

f. Türk Kuvvetleri ve Türk yükleniciler, bu Anlaşmayla bağlantılı olarak Katar topraklarına yasal olarak ithal edilmiş olan tüm teçhizat, malzeme, ikmal maddeleri ve diğer taşınır malların tasarruf hakkını elinde bulundurulur.

g. Katar'ın egemenliğine tam saygı temelinde ve bu Anlaşma uyarınca Taraflar arasında görüş alışverişinin bir parçası olarak Katar, Türk Kuvvetleri, Türk yükleniciler, Türk yüklenici çalışanları ve Taraflarca mutabakata bağlanan diğer kişi ya da kuruluşlara üzerinde mutabakata varılan tesis ve alanlara münhasır giriş ve kullanım hakkı verir.

h. Bu Anlaşmaya uygun olarak Katar, Türk Kuvvetlerine üzerinde mutabık kalınan tesis ve alanlar dahilinde, üzerinde mutabık kalınan bu tür tesis ve alanların tesisi, kullanımı, idamesi ve güvenliğinin sağlanması için gerekli olabilecek tüm hak ve yetkileri kullanma yetkisi verir.

i. Katar Kuvvetleri, Türk Kuvvetleri Komutanının komutasında Türk Kuvvetlerinin münhasır kullanımına sunulan, üzerinde mutabık kalınmış tesis ve alanlara giriş kontrolü görevini üstlenir. Taraflar, üzerinde mutabık kalınmış tesis ve alanların bitişindeki alanlarda münafık görevleri Müsterek Koordinasyon Grubu vasıtasıyla koordine eder.

j. Tesislerin üçüncü taraflarca kullanımı:

(1) Türkiye, Türk alanlarının üçüncü taraflarca kullanımı için Katar'ın yazılı onayını alır.

(2) Aynı şekilde, Katar da, Türk alanlarının üçüncü taraflarca kullanımı için Türkiye'nin yazılı onayını alır.

(3) Türkiye, Türk alanlarında üçüncü taraflara sağlanacak hizmetler ve bunların esas ve koşulları konusunda tek yetkili makamdır.

(4) Türk Alanlarını kullanması mutabakata bağlanan kuvvetlerin statüsü, üçüncü taraf devletine bağlı olarak Katar tarafından belirlenir ve bu Anlaşmanın kapsamı dışında kalır.

4. Yangın Söndürme

a. Katar Devleti, Türk Kuvvetlerine tüm Yangın Söndürme Hizmetlerini sağlar. Gerekli olması durumunda, Türk Kuvvetleri personeli, özel hava, deniz, ve kara araçlarının kurtarılması maksadıyla Katarlı personel ile birlikte çalışır.

b. Katar ayrıca, Türk Kuvvetlerine tüm yangın söndürme teçhizatını tedarik eder, tesis eder ve muhafaza eder. Tüm tesisler, yangın tespit sistemleri ile teçhiz edilir. Kritik öneme sahip binalar, muhabere ve Bilgi Teknolojileri merkezleri de yangın söndürme sistemleriyle teçhiz edilir.

c. Talep üzerine, Katar Türk Kuvvetlerine yangın danışma hizmeti verir.

5. Tıbbi Destek:

a. Türkiye Cumhuriyeti, personelinin sağlık açısından konuşlandırma için uygun yerlilikte olmasını sağlamaktan sorumlu olacaktır.

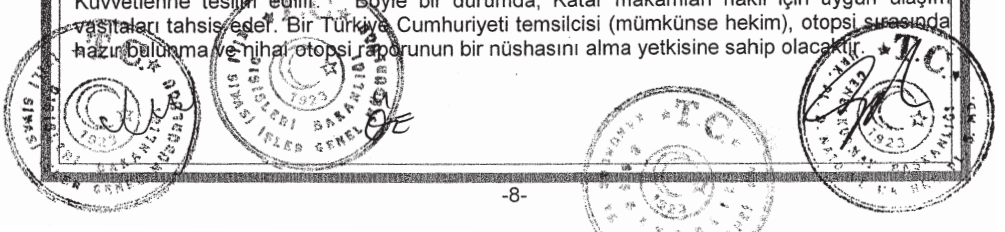
b. Türkiye Cumhuriyeti tarafından konuşlandırılacak Türk Kuvvetleri ve sivil unsur personeline Dünya Sağlık Örgütü'nce (DSÖ) belirlenen Katar'a girişte yapılması gereken aşılari yaptırılacaktır. Bu maksatla DSÖ'nün belirlediği standart aşı karnelerinin yapılan aşilar işlenmiş olarak personelin üzerinde bulunması sağlanacaktır.

c. Katar, konuşlanma süresince uygun sağlık birimlerinin, sağlık teşkillerinin ve araçların (ambulans) tüm üslerde hazırlamayı garanti eder. Türk Kuvvetleri kendi birinci basamak sağlık hizmetlerini gerekli doktor ve hemşireler ile sunar. Katar, Türk Kuvvetleri ve bunların yakınlarına ROLE-1 tedavi için ilaç sağlar.

d. Katar tarafından Türk Kuvvetleri ve bunların yakınlarının bu anlaşma kapsamında verilen Rol-2 ve Rol-3 tüm tıbbi ve dış hastalıkları hizmetleri ilaç ve diğer tıbbi sarf malzemeleri dâhil olmak üzere ücretsiz sağlanır.

e. Türk Kuvvetleri ve bunların personelinin Katar tarafından belirlenen hastanelere ambulans, uçak veya helikopter ile tıbbi tahliyesi ücretsiz sağlanır.

f. Herhangi bir yaralanma ya da ölüm halinde, Katar makamları Türk Kuvvetlerini durumdan haberdar eder. Herhangi bir ölüm olayı halinde, Katar makamları, Türkiye'nin bu konudaki politikasına uygun hareket etmek için, otopsi yapmadan ya da müteveffadan geri kalanlarla ilgili ilgili işlemleri yapmadan önce Türk Kuvvetleriyle koordine kuar. Otopsi işlemi tamamlandıktan sonra ölüm sertifikası hazırlanır ve cenaze nakil işlemi için doğrudan Türk Kuvvetlerine teslim edilir. Böyle bir durumda, Katar makamları nakil için uygun ulaşım vasıtaları tahsis eder. Bir Türkiye Cumhuriyeti temsilcisi (mümkünse hekim), otopsi sırasında hazır bulunma ve nihai otopsi raporunun bir nüshasını alma yetkisine sahip olacaktır.

g. Türk Kuvvetleri sağlık araştırma ekibi, toprak, hava, gıda, su kaynağı analizleri yapabilecektir. Sonuçlar Katar'ın ilgili komutanlığına rapor edilecektir.

h. Sağlığı tehdit edebilecek haşereler ve kemirgenler gibi zararlılarla mücadele hizmeti Katar tarafından sağlanacaktır.

i. Katar, Katar sağlık tesislerinde sağlık hizmeti alan Türk personele yardımcı olmak ve çeviri hizmeti vermek için, müsait olması durumunda, koordinasyon personeli bulundurulur.

j. Türk personele sağlık hizmeti, Katar askeri personeline sağlanan standartlarda sağlanır.

k. Türkiye Cumhuriyeti personelinin sağlık kayıtları Türk Kuvvetlerinin yazılı izni olmadan üçüncü taraflarla paylaşılmayacaktır.

l. Türkiye Cumhuriyeti tarafından işletilecek sağlık teşkilllerinde kullanılacak tıbbi alet ve cihazlar ile bunlara ait kitler ve diğer sarf malzemelerinin temin masrafları Katar tarafından karşılanacaktır.

m. Katar, Türkiye Cumhuriyeti'nin hasta ve yaralı tahliye helikopterleri de dâhil olmak üzere tüm hava araçlarının herhangi bir acil durumda ilgili eğitim alanı ve Katar'ın hava sahasından geçişi, girişi ve çıkışı, ulusal işlemlerine uygun olarak en yüksek önceliği vermeyi garanti eder.

6. Çevre Koruma:

a. Taraflar, bu Anlaşmayı doğal çevre ile insan sağlığı ve emniyetini koruyacak şekilde uygulayacaklar.

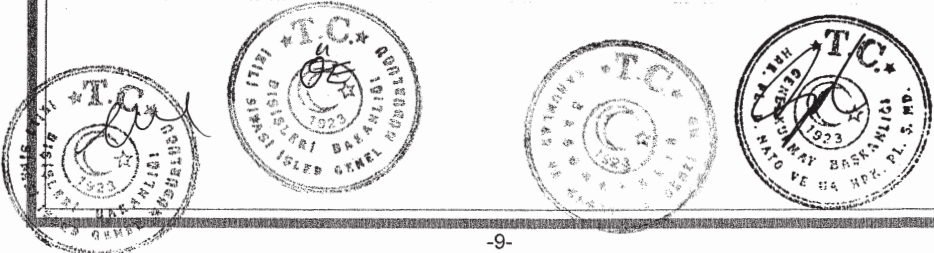
b. Katar tarafı Türk tarafını çevre yönetimi ve korunmasına ilişkin kural, yönetmelik ve düzenlemeler konusunda Kuvvetlerinden ilk birliğinin gelme tarihinden en az 6 ay önce, aynı şekilde yapılan değişikliklerle ilgili olarak yürürlüğe girmeden en az 6 ay önce bilgilendirmelidirler.

c. Türkiye, bu Anlaşmayı uygulama amaçlarına yönelik politikalarını icra ederken Katar'ın çevreyle ilgili uygulanabilir yasa, yönetmelik ve standartlarına saygı gösterme taahhüdünü teyit eder.

d. Türkiye, her türlü çöpü (atığı) önceden belirtilen ve Katar ilgili makamlarınca sağlanan özel alanlarda muhafaza eder. Bu çöplerin (atıkların) düzenli olarak toplanması/taşıılması/ atılması (bertaraf ettirilmesi) (Gemi kaynaklı sintine, slaç vb. gibi atıklarla, yakıt, yağ, hidrolik sıvı atıkları, tıbbi ve tehlikeli atıklar, x-ray cihazlarının radyoaktif atıkları dâhil) Katar'ın sorumluluğudur.

7 Yakıt:

Planlı tatbikatlar dışında, Katar tarafı, bu anlaşmanın uygulanmasına yönelik gerekli Türk Birliklerinin **resmi hizmete sunulan ticari araçları ve askeri araçları tarafından** kullanılacak yakıt, dizel, gazolin (Benzin), Sıvı/Gaz Oksijen/Nitrojen, yağ ile hidrolik yağları ve diğer tüm (petrol) ürünleri ile bu ürünlerin kullanılacağı araç, makine, teçhizat, depo, tesis vb. yerlere ulaştırılması için gerekli hizmet ve tesisler dahil ücretsiz sağlamayı, bu anlaşma süresince ve Katar'a intikal ettirilmiş Türk Kuvvetleri için, üstlenir.

MADDE 7

SAVUNMA TEÇHİZATININ KONUŞLANDIRILMASI VE DEPOLANMASI

Türk Kuvvetleri, Taraflar arasında üzerinde mutabık kalınan tesislere, bölgelere ve diğer geçici yerlere bu Anlaşma kapsamında mutabık olunan faaliyetlerle ilişkili savunma teçhizatı, ikmal maddeleri ve malzemeleri konuşlandırabilir.

MADDE 8

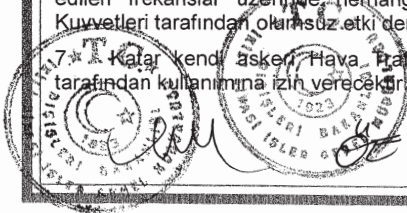
SİLAH TAŞIMA VE KIYAFET

1. Türk Kuvvetleri ve sivil unsur mensupları, Katar'daki görev süresi boyunca kendilerine emirler doğrultusunda verilen yetkiye ve ihtiyaçları ve görevlerine uygun olarak Türkiye'de sahip oldukları silahlarını beraberinde getirebilir ve taşıyabilir. Türk Kuvvetleri mensupları Katar'daki görev süresince üniforma da giyebilir.
2. Türk Kuvvetleri mensupları, kendilerine verilmiş resmi bir görev yoksa üzerinde mutabık olunan tesisler dışında silahlarını taşımaz ve üniforma giymez.

MADDE 9

MUHABERE ELEKTRONİK VE BİLGİ SİSTEMLERİ (MEBS) HİZMETLERİ

1. Katar, tüm frekanslara sahiptir. İlgili Katar makamları, Taraflarca koordine edilen frekansları Türk Kuvvetlerine tahsis eder. Türk Kuvvetleri, bu Anlaşmanın sona ermesinin ardından, kendilerine tahsis edilmiş olan frekansları kullanımı bittikten sonra konuşlanmanın sona eriş tarihini geçirmeyecek şekilde iade eder.
2. Türk Kuvvetleri, kendi muhabere sistemlerini Katar Anayasası ve yasalarına tamamen saygı göstererek ve "1992 tarihli Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kurucu Yasasında yer alan iletişim ve sistemlerin tam kapasite kullanımını sağlamak için kendi sistemlerindeki gerekli araç ve hizmetleri kullanma hakkı" teriminin tanımına uygun olarak işletir ve kullanır.
3. Bu Anlaşma amaçları doğrultusunda, Türk Kuvvetleri transmisyon dalgaları ile mevcut ve gelecekteki frekansların kullanım ücretleri ve idari masraflar ile diğer masrafları ödemekten muafır.
4. Karargâhlarda kullanılacak tüm bilgi sistemleri donanımı, bilgi sistemleri altyapısı ve parçaları, haberleşme alt yapısı ve parçaları ve bunların planlı ve plansız bakımları Katar tarafınca sağlanır.
5. Haberleşme güvenliği maksadıyla kullanılacak olan Türk Kuvvetlerine ait kriptos cihazları, Türk Silahlı Kuvvetlerinin önceden bildirmesi durumunda katar Silahlı Kuvvetlerinin gümrüğe yazacağı müsaade yazısı ile, Katar'ın gümrük ve güvenlik kontrolünden muaf tutulacaktır. Gümrük yetkilileri seri numaraları kontrol edebilir.
6. Katar tarafından kullanılacak elektromanyetik yayın yapan MEBS cihazları ile Türk Kuvvetleri'nin MEBS sistemleri birbirini olumsuz etkilemeyecektir (karışmayacaktır). Tahsis edilen frekanslar üzerinde herhangi bir olumsuz etkinin tespit edilmesi halinde, Türk Kuvvetleri tarafından olumsuz etki derhal Katar yetkili makamlarına bildirilecektir.
7. Katar kendi askerî Hava Trafik Kontrol (ATC) MEBS sistemlerinin Türk Kuvvetleri tarafından kullanımına izin verecektir.

8. Türk Kuvvetleri uydu muhaberesi amacıyla gerekli teçhizatı kurabilecektir.
9. Katar tarafı önemli telefon numaralarının bulunduğu telefon rehberini Türk Kuvvetlerine sağlayacaktır.

MADDE 10

DESTEK FAALİYETİ HİZMETLERİ

1. Türk Kuvvetleri ya da Türk Kuvvetleri adına hareket edenler, Türk Kuvvetleri mensuplarına, sivil unsurlara, Türk yüklenicilere ve onların çalışanlarına yönelik hizmetler sunabilecekleri, üzerinde mutabık olunan tesislerde ve alanlarda ya da mutabık olunan yerlerde çeşitli birim ve varlıkları tesis ve idare etme görevini üstlenebilir. Bu varlık ve birimler, tam olarak sınırlı olmamakla birlikte, askeri postaneler; maliye birimleri; yiyecek satan dükkanlar; kantin, revir, terzihane ile diğer emtia ve hizmetleri, aileler için yaşam alanları, askeri konaklama/Sosyal tesisleri ile radyo yayınları dâhil eğlence ve iletişim hizmetlerini içerir. Tüm bu sosyal ve eğlence faaliyetleri Katar Devleti Hükümetinin ruhsat verme yönergelerinden muafır. Burada Katar tarafının kanun ve düzenlemelerine riayet edilir. Eğer bir ihale süreci olacak ise ihale Katarlı ve Türk şirketlerine açık olacaktır.
2. Destek Faaliyeti Hizmetlerine erişim, Türk Kuvvetleri ve sivil unsur mensupları, Türk yükleniciler ve çalışanları ve üzerinde mutabık olunan diğer kişi ve kuruluşlarla sınırlıdır. Türk Kuvveti makamları, yukarıda anılan faaliyetlerle sağlanan hizmetlerin kötü amaçlı kullanımına engel olmak, yukarıda bahsedilen mal ve hizmetlerin bu tesislere giriş izni bulunmayan kişilere satılması veya yeniden satışına engel olmak ve bu kişilerin bu hizmetlerden faydalanmasını engellemek için uygun önlemleri alır. Türk Kuvvetleri, Katar gelenek ve göreneklerine uygun olarak, erişim yetkisi bulunan alıcılara yapılacak yayın ve televizyon programlarını belirler.
3. Bu Maddede anılan hizmet destek varlık ve birimlerine Türk Kuvvetlerine sağlanan ile aynı mali ve gümrük muafiyetleri sağlanır. Bu varlık ve birimlerin işletmeye ilişkin vergi ya da başka ücret almak ya da ödemekle yükümlü değildir.
4. Askeri posta hizmetleri yoluyla gönderilen postalar elektronik kontrole tabi tutulacaktır. Şüpheli bir mektup tespit edilirse, Türk Kuvvetleri makamları temsilcisi olmadan, Katar makamları tarafından herhangi bir denetim, arama veya el koyma yapılamaz.
5. Katar tarafı Türk Birlikleri ve bunların yakınlarına ücretsiz Arapça Kursu vermek için tedbir alır.
6. Askeri ataşeler bu anlaşmadan doğan sosyal haklardan faydalandırılır.

MADDE 11

MALİ HUSUSLAR

1. Katar'da kamu sektörü ya da özel sektörden alınacak inşaat, mallar, hizmetler ve bakım hizmetleri Katar tarafından imzalanan bir sözleşme ile yapılır. Bu Sözleşmeden kaynaklanan hak talepleri ilgili Katar Yasasına uygun olarak Katar tarafından işleme alınır ya da karara bağlanır. Söz konusu sözleşmelerin bedelleri, Türkiye'nin onay raporu doğrultusunda Katar tarafından ödenir.
2. Katar tarafı, konuşlanma ve konuşlu Türk Kuvvetlerinin bu anlaşmada belirtilen yıllık faaliyetlerine ve anlaşmanın sona erdirilmesi durumunda Türk kuvvetlerinin Türkiye'ye geri intikaline ilişkin kaynak ihtiyaçlarını karşılamak üzere Katar mali usulüne uygun şekilde Katar kanunlarına göre ve müsait olması durumunda, bir harcama kalemi belirler.

3. Yetkili Makamlar, her mali yıldan en az iki ay önce (ve ilki konuşlanma başlamadan önce olacak şekilde), bu anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen sorumlulukları yerine getirmek üzere diğerlerinin yanı sıra, malzeme, lojistik, kurulum, altyapı, inşaat, proje, müşavirlik, tadilatlar, ıslah veya adaptasyonlar, ibate ve iase, tesis hizmetleri, bakım (programlı ve programsız), MEBS (tüm bilgi sistem donanımları, bilgi sistem altyapısı malzemeleri ile haberleşme altyapısı ve malzemeleri ile bunların planlı ve plansız bakımları), liman hizmetleri, intikal, geri intikal, depolama, birlik içi güvenlik, konuşlanma ile ilgili tatbikat ve eğitim, Türk unsurları ile Türkiye arasında tesis edilecek olan karasal bağlantının ve ilave masrafları içine alacak şekilde tüm yatırım, idame, işletme, bakım gibi harcamaları içeren, Katar tarafınca karşılanacak, yıllık "konuşlanma bütçesi" konusunda karşılıklı olarak karar verir. Mali yıl sonunda, Yetkili Makamlar konuşlanma bütçesinin kullanımını denetler.

4. Türk Alanlarının kullanılmasından elde edilen gelirler bu bütçe kalemine aktarılır.

5. Talep ve ödeme ile ilgili tüm resmi belgeler Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde düzenlenir.

6. Katar topraklarında belirlenen ve uygulamaya konulan değeriyle tüm vergiler, resimler veya harçlar, Katar'da Türk Birlikleri ve bunların yakınları veya Türk Kuvvetleri adına resmi kullanım amaçlı satın alınan veya Katar'da Türk Kuvvetleri adına satın alınmış olan mallar ve hizmetler üzerinde uygulamaya konulmaz.

MADDE 12

GİRİŞ VE ÇIKIŞ

1. Bu anlaşmanın (amaçları) çerçevesinde Türk Kuvvetleri personeli ve yakınlarının Katar'a resmi giriş- çıkış noktalarından gelebilir ve oralarından da ülkeyi terk edebilirler. Bu sırada yanlarında kendileri için Türk makamlarınca çıkartılan şahsi kimlik ve pasaportları bulundurmaları yeterli olacaktır. Kendilerinden giriş vizesi istenmeyecektir.

2. Katar tüm Türk Silahlı Kuvvetleri üyeleri ve yakınlarına Katar'da kullanmaları için geçerli bir kimlik kartı verir.

3. Türk Kuvvetlerinin personeli ve bağlı sivillerinin üzerinde mutabık kalınan tesis ve noktalardan giriş-çıkış yaptıkları sırada isim listeleri, onay için, Türk Kuvvetleri tarafından ilgili Katar makamlarına dört gün önce iletmelidirler.

MADDE 13

İTHALAT VE İHRACAT

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasının özel amaçlarına yönelik olarak, Türk Kuvvetleri ve Türkiye'nin yüklenicileri, ithal edilen veya temin edilen malzemelerin bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yasaklanmaması halinde, Katarda her türlü teçhizat, ikmal maddesi, malzeme ve teknolojiyi ithal edebilir, ihraç edebilir(Katarda satın alınan maddeler), yeniden ihraç edebilir, nakliye edebilir ve kullanabilirler. Bu tür maddelerin ithal edilmesi, tekrar ihraç edilmesi, nakliyesi ve kullanımı hiçbir denetlemeye, izne veya diğer kısıtlamalara, vergiye, gümrük vergisine veya Katarda uygulamaya konulan diğer ücretlere tabi değildir. Gönderilecek maddelerin listesi Katara Mili Savunma Bakanlığına en erken zamanda gönderilecektir. Bu kural Türk Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının temin edilmesi amacıyla Türkiye'den Katar'a getirilen kantin (aşken-kantin) ve sosyal tesis malzemeleri için de geçerlidir.

2. Bir önceki fıkraya göre ithal edilen ürünler hakkında Katar içinde Katar Devleti Hükümetinin izni olmadan ya da gerekli ödemeler yapılmadan tasarrufla bulundurulamaz. Bu ürünler ücretli (ya da vergiye) fabrikadan ihraç edilebilir.

3. Türk Silahlı Kuvvetleri ve sivil unsur mensupları Katar içerisinde ithalat yapabilir, tekrar ihracat yapabilir ve şahsi malzemelerini ve tüketim veya şahsi kullanımlarına yönelik teçhizatı kullanabilirler. Bu tür maddelerin Katar'a ithal edilmesi, Katar'dan tekrar ihraç edilmesi, nakliye edilmesi ve Katar'da kullanılması, kısıtlamalara, vergilere, gümrük vergilerine veya Katar'da uygulanmakta olan diğer ücretlere tabi değildir. İthal miktarı şahsi kullanıma göre makul ve uygun olacaktır. Türk Kuvvetleri yetkili makamları, Katar'ın kültürel veya tarihi madde veya malzemelerinin ihraç edilmemesi için gerekli tedbirleri alır.
4. Paragraf 2'ye uygun olarak malzemelerin Katar makamlarınca denetlenmeleri ortak belirlenen bir yerde ve Yetkili Makamlarca belirlenen esaslara uygun olarak acilen yapılmalıdır.
5. Katar Devletine Uluslararası yasak silahlar giremez.

MADDE 14

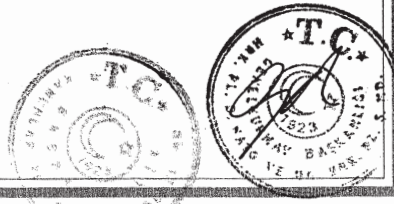
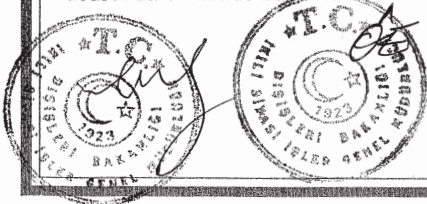
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEME GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma veya müşterek faaliyetlerin uygulanması kapsamında mübadele edilen veya oluşturulan tüm gizlilik dereceli bilgi ve malzeme Tarafların ulusal güvenlik yasaları ve düzenlemelerine uygun olarak ve Taraflar arasında yapılan uluslararası Anlaşmalar/Düzenlemelere uygun olarak işleme alınır, dağıtılır, depolanır ve korunur.
2. Mübadele edilen bilginin gizlilik derecesi değiştirilemez. Bu çerçevede, Taraflar, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için uygulanan önlemleri alacaklardır. Gizlilik dereceleri: Çok Gizli, Gizli, Özel, Hizmete Özel'dir., Herhangi gizliliği bulunmayan bilgiler Tasnif Dışı olarak işaretlenir. Mevcut Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik bir şekilde ifşa edilmesi veya sızması halinde, bu durumu fark eden Taraf derhal diğer Tarafı bilgilendirir.
3. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir. Taraflar, bu Anlaşma uyarınca mübadele edilen bilgi ve malzemeyi, eşit derecede bir gizlilik derecesi vererek korur ve muhafaza eder.
4. Taraflar gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye bilmesi gereken prensibi kapsamında ve uygun güvenlik kleransına sahip personel aracılığıyla erişim sağlar.
5. Gizlilik dereceli bilgiler Tarafların önceden yazılı onayı olmadan Üçüncü bir tarafa transfer edilmeyecektir.
6. Tarafların, Mübadele edilmiş gizlilik dereceli bilgilerin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine yönelik sorumlulukları, Taraflarca aksi yönde mutabakata varılmadığı sürece, bu Anlaşmanın sona ermesinden sonra da devam edecektir.

MADDE 15

HALKLA İLİŞKİLER

Her iki tarafın onayı ile taraflardan her biri diğer tarafa yerel halkla ilişkiler büroları vasıtasıyla basın toplantıları ve basına açık tüm ziyaret ve faaliyetlere ilişkin özel talepler hususunda bildirimde bulunur.

MADDE 16

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşma Tarafların diğer uluslararası düzenlemelerden doğan yükümlülüklerini yerine getirmesine engel teşkil etmez. Bu Anlaşmanın **Maddelerinden** kaynaklanabilecek uyuşmazlıklar Anlaşma uyarınca yapılan işlemlerin yorumlanması ya da uygulanmasıyla ilgili herhangi bir anlaşmazlık Taraflar arasında müzakereler yoluyla çözümlenir ve çözüm için herhangi bir ulusal ya da uluslararası mahkeme ya da üçüncü tarafa götürülmez. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar bu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeye devam ederler.
2. Uyuşmazlık, 60 gün içerisinde çözümlenemezse, Taraflar 30 gün içerisinde diplomatik kanallar yoluyla görüşmelere başlar. Müteakip 60 gün içinde bir çözüme varılamazsa, Taraflardan her biri diplomatik kanallarla 90 gün önceden yapacakları yazılı bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilir.
3. Taraflar, bu Anlaşmada belirtilmeyen diğer tüm konularda ikili anlaşmaların esas ve koşullarına göre işlem yapılacağını kabul eder.

MADDE 17

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, Tarafların birbirlerine, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli kendi yasal usullerinin yerine getirdiğini diplomatik kanallardan bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yıllık bir süreyle yürürlükte kalır.
3. Taraflardan biri bu Anlaşmanın yürürlük süresinin sona ermesinden 90 gün önce bu Anlaşmayı sona erdirmeye isteğini diğer Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmedikçe, bu Anlaşmanın yürürlük süresi otomatik olarak beşer yıllık sürelerle uzar.
4. Taraflardan biri diğer Tarafın Anlaşmanın hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, görüşme önerisinde bulunabilir. Bu konuda yazılı bildirimin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. Müteakip 60 gün içinde bir çözüme varılamazsa, Taraflardan her biri diplomatik kanallarla 90 gün önceden yapacakları yazılı bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilir.
5. Bu Anlaşmanın sona erdirilmesinden sonra, geri intikal planı 180 (yüz seksen) gün içinde verilir ve geri intikal planının sunulmasından sonra geri intikal 365 (üç yüz altmış beş gün) içinde tamamlanır.

MADDE 18

DEĞİŞİKLİKLER

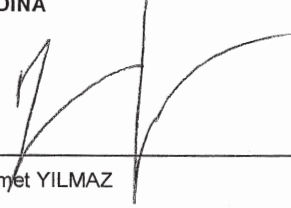
1. Taraflar gerektiğinde, bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik kanallardan önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. Müteakip 60 gün içinde bir çözüme varılamazsa, Taraflardan her biri diplomatik kanallarla 90 gün önceden yapacakları yazılı bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilir. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen Madde 17'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.
2. Tadil ve değişiklik sürecinde Taraflar bu Anlaşmadan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeye devam ederler.

MADDE 19
METİN VE İMZA

Yukarıdaki hükümler muvacehesinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikiye nüsha olarak tanzim edilen bu Anlaşma kendi Hükümetleri tarafından tam olarak yetkilendirilmiş, aşağıdaki imza sahipleri tarafından imzalanmıştır. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerli olur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Türk Silahlı Kuvvetleri Unsurlarının Katar Topraklarına Konuşlandırılması hakkında Uygulama Anlaşması

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İsmet YILMAZ

Milli Savunma Bakanı

Doha

28 Nisan 2016

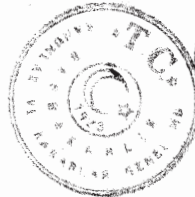
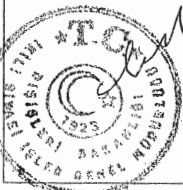
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ADINA

Khalid bin Mohamed AL ATTİYAH

Savunma İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı

Doha

28 Nisan 2016

**“TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KATAR TOPRAKLARINDA TÜRK KUVVETLERİNİN
KONUŞLANDIRILMASINA İLİŞKİN UYGULAMA ANLAŞMASI”NIN TADİLİ
HAKKINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA PROTOKOL**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti (bundan böyle sırasıyla münferit olarak “Türkiye” ve “Katar” veya “Taraflar” ve müştereken “Taraflar” olarak adlandırılacaktır)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Katar Topraklarında Türk Kuvvetlerinin Konuşlandırılmasına İlişkin Uygulama Anlaşmasını (Bundan böyle “Uygulama Anlaşması” olarak adlandırılacaktır) göz önüne alarak aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

Madde 1:

Taraflar Uygulama Anlaşması’nın 3. maddesinin 2. paragrafının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi konusunda mutabakata varmışlardır:

“2. **Türk Silahlı Kuvvetleri Mensubu:** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Özel Kuvvetler Komutanlığı mensuplarını ifade eder. Bu ifadenin kapsamına Katar’da normal şekilde ikamet eden personel ve diplomatlar girmektedir.

Madde 2:

Bu Protokol Uygulama Anlaşması’nın ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Madde 3:

Bu Protokol, Tarafların birbirlerine, bu Protokolün yürürlüğe girmesi için gerekli kendi yasal usullerinin yerine getirildiğini diplomatik kanallardan bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu Protokol, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her biri eşit derecede geçerli olmak üzere iki asıl nüsha halinde Ankara’da 10 Kasım 2016 tarihinde düzenlenmiştir. Protokolün yorumu konusunda ihtilaf oluşması durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Ümit YALÇIN

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı

Katar Devleti Hükümeti Adına

Salem Mubarak AL-SHAFI

Katar Devleti Büyükelçisi

